

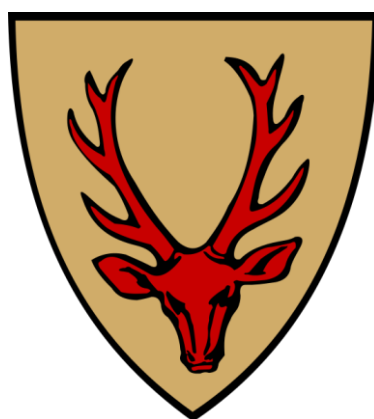
ZAŁĄCZNIK NR 1 DO UCHWAŁY

NR.....

RADY MIEJSKIEJ W OSIECZNEJ

Z DNIA .....

STUDIUM
UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY OSIECZNA

październik 2016

SPIS TREŚCI

1.	WSTĘP	4
1.1.	CEL I OBSZAR OPRACOWANIA	4
1.2.	PODSTAWA PRAWNA OPRACOWANIA	4
1.3.	ZAKRES OPRACOWANIA.....	5
2.	UWARUNKOWANIA ROZWOJU GMINY	7
2.1.	POŁOŻENIE I POWIĄZANIA ZEWNĘTRZNE	7
2.2.	UWARUNKOWANIA PRZYRODNICZE.....	9
2.2.1.	Rzeźba terenu	9
2.2.2.	Geologia i warunki gruntowe.....	10
2.2.3.	Udokumentowane złoża kopalin	10
2.2.4.	Wody powierzchniowe	13
2.2.5.	Wody podziemne	14
2.2.6.	Klimat.....	15
2.2.7.	Szata roślinna.....	16
2.2.8.	Świat zwierzęcy.....	19
2.2.9.	Formy przyrody chronione prawnie.....	19
2.2.9.1.	Rezerwat przyrody	20
2.2.9.2.	Obszary Natura 2000.....	20
2.2.9.3.	Obszar chronionego krajobrazu	23
2.2.9.4.	Pomniki przyrody	24
2.2.9.5.	Użytki ekologiczne.....	24
2.2.10.	Zagrożenia środowiska.....	25
2.3.	UWARUNKOWANIA HISTORYCZNO - KULTUROWE GMINY	28
2.3.1.	Rys historyczny.....	28
2.3.2.	Zasoby i ochrona dziedzictwa kulturowego gminy	30
2.3.2.1.	Miasto i gmina Osieczna – obiekty i obszary wpisane do rejestru zabytków.....	30
2.3.2.2.	Spis zabytków miasta i gminy Osieczna – ujętych w ewidencji i wpisanych do rejestru zabytków.....	31
2.3.3.	Stanowiska archeologiczne – miasto i gmina Osieczna	41
2.3.4.	Stefy ochrony konserwatorskiej	41
2.4.	UWARUNKOWANIA SPOŁECZNO – DEMOGRAFICZNE I GOSPODARCZE	41
2.4.1.	Liczba ludności i struktura demograficzna.....	41
2.4.2.	Stan infrastruktury społecznej	43
2.4.2.1.	Administracja	43
2.4.2.2.	Oświata.....	43
2.4.2.3.	Ochrona zdrowia i opieka społeczna.....	44
2.4.2.4.	Kultura i sport.....	46
2.4.2.5.	Obiekty kultu religijnego	47
2.4.2.6.	Warunki mieszkaniowe	47
2.4.2.7.	Ocena zaspokojenia potrzeb mieszkańców w zakresie infrastruktury społecznej i mieszkaniowej.....	48
2.5.	UWARUNKOWANIA GOSPODARCZE	48
2.5.1.	Kondycja gospodarcza gminy.....	48
2.5.2.	Rolnictwo	51
2.5.2.1.	Gleby	51

2.5.2.2.	Produkcja roślinna i zwierzęca	52
2.5.3.	Leśnictwo	54
2.5.4.	Turystyka i wypoczynek	57
2.6.	INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	58
2.6.1.	Komunikacja.....	58
2.6.1.1.	Droga krajowa	59
2.6.1.2.	Droga wojewódzka.....	59
2.6.1.3.	Drogi powiatowe.....	59
2.6.1.4.	Drogi gminne	60
2.6.1.5.	Kolej.....	61
2.6.2.	Zaopatrzenie w wodę.....	61
2.6.3.	Odprowadzenie i oczyszczanie ścieków	66
2.6.4.	Elektroenergetyka.....	67
2.6.5.	Gazownictwo	68
2.7.	GOSPODARKA ODPADAMI	69
2.8.	UWARUNKOWANIA ROZWOJU GMINY – PODSUMOWANIE	72
3.	KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY OSIECZNA	74
3.1.	CEL GŁÓWNY I KIERUNKI ROZWOJU GMINY OKREŚLONE W DOKUMENTACH PLANISTYCZNYCH I PROGRAMOWYCH	74
3.2.	KIERUNKI OCHRONY ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO.....	74
3.2.1.	Kierunki rozwoju systemu powiązań przyrodniczych	77
3.2.2.	Zabezpieczenie zasobów wód powierzchniowych i podziemnych	77
3.2.3.	Eliminowanie czynników mogących wpływać na pogorszenie stanu czystości powietrza atmosferycznego.....	78
3.2.4.	Ochrona środowiska przed hałasem i wibracjami	78
3.2.5.	Przywrócenie pierwotnych walorów obszarom zdegradowanym	78
3.2.6.	Ochrona przed skutkami powodzi	79
3.2.7.	Zasady ochrony krajobrazu	80
3.3.	KIERUNKI OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW	80
3.3.1.	Podstawy prawne ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków	80
3.3.2.	Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków	81
3.3.2.1.	Strefa "A" ścisłej ochrony konserwatorskiej	81
3.3.2.2.	Strefa "AW" ścisłej ochrony konserwatorskiej – archeologicznej.....	82
3.3.2.3.	Strefa „W” ochrony zaewidencjonowanych stanowisk archeologicznych	82
3.3.2.4.	Chronione osie widokowe i obszary ekspozycji	83
3.3.2.5.	Ochrona obiektów zabytkowych ujętych w gminnej ewidencji zabytków	83
3.3.2.6.	Ochrona historycznych cmentarzy i zieleni zabytkowej.....	84
3.4.	KIERUNKI ROZWOJU GOSPODARCZEGO GMINY.....	85
3.4.1.	Kierunki rozwoju rolnictwa i obszarów wiejskich	85
3.4.1.1.	Zasady ochrony gruntów rolnych	85
3.4.1.2.	Polityka gminy wobec rolnictwa	86
3.4.1.3.	Polityka gminy wobec obszarów wiejskich	87
3.4.2.	Działania stymulujące rozwój przedsiębiorczości	88
3.4.3.	Kierunki rozwoju funkcji turystyczno-rekreacyjnej gminy	88
3.5.	POLITYKA SPOŁECZNA GMINY.....	89
3.6.	KIERUNKI ROZWOJU KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ	91
3.6.1.	Kierunki rozwoju komunikacji.....	91
3.6.2.	Kierunki rozwoju infrastruktury technicznej.....	91

3.7.	KIERUNKI ROZWOJU GOSPODARKI ODPADAMI	92
4.	KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE FUNKCJONALNO – PRZESTRZENNEJ GMINY	93
4.1.	CELE POLITYKI PRZESTRZENNEJ	93
4.2.	STRUKTURA FUNKCJONALNO - PRZESTRZENNA MIASTA I GMINY	93
4.2.1.	Hierarchia sieci osadniczej	93
4.2.2.	Układ funkcjonalno – przestrzenny miasta Osieczna.....	94
4.3.	TERENY ZAINWESTOWANE I PLANOWANE DO ZAINWESTOWANIA.....	95
4.3.1.	Główne zasady wyboru terenów pod zabudowę.....	95
4.3.2.	Tereny zabudowy mieszkaniowej – MN, mieszkaniowo-usługowej – MU i zagrodowej – RM	96
4.3.3.	Tereny zabudowy usługowej – U	97
4.3.4.	Tereny zabudowy letniskowej i mieszkaniowo-letniskowej MNL i ML	97
4.3.5.	Tereny aktywizacji gospodarczej – AG	98
4.3.6.	Wskaźniki zagospodarowania terenu	98
4.3.7.	Ustalenia dla terenów wydobycia kruszyw naturalnych.....	99
4.4.	OGRANICZENIA W ZAGOSPODAROWANIU TERENÓW	99
4.5.	OBSZARY INWESTYCJI CELU PUBLICZNEGO	102
4.5.1.	Obszary inwestycji o znaczeniu ponadlokalnym	102
4.5.2.	Obszary inwestycji o znaczeniu lokalnym	102
4.6.	OBSZARY OBJĘTE OBOWIĄZKIEM SPORZĄDZENIA PLANÓW MIEJSCOWYCH.....	102
4.7.	UZASADNIENIE PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ	103
5.	SYNTEZA USTALEŃ STUDIUM.....	115
6.	SPIS TABEL I RYSUNKÓW	130

1. WSTĘP

1.1. CEL I OBSZAR OPRACOWANIA

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Osieczna zwane dalej Studium określa politykę przestrzenną miasta i gminy Osieczna, uwzględniając istniejące uwarunkowania oraz cele i kierunki polityki przestrzennej państwa na jej obszarze. Nadrzędnym celem niniejszego opracowania jest tworzenie warunków zagospodarowania przestrzennego, które pozwolą na poprawę jakości życia mieszkańców z równoczesną ochroną lokalnych zasobów środowiska przyrodniczego i kulturowego. Niniejsze Studium jest wyrazem dążenia Gminy do zrównoważonego i trwałego rozwoju funkcji mieszkaniowo-usługowej, turystyczno-rekreacyjnej i gospodarczej.

Studium podlega uchwaleniu przez Radę Miejską w Osiecznej zgodnie z art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 199 ze zm.) lecz nie jest przepisem gminnym i nie stanowi podstawy do wydawania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu oraz decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego. Studium jest natomiast podstawowym dokumentem wykorzystywanym przy pracach planistycznych związanych ze sporządzaniem miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla terenów wyznaczonych w niniejszym studium jak również dla tych terenów, dla których sporządzanie planów miejscowych wymagane jest na podstawie przepisów odrębnych.

Studium obejmuje cały obszar miasta Osieczna i gminy Osieczna w jej granicach administracyjnych.

Po uchwaleniu przez Radę Miejską w Osiecznej, niniejsze Studium w całości zastąpić ma obowiązujące obecnie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Osieczna zatwierdzone uchwałą Nr XXIII/148/2001 Rady Miejskiej w Osiecznej z dnia 28 czerwca 2001 roku wraz z jego późniejszymi zmianami.

1.2. PODSTAWA PRAWNA OPRACOWANIA

Podstawą przystąpienia do opracowania Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Osieczna jest uchwała Nr IV/30/2015 Rady Miejskiej w Osiecznej z dnia 26 marca 2015 roku oraz:

- ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2016 r., poz. 778),
- ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016 r., poz. 353),
- ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2014 r. poz. 1446 ze zm.),
- ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2015 r., poz. 1651 ze zm.)
- ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2016 r., poz. 672),
- ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. z 2015 r., poz. 909 ze zm.),
- ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2015 r., poz. 2100),
- ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2015 r. poz. 469 ze zm.),
- ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2015 r., poz. 1774),
- ustawa z dnia 27 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2016 r., poz. 290),

- Ustawa z dnia 1 lipca 2011 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. z 2016 r., poz. 250)
- ustawa z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. z 2015 r., poz. 460),
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2015 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem narzędzi ochrony krajobrazu (Dz.U. z 2015 r., poz.774),
- ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz.U. z 2015 r., poz.1515),
- rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. z 2004 r. Nr 118, poz. 1233 ze zm.).

1.3. ZAKRES OPRACOWANIA

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego zawiera:

1. Część tekstową – niniejszy elaborat Studium obejmujący wybrane zagadnienia gospodarcze, przyrodnicze, kulturowe, funkcjonalne i inne występujące na obszarze gminy – stanowiącą załącznik nr 1 do uchwały Rady Miejskiej w Osiecznej.
2. Część graficzną:
  - Rysunek Studium nr 1 – Gmina Osieczna, w skali 1 : 25 000 – stanowiący załącznik nr 2 do uchwały Rady Miejskiej w Osiecznej,
  - Rysunek Studium nr 2 – Miasto Osieczna, w skali 1 : 5 000 – stanowiący załącznik nr 3 do uchwały Rady Miejskiej w Osiecznej.

Opracowanie tekstowe zawiera m.in. :

1. Uwarunkowania wynikające w szczególności z:
  - 1) dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenu;
  - 2) stanu ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony;
  - 3) stanu środowiska, w tym stanu rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego;
  - 4) stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej;
  - 5) warunków i jakości życia mieszkańców, w tym ochrony ich zdrowia;
  - 6) zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia;
  - 7) potrzeb i możliwości rozwoju miasta i gminy, uwzględniających;
    - a) analizy ekonomiczne, środowiskowe i społeczne,
    - b) prognozy demograficzne,
    - c) możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy,
    - d) bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę;
  - 8) stanu prawnego gruntów;
  - 9) występowania obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych;
  - 10) występowania obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych;
  - 11) występowania udokumentowanych złóż kopalin oraz zasobów wód podziemnych;
  - 12) występowania terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych;
  - 13) stanu systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym stopnia uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami;

- 14) zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych;
  - 15) wymagań dotyczących ochrony przeciwpowodziowej.
2. W Studium określa się :
- 1) Uwzględniające bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę:
    - a) kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów, w tym wynikające z audytu krajobrazowego,
    - b) kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny przeznaczone pod zabudowę oraz tereny wyłączone spod zabudowy;
  - 2) obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego i uzdrowisk;
  - 3) obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej;
  - 4) kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej;
  - 5) obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym;
  - 6) obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa i ustaleniami programów, o których mowa w art. 48 ust. 1 ustawy;
  - 7) granice terenów zamkniętych;
  - 8) obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny;
  - 9) obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne;
  - 10) kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej;
  - 11) obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji;
  - 12) obszary funkcjonalne o znaczeniu lokalnym, w zależności od uwarunkowań i potrzeb zagospodarowania występujących w gminie.
3. W Studium nie określono natomiast, ze względu na brak występowania na terenie gminy:
- 1) obszarów, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych, w tym obszarów wymagających przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości, a także obszarów przestrzeni publicznej;
  - 2) obszarów szczególnego zagrożenia powodzią;
  - 3) obszarów osuwania się mas ziemnych;
  - 4) obszarów pomników zagłady i ich stref ochronnych oraz obowiązujące na nich ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 maja 1999 r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady;
  - 5) obszarów zdegradowanych i obszarów rewitalizacji, wyznaczanych wg ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji;
  - 6) obszarów funkcjonalnych o znaczeniu lokalnym;
  - 7) obszarów na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej moc mikroinstalacji w rozumieniu ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii, wymagające wyznaczenia stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu.

W Studium nie podano również rekomendacji i wniosków wynikających z audytu krajobrazowego, ponieważ dla obszaru gminy Osieczna audyt taki nie został jeszcze sporządzony.

Część graficzna Studium przedstawia elementy istniejącego zagospodarowania miasta i gminy Osieczna stanowiące uwarunkowania jej rozwoju oraz granice lub obszary dla których określa się kierunki i zasady zagospodarowania przestrzennego.

2. UWARUNKOWANIA ROZWOJU GMINY

2.1. POŁOŻENIE I POWIĄZANIA ZEWNĘTRZNE

Gmina Osieczna położona jest w południowo-zachodniej części województwa wielkopolskiego. Jest jedną z 226 gmin województwa wielkopolskiego i jedną z 7 gmin powiatu leszczyńskiego

Powierzchnia całkowita gminy wynosi 129 km² i jest porównywalna z większością gmin powiatu, zbliżona do prawie połowy gmin w województwie i niemalże identyczna ze średnią powierzchnią w kraju. Gmina Osieczna graniczy z miastem Leszno i z pięcioma gminami: Krzemieniewo, Rydzyna, Lipno (pow. leszczyński) oraz Śmigiel i Krzywiń (pow. kościański).

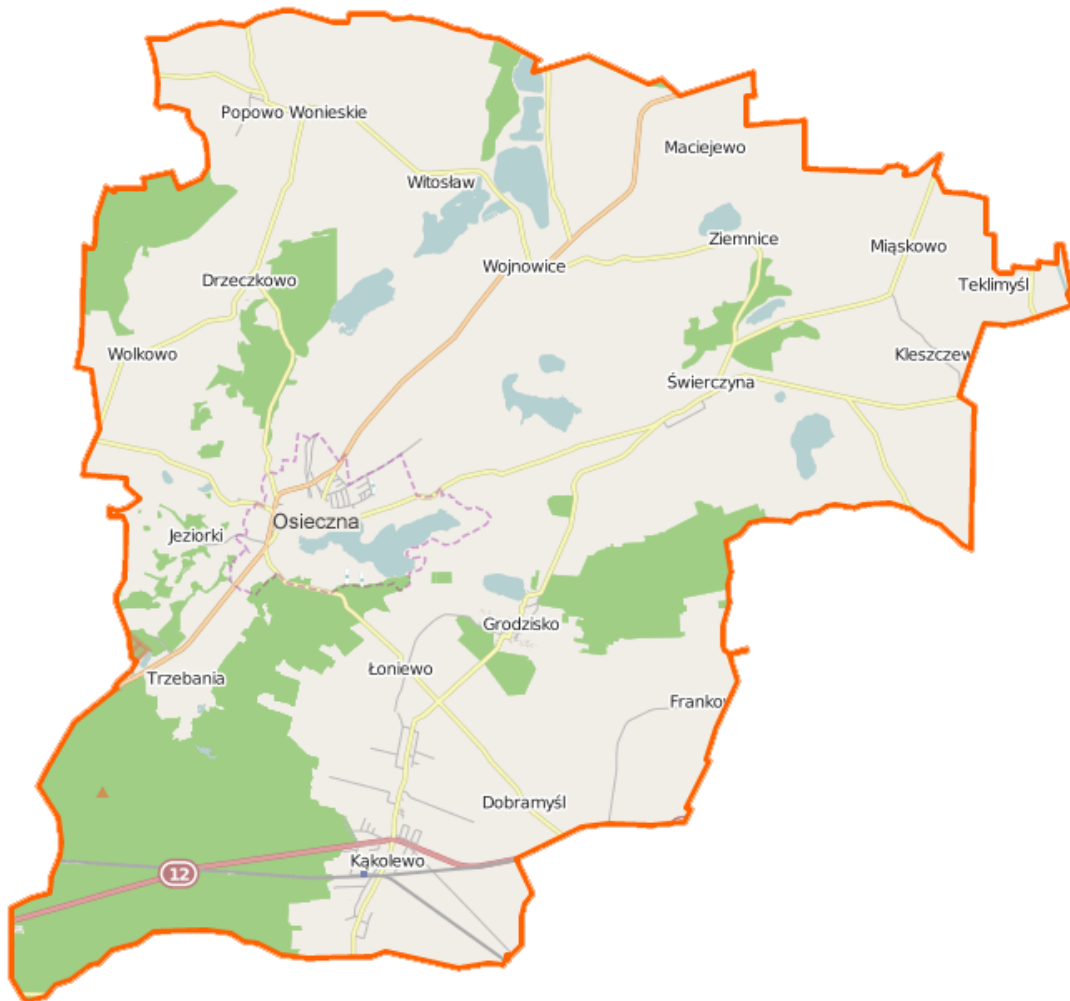
Rys. 1. Położenie gminy Osieczna

Odległości miasta Osieczna, będącego siedzibą władz gminy, od siedzib sąsiednich jednostek samorządowych wynoszą:

- od miasta Leszno - ok. 9 km
- od miasta Śmigiel - ok. 20 km
- od miasta Krzywiń - ok. 13 km
- od wsi Krzemieniewo - ok. 17 km
- od miasta Rydzyna - ok. 18 km
- od wsi Lipno - ok. 8,5 km

Gmina Osieczna posiada status gminy miejsko-wiejskiej, w jej skład wchodzi miasto Osieczna oraz 17 wsi sołeckich: Dobramyśl, Drzeczkowo, Frankowo, Grodzisko, Jeziorki, Kąkolewo, Kąty, Kleszczewo, Łoniewo, Miąskowo, Popowo Wonieskie, Świerczyna, Trzebania, Witosław, Wojnowice, Wolkowo i Ziemnice.

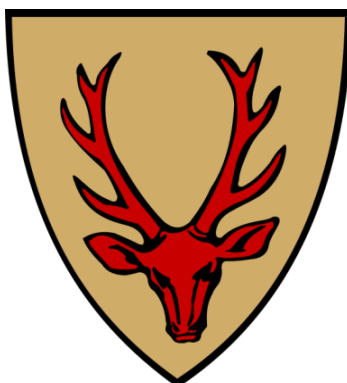

Rys. 2. Mapa gminy Osieczna

Miasto Osieczna (współrzędne lokalizacyjne: 16° 40' E długości geograficznej i 51° 54' N szerokości geograficznej) położone jest ok. 9 km na północny wschód od Leszna, przy drodze wojewódzkiej nr 432 (Leszno-Września). Odległość drogowa miasta od Poznania wynosi ok. 70 km, od Wrocławia 105 km, a od Kalisza – 115 km. Poza miastem, przez teren gminy przebiega również droga krajowa nr 12 (Łęknica-Dorohusk) oraz linia kolejowa nr 14 (Łódź Kaliska-Forst).

Osieczna leży na południowym krańcu Pojezierza Krzywińskiego, stanowiącego fragment znacznie większej jednostki pojeziernej - Pojezierza Leszczyńskiego. Miasto od strony wschodniej położone jest nad brzegiem Jeziora Łoniewskiego, przez jego centrum dodatkowo przepływa rzeka Samica. Położenie u stóp jeziora i w urozmaiconym wzgórzami moreny dennej terenie stanowi o niezwykle malowniczym usytuowaniu Osiecznej, tworząc jeden z najpiękniejszych zakątków tzw. Ziemi Leszczyńskiej i Wielkopolski.

Herb Osiecznej przedstawia czerwoną, skierowaną ku przodowi głowę rogatego jelenia, widniejącą na złotym polu tarczy herbowej. Wizerunek ten, to uszczerbiona - poprzez usunięcie spomiędzy rogów jelenia szarego wilka - wersja herbu szlacheckiego Napiwon, którym to pieczętował się wówczas Wojśław Borek. Prawdopodobnie on około 1370 roku nadał Osiecznej prawa miejskie oraz herb.

Rys. 3. Herb gminy Osieczna

2.2. UWARUNKOWANIA PRZYRODNICZE

2.2.1. Rzeźba terenu

Według regionalizacji fizyczno-geograficznej J. Kondrackiego obszar gminy leży na styku dwóch mezoregionów: Pojezierza Krzywińskiego wchodzącego w skład makroregionu Pojezierza Leszczyńskiego i podprowincji Pojezierzy Południowobałtyckich (w części północnej i środkowej) oraz mezoregionu Wysoczyzny Leszczyńskiej, należącej do makroregionu Niziny Południowowielkopolskiej i podprowincji Niziny Środkowopolskiej (południowo-wschodni fragment gminy).

Rzeźba terenu jest urozmaicona, z charakterystycznymi dla krajobrazu młodoglacjalnego ciągami wzgórz i pagórków morenowych, skupiskami jezior oraz powierzchniami wysoczyzn morenowych. Atrakcyjność krajobrazowa gminy wynika z jej położenia w strefie marginalnej ostatniego zlodowacenia, w fazie jego najdalszego zasięgu (faza leszczyńska zlodowacenia bałtyckiego) i związanych z tym procesów erozyjno-akumulacyjnych. Cechą charakterystyczną przeważającej części terenu są liczne wyspy wysoczyznowe oraz rozdzielające je rynny lodowcowe. Różnice wysokości pomiędzy dnem rynien a kulminacjami wzgórz moreny czołowej przekraczają 90 m. Jedynie niewielki, południowo-wschodni fragment gminy nie nosi cech rzeźby młodoglacjalnej. Jego powierzchnia jest mało urozmaicona, monotonna, zdominowana przez rozległe równiny denudacji peryglacjalnej, powstałe z przekształcenia form akumulacji lodowcowej.

Cechy konfiguracyjne terenu są korzystne dla niemal wszystkich form zainwestowania i zagospodarowania.

2.2.2. Geologia i warunki gruntowe

Budowa geologiczna jest dobrze rozpoznana. Gmina Osieczna położona jest w środkowej części Monokliny Przesudeckiej. Głębokie podłoże tworzy tzw. platforma paleozoiczna, na której spoczywa późniejsza pokrywa osadowa zbudowana głównie z utworów permu i triasu. Z utworami permu związane są złoża gazu ziemnego, stawiające Ziemię Leszczyńską w rzędzie najbogatszych w tę kopalinę regionów kraju. Prawie nie ma ich jednak na obszarze gminy Osieczna. Na utworach mezozoiku, wykształconych głównie w postaci anhydrytów, gipsów, mułowców i iłowców, zalegają trzeciorzędowe osady oligocenu, miocenu i we fragmentach pliocenu. Podłoże podczwartorzędowe jest dobrze udokumentowane. Strop utworów trzeciorzędowych, reprezentowanych przez ility, niekiedy z wkładkami węgla brunatnego, występuje na głębokości od kilku, kilkunastu do ponad 60 m p.p.t., tj. od około 20 do ponad 90 m n.p.m.. Ich miąższość przekracza 140 m.

Występujące od powierzchni utwory czwartorzędowe odznaczają się zmienną miąższością, od kilku do kilkudziesięciu metrów. Południowa część gminy (obszar Wysoczyzny Leszczyńskiej) została ukształtowana głównie w okresie zlodowacenia środkowopolskiego. Warstwa glin, silnie spiaszczonych w swej górnej części na skutek procesów peryglacjalnych ma zmienną grubość, około 20-40 m. Miąższość glin morenowych na obszarze zlodowacenia bałtyckiego (Pojezierze Krzywińskie) jest na ogół mniejsza, rzędu 5-10 m, choć niekiedy dochodzi do 25 m. W rynnach glacialnych i dolinach cieków miejsce wyerodowanych glin zajmują piaski, żwiry i mułki. W dnach rynien, dolin i większych zagłębieniach terenowych występują holocenyjskie osady akumulacji jeziorno- i rzeczno-bagiennej o zmiennej miąższości – torfy, gytie, kreda jeziorna, namuły, mady.

Warunki geologiczno-gruntowe gminy są charakterystyczne dla obszarów rzeźby glacialnej. W podłożu obszarów wysoczyznowych dominują grunty spoiste i mało-spoiste, głównie gliny i piaski gliniaste, lokalnie przykryte cienką warstwą osadów piaszczysto-żwirowych. Jedynie w obrębie równiny sandrowej oraz na obszarze teras akumulacyjnych miąższość piasków i żwirów wzrasta do kilku, niekiedy nawet kilkunastu metrów. Dna rynien glacialnych wyścielają grunty organiczne (torfy, gytie, kreda jeziorna, namuły piaszczyste i pylaste) oraz próchniczne (piaski i żwiry z wyraźnymi domieszkami części humusowych, muły). Utworami podścielającymi są najczęściej wodnolodowcowe piaski i żwiry, czasem lodowcowe gliny a niekiedy grunty organiczne spoczywają bezpośrednio na cokole wyciętym w ile poznańskim.

Obszary wysoczyznowe odznaczają się zatem korzystnymi warunkami budowlanymi a pewne ograniczenia wynikają jedynie z możliwości okresowego pogarszania się parametrów geotechnicznych gruntów spoistych wskutek ich uplastyczniania, występującego wraz ze wzrostem wilgotności gruntów. Niekorzystne warunki budowlane dotyczą głównie den rynien, dolin cieków i zagłębieniach terenowych (słabonośne grunty) oraz silnie nachylonych zboczy (czynne procesy morfo- i geodynamiczne). Tereny położone w obrębie wzgórz i pagórów morenowych, strefach krawędziowych wysp wysoczyznowych oraz rynien jeziornych są szczególnie narażone na procesy erozyjne i osuwiskowe.

2.2.3. Udokumentowane złoża kopalin

Gmina Osieczna jest obszarem dosyć zasobnym w surowce mineralne. W skrajnie zachodniej części jej obszaru zaznacza swą obecność złoża gazu ziemnego „Żakowo”, zajmujące blisko połowę powierzchni sąsiedniej gminy Lipno (łącznie 2057 ha). Natomiast w części południowej, niedużą powierzchnią 205 ha, zajmuje złoża „Kąkolewo”. W złożu „Żakowo”, odkrytym w utworach dolomitu głównego (na głębokości ca 1679-1740 m p.p.t.), średnia miąższość serii gazonośnej wynosi 23,5 m. Gaz z cechsztyńskiego dolomitu głównego zawiera bardzo dużo azotu (ca 75%) i około 20-35% węglowodorów, wśród których dominuje metan. Ponadto złoża zawiera siarkowodór, co w obecnych warunkach (ze względów ekonomicznych i środowiskowych) wyklucza jego eksploatację.

Złoże „Kąkolewo”, występuje na nieco mniejszej głębokości (1627-1670 m p.p.t.) a seria gazonośna ma średnią miąższość 24,75 m.

Spośród kopalin pospolitych występują na obszarze gminy złoża kruszywa naturalnego, surowców ilastych, torfów oraz kredy jeziornej.

Złoża surowców okrucowych (głównie piasków, rzadziej pospótek), na skalę przemysłową eksploatowane są w rejonie Osiecznej - na NE od miasta, w strefie krawędziowej rynny Jeziora Drzeczковского. Piaski różnej granulacji z domieszką żwiru występują tu pod niewielką warstwą nadkładu. W tej części gminy eksploatowanych jest lub było łącznie dziewięć złóż. Złoża mają średnią miąższość około 8-14 m - do zwierciadła wody gruntowej.

Według inwentaryzacji surowców gminy z 1991 r. duże złoża piasku o zasobach rzędu 2 046,8 tys. t udokumentowano w 1983 r. w Kąkolewie. Część złoża (około 20%) została wyeksploatowana przez RDP w Lesznie – odkrywka została zrehabilitowana i przekazana Lasom Państwowym. Dalsze wydobycie wstrzymano, bowiem złoża znajduje się na terenach leśnych, położonych w obrębie obszaru chronionego krajobrazu. Kilka lat później udokumentowano znacznie mniejsze złoża piasków i żwirów w Trzebani, o zasobach rzędu 200 tys. t. Ponadto, w oparciu o niewielkie wyrobiska, eksploatowane na potrzeby lokalne wyznaczono dwa obszary perspektywiczne – w miejscach, w których można spodziewać się występowania znacznej domieszki żwiru: na N od Berdychowa i NE od Ustronia. Obecnie intensywna eksploatacja kruszywa prowadzona jest w obrębie wsi Wojnowice, gdzie obok działających żwirowni dokumentowane są następne złoża.

Aktualny stan rozpoznania i udokumentowania złóż kruszywa naturalnego na obszarze gminy, według danych PIG:

Tabela 1. Złoża kruszywa naturalnego (piasków budowlanych), eksploatowane sposobem odkrywkowym

lp.	złoże	powierzchnia [ha]	okres eksploatacji		parametry złoża:	
			rozpoczęcie	zakończenie	a. głębokość spągu [m]	b. miąższość złoża [m]
1	Osieczna	10.20	1980	1982	a. 4.00 – 14.20	śr. 10.30
					b. 3.70 – 12.80	śr. 9.10
					c. 0.30 – 3.20	śr. 1.20
2	Osieczna I	0.85		1998	4.00 – 14.20	śr. 10.30
					3.70 – 12.80	śr. 9.10
					0.30 – 3.20	śr. 1.20
3	Osieczna II	2.54	1999	2008	7.50 – 12.50	śr. 10.00
					7.20 – 12.20	śr. 9.20
					0.30 – 1.80	śr. 0.50
4	Osieczna III	6.88	1999		65.90 – 71.20*	
					8.10 – 17.90	śr. 12.20
					0.00 – 4.70	śr. 1.50
5	Osieczna IV	1.99	2007		12.88 – 14.40	śr. 14.22
					9.38 – 14.10	śr. 12.81
					0.40 – 3.00	śr. 1.41
6	Osieczna V	2.87			3.80 – 15.00	śr. 11.44
					2.00 – 13.20	śr. 8.46
					0.20 – 6.30	śr. 2.98
7	Osieczna VI	4.39			1.50 – 20.00	-
					1.30 – 19.70	śr. 14.40
					0.20 – 7.90	śr. 1.90
8	Grodzisko	1.98			1.60 – 5.40	śr. 2.90
					0.90 – 5.00	śr. 2.10
					0.40 – 1.60	śr. 0.75
9	Kąkolewo	12.60	1983		1.00 – 26.00	śr. 20.30
					2.00 – 24.60	śr. 10.60
					0.00 – 4.70	śr. 1.10

10	Kąty	1.54	2011		- 12.10 2.10 – 10.10 0.00 – 3.90	- śr. 4.92 śr. 1.30
11	Maciejewo***	1.71	1993		3.10 – 9.10 1.60 – 9.10 0.00 – 1.70	śr. 6.60 śr. 6.00 śr. 0.60
12	Trzebania**	2.80	1985	1993	4.40 – 8.10 1.00 – 7.10 0.00 – 3.00	śr. 5.50 śr. 4.10 śr. 1.40
13	Trzebania I***	0.12	2000	2003	0.00 – 0.00 2.80 – 5.00 2.00 – 2.50	śr. 0.00 śr. 3.80 śr. 2.30
14	Wojnowice	0.75	2003	2013	0.00 – 0.00 5.50 – 10.60 1.10 – 1.90	śr. 0.00 śr. 9.20 śr. 1.40
15	Wojnowice EK	1.02			6.20 – 13.10 2.60 – 11.70 1.40 – 2.40	śr. 9.90 śr. 7.95 śr. 1.95
16	Wojnowice-Stawy***	0.52	2004		1.90 – 4.50 1.90 – 4.50 0.00 – 0.00	śr. 0.00 śr. 0.00 śr. 0.00

* m n.p.m.

** złoża kamieni budowlanych i drogowych

*** złoża mieszanek żwirowo-piaskowych (pospótek)

Surowce ilaste udokumentowano w kilku rejonach gminy: Ziemnice, Jeziorki, Kąkolewo, Drzeczkowo. Dotąd jednak nie podjęto eksploatacji żadnego z tych złóż. Znaczenie gospodarcze mają zwłaszcza dwa pierwsze, o zasobach w kat. C2, odpowiednio: 6 045 tys. i 4 969.4 tys. m³. Surowiec w 15-25% wymaga schudzenia, ale nadaje się do produkcji pełnego asortymentu ceramiki budowlanej. W przypadku zwiększonego zapotrzebowania na surowce ilaste, należy uruchomić złoża Ziemnice (mimo nieco gorszych parametrów górniczych), gdyż Jeziorki leżą w zasięgu złoża gazu ziemnego Żakowo.

Tabela 2. Złoża surowców ilastych (glin ceramiki budowlanej i pokrewnych)

lp.	złożo	powierzchnia [ha]	okres eksploatacji		parametry złoża:	
			rozpoczęcie	zakończenie	a. głębokość spągu [m]	b. miąższość złoża [m]
1	Jeziorki	22.50			a. 17.00 – 30.00 b. 11.20 – 29.00 c. 1.00 – 5.00	śr. 24.80 śr. 21.70 śr. 3.10
2	Kąkolewo	1.47		1995	4.00 – 15.00 4.00 – 9.10 0.30 – 10.70	- śr. 7.50 -
3	Ziemnice	31.20			10.00 – 30.00 8.90 – 26.60 3.40 – 8.20	śr. 24.00 śr. 18.80 śr. 5.20

Wszystkie ww. złoża położone są w granicach OCHK. Wstępnie rozpoznane złoża w Jeziorkach i Ziemnicach to złoża itów plicieńskich, odpowiednio: 4-pokładowe i 2-pokładowe. W 1-pokładowym złożu Kąkolewo zasoby surowców ilastych ceramiki budowlanej są niewielkie i zalegają pod dużym nadkładem a w pobliżu brak cegielni, dlatego złożo zostało skreślone z bilansu zasobów. W przeszłości eksploatowano ity i gliny w zachodniej części gminy, stąd nieczynna obecnie cegielnia w Drzeczkowie.

Złoża torfu i kredy jeziornej udokumentowano wstępnie przed ponad półwieczem. Tylko w części uzyskano pozytywne wyniki. Najbardziej perspektywicznymi wydają się być dna rynien jeziornych pomiędzy Osieczną i Trzebanią oraz wokół Jeziora Świerczyńskiego. W pierwszym z ww. rejonów zasoby torfu oszacowano na około 2.7 mln m³ przy średniej miąższości złoża rzędu 3.2 m. W drugim, pod warstwą torfu o średniej grubości 1.7 m przewiduje się występowanie kredy jeziornej i gytii (o miąższości do 7 m) o zasobach około 5 mln m³. Badań jakości kopalin nie przeprowadzono.

2.2.4. Wody powierzchniowe

Gmina Osieczna położona jest w zlewni Odry. Sieć hydrograficzną badanych terenów należy do jej dwóch dużych dopływów: Warty i Baryczy. Przeważająca część gminy odwadniana jest przez płynące na północ dopływy Obry – Samicę i Kanał Wonieść a w północno-wschodniej części terenu nieliczne, krótkie ciek uchodzące do Kościańskiego Kanału Obry (będącego częścią Kanału Mosińskiego, według podziału na JCWP). Jedynie niewielki, południowo-wschodni fragment Wysoczyzny Leszczyńskiej należy do dorzecza Rowu Polskiego, dopływu Baryczy.

Wody powierzchniowe zajmują ponad 6% powierzchni gminy. Reprezentowane są przez różnej wielkości jeziora (naturalne i sztuczne), połączone siecią kanałów i cieków. Większość jezior znajduje się w obrębie tzw. rynny okólnej, w centralnej części gminy. Największym jest Jezioro Łoniewskie (powierzchnia 102.0 ha, max. głębokość 5.5 m). Jeziora: Drzeczowskie, Witosławskie i Woinowickie wchodzi obecnie w skład największego sztucznego zbiornika wodnego Ziemi Leszczyńskiej. Zbiornik retencyjny „Wonieść”, o powierzchni około 755 ha i całkowitej pojemności rzędu 13.4 mln m³, zbudowany dla poprawy bilansu wodnego terenów rolniczych tej części województwa obejmuje ponadto, Jez. Jezierzyckie i Jez. Wonieskie (Wonieść), oba położone poza rynną okólną i poza obszarem gminy Osieczna. Maksymalny poziom piętrzenia – 70,25 m n.p.m., średni około 69,0 m n.p.m.

Tereny gminy Osieczna znajdują się w zasięgu jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP):

- Kanału Wonieść (i Samicy Osieckiej) - kod PLRW 600025185669, reprezentowanego przez silnie zmienioną część wód należących do typu abiotycznego nr 25 - ciek łączący jeziora, obejmującego większość obszaru gminy Osieczna. W skład JCWP wchodzi jeziora: Wojnowickie (PLLW 10117), Łoniewskie (PLLW 10119), Świerczyńskie Wielkie (PLLW 10112) - o wysokiej zawartości wapnia i dużym wpływie zlewni, niestratyfikowane (3b) a ponadto: Witosławskie, Drzeczowskie, Grodzkie i Seweryńskie
- Kanału Mosińskiego od Kani do Kanału Przysieka Stara (status: sztuczna część wód, typ JCWP - nieokreślony) – kod PLRW 60000185673, obejmującego niewielkie, skrajnie położone grunty Kątów i Miąskowa
- Kanału Obra-Samica – PLRW 60000185656 (status: sztuczna część wód, typ JCWP - nieokreślony), obejmującego północno-wschodnią część gminy, z jeziorami Ziemnickim i Góreckim
- Rowu Belęcińskiego (PLRW 6000017185654), reprezentowanego przez naturalny potok nizinny piaszczysty (typ 17), obejmującego południowo-wschodnią część gminy (rejon Frankowa)
- Rowu Polskiego od Rowu Kaczkowskiego do Baryczy (PLRW 6000191489), reprezentowanego przez silnie zmienioną część wód należących do typu abiotycznego nr 19 - rzeka nizinna piaszczysto-gliniasta, obejmującej południową część gminy (tereny Kąkolewa i Trzebani).

Stan ekologiczny niemal wszystkich JCWP określono jako zły (wyjątkiem jest Rów Belęciński, ze stanem słabym), wszędzie istnieje zagrożenie nieosiągnięciem celów środowiskowych, określonych w Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry, m.in. ze względu na

silne zmiany morfologiczne (regulacja stosunków wodnych), duży udział gruntów rolnych w zlewniach, znaczna gęstość zaludnienia, słaby stopień skanalizowania.

Pośród rzek płynących przez obszar gminy, w roku 2014, badaniami stanu chemicznego objęty był Kanał Wonieść - w Drzeczkowie (Nielegowo). Stan ciekę określono jako zły, ale jego potencjał ekologiczny oceniono jako umiarkowany, przy II klasie elementów hydromorfologicznych i III klasie elementów biologicznych. Klasa elementów fizykochemicznych była poniżej potencjału dobrego i również stan chemiczny poniżej stanu dobrego. Ciek nie spełniał wymagań określonych dla obszarów chronionych. Dwa lata wcześniej badano Kanał Mosiński, w miejscowości Naclaw (k. Kościana). Tu również klasa elementów fizykochemicznych była poniżej potencjału dobrego a klasa elementów chemicznych poniżej stanu dobrego. Ponadto, w 2013 roku badano również wody Jeziora Łoniewskiego i Jeziora Wonieść, wchodzącego w skład Zbiornika Wonieść. Jezioro Łoniewskie zaliczono do akwenów o wysokiej zawartości wapnia i dużym wpływie zlewni, niestratyfikowanych (3b) a jezioro Wonieść do akwenów stratyfikowanych (3a). W obu przypadkach, klasa elementów biologicznych ich wód to kl. V (stan zły), klasa elementów fizyko-chemicznych – stan poniżej dobrego a hydromorfologicznych – kl. I. Dodatkowo określono stan elementów chemicznych Jeziora Łoniewskiego – poniżej dobrego.

Udział gminy Osieczna w zanieczyszczeniach i eutrofizacji wód jest znaczny. Intensywne użytkowanie rolnicze wyniesionych powierzchni wysoczyznowych sąsiadujących z rozbudowaną siecią rynien jeziornych i dolin cieków sprzyja migracji zanieczyszczeń powierzchniowych (głównie związkami azotu) ze źródeł rolniczych. Jednocześnie omawiany teren jest zwodociągowany (niemal w całości), ale skanalizowane są dwie największe miejscowości: Osieczna oraz Kąkolewo i od niedawna Jeziorki. Obecnie trwa realizacja kanalizacji w miejscowościach: Świerczyna, Łoniewo i Grodzisko. Ścieki sanitarne odprowadzane są do mechaniczno-biologicznej oczyszczalni w Osiecznej, usytuowanej w północnej części miasta i zaplanowanej jako docelowa oczyszczalnia dla gminy.

Punktowymi źródłami zanieczyszczeń wód na terenie gminy są również niektóre zakłady produkcyjno-usługowe, liczne gospodarstwa rolne i rozproszone gospodarstwa domowe. powierzchniowe pochodzą głównie ze źródeł rolniczych.

2.2.5. Wody podziemne

Wody podziemne występują w kilku poziomach wodonośnych i najczęściej ujmowane są z dwóch pięter: trzeciorzędowego i czwartorzędowego. Gmina Osieczna położona jest w większości poza zasięgiem głównych zbiorników wód podziemnych w strukturach czwarto- i trzeciorzędowych. Jedynie jej skrajnie południowo-zachodnia część leży w granicach GZWP nr 307 – sandr leszczyński, o szacunkowych zasobach dyspozycyjnych rzędu 23 tys. m³/d i średniej głębokości ujęć około 25 m. Wody podziemne w utworach czwartorzędowych tworzą układ piętrowy, na który składają się:

- poziom gruntowy
- poziomy wgłębne: międzyglinowy górny, międzyglinowy dolny i podglinowy.

Wody wolne podlegające krążeniu występują w piaskach i żwirach: rzecznych, wodnolodowcowych, spiaszczonych partiach glin morenowych oraz piaszczystych mułkach. Jednocześnie na obszarze gminy występują tereny pozbawione wody w osadach czwartorzędowych, położone po zachodniej stronie rynny Zbiornika Wonieść oraz na południe od Jeziora Łoniewskiego (Grodzisko-Łoniewo-Dobramyśl).

Poziom gruntowy zalega płytko i z uwagi na silne zanieczyszczenie nie jest eksploatowany.

Poziom międzyglinowy górny ma ograniczone występowanie a jego wydajność jednostkowa jest zmienna, od około 0.2-8 m³/hm.

Poziom międzyglinowy dolny związany jest występowaniem na obszarze gminy doliny kopalnej, rozciągającej się w przybliżeniu wzdłuż linii: Kąty-Ziemnice-Świerczyna-Garzyn. Wody podziemne tego poziomu charakteryzują się na ogół znaczną wydajnością jednostkowa, rzędu 7-22 m³/hm i są powszechnie eksploatowane.

Wody czwartorzędowe poziomów wgłębnych charakteryzują się na ogół dobrą jakością a jeśli nawet miejscami występują jakieś zanieczyszczenia, po przeprowadzeniu prostych zabiegów uzdatniających wody nadają się do picia.

W obrębie piętra trzeciorzędowego występują dwa poziomy wodonośne: mioceński i oligoceński, przy czym ten drugi ma jedynie lokalne znaczenie. W obrębie poziomu mioceńskiego wyróżnia się trzy warstwy wodonośne, przy czym podstawowe źródło zaopatrzenia w wodę, tam gdzie brak poziomów czwartorzędowych, stanowi warstwa górna o miąższości około 20 m, zbudowana z piasków drobnych i pylastych przewarstwionych mułkami lub piasków średnich. Generalnie wody te charakteryzują się dobrą jakością, choć niemal wszędzie występują zwiększone ilości żelaza, najczęściej do 1.5 mg Fe/dm³.

Wody podziemne gminy należą do dwóch jednolitych części wód podziemnych: JCWPd nr 73 (PLGW 630073) i JCWPd nr 74 (PLGW 631074), w których na obszarze gminy Osieczna występuje jeden-dwa czwartorzędowe poziomy wodonośne i jeden mioceński. Średnia miąższość wodonośca wynosi 10-20 m, niekiedy 20-40 m. Obie JCWPd charakteryzują się dobrym stanem chemicznym i ilościowym. Ryzyko niespełnienia celów środowiskowych określonych w Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry jest znikome (niezagrożone). Warunki korzystania z wód regionu wodnego Warty, priorytety i ograniczenia dotyczące jednolitych części wód ww. regionu wodnego szczegółowo określone zostały w rozporządzeniu Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Poznaniu z 2 kwietnia 2014 r. (Dz. Urz. Woj. Opolskiego z 2014 r., poz. 949). Istniejące problemy wynikają głównie z niedostatecznej sanitacji obszarów wiejskich i rekreacyjnych, dopływu zanieczyszczeń ze źródeł rolniczych i nadmiernego rozdysponowania zasobów.

Wody gruntowe swym charakterem i głębokością występowania, odzwierciedlają cechy konfiguracyjne terenu oraz jego budowę geologiczną. W omawianym podłożu zasilane są one głównie przez opady atmosferyczne oraz spływ z terenów wyżej położonych.

2.2.6. Klimat

Gmina Osieczna należy do Regionu Śląsko - Wielkopolskiego (podział opracowany przez W. Okołowicza), w którym dominują wpływy klimatu oceanicznego, związanego z ogólną cyrkulacją mas powietrza napływającego głównie z południowego Atlantyku i basenu Morza Śródziemnego.

Amplitudy temperatur są tutaj mniejsze od przeciętnych w Polsce, zima łagodna i krótka z nietrwałą szatą śnieżną, wiosna i lato wczesne oraz ciepłe. Średnia miesięczna temperatura roczna wynosi ca 8.3oC. Najchłodniejszym miesiącem jest styczeń (-1.2oC), najcieplejszym lipiec (+18,1oC). Wilgotność względna kształtuje się w podobny sposób, jak na całym obszarze kraju. Wartości najwyższe notuje się w okresie od października do stycznia (średnia miesięczna 86-88%), minimum przypada w czerwcu-lipcu (73-74%). Również w przypadku zachmurzenia, najwyższe wartości obserwuje się w okresie jesienno-zimowym (z maksimum 8.2, w skali 11-stopniowej, w grudniu). Najniższym zachmurzeniem charakteryzuje się wrzesień (5.6) i czerwiec (6.0). Dni pochmurnych jest niespełna 140 w roku, najwięcej w grudniu (18.3), najmniej we wrześniu (7.1). Opady atmosferyczne, z roczną sumą około 550mm (tj. od 298 mm w roku „suchym” – 1958 do 741 mm w roku „mokrym” – 1967), kształtują się nieco poniżej średniej krajowej. Maksimum przypada w maju i lipcu, najniższe sumy charakteryzują miesiące zimowe. Dni z pokrywą śnieżną jest średnio nieco ponad 40 w roku. Długość okresu wegetacyjnego wynosi ca 220-230 dni.

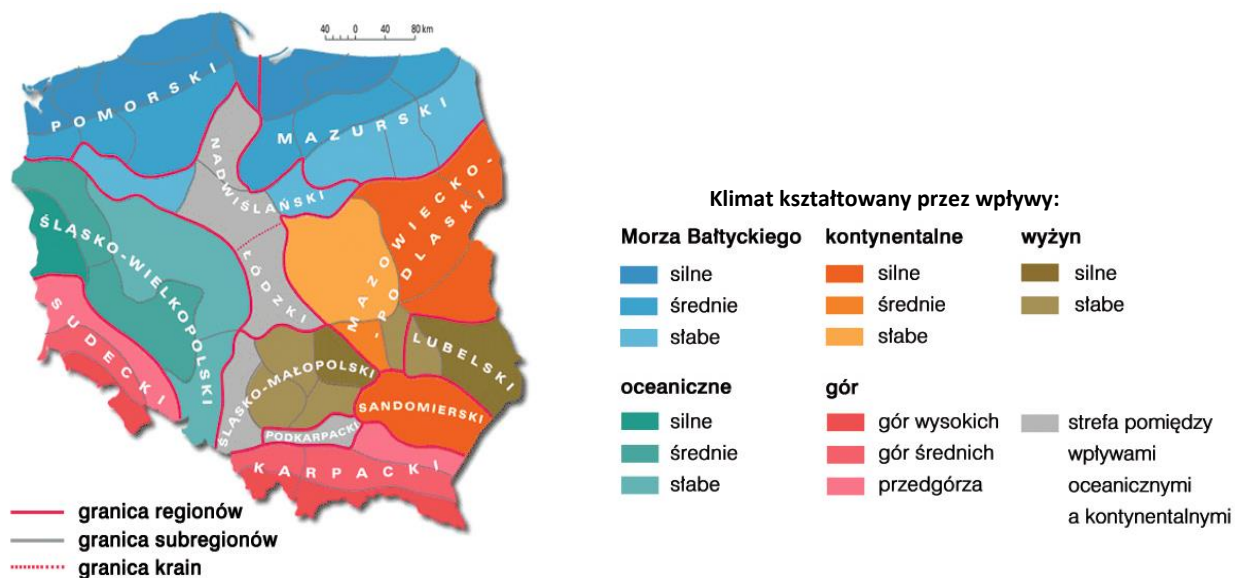
Podobnie jak na większości terytorium kraju, przeważają wiatry zachodnie (blisko połowę wszystkich wiatrów stanowią wiatry wiejące z kierunków NW-SW). Potwierdzają to dane podstawowych parametrów meteorologicznych dla stacji IMGW w Lesznie.

W warunkach klimatu lokalnego obserwuje się pewne różnice pomiędzy obszarami wzgórz i pagórków morenowych a użytkowanymi rolniczo powierzchniami wysoczyzny płaskiej czy wilgotnymi i podmokłymi dnami rynien jeziornych. Powodem są przede wszystkim różnice w ukształtowaniu terenu, pokryciu roślinnością, głębokości występowania wód gruntowych oraz wynikające z obecności powierzchni wodnych, zabudowy itp.

Obszary wzgórz i pagórków morenowych charakteryzują się na ogół dosyć specyficznymi warunkami klimatu lokalnego. Są to w większości tereny zalesione, bardzo korzystnie usytuowane na obszarze gminy – przechwytyjące część zanieczyszczeń pyłowych i gazowych z terenu Leszna. Odnaczają się one na ogół dobrymi warunkami termiczno-wilgotnościowymi, o zmniejszonych wahaniami dobowych, jednak gorszymi warunkami solarnymi (w części północna ekspozycja i zacienienie). Są to jednocześnie tereny o wzbogaconym składzie fizyko-chemicznym powietrza w tlen, ozon, olejki eteryczne (fitoncydy) oraz inne substancje śladowe podnoszące komfort bioklimatyczny.

Użytkowane rolniczo obszary wysoczyzny morenowej charakteryzują się wyrównanymi warunkami termicznymi, w miarę równomiernym nasłonecznieniem, małą wilgotnością, korzystną wymianą powietrza.

Nieco inaczej wygląda sytuacja w dnach rynien jeziornych i większych dolin rzecznych. Są to bowiem obszary gromadzenia się i przemieszczania mas wychłodzonego powietrza, odznaczające się większą wilgotnością powietrza, pogłębionymi minimami temperatury oraz skłonnością do mgieł i inwersji temperatur. Duże formy dolinne charakteryzują się wyraźnie ukierunkowanym przewietrzaniem. Ciągami splotu wychłodzonego powietrza są też liczne drobne rozcięcia erozyjno-denudacyjne wysoczyzny morenowej. Swobodny przepływ powietrza w obrębie wszelkich form dolinnych jest niezwykle ważny dla właściwej cyrkulacji i regeneracji powietrza na terenie miasta i gminy.

Rys.4. Dzielnice rolniczo-klimatyczne Polski wg W. Okołowicza

2.2.7. Szata roślinna

Szata roślinna gminy Osieczna jest bogata i zróżnicowana. Naturalne zespoły roślinne zajmują około 34% powierzchni gminy. Większość stanowią lasy i zadrzewienia, zajmujące blisko 1/4 jej obszaru. W większości są to lasy państwowe administrowane przez Nadleśnictwo

Karczma Borowa. Nie odbiegają one wiele od potencjalnej roślinności naturalnej, którą stanowią na obszarze gminy:

- siedliska grądów środkowoeuropejskich (*Galio silvatici-Carpinetum*) ubogich lub żyznych, odmiany śląsko-wielkopolskiej, formy niżowej – najbardziej przekształcone antropogenicznie, o dogodnych warunkach dla rozwoju rolnictwa i osadnictwa, obejmujące głównie powierzchnie wysoczyznowe S i NW części gminy, obszar ostańca wysoczyznowego Osiecznej itp.
- kontynentalne bory mieszane (*Pino-Quercetum auct. polon.*), obecne głównie w obrębie wzgórz i pagórów morenowych SW części gminy, zalesionych pagórków na E od Grodziska i na zachodnich obrzeżach rynny Jeziora Drzeczowskiego
- świetlista dąbrowa (*Potentillo albae-Quercetum typicum*), występująca na północnych obrzeżach rynny Jeziora Łoniewskiego
- niżowe dąbrowy acidofilne typu środkowoeuropejskiego (*Calamagrostio-Quercetum petraeae*), obecne lokalnie na obszarze wzgórz morenowych w SW części gminy
- suboceaniczne śródładowe bory sosnowe w kompleksie boru świeżego (*Leucobryo-Pinetum*), boru suchego (*Cladonio-Pinetum*) i boru wilgotnego (*Molinio-Pinetum*), występujące lokalnie na W od Trzebani i S od Wojnowic
- niżowe łęgowe lasy wiązowo-dębowe siedlisk wodogruntowych poza strefą zalewów rzecznych (*Ficario-Ulmetum chrysosplenietosum* ewentualnie *Violo-Ulmetum*), występujące głównie we wschodniej części rynny Jeziora Łoniewskiego i Jeziora Świerczyńskiego Małego
- niżowe łągi olszowe, jesionowo-olszowe (*Circaeo-Alnetum*) i olsy (*Ribo nigri-Alnetum*) siedlisk wodogruntowych, okresowo lekko zabagnionych, typowe dla większości obniżeń dolinnych (den rynien jeziornych i Kościańskiego Kanału Obry).

Wprowadzenie nadmiernej ilości sosny na żyzne siedliska, które najbardziej odpowiadają zbiorowiskom grądów i dąbrów spowodowało, że większość kompleksów leśnych gminy charakteryzuje małym stopniem naturalności. Dotyczy to nawet dużych obniżeń dolinnych, gdzie uregulowanie stosunków wodnych, w wielu miejscach, przyczyniło się do zaniku naturalnej zieleni łęgowej.

Występujące na obszarze gminy Osieczna lasy ochronne grupy I to: lasy tzw. strefy zieleni wysokiej oraz lasy wodochronne.

Lasy strefy zieleni wysokiej w miastach i wokół dużych miast mają na celu poprawę warunków bioklimatycznych (ochrona przed emisjami atmosferycznymi, hałasem, zapewnienie wymiany powietrza itp.) oraz podnoszenie walorów krajobrazowych i rekreacyjnych terenów przekształconych działalnością gospodarczą człowieka.

Lasy wodochronne mają oddziaływać na zmniejszenie spływu powierzchniowego, sprzyjać retencji wód, hamować wymywanie gleby na zboczach.

Lasy gminy Osieczna charakteryzują się zatem dość dużym zróżnicowaniem siedlisk borowo-lasowych i urozmaiconym drzewostanem. Najślabiej wypadają pod tym względem zespoły boru świeżego, w którego drzewostanie dominuje sosna a w warstwie runa występują głównie borówki i mchy.

Większym zróżnicowaniem drzewostanu, w którym obok sosny rosną brzoza, dąb, świerk, modrzew, olcha i inne charakteryzują się bory mieszane świeże. W warstwie podszytu borów pojawia się głównie jarzębina, głóg jednoszyjkowy a wśród charakterystycznych roślin runa najczęściej spotykane są: borówka czarna, pszeniec gajowy, konwalia majowa, kokoryczka wonna, barwinek pospolity i mchy (zwłaszcza rokitnik, gajnik i widłoząb).

Niezwykle urozmaicony drzewostan wyróżnia lasy mieszane świeże i lasy świeże, zajmujące żyzne, bądź ubogie siedliska grądowe. Wiele występujących tu gatunków drzew (dąb,

grab, buk, klon, wiąz, lipa, modrzew, świerk i in.), bujny podszyt z leszczyny, trzmieliny, czeremchy amerykańskiej, kaliny i tarniny oraz urozmaicone runo (śnieżyczka przebiśnieg, zawilec gajowy i żółty, ziarnopłon, żółć złota, kokorycz pusta, czyściec leśny, konwalia majowa, niecierpek itp.) sprawia, że są to zespoły niezwykle atrakcyjne krajobrazowo i turystycznie, urokliwe zwłaszcza jesienią.

Zgoła odmienny charakter mają lasy siedlisk wilgotnych oraz podmokłych dolnej części zboczy rynien jeziornych i niskich teras nadzalewowych. Ich drzewostan tworzą głównie olchy, jesiony, brzozy, ale miejscami występują również wierzyby, wiązy, topole, dęby, klony a nawet sosny. Podszyt stanowi na ogół kruszyna a runo składa się m.in. z kęp torfowców, wełnianki pochwowatej i bagna zwyczajnego.

Znaczne powierzchnie zajmują olsy właściwe i olsy jesionowe, towarzyszące często na długich odcinkach korytom cieków oraz wypełniające liczne zagłębienia terenu. W drzewostanie największy udział ma olcha, ale obok niej występuje jesion, brzoza i topola. Z krzewów występuje m.in. porzeczka czarna. W runie spotyka się paprocie, turzyce, irysy itp.

Duża część kompleksów występujących na obszarze gminy to lasy siedlisk mało wilgotnych o dużej przydatności dla rekreacji. Ich atrakcyjne położenie, na obszarach wzgórz i pagórów morenowych, często w sąsiedztwie rynien jeziornych nie oznacza niestety dobrej dostępności do płytkich, silnie zarastających jezior (zarówno od strony lądu, jak i wody).

Uzupełnieniem dużych kompleksów leśnych są liczne, małe zespoły leśne, często o charakterze ostojowym i zadrzewieniowe, m.in. skupiska urządzonej zieleni wysokiej reprezentowane przez dziewiętnastowieczne parki podworskie, zadrzewione cmentarze, sady, ogrody działkowe. Duże znaczenie ekologiczne i krajobrazowe mają obsadzenia dróg (często efektowne, choć rzadko są to aleje o charakterze zabytkowym) i cieków czy zadrzewieniowe pasy zieleni śródpolnej.

Zabytkowe parki oraz parki wiejskie zachowały się w Osiecznej oraz we wsiach: Jeziorki, Popowo Wonieckie, Witosław, Drzeczkowo, Wolkowo, Wojnowice, Świerczyna, Łoniewo, Kąkolewo i Dobramyśl. Śladów dawnego założenia parkowego doszukać się można również w Miąskowie. Pierwotnie wszystkie parki miały charakter krajobrazowy. Obecnie zadbane są tylko niektóre z nich.

Ważną częścią powierzchni biologicznie czynnych są rozległe powierzchnie łąkowo-pastwiskowe, trzcinowiska, turzycowiska oraz powierzchnie wodne i podmokłości wypełniające dna rozbudowanego systemu rynien jeziornych i dolin. W krajobrazie rolniczym gminy zieleń ta pełni nie tylko funkcję krajobrazowo-estetyczną, ale także ekologiczną, korzystnie wpływając na mikroklimat oraz walory użytkowe środowiska rolniczego.

Według Programu ochrony środowiska dla gminy Osieczna roślinami objętymi ochroną całkowitą są na badanym obszarze:

- bluszcz pospolity – m.in. Witosław i lapidarium w Osiecznej
- grąźel żółty – jeziora Drzeczowskie, Witosławskie, Wojnowickie i Kanał Obra – Samica (Zb. Wonieć) oraz jeziora: Łoniewskie, Świerczyńskie, Góreckie
- linia złotogłów – rejon Osiecznej
- pełnik europejski – rejon Wojnowic
- stopłamek szerokolistny – rejon Osiecznej
- śniedek baldaszkowaty – rejon Wojnowic,
- ochroną częściową:
- grzybień biały – jeziora: Świerczyńskie, Seweryńskie
- kalina koralowa – w zadrzewieniach nad strumieniami
- kruszyna pospolita – w zadrzewieniach
- a roślinami rzadkimi i zagrożonymi w Wielkopolsce:
- klon polny – w Osiecznej
- żółć polna – rejon Witosławia i Drzeczkowa.

2.2.8. Świat zwierzęcy

Świat zwierzęcy jest typowy dla nizinnych obszarów kraju. W lasach żyją jelenie, sarny i dziki. Z kolei wody Zbiornika Wonieść i jego niektórych dopływów zasiedlone zostały przez bobry, pozostawiające coraz liczniejsze ślady swej obecności w postaci ściętych i objęzonych z kory drzew oraz wydry. Przeważają jednak zwierzęta, które potrzebują do bytowania pól uprawnych, najlepiej z małymi kępami lasów i zadrzewień (sarny, lisy, zające, bażanty, kuropatwy, przepiórki), a takich drobnych ekosystemów ostojowych na obszarze gminy nie brakuje. Z drapieżników występują borsuki, lisy, kuny, tchórze i norki amerykańskie. Spośród innych ssaków najczęściej spotykane to: zając, dziki królik, wiewiórka. Owadożerne reprezentowane są przez objęte ochroną: jeże, krety, ryjówki i nietoperze (nocki, gacki, mroczi, mopki i karliki). Spośród chronionych gatunków kręgowców występuje na obszarze gminy: żółw błotny, jaszczurka zwinka, jaszczurka żyworodna, padalec i zaskroniec. Dosyć bogata jest fauna płazów, reprezentowana m.in. przez ropuchę zieloną, ropuchę paskówkę, kumaka nizinnego, grzebiuszkę ziemną, rzekotkę drzewną, traszkę grzebieniastą i traszkę zwyczajną. Fauna ryb nie ogranicza się wyłącznie do gatunków pospolitych, obok nich występują tu bowiem m.in.: miętus, piskorz, różanka, sielawa, słonecznica. Bogaty i zróżnicowany jest świat owadów, wśród których wymienić należy jelonka rogacza, pazia królowej czy mieniaka tęczowca. Ochroną objęty jest też jeden gatunek pająków - tygrzyk paskowany.

Najlepiej poznana jest fauna ptaków, jedyna gromada świata zwierzęcego niemal w całości podlegająca w Polsce ochronie gatunkowej. Wiele z niżej wymienionych to gatunki rzadkie, umieszczone Polskiej Czerwonej Księdze (PCK) lub zagrożone: bąk, bączek, bielik, błotniak łąkowy, błotniak stawowy, błotniak zbożowy, bocian biały, bocian czarny, derkacz, dudek, dzierlatka, dzięcioł czarny, dzięcioł średni, gąsiorek, jarzębatka, kania ruda, lelek, podgorzałka, podróżniczek, remiz, rybitwa białowąsa, rybitwa czarna, rybitwa rzeczna, świergotek polny, wąsatka, zielonka, zimorodek, żuraw.

Dla wszystkich gatunków ssaków i ptaków największym zagrożeniem jest zanieczyszczenie wód powierzchniowych, kłusownictwo, płoszenie zwierzyny (wjeżdżające do lasów samochody, quady, motocykle), tępienie niektórych z nich jako szkodników itp. W przypadku ptaków, ich liczebność gwałtownie spada również na skutek zmiany reżimu wód rzek i cieków, umocnienia i obwałowania kanałów oraz niektórych jezior, wycinania odnawiającej się roślinności łąkowej, procederu wiosennego wypalania traw i trzcinowisk oraz innych czynników antropogenicznych, np. postępu technicznego w rolnictwie oraz używania pestycydów. Prawie te same czynniki stanowią istotne zagrożenie dla gadów i płazów.

Dzięki temu, że poprawia się stan wód powierzchniowych, nieco lepiej wygląda sytuacja ichtiofauny. Mimo to, nadal zagrożonymi i rzadkimi są gatunki wymienione wcześniej.

Skuteczność ochrony gatunkowej uzależniona jest zatem w dużej mierze od stanu siedlisk przyrodniczych, ważnych dla życia tych gatunków.

2.2.9. Formy przyrody chronione prawnie

Urozmaicona rzeźba, rozbudowana sieć rynien jeziornych, duże powierzchnie wodne i leśne, mozaika ekosystemów łąkowych powodują, że ponad 80% powierzchni gminy znajduje się w zasięgu wieloprzestrzennych form ochrony przyrody. Poza ich granicami położona jest jedynie rolnicza część wysoczyzny morenowej w południowo-wschodniej części gminy (rejon wsi Dobramyśl i Frankowo) oraz jej północno-zachodni skraj (rejon wsi Popowo Wonieskie).

Na terenie gminy Osieczna ustanowiono następujące formy ochrony przyrody: Rezerwat przyrody, Obszary NATURA 2000, Obszar Chronionego Krajobrazu, pomniki przyrody i użytek ekologiczny.

2.2.9.1. Rezerwat przyrody

Na terenie gminy Osieczna utworzono w 1974 roku rezerwat przyrody:

- **Ostoja żółwia błotnego** – jest to rezerwat faunistyczny o pow. 4.42 ha, obejmujący fragment lasu i bagno z niewielkim stawem, połączone z Jeziorem Witosławskim. Rezerwat położony jest w Nadleśnictwie Karczma Borowa-Leśnictwo Drzeczkowo, w pobliżu miejscowości Witosław. Jest to jedno z nielicznych w Polsce stanowisk żółwia błotnego (*Emys orbicularis*), bardzo rzadkiego gatunku objętego ochroną i wpisanego do **Polskiej Czerwonej Księgi Zwierząt**. Ze względu na swój charakter rezerwat nie jest udostępniony do zwiedzania.

2.2.9.2. Obszary Natura 2000

- **Obszar mający znaczenie dla Wspólnoty (OZW) Natura 2000 – SOO siedlisk Zachodnie Pojezierze Krzywińskie (PLH 300014)**

Obszar ten obejmuje niewielki fragment Pojezierza Krzywińskiego – jednego z dwóch pojeziernych mezoregionów Pojezierza Leszczyńskiego (drugim jest Pojezierze Sławskie), graniczącego od północy z Równiną Kościańską, od południa z Wysoczyzną Leszczyńską a od wschodu z Wałem Żerkowskim. W jego zasięgu znajduje się południowa część Zbiornika Wonieść (leżąca w granicach gminy Osieczna) oraz rozbudowana sieć rynien jeziornych położonych po jego wschodniej stronie.

Cały obszar charakteryzuje się mozaiką lasów, jezior, pól uprawnych i łąk. Głównym walorem ostoi są cenne kompleksy łąkowo-torfowiskowe powstałe na podłożu kredy jeziornej z bogatą roślinnością kalcyfilną (m.in. *Cladietum marisci* i *Juncetum subnodulosi*), higrofilną i halofilną, skupiającą wiele osobliwości florystycznych w skali Wielkopolski. Zidentyfikowano tu 11 rodzajów siedlisk z załącznika I dyrektywy siedliskowej. Obszar stanowi część ostoi ptaków o randze europejskiej E035. Na jego zachodnim skraju, w rejonie Witosławia występuje żółw błotny *Emys orbicularis*.

Tabela 3. Typy siedlisk przyrodniczych występujących na obszarze SOO Zachodnie Pojezierze Krzywińskie oraz identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ich ochrony

kod	nazwa siedliska	% pokrycia	opis zagrożenia
1340	śródlądowe słone łąki, pastwiska i szuwały (<i>Glauco-Puccinietalia</i> , część - zbiorowiska śródlądowe)	2,00	i. brak informacji o zagrożeniach
			p. brak informacji o zagrożeniach
3150	starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nymphaeion</i> , <i>Potamion</i>	15,00	i. zanieczyszczenie wód powierzchniowych
			p. obce gatunki ryb
3160	naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne		nie zidentyfikowano w związku ze stwierdzonym brakiem stanowisk siedliska w obszarze Natura 2000 oraz planowanym usunięciem siedlisk z listy przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000
3260	nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włośniczników <i>Ranunculion fluitantis</i>		
6410	zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (<i>Molinion</i>)	2,00	i. brak informacji o zagrożeniach
			p. brak informacji o zagrożeniach
6430	ziołorośla górskie (<i>Adenostylin alliariae</i>) i ziołorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>)	1,00	i. obecność nierodzimych gatunków synantropijnych, odpady (gruz, ziemia), fragmentacja siedlisk
			p. melioracje odwadniające
6510	niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)	1,00	i. intensyfikacja użytkowania rolnego, fragmentacja siedliska
			p. zaprzestanie koszenia, zmiana łąk na grunty orne
7210	torfowiska nakredowe (<i>Cladietum marisci</i> , <i>Caricetum buxbaumii</i> , <i>Schoenetum nigricantis</i>)	2,00	i. fragmentacja siedliska
			p. ekspansja trzciny i drzew
7230	górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	2,10	i. brak informacji o zagrożeniach
			p. brak informacji o zagrożeniach

<i>kod</i>	<i>nazwa siedliska</i>	<i>% pokrycia</i>	<i>opis zagrożenia</i>
9170	grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Gallio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum</i>)	2,00	i. fragmentacja siedliska, mała ilość martwego drewna, obce gatunki inwazyjne, w warstwie drzew świerk pospolity (<i>Picea abies</i>), w runie niecierpek drobnokwiatowy (<i>Impatiens parviflora</i>) oraz nadmierny rozwój warstwy krzewów, zwłaszcza leszczyny (<i>Corylus avellana</i>) i bzu czarnego (<i>Sambucus nigra</i>) p. wycinka lasu
91E0	łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis, Populetum albae, Alnion</i>)	2,00	i. obce gatunki inwazyjne, zwłaszcza niecierpek drobnokwiatowy (<i>Impatiens parviflora</i>), fragmentacja siedlisk p. wycinanie drzew w obrębie płatów siedliska

i. – istniejące, p. – potencjalne

Zagrożenia dla funkcjonowania tego obszaru związane są głównie z :

- zmianą reżimu wodnego, wynikającą z potrzeb ochrony przeciwpowodziowej, zrealizowanych przedsięwzięć hydrotechnicznych i melioracyjnych
- obniżaniem się poziomu wód powierzchniowych i gruntowych, będącym skutkiem zabudowy hydrotechnicznej rzek i cieków oraz zmian klimatycznych
- eutrofizacją jezior i zanikiem małych zbiorników wodnych
- zmianami w użytkowaniu gruntów
- zaprzestaniem ekstensywnego użytkowania łąk (ich koszenia).

Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 27.03.2014r. dla obszaru Natura 2000 Zachodnie Pojezierze Krzywińskie PLH300014 ustanowiony został plan zadań ochronnych, sporządzony w celu eliminacji lub ograniczeń zagrożeń (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego z 2014 r., poz. 2114)

- **obszar Natura 2000 – OSO ptaków Zbiornik Wonieść (PLB 300005)**

Obszar ten to jednocześnie ostoja ptaków o znaczeniu międzynarodowym Zbiornik Wonieść (PL 074), według OTOP. Na obszarze gminy Osieczna południowa część ostoi pokrywa się z SOO Zachodnie Pojezierze Krzywińskie, zajmując jego skrajnie zachodnią część. Ochroną objęty jest zaporowy zbiornik wodny, powstały w miejscu zajęтым dawniej przez pięć jezior, mozaikę przyległych lasów, pól uprawnych i łąk. Ostoja stanowi ważne, w skali kraju, miejsce lęgowe bączka i wąsatki a także obszar gniazdowania podgorzałki – gatunku zagrożonego w skali globalnej. Zbiornik Wonieść to również istotny punkt przystankowy dla migrujących ptaków wodno-błotnych, szczególnie gęsi oraz ważne miejsce pierzenia się łabędzi niemych i kaczek. Podczas wędrówki letniej i jesiennej na akwenu zatrzymują się liczne ptaki siewkowe a jesienią ostoja jest miejscem odpoczynku i noclegowiskiem żurawi. Rezultaty dotychczasowych, z pewnością niewystarczających, badań faunistycznych wskazują na obecność w granicach obszaru co najmniej 4 gatunków kręgowców z załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG (kumak nizinny, żółw błotny, bóbr europejski i wydra). Wśród roślinności wodnej obecne są gatunki chronione: grąźel żółty i grzybienie białe.

Zbiornik Wonieść to jednak przede wszystkim obszar występowania 265 gatunków ptaków, w tym 145 lęgowych. Występują tu 63 gatunki z załącznika I dyrektywy ptasiej, z tego co najmniej 27 lęgowych. 11 z nich wymienionych jest w Polskiej czerwonej księdze zwierząt (PCK). W okresie lęgowym obszar zasiedla ponad 2% krajowej populacji (C3) gęgawy, co najmniej 1% populacji krajowej (C3 i C6): podgorzałki (PCK), rybitwy białowąsej (PCK), krakwy, kropiatki i sieweczki rzecznej. Duże koncentracje osiągają: bączek (PCK), bąk (PCK), wąsatka (PCK), zausznik i zielonka. W okresie migracji wiosennych na akwenu zatrzymuje się kilka tysięcy gęsi zbożowych (C3) i białoczelnych oraz po kilkaset gęgaw (C3), cyraneczek (C7), świstunów i rożeńców a podczas wędrówki letniej i jesiennej liczne ptaki siewkowe. Licznie występują czajki – ponad 4000 osobników (C7). Jesienią ostoja jest miejscem odpoczynku żurawi a w trzcinowiskach nocują wielotysięczne stada dymówek, brzegówek i szpaków. Wody zbiornika są miejscem żerowania bociana czarnego i bielika a otaczające pola (w ostatnich latach) zimowiskiem łabędzi niemych i krzykliwych.

Tabela 4. Kluczowe gatunki ptaków występujące na terenie obszaru Natura 2000 – Zbiornik Wonieść (PLB300005), objęte art. 4 dyrektywy 2009/147/WE oraz gatunki wymienione w załączniku II do dyrektywy 92/43EWG

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Liczebność według SFD ¹	Liczebność w 2010 r. ²
1.	Batalion	<i>Philomachus pugnax</i>	3-143 os.	200 os.
2.	bączek	<i>Ixobrychus minutus</i>	8-13 par	23-34 pary
3.	bąk	<i>Botaurus stellaris</i>	8-12 m	9-12 m
4.	biegus krzywodzioby	<i>Caldinis ferruginea</i>	+	
5.	biegus malutki	<i>Caldinis minuta</i>	+	
6.	biegus zmienny	<i>Calidris alpina</i>	5-150 os.	150 os.
7.	bielik	<i>Haliaeetus albicilla</i>	1 para	1-4 os.
8.	błotniak stawowy	<i>Circus aeruginosus</i>	11-16	20-26 par
9.	bocian biały	<i>Ciconia ciconia</i>	1 para	5 par
10.	bocian czarny	<i>Ciconia nigra</i>		1-14 os.
11.	brodziec pławny	<i>Tringa stagnatilis</i>	1-2 os.	
12.	brodziec śniady	<i>Tringa erythropus</i>	5-110 os.	
13.	cyraneczka	<i>Anas crecca</i>	800 os.	+
14.	czapla biała	<i>Egretta alba</i>		max. 63 os.
15.	derkacz	<i>Crex crex</i>	1-2 par	2-5 m
16.	dzięcioł czarny	<i>Dryocopus martius</i>		6-11 par
17.	dzięcioł średni	<i>Dendrocopus medius</i>	4 pary	10-15 par
18.	dzięcioł zielonosiwy	<i>Picus canus</i>		3-4 par
19.	gągoł	<i>Bucephala clangula</i>	2-3 pary	
20.	gąsiorek	<i>Lanius collurio</i>	20 par	60-75 par
21.	gęgawa	<i>Anser anser</i>	40-50 par/800 os. ³	100-120 par
22.	gęś białoczelna	<i>Anser albifrons</i>		3600-3700 os.
23.	gęś zbożowa	<i>Anser fabalis</i>	1000-7000 os.	7000-8000 os.
24.	jarzębatka	<i>Sylvia nisoria</i>	8 par	10-20 par
25.	kania czarna	<i>Milvus migrans</i>	1 para	2-3 pary
26.	kania ruda	<i>Milvus milvus</i>	1 para	2 pary
27.	krakwa	<i>Anas strepera</i>	3-8 par	+
28.	kropiatka	<i>Porzana porzana</i>	2 m	6-8 m
29.	krwawodziób	<i>Tringa totanus</i>	5 par	
30.	krzyżówka	<i>Anas platyrhynchos</i>	+	+
31.	kszyk	<i>Gallinago gallinago</i>	10-100 os.	
32.	lerka	<i>Lullula arborea</i>		13-15 par
33.	łabędź krzykliwy	<i>Cygnus cygnus</i>	8-26 os.	2-40 os.
34.	łabędź niemy	<i>Cygnus olor</i>	7-8 par/100-150 os. ³	+
35.	łęczak	<i>Tringa glareola</i>	50-106 os.	265 os.
36.	ortolan	<i>Emberiza hortulana</i>	5 par	6-8 par
37.	perkoz dwuczuby	<i>Podiceps cristatus</i>	30 par	+
38.	perkoz rdzawoszyi	<i>Podiceps grisegena</i>	10 par	
39.	perkozek	<i>Tachybatus ruficollis</i>	26 par	
40.	płaskonos	<i>Anas chyaeta</i>	4 pary/10-70 os. ³	+
41.	podgorzałka	<i>Aythya nyroca</i>	2 pary	2-3 pary
42.	podrózniczek	<i>Luscinia svecica</i>	1-20 par	7-20 par
43.	rybitwa białoczelna	<i>Sterna albifrons</i>	+	+
44.	rybitwa białowąsa	<i>Chlidonias hybridus</i>	1 para	1 para
45.	rybitwa czarna	<i>Chlidonias niger</i>	5-24 par	5-24 par
46.	rybitwa rzeczna	<i>Sterna hirundo</i>	5-20 par	16-20 par
47.	sieweczka rzeczna	<i>Charadrius dubius</i>	+	

¹ SFDF 2013. Obszar Natura 2000 – Zbiornik Wonieść PLB 300005

² T. Wilk, M. Jujka, J. Krogulec, P. Chylarecki. Ostoje ptaków o znaczeniu międzynarodowym w Polsce. OTOP, Marki 2010

³ lęgowych/przelotnych

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Liczebność według SFD ¹	Liczebność w 2010 r. ²
48.	świergotek polny	<i>Anthus compestris</i>		+
49.	świstun	<i>Anas penelope</i>	10-1800 os.	+
50.	trzmiełojad	<i>Pernis apivorus</i>		1 para
51.	wąsatka	<i>Panurus biarmicus</i>	7 par	60-160 par
52.	wodniczka	<i>Acrocephalus paludicola</i>		2 os.
53.	zausznik	<i>Podiceps nigricollis</i>		
54.	zielonka	<i>Porzana parva</i>	1-6 m	10-19 m
55.	zimorodek	<i>Alcedo atthis</i>		5-6 par
56.	żuraw	<i>Grus grus</i>	4-6 par/200-1400 os. ³	9-13 par/350-500 os. ³

Zagrożenia dla funkcjonowania tego obszaru to:

- nieregularne i zbyt duże wahania stanów wody powodujące masowe niszczenie lęgów ptasich (poprzez ich zalanie, bądź udostępnienie czworonożnym drapieżnikom na skutek obniżenia poziomu wody)
- zaniechanie dotychczasowego użytkowania rolnego
- wylewanie ścieków
- składowanie odpadów komunalnych i organicznych
- wypalanie roślinności
- niedostosowane do biologii ptaków terminy prowadzenia zabiegów
- komercyjne pozyskiwanie roślinności (np. trzciny), plantacje wikliny itp.
- intensyfikacja gospodarki stawowej
- techniczna zabudowa brzegów cieków i zbiorników wodnych, ich podpiętrzanie
- penetrowanie siedlisk przez ludzi i wynikające stąd zagrożenia (hałas, płoszenie, niszczenie gniazd, polowanie w terminach niedozwolonych, zabijanie zwierząt).

2.2.9.3. Obszar chronionego krajobrazu

Krzywińsko-Osiecki Obszar Chronionego Krajobrazu, z zadrzewieniami gen. Dezyderego Chłapowskiego i kompleksem leśnym Osieczna-Góra utworzony został na mocy Rozporządzenia Nr 82/92 Wojewody Leszczyńskiego z dnia 1 sierpnia 1992 r. w sprawie ustalenia obszarów chronionego krajobrazu na terenie województwa leszczyńskiego (Dz.Urz. Woj. Leszczyńskiego Nr 11, poz. 131) i utrzymany Rozporządzeniem Wojewody Wielkopolskiego z dnia 24.03.1999 r.

Obejmuje on Pojezierze Krzywińskie i Pojezierze Dolskie oraz dolinę Rowu Polskiego, Rowu Śląskiego i Kanału Obry. W skład tego rozległego obszaru wchodzi liczne jeziora, urozmaicona rzeźba terenu oraz doliny wypełnione łąkami. Wysoka lesistość obszaru (40%), bogactwo form rzeźby polodowcowej oraz zadrzewienia pasowe stanowią o jego dużej atrakcyjności turystyczno-krajoznawczej. Różnorodność biotopów stwarza dogodne warunki bytowania wielu gatunkom flory i fauny, w tym rzadkim, chronionym ptakom wodno-błotnym, drapieżnym i śpiewającym.

W skład obszar wchodzi agroekologiczny Park Krajobrazowy im. gen. D. Chłapowskiego, położony m.in. na obszarze sąsiedniej gminy Krzywiń oraz kilka obszarów Natura 2000 – dwa z nich: rozległy SOO siedlisk Zachodnie Pojezierze Krzywińskie (PLH 300014) i OSO ptaków Zbiornik Wonieść (PLB 300005) znajdują się częściowo w granicach gminy Osieczna. W granicach tego drugiego mieści się rezerwat przyrody Ostoja żółwia błotnego oraz ostoja ptaków o znaczeniu międzynarodowym Zbiornik Wonieść (PL 074), według Ogólnopolskiego Towarzystwa Ochrony Ptaków. Ponadto, częściowo wychodzą poza system obszarów Natura 2000 a nawet OCHK, wyznaczone przez P. Wylegałę i in. (w ramach opracowania wykonanego dla WBPP w Poznaniu) „obszary ważne dla ptaków w okresie gniazdowania i migracji”: nr 40 - Zbiornik Wonieść, 43 - Jezioro Łoniewskie, 44 - Jezioro Świerczyńskie Wielkie.

2.2.9.4. Pomniki przyrody

Na terenie gminy znajdują się dosyć liczne pomniki przyrody, którymi są głównie pojedyncze twory przyrody żywej, głównie sędziwe i okazałe drzewa lub ich grupy:

- 2 dęby szypułkowe o obw. 320 i 330 cm i wys. ca 20 m – park w Jeziorkach
  - sosna pospolita (około 200-letnia, obwód 300 cm, wys. 28 m), rosnąca w otoczeniu drzewostanu dębowego z domieszką świerku i sosny – L. Kąkolewo, oddz. 137
  - wierzbka krucha – drzewo zrosnięte z 3 pni o obw. 300, 280 i 290 cm, wys. 15 m – park w Jeziorkach
  - lipa szerokolistna (350/25) – park w Jeziorkach
  - dąb szypułkowy (321/25) – park w Jeziorkach
  - buk pospolity (6 drzew w wieku 250-300 lat), o obwodzie 230-380 cm i wys. ca 24 m – L. Kąkolewo, oddz. 141, rosnących w otoczeniu stuletniego drzewostanu dębowego
  - 2 buki pospolite (310 i 290/24) – L. Kąkolewo, oddz. 131b
  - dąb szypułkowy (2 drzewa, 280 i 300/21) – L. Kąkolewo, oddz. 128l
  - dąb szypułkowy (3 drzewa, 310, 370 i 540/21) – L. Kąkolewo, oddz. 103h
  - dąb szypułkowy (6 drzew, 260-520/23) – L. Kąkolewo, oddz. 110f
  - czereśnia dzika (270/22) – L. Drzeczkowo, oddz. 26c
  - dąb szypułkowy (390/27) – obręb ewid. Grodzisko, L. Górzno, oddz. 74a
  - dąb szypułkowy (450/28) – obręb ewid. Kąkolewo, L. Nowy Świat, oddz.1c
  - dąb szypułkowy (530/24) – obręb ewid. Świerczyna, L. Górzno, oddz. 43g
  - 5 drzew: 4 x dąb szypułkowy i 1 x platan klonolistny (520/27) – obręb Witośław, L. Drzeczkowo, oddz. 2p
  - dąb szypułkowy (270/20) – Osieczna, ul. Słoneczna
  - dąb szypułkowy (413/30) – L. Kąkolewo, oddz.116b
  - dąb szypułkowy (423/32) – L. Kąkolewo, oddz.108g
  - dąb szypułkowy (432/34) – L. Kąkolewo, oddz.108g
  - głóg dwuszyjny (254/6) – obręb ewid. Trzebania, L. Kąkolewo, oddz. 90Ah
  - głóg dwuszyjny (156/6) – obręb ewid. Trzebania, L. Kąkolewo, oddz. 90Ah;
- a także 8 parków podworskich z licznymi okazami dębów, buków, jesionów itd.

2.2.9.5. Użytki ekologiczne

Użytek ekologiczny „Trzcínowisko” utworzony uchwałą Nr XII/76/95 Rady Miasta i Gminy w Osiecznej z dnia 9.11.1995r., zmienionej uchwałami Rady Miejskiej w Osiecznej Nr XXXIV/183/98 z dnia 29.04.1998r. i Nr XI/74/2004 z dnia 26.02.2004r.

Użytek o powierzchni 41,2581 ha utworzono dla ochrony miejsc gniazdowania ptaków wodno-błotnych a szczególnie jednej z liczniejszych w Wielkopolsce populacji wąsatki *Panurus biarmicus*. Stwierdzono tu występowanie około 170 gatunków ptaków, w tym 100 gatunków lęgowych. Gniazduje tu regularnie 5 gatunków uwzględnionych w Polskiej Czerwonej Księdze zwierząt: bąk, bączek, zielonka, podróżniczek i wąsatka. Ponadto z rzadszych chronionych gatunków jako lęgowe występują: remiz, gęgawa, błotniak stawowy, żuraw, wodnik, kropiatka, kokoszka, kszczyk, sieweczka rzeczna i zimorodek.

2.2.10. Zagrożenia środowiska

Na terenie gminy brak większych źródeł generowania czynników degradujących środowisko, poza lokalnymi obiektami gospodarczymi. Duże połacie gminy zajęte są przez pola uprawne. Funkcją wiodącą jest rolnictwo, ukierunkowane na uprawę zbóż.

Na terenie miasta i gminy Osieczna nie występują znaczące procesy degradacji środowiska przyrodniczego.

Duża powierzchnia i zróżnicowanie istniejących wielkoprzestrzennych form ochrony przyrody, obecność dużych kompleksów leśnych, niezwykle rozbudowana sieć rynien jeziornych zasobnych w powierzchnie wodne i łąkowe oraz duża ilość małych skupisk zieleni wysokiej, zadrzewień przydrożnych, przywodnych i śródpolnych sprzyja ukształtowaniu sprawnie funkcjonującego systemu korytarzy ekologicznych zapewniających zasilanie i wymianę wartości ekologicznych, w obrębie gminy i w skali ponadlokalnej. Tym niemniej występują zagrożenia związane głównie z działalnością człowieka:

- **Spadek jakości wód powierzchniowych i podziemnych**

Udział gminy Osieczna w zanieczyszczeniach i eutrofizacji wód jest znaczny. Intensywne użytkowanie rolnicze wyniesionych powierzchni wysoczyznowych sąsiadujących z rozbudowaną siecią rynien jeziornych i dolin cieków sprzyja migracji zanieczyszczeń powierzchniowych (głównie związkami azotu) ze źródeł rolniczych. Jednocześnie omawiany teren jest zwodociągowany (niemal w całości), ale skanalizowane są dwie największe miejscowości: Osieczna oraz Kąkolewo i od niedawna Jeziorki.

Punktowymi źródłami zanieczyszczeń wód na terenie gminy są również niektóre zakłady produkcyjno-usługowe, liczne gospodarstwa rolne i rozproszone gospodarstwa domowe. powierzchniowe pochodzą głównie ze źródeł rolniczych.

W rejonie Leszna obszarami szczególnie narażonym na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych (OSN) są obecnie zlewnie dopływów Obrzańskiego Kanału Południowego i Kościańskiego Kanału Obry. Według rozporządzenia Dyrektora RZGW w Poznaniu z 11 maja 2015r. w sprawie określenia w regionie wodnym Warty, w granicach województwa wielkopolskiego, wód wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych oraz obszarów szczególnie narażonych, z których odpływ azotu ze źródeł rolniczych do tych wód należy ograniczyć (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego z 2015 r., poz. 3227) i podobnego rozporządzenia nr 11/2015 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej we Wrocławiu z 4 maja 2015 r. (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego z 2015 r., poz. 3026) nie obejmuje on terenów położonych w granicach gminy Osieczna.

- **Zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego**

Stan higieny atmosfery gminy Osieczna nie budzi zastrzeżeń. Decydująca jest wielkość i przestrzenny rozkład emisji ze wszystkich źródeł (z uwzględnieniem przepływów transgranicznych i przemian fizykochemicznych zachodzących w atmosferze).

Według Rocznej oceny jakości powietrza w województwie wielkopolskim za rok 2015 gmina Osieczna, położona w strefie wielkopolskiej, pod kątem oceny dokonywanej z uwzględnieniem kryteriów dotyczących ochrony zdrowia ludzi, zaliczona została do klasy A, w odniesieniu do badanych stężeń dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, tlenków azotu, tlenku węgla, benzenu i ozonu oraz zawartego w pyłe zawieszonym PM₁₀ ołowiu, arsenu, kadmu i niklu. Oznacza to, że w odniesieniu do ww. wskaźników poziom zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego w obrębie strefy nie wykazuje przekroczeń wartości dopuszczalnych, poziomów docelowych i poziomów celów długoterminowych (ewentualne odstępstwa są sporadyczne i mają niewielki zasięg). Natomiast zanieczyszczenia pyłem PM_{2,5} i PM₁₀ oraz benzo(a)pirenu ze względu na przekroczenie poziomu dopuszczalnego stężenia powoduje zaliczenie strefy wielkopolskiej do klasy C. W wyniku oceny stref w oparciu o kryteria określone dla ochrony roślin, strefę wielkopolską zaliczono do klasy A w odniesieniu do zbadanych stężeń dwutlenku siarki, tlenków azotu oraz ozonu.

W rzeczywistości o ilości i jakości zanieczyszczeń emitowanych do atmosfery decyduje struktura zużycia paliw a zwłaszcza stosowanie do celów grzewczych węgla kamiennego, często niskokalorycznego, zawierającego duże ilości siarki i popiołu. Źródłem zanieczyszczeń są obiekty przemysłowe i produkcyjno-usługowe (głównie wytwórnia mas bitumicznych i przetwórstwo rolno-spożywcze) i kotłownie osiedlowe oraz tzw. emisja niska z palenisk indywidualnych, szczególnie uciążliwa zimą (w gminie notuje się przekroczenia dozwolonej krotności dopuszczalnego poziomu pyłu zawieszonego PM10 w roku). Produkcja rolna stanowi przyczynę rozproszonej emisji amoniaku, metanu i podtlenku azotu. Jest też często źródłem odorów.

Coraz większy udział w zanieczyszczeniu atmosfery mają źródła mobilne. Decydujące znaczenie ma ruchliwa droga krajowa nr 12 relacji Żary-Leszno-Kalisz-Radom-Chełm oraz droga wojewódzka nr 432 Leszno-Września, charakteryzująca się znacznie mniejszym natężeniem ruchu. Głównymi składnikami spalin samochodowych są: tlenek węgla, tlenki azotu, węglowodory, sadze oraz pyły zawierające toksyczne związki ołowiu, cynku, manganu, arsenu, selenu i in.

• Degradacja flory i fauny

Akumulacja zanieczyszczeń dotyczy również szaty roślinnej. Zagrożone są zwłaszcza siedliska o małym stopniu naturalności, nietrwałe oraz odizolowane od innych zespołów zieleni, całkowicie otoczone zabudową lub terenami rolniczymi (straty w przyroście drzewostanu, uszkodzenia drzew, zmniejszenie odporności na niszczenie przez owady i pasożytnicze grzyby, uszkodzenia mechaniczne itp.).

Lasy gminy Osieczna nie należą do kompleksów trwale uszkodzonych przez zanieczyszczenia przemysłowe, noszą jedynie ślady słabych uszkodzeń, charakteryzują się więc dobrym stanem sanitarnym i zdrowotnym. Wpływ na ich kondycję ma jednak obniżający się poziom wód gruntowych i przesuszenie podłoża. Przeciwdziałać temu może m.in. planowa przebudowa drzewostanów leśnych z dostosowaniem do istniejących warunków siedliskowych, sprzyjająca stopniowej renaturalizacji lasów w przyszłości.

Stan zbiorowisk roślinnych w sposób bezpośredni oddziałuje na faunę, jej liczebność, różnorodność i kondycję. Zagrożeniem jest zanieczyszczenie wód, likwidacja wszelkich zadrzewień i formacji krzewiastych, osuszanie terenów podmokłych, wycinanie trzcinowisk i roślinności nadbrzeżnej, wypalanie traw, nierozważne stosowanie herbicydów i środków ochrony roślin oraz nadużywanie nawozów sztucznych a także kłusownictwo, płoszenie i tępienie zwierząt.

• Przekształcanie litosfery

Przekształcenia litosfery będą generowane poprzez zabiegi agrotechniczne na obszarach upraw rolniczych, przekształcenia będą także związane z budową i przebudową komunikacji drogowej a także w wyniku powstawania nowej zabudowy mieszkaniowej, usługowej i przemysłowej.

• Zagrożenie hałasem komunikacyjnym

Hałas komunikacyjny jest jednym z najważniejszych problemów występujących na obszarze gminy. Dokuczliwość hałasu komunikacyjnego wyraźnie wzrasta powyżej poziomu 60 dB w ciągu dnia i 55 dB nocą.

W przypadku hałasów pochodzących od dróg i linii kolejowych dopuszczalny poziom hałasu dla wskaźnika długookresowego LDWN (poziom dziennie-wieczorno-nocny) wynosi, w zależności od przeznaczenia terenu – od 50 dB do 70 dB, natomiast dla wskaźnika LN (długookresowy poziom hałasu w porze nocnej) od 45 dB do 60 dB. W odniesieniu do pojedynczej doby ustalono wartość dopuszczalną równoważnego poziomu hałasu (L_{aeqD}) w porze dnia równą od 50 dB do 68 dB, natomiast wartość równoważnego poziomu hałasu w nocy (L_{aeqN}) wynosi od 45 dB do 60 dB.

Tymczasem zwiększające się natężenie ruchu pojazdów powoduje, że warunki akustyczne w pobliżu drogi krajowej nr 12 niekiedy nie odpowiadają ustalonym normom.

W ostatnich latach WIOŚ nie prowadził pomiarów hałasu na drodze krajowej nr 12. W roku 2010 pomiary poziomu hałasu na terenie powiatu leszczyńskiego wykonane zostały w ramach

realizacji ustawowego obowiązku okresowych pomiarów hałasu przez GDDKiA w ciągu drogi krajowej nr 12 (odcinek Leszno-Dobramyśl) oraz Wielkopolski Zarząd Dróg Wojewódzkich w Poznaniu w ciągu drogi wojewódzkiej nr 432 – odcinek granica m. Leszna-Osieczna i Osieczna-Krzywiń. Według wyników Generalnego Pomiaru Ruchu prowadzonych przez GDDKiA średni dobowy ruch pojazdów na odcinku Leszno-Dobramyśl wynosił w 2015 roku 7469 pojazdów/dobę - pojazdy silnikowe ogółem, w tym 5842 pojazdy to samochody osobowe i mikrobusy, 1518 pojazdów to samochody dostawcze i ciężarowe a 58 pojazdów to autobusy. Wg Syntezy wyników GPR 2015 na drogach krajowych jednojezdniowych do jakich zalicza się droga krajowa nr 12 odnotowano poprawę warunków ruchu w stosunku do roku 2010. Na odcinku drogi wojewódzkiej nr 432 (wg badań WZDW w Poznaniu) ruch pojazdów był mniejszy i wynosił: na odcinku Leszno-Osieczna odpowiednio: 5834 (479) pojazdów a na odcinku Osieczna-Krzywiń – 3342 (428). Degradacja klimatu akustycznego środowiska ma miejsce przede wszystkim w sąsiedztwie ww. głównych tras komunikacji drogowej

Jedna tura pomiarów hałasu drogowego przeprowadzonych w 2010 r. i ograniczonych do jednego punktu pomiarowego, usytuowanego przy drodze nr 12 - w Lasocicach (na zachód od Leszna) odnotowała równoważny poziom hałasu rzędu $LA_{eq}(D) = 74.1$ dB i $LA_{eq}(N) = 65.0$ dB. W Osiecznej, przy drodze wojewódzkiej nr odnotowano odpowiednio: $LA_{eq}(D) = 66.4$ dB i $LA_{eq}(N) = 59.6$ dB (w obu miejscach dopuszczalny poziom hałasu dla dnia/nocy wynosi $L_{dop} = 60/50$ dB). Przez ostatnie dziesięć lat znacząco wzrosło natężenie ruchu, radykalnie zmieniła się struktura transportu i organizacja ruchu. Poprawie uległ jednak stan techniczny dróg i pojazdów, wybudowano obwodnicę Osiecznej dzięki czemu niemal cały ruch tranzytowy omija miasto a w miejscach szczególnie narażonych na uciążliwości związane z ruchem drogowym usytuowane są tereny i obiekty nie wymagające ochrony akustycznej.

Hałas kolejowy odczuwalny jest zwłaszcza nocą. Jego ponadnormatywnym oddziaływaniem mogą być objęte jedynie niektóre tereny istniejącej zabudowy mieszkaniowej Kąkolewa. W ramach Programu ochrony środowiska dla województwa wielkopolskiego na lata 2012-2015 (ARCADIS Sp. z o. o., Poznań 2012) zaproponowano działania: monitoringowe oraz modernizację szlaków komunikacyjnych, rewitalizację linii kolejowych i wymianę taboru na mniej hałaśliwy, przestrzeganie wartości dopuszczalnych poziomów hałasu w odniesieniu do nowo zagospodarowywanych terenów itp., których celem jest znaczące ograniczenie hałasu a w następstwie tego poprawa jakości klimatu akustycznego województwa, zarówno w porze dnia, jak i nocy.

- **Zagrożenie promieniowaniem elektromagnetycznym**

Oddziaływania pola elektromagnetycznego, w roku 2014, podobnie jak w latach ubiegłych, w żadnym z punktów pomiarowych nie przekraczało poziomów dopuszczalnych. Lokalnie negatywny wpływ na ludzi mogą mieć tereny i linie elektroenergetyczne, będące źródłem hałasu i zakłóceń radioelektrycznych, powodujące zanieczyszczenia wizualne środowiska i emitujące szkodliwe dla zdrowia pole elektryczne oraz magnetyczne, choć nie wywołuje ono trwałych zmian chorobowych a jedynie powodują niekiedy pogorszenie samopoczucia, niepokój, dyskomfort itp. Zastrzeżenia dotyczą zwłaszcza koncentracji napowietrznych linii elektroenergetycznych, stanowiących ważny element sieci przesyłowej i dystrybucyjnej krajowego systemu elektroenergetycznego a tych na obszarze gminy Osieczna nie ma. Przez teren gminy przebiegają wprawdzie dwie napowietrzne linie elektroenergetyczne WN 110 kV, ale poszczególne miejscowości zaopatrywane są energią elektryczną z sieci średniego i niskiego napięcia.

Ponadnormatywnym oddziaływaniem urządzeń i linii elektroenergetycznych w zakresie hałasu oraz pól elektromagnetycznych, nie są zatem objęte tereny przeznaczone na stały lub czasowy pobyt ludzi. Przebieg linii elektroenergetycznych nie stwarza też zagrożenia dla funkcjonowania systemu obszarów chronionych.

- **Zagrożenia nadzwyczajne**

Zagrożenia nadzwyczajne dotyczyć mogą niespodziewanych zjawisk przyrodniczych (huragan, gradobicie, nawalne deszcze, powódzie, pożary itp.) lub awarii, będących następstwem zaniedbań,

bądź błędów popełnionych przez ludzi. W następstwie takich zdarzeń może dojść do zanieczyszczenia wód i gruntu, skażenia atmosfery czy zniszczenia szaty roślinnej.

Nie ma na obszarze gminy zakładów o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej w rozumieniu rozporządzenia Ministra Gospodarki z 31 stycznia 2006 r. (Dz. U. z 2016 r. poz. 138).

2.3. UWARUNKOWANIA HISTORYCZNO - KULTUROWE GMINY

2.3.1. Rys historyczny

Liczne ślady świadczą o tym, że na terenie dzisiejszego miasta Osieczna i w najbliższym jego otoczeniu, człowiek zamieszkiwał już przed paroma tysiącami lat.

Pozostałości po praprzodkach, najliczniej stwierdzono w północnej, północno-wschodniej i zachodniej części dzisiejszego miasta. Do najliczniejszych znalezisk należą wióry łuskowane, odłupki i rdzenie krzemienne, które dowodzą tego, że tereny te zamieszkałe były już w epoce kamiennej (8000-1700 p.n.e.).

Ślady osadnicze z epoki kamiennej stwierdzono między Osieczną i Berdychowem, jak i po południowej stronie jeziora Łoniewskiego. Liczne ślady człowieka z epoki kamiennej pozostały też w okolicach Drzeczkowa, Jeziorek, Trzebani i Wyciążkowa. W owym czasie istniało już "Jezioro Woriesko". Jednak obecność topielisk i bagien powodowała to, iż teren był prawie niedostępny. Obfitość ryb w jeziorach i dzikiej zwierzyny w lasach, przyczyniło się do tego, że człowiek mezolityczny zakładał tutaj obozowiska. W czasie trwania neolitu, ludzie zapoczątkowali stałe osadnictwo. Ludność stawiała drewniane domostwa, znała kamienne żarna oraz miała bogate wierzenia religijne i stosowała różnorodne obrzędy. W epoce brązu - w Wielkopolsce, epoka datowana jest na 1700 lat p.n.e. - odnotowano początki zasiedlenia tych terenów, przez przybyłych ze wschodu, Słowian. Dawni mieszkańcy - Wenedowie - ulegli z czasem asymilacji przez nową warstwę słowiańską.

W okolicach Osiecznej zachowało się stosunkowo dużo śladów z okresu tzw. kultury przeworskiej, a było to w pierwszych wiekach naszej ery, w epoce żelaza i okresie wpływów rzymskich. Ślady takie istnieją w okolicach grodziska Drzeczkowo, tuż za północnymi granicami Osiecznej, niedaleko wschodniego brzegu jeziora oraz obok drogi do Leszna w rejonie Jeziorek i Trzebani. W pobliżu wsi Grodzisko natrafiono na 60 skorup, a niedaleko Stanisławówki - w jednym miejscu - na 34 skorupy, a w drugim na 21. Im bliżej czasów współczesnych, tym bardziej nasila się osadnictwo. Silnie zaznacza się we wczesnym średniowieczu. Ślady osadnictwa znajdują się tuż za Osieczną przy drodze do Goniembic i niedaleko grodziska Drzeczkowo. W pobliżu tego grodziska natrafiono na wczesnośredniowieczną osadę, ponieważ w jednym miejscu znaleziono 17, a w następnym 22 skorupy. Wiele śladów z tego okresu odkryto w północnej i północnowschodniej części obecnego miasta, niedaleko Osiecznej przy drodze do Trzebani, na północ od Jeziorek, w okolicy Wyciążkowa i na półwyspie Jeziora Łoniewskiego.

Z okresu wczesnośredniowiecznego pochodzą dwa grodziska usytuowane niedaleko miasta. Jedno z nich znajduje się na półwyspie po południowej stronie Jeziora Łoniewskiego, a drugie między Osieczną a Drzeczkowem. Według ocen archeologów, grodziska te były zamieszkałe przez człowieka od IX do XI wieku, czyli pod koniec wczesnego średniowiecza. Na omawianym terenie, w okolicach Osiecznej, archeologowie stwierdzili występowanie śladów osadnictwa późnośredniowiecznego i nowożytnego. Wszystko to wskazuje na ciągłość osadnictwa w tej okolicy.

Pierwsza wzmianka o mieście Osieczna pochodzi z 1393. Wtedy właścicielem Osiecznej wraz z okolicznymi dobrami był kasztelan santocki Wojśław Borek z Gryżyny (zmarły w 1373). Prawdopodobnie nadał on miejscowości prawa miejskie (lokacja około 1370) i herb (na złotym polu czerwona głowa rogatego jelenia skierowana ku przodowi). Wojśław Borek zbudował zapewne pierwszy zamek nad brzegiem Jeziora Łoniewskiego. Kolejnym właścicielem miasta był syn Wojśława, Andrzej Borek-Gryżyński (w latach 1404-1418). Jednym z kolejnych właścicieli był jego syn, Maciej Borek (1418-1452). Maciej rozbudował zamek, ufundował również szpital - przytułek dla ubogich i starców z drewnianym kościołem (zapewne szpital i kościół Św. Ducha). W 1436 został on starostą wschow-

skim a w 1442 kasztelanem nakielskim, ale główną jego siedzibą pozostał zamek w Osiecznej. Po Macieju Osieczna przeszła w posiadanie jego syna, Mikołaja Borka (w latach 1453-1496).

W 1498 miasto i zamek przejął syn Mikołaja, Andrzej Borek Osiecki. Po sporach majątkowych miasto i okoliczne dobra stały się własnością Andrzeja Osieckiego i jego siostr Barbary i Małgorzaty.

Od siostr Andrzeja Borka Osieckiego część dóbr osieckich odkupił Łukasz II Górka; część dóbr i miasta została darowana jego synowi, Andrzejowi. W rękach Górków Osieczna pozostawała do 1592. Potomkowie Łukasza, Andrzej i Stanisław wspierali reformację. Pod rządami ostatniego z Górków miasto i zamek podupadły. Po bezpotomnej śmierci Stanisława Górki w 1592 r. właścicielem Osiecznej został jego siostrzeniec, wojewoda kaliski Andrzej Czarnkowski, który przeprowadził remont i rozbudowę zamku, wnosząc także zasługi dla rozwoju miasta.

W 1601 r. dobra osieckie nabył Andrzej Przyjemski. W 1622 r. osadzono w Osiecznej oo. Reformatów. Będąc miastem prywatnym Osieczna rozwijała się w oparciu o handel, sukiennictwo i rolnictwo. W 1635 r. Adam Olbracht Przyjemski, nadał miastu szereg nowych przywilei, które znacząco wpłynęły na dalszy rozwój miasta. Stało się ono ważnym ośrodkiem rzemieślniczym, zwłaszcza sukienniczym.

W XVII stuleciu Osieczna pozostawała silnym ośrodkiem protestanckim. W tym okresie osiedlili się tutaj protestanci uchodzący z Niemiec i Śląska, którzy założyli tzw. Nowe Miasto, na terenie którego wzniesiono ewangelicki kościół i szkołę dla dysydentów.

Kolejnymi właścicielami miasta byli Opalińscy (1653-1690), Mycielscy (1690-1744), a później Skoroszewscy (1750-1797).

W 1793 miasto strawił doszczętnie groźny pożar, a w kilka lat później Mikołaj Skoroszewski sprzedał majątek na licytacji.

Po II rozbiórce Polski w 1793 r. miasto zostało wchłonięte przez państwo pruskie. W latach 1807-1815 funkcjonowało w granicach Księstwa Warszawskiego. Po przegranej przez Napoleona i ustanowieniu porządku europejskiego na Kongresie Wiedeńskim w 1815 r. Osieczna ponownie stała się częścią Prus.

Od 1799 do 1821 właścicielem Osiecznej był Bonawentura Gajewski, później zadłużony majątek wraz zamkiem przeszedł na własność banku w Berlinie. W 1834 r. władze pruskie przeprowadziły kasatę zakonu oo. Reformatów i przejęły jego majątek. Kolejni właściciele (między innymi rody von Paschke, Goepfner, Dobielińscy i von Helldorf) nie mieszkali w Osiecznej, przyczyniając się do popadnięcia zamku w ruinę i dalszego zadłużenia majątku. Dopiero w 1861 Heinrich Burghard Abegg przeprowadził remont i przebudowę zamku, nadając mu charakter neobarokowy. Kolejna przebudowa i restauracja dokonana została przez Heinricha von Heydebrandta und der Lasa w latach 1895-1906, nadając zamkowi obecny kształt. W rękach von Heydebrandtów Osieczna pozostawała od 1877 aż do 1945.

W 1887 r. Osieczna włączona została do nowo utworzonego powiatu leszczyńskiego. W latach 1890 i 1906-1907 miały w Osiecznej miejsce strajki dzieci szkolnych.

Dopiero wybuch Powstania Wielkopolskiego (1918-1919) i zwycięska bitwa "pod wiatrakami" 11 stycznia 1919 r. przesądziła o odzyskaniu wolności. W bitwie 400 osobowy oddział Grenzschtuzu został rozbity przez 350 osobowy oddział powstańczy. 19 stycznia 1919 r. przy wystrzałach armat i karabinów maszynowych oficjalnie ogłoszono Osieczną jako integralną część odradzającej się Polski. Należy przypuszczać, że zwycięstwo osieckie przyczyniło się do wytyczenia granicy włączającej Leszno i Osieczną do państwa polskiego na mocy postanowień traktatu wersalskiego z czerwca 1919 r.

W 1927 r. do Osiecznej powrócili oo. Franciszkanie.

W latach 1939-1945 miasto znajdowała się pod okupacją hitlerowską. 21 października 1939, w ramach Operacji Tannenberg Niemcy zamordowali tu trzech wytypowanych wcześniej mieszkańców. W okresie okupacji na terenie miasta, w zabudowaniach klasztornych, mieściło się karne więzienie dla kobiet.

Miasto wyzwolone zostało w dniach 27-29 stycznia 1945 r. przez 3 Armię Gwardii wchodzącą w skład Frontu Ukraińskiego.

2.3.2. Zasoby i ochrona dziedzictwa kulturowego gminy

Zasoby dziedzictwa kulturowego miasta i gminy Osieczna ujęte zostały w opracowanej w 2012 roku Gminnej Ewidencji Zabytków, która zawiera pełen wykaz obiektów zabytkowych zlokalizowanych na obszarze miasta i gminy Osieczna.

2.3.2.1. Miasto i gmina Osieczna – obiekty i obszary wpisane do rejestru zabytków

Poniższy wykaz zawiera listę zabytków wg Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków – przekazaną przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Poznaniu – Delegatura w Lesznie.

załącznik nr 1

Obiekty i obszary wpisane do rejestru zabytków

OSIECZNA – m. i gm.

Dobramyśl

- zespół pałacowy, 2 poł. XIX, nr rej.: 998/A z 22.01.1986:
- pałac
- park

Drzeczkowo

- zespół budowlany i układ ruralistyczny, XIV-XVIII, nr rej.: 1343/A z 14.12.1991
- zespół kościoła par., nr rej.: 679/Wlkp/A z 12.12.1932, z 9.09.1968 i z 16.06.2008:
- kościół pw. MB Wniebowziętej i św. Andrzeja, szach., 1775
- cmentarz kościelny
- brama w ogrodzeniu cmentarza, 1775
- zespół pałacowy, nr rej.: 228/1-4/Wlkp/A z 2.04.1957 i z 11.04.1974:
- pałac, 3 ćw. XIX
- park, XIX
- dwór, 2 poł. XVIII,
- gorzelnia, 1856, 1918, nr rej.: 228/1-4/Wlkp/A z 30.03.1992
- spichrz, poł. XIX, nr rej.: 230/Wlkp/A z 30.03.1993
- zespół cegielni, 4 ćw. XIX, nr rej.: 229/Wlkp/A z 30.03.1993:
- budynek cegielni
- suszarnia
- budynek z prasą
- kuźnia, ob. dom nr 7, 1845, nr rej.: 282/Wlkp/A z 17.10.1967

Jeziorki

- zespół dworski i folwarczny, 2 poł. XIX, nr rej.: 1413/A z 7.05.1993:
- dwór
- park z aleją dojazdową
- podwórze gospodarcze I (układ przestrzenny i zabudowa)
- podwórze gospodarcze II (układ przestrzenny i zabudowa)

Kąkolewo

- kościół par. pw. Wszystkich Świętych, 1501, 1740, nr rej.: 46 z 12.12.1932 (wypis z księgi rejestru)
- zespół dworski, XIX, nr rej.: 1677 z 3.04.1975:
- dwór
- park

Osieczna

- zespół budowlany z założeniem urbanistycznym, nr rej.: 1173/A z 12.12.1990
- kościół par. pw. Świętej Trójcy, XVI, 1869, nr rej.: 49/A z 12.12.1932 (wypis z księgi rejestru)
- brama, przy kościele, XVIII, nr rej.: 1573/A z 27.07.1974
- zespół klasztorny reformatów, nr rej.: 276 z 12.12.1932 (wypis z księgi rejestru):
- kościół pw. św. Walentego, 1729-33
- klasztor, 1 poł. XVIII
- mur otaczający zespół, XVIII, nr rej.: 143/A z 15.07.1968
- zespół zamkowy:
- zamek, 1530, pocz. XVII, 1890, nr rej.: 1497/A z 27.03.1974
- park, pocz. XIX, nr rej.: 1165/A z 2.03.1990
- dom, Rynek 13, 1 poł. XIX, nr rej.: 1051/A z 26.03.1970
- dom, Rynek 15, 1 poł. XIX, nr rej.: 1052/A z 26.03.1970
- dom, Rynek 21, pocz. XIX, nr rej.: 1053/A z 26.03.1970
- dom, Rynek 22, pocz. XIX, nr rej.: 1054/A z 26.03.1970
- dom, Rynek 23, pocz. XIX, nr rej.: 1055/A z 26.03.1970
- dom, Rynek 30, pocz. XIX, nr rej.: 1057/A z 26.03.1970
- dom, Rynek 34, 1 poł. XIX, nr rej.: 1574/A z 27.07.1974

Wojewódzki Urząd
Ochrony Zabytków w Poznaniu
Delegatura w Lesznie
Pl. Komenskigo 6, 64-109 Leszno
tel. 65-529-93-83, tel. fax 65-529-92-33
NIP: 778-19-75-758, REGON: 000-1781-0

- wiatrak, 2 poł. XVIII, nr rej.: 589/A z 11.01.1957
- wiatrak, 2 poł. XVIII, nr rej.: 587/A z 11.01.1957
- wiatrak, 2 poł. XVIII, nr rej.: 588/A z 22.01.1957

Popowo Wonieskie

- dwór, ob. dom nr 52, XVIII/XIX, nr rej.: 570/Wlkp/A z 8.01.1993

Świerczyna

- kościół par. pw. św. Łukasza Ewangelisty, 2 poł. XVII, nr rej.: 53 z 12.12.1932 (wypis z księgi rejestru)
- wiatrak kozłak (nr 64), 2 poł. XVIII, nr rej.: 1080/A z 28.03.1988

Witosław

- zespół dworski, 2 poł. XIX - XX, nr rej.: 1521/A z 24.01.1995:
- dwór, XIX/XX
- park
- kuźnia, 1 poł. XIX, nr rej.: 1044/A z 23.03.1970

Wojnowice

- zespół dworski, XIX-XX, nr rej.: 1004/A z 27.06.1986:
- dwór, pocz. XX
- park
- spichrz

Wolkowo

- zespół dworski, poł. XIX, nr rej.: 554/1-2/Wlkp/A 1215/A z 2.09.1970 i z 21.06.1994:
- dwór
- park

Wojewódzki Urząd
Ochrony Zabytków w Poznaniu
Delegatura w Lesznie
Pl. Komenskigo 6, 64-100 Leszno
tel. 65-529-93-83, tel./fax 65-529-92-83
NIP 773-10-33-758 REGON 604647816

2.3.2.2. Spis zabytków miasta i gminy Osieczna – ujętych w ewidencji i wpisanych do rejestru zabytków

Spis zawiera wszystkie zabytki z terenu miasta i gminy Osieczna tj. zabytki wpisane do rejestru zabytków (wyszczególnione pogrubioną czcionką), zabytki zawarte w Gminnej Ewidencji Zabytków oraz te proponowane do zawarcia w ewidencji – spis został przekazany przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Poznaniu – Delegatura w Lesznie.

Wojewódzki Urząd
Ochrony Zabytków w Poznaniu
Delegatura w Lesznie
Pl. Komenskigo 6, 64-100 Leszno
tel. 65-529-93-83, tel./fax 65-529-92-83
NIP 773-10-33-758, REGON 604647816

Spis zabytków gminy Osieczna

ujętych w ewidencji zabytków i wpisanych do rejestru zabytków

ADAMOWO

1. ZESPÓŁ FOLWARCZNY:

- a. dom, mur.(kam.), 3 ćw. XIX,
- b. 2 budynki inwentarskie, mur.(kam.), 3 ćw. XIX.

BEDRYCHOWO

2. ZESPÓŁ FOLWARCZNY, wł. Urszula i Kazimierz Cugierowie:

- a. rządcówka, mur., 4 ćw. XIX,
- b. park krajobrazowy, XIX/XX,
- c. 2 obory, mur., 4 ćw. XIX,
- d. stodoła, mur., 4 ćw. XIX,
- e. ogrodzenie, mur., k. XIX.

DOBRAMYŚL

3. ZESPÓŁ PAŁACOWY:

- a. pałac, wł. Jacek Lipnicki, mur., 3 ćw. XIX, gruntownie remont. 1986,
- b. studnia, mur., k. XIX,
- c. pozostałości parku krajobrazowego, 3 ćw. XIX.

DRZECZKOWO

UKŁAD RURALISTYCZNY, XV-XVIII.

4. ZESPÓŁ KOŚCIOŁA PAR. P.W. NMP WNIĘBOWZIĘTEJ:

- a. kościół, szach., 1775, remont. 1828 i 1849, powiększenie nawy 1978,
- b. ogrodzenie z bramą, mur., 1775,
- c. plebania, mur., 1867.

5. SZKOŁA, ob. dom mieszkalny nr 6, wł. UMG Osieczna, mur., pocz. XX.

6. GOSCINIEC (ZAJAZD) ZE STAJNIĄ KONI WYJAZDOWYCH, ob. dom mieszkalny nr 9, wł. Spółdzielnia Mieszkaniowa w Starym Bojanowie, mur., ok. poł. XIX.

7. ZESPÓŁ DWORSKO-FOLWARCZNY, wł. AWRSP:

- a. dwór, ob. dom i biuro, mur., 2 poł. XVIII, przebud. ok. poł. XIX i XX,
- b. pałac, mur., 3 ćw. XIX, cz. przebud. I kondygnacji 1967–1970,
- c. park krajobrazowy, ok. poł. XIX,
- d. ogrodzenie z bramą wjazdową, mur., 3 ćw. XIX,
- e. I podwórze folwarczne:
  - rządcówka, ob. dom nr 3, mur., 1 ćw. XX, bud. *Kreczmar*, cz. przebud.,
  - stajnia, ob. magazyn, mur.(kam.), 1911,
  - obora, ob. cieleśnik, mur., pocz. XX,
  - obora, mur., pocz. XX,
  - wolarnia, ob. garaż i magazyn, mur.(kam.), 3 ćw. XIX, przebud. I. 60 XX,
  - spichlerz z oborą, mur., ok. poł. XIX,
  - stodoła, mur., k. XIX,
  - stodoła, mur.-drewn.-szach., 1 ćw. XX,
  - magazyn, mur.(kam.), 1 ćw. XX (z wykorzystaniem piwnic browaru),
- f. II podwórze folwarczne:
  - kurnik, ob. chlewnia, mur., pocz. XX,
  - warsztat, mur., 1905,
  - gorzelnia, mur.(kam.), 1856, rozbud. od pn. 1918,
- g. czworak, ob. dom nr 2, mur., ok. poł. XIX,
- h. dwojak, ob. dom nr 20, mur., 2 poł. XIX, cz. przebud. 1989,
- i. kaplica grobowa rodziny von Leesen, mur., 4 ćw. XIX.

8. DOM NR 17, wł. AWRSP, mur., pocz. XX.

9. DOM NR 26, wł. AWRSP, mur., pocz. XX.

10. ZESPÓŁ CEGIELNI, wł. AWRSP:

- a. cegielnia, mur.-drewn., ok. poł. XIX, podniesienie komina 1933,
- b. budynek warsztatów (z silnikiem parowym i prasą do kształtowania cegiel), mur., 1 ćw. XX,
- c. suszarnia, drewn., l. 30 XX.

11. KUŹNIA, ob. dom mieszkalny nr 7, wł. AWRSP, mur., 1845, cz. przebud.

GRODZISKO

12. ZESPÓŁ FOLWARCZNY, wł. RSP Grodzisko i UMG Osieczna:

- a. obora, ob. jałownik, mur., 1900,
- b. chlewnia ze spichlerzem, mur., k. XIX,
- c. stodoła, mur.(kam.), 3 ćw. XIX,
- d. stodoła, mur., pocz. XX (1900 ?),
- e. młyn, mur., 1913,
- f. mączkarnia, mur., 1913,
- g. ogrodzenie, mur., 1 ćw. XX.

13. DOM NR 4, wł. Stanisław Bączyk, mur., pocz. XX.

JEZIORKI

14. ZESPÓŁ DWORSKO-FOLWARCZNY, wł. AWRSP:

- a. **dwór, mur.-szach., k. XIX,**
- b. **park krajobrazowy, 2 poł. XIX,**

I podwórze folwarczne:

- c. **obora ze stajnią, 2mur., 4 ćw. XIX (?), przebud. pocz. XX,**
- d. **jałownik, ob. obora ze spichlerzem, mur., pocz. XX,**
- e. **świniarnia, ob. magazyn, mur., k. XIX,**
- f. **powozownia, mur., 1919,**

II podwórze folwarczne:

- g. **stodoła, mur.-drewn., pocz. XX,**
- h. **stodoła, mur., 1908.**

KĄKOLEWO

15. ZESPÓŁ KOŚCIOŁA PAR. P.W. WSZYSTKICH ŚWIĘTYCH:

- a. **kościół, mur., 1501, bud. Dominik Gerner, remont. 1600 i 1719, przebud. (wzmocnienie i podwyższenie murów, nowe sklepienie nad nawą, dobud. wieży) 1796–1797, hełm wieży 1872, przebud. zakrystii i prezbiterium 1926, remont. wewnątrz 1955, otynkowany 1965–1966,**
- b. kaplica, mur., pocz. XX,
- c. ogrodzenie z bramą, mur., 2 poł. XVIII i 1932,
- d. plebania, mur., 1936,
- e. stodoła, mur., 1937.

16. SZKOŁA, ob. poczta, mur., 1 ćw. XX.

17. ZESPÓŁ DWORSKO-FOLWARCZNY, wł. Spółka z o.o. „Gabor”:

- a. **dwór, wł. UMG Osieczna, mur., 3 ćw. XIX, rozbud. k. XIX,**
- b. **park krajobrazowy, 2 poł. XIX,**

folwark:

- c. dom z częścią gospodarczą, mur., 1881,
- d. stodoła, ob. magazyn, mur., 1881,
- e. spichlerz, mur., 1881,
- f. sześciorek, ob. dom nr 207, mur., k. XIX,
- g. budynek gospodarczy, ob. nr 207, mur., pocz. XX.

18. DOM, ul. Rydyńska nr 95 (d. 243), wł. Helena Barczyńska, mur., 1934.

19. DOM, ul. Rydyńska nr 114 (d. 7), wł. Zofia Bartkowiak, mur., k. XIX.

KLESZCZEWO

20. KAPLICZKA z figurą MB z Dzieciątkiem w zagrodzie nr 11, wł. Stanisław Piotrowski, mur.

- 21. KAPLICZKA, mur.
- 22. DOM NR 1, wł. Henryk Ratajczak, mur., 4 ćw. XIX.
- 23. DOM NR 6, mur., pocz. XX.

KOPANINA

- 24. POZOSTAŁOŚCI ZESPOŁU FOLWARCZNYGO, wł. AWRSP:
  - a. stajnia, mur., pocz. XX,
  - b. dom wielorodzinny, mur., ok. poł. XIX.

ŁONIEWO

- 25. ZESPÓŁ FOLWARCZNY, wł. Krystyna i Jan Pietrzakowie:
  - a. stajnia z jałownikiem, mur., 1912,
  - b. obora, mur., 1869, przebud. 1910, rozbud. 1947,
  - c. stodoła, mur., 1911,
  - d. spichlerz, ob. obora, mur., 1909, przebud.,
  - e. dom, mur., 1875, przebud. 1914 i l. 80 XX.
- 26. ZAGRODA NR 11, wł. Stanisław Głapiak:
  - a. dom, mur., k. XIX,
  - b. stodoła, mur., k. XIX.
- 27. DOM NR 34, wł. Stanisław Kowalski, mur., k. XIX.
- 28. STODOŁA w zagrodzie nr 15, wł. Stanisław Bartkowiak, szach., 2 poł. XIX.
- 29. STODOŁA w zagrodzie nr 16, wł. Stanisław Dudziak, mur., pocz. XX.

MIĄSKOWO

- 30. PASTORÓWKA, ob. dom nr 11, wł. Kasińska i Sylak, mur.-szach., ok. poł. XIX, cz. przebud. pocz. XX.
- 31. SZKOŁA, ob. dom mieszkalny nr 13, wł. Teodor Biernaczyk, mur., pocz. XX, cz. przebud.
- 32. POZOSTAŁOŚCI PARKU FOLWARCZNEGO, krajobrazowego, 2 poł. XIX.
- 33. ZAGRODA NR 18, wł. Piotr Tabaczyński:
  - a. dom, mur., XIX/XX,
  - b. budynek gospodarczy, mur., XIX/XX.

OSIECZNA

UKŁAD URBANISTYCZNY, XIV.

- 34. ZESPÓŁ KOŚCIOŁA PAR. P.W. ŚWIĘTEJ TRÓJCY:
  - a. kościół, mur., 1540, przebud. trójnawowej hali na jednoprzestrzenną, zastąpienie gotyckiego sklepienia barokowym, dobud. wieży, nowy wystój wnętrza i elewacji 1777, odbud. po spaleniu 1860–1861, nowy helm wieży 1869, remont. wnętrza 1894 i 1967,
  - b. kaplica, mur., 2 poł. XIX,
  - c. ogrodzenie z bramą, mur., 1777,
  - d. plebania, ul. Krzywińska nr 14, mur.-szach., 1864.
- 35. POZOSTAŁOŚCI ZESPOŁU KOŚCIOŁA EWANGELICKIEGO:
  - a. pastorówka, ob. dom, ul. Szkolna nr 2, mur., k. XIX,
  - b. szkoła ewangelicka, ob. dom mieszkalny, ul. Szkolna nr 4, mur., pocz. XX.
- 36. ZESPÓŁ KLASZTORNY FRANCISZKANÓW:
  - a. kościół p.w. św. Walentego, mur., 1729–1733, proj. *Pompeo Ferrari*, bud. brat *Mateusz Osiecki*, wyposażenie wnętrza 1784–1787,

b. klasztor, mur.(kam.), 1680–1682, przebud. i remont. 1730–1733, pod kierunkiem arch. Pompeo Ferrariego, przebud. dachu 1765, remont. XIX i 1928–1930,

c. budynek gospodarczy, 2mur., k. XIX, d. rzeźba św. Jana Nepomucena*, kam., XVIII,

e. ogrodzenie z 2 bramami, mur., XVIII.

37. ZESPÓŁ ZAMKOWY, ul. Zamkowa:

a. zamek (na miejscu fortalicium z 2 poł. XIV), ob. Specjalistyczny Zespół Opieki Zdrowotnej dla Dzieci, mur.(kam.), przed 1472, dobud. portalu i sali rycerskiej 1598–1601, zniszczony pożarem 1665, odbud. przed 1684, drobne przebud. XVIII, przebud. części pd. 1861–1864, gruntownie rozbud. (m.in. o wieżę) i restaur. ok. 1890–1908, proj. berlińskie biuro Reimer i Koerte,

b. 3 budynki gospodarcze, mur., k. XIX,

c. budynek bramny, mur., pocz. XX,

d. ogrodzenie z bramą, ul. Kościuszki, mur., k. XIX,

e. park krajobrazowy, XIX.

38. MAGISTRAT, ob. biblioteka i UMG Osieczna, ul. Powstańców Wielkopolskich nr 6, mur., 1911.

39. SCHRONISKO DLA DZIEWCZĄT UMYSŁOWO CHORYCH SS.

ELŻBIETANEK P.W. ŚW. JÓZEFA, ob. przychodnia rejonowa, ul. Kościuszki nr 36, mur., 1900, dobud. skrzydła zach., 1902, dobud. skrzydła wsch. 1906.

40. DOM DLA STARCÓW, ob. mieszkalny, ul. Krzywińska nr 2, mur., k. XIX.

41. ZESPÓŁ SZKOŁY (2 budynki), ob. domy mieszkalne, ul. Powstańców Wielkopolskich nr 2, mur., 1910, przebud. l. 70 XX.

42. ZESPÓŁ DOMU DLA NAUCZYCIELI, ul. Gostyńska nr 4 (d. 27):

a. dom, mur., pocz. XX,

b. budynek gospodarczy, mur.-szach., pocz. XX.

43. POCZTA, ul. Kościuszki nr 10, mur., 1905.

44. STACJA POCZTOWA, ob. dom mieszkalny, ul. Leszczyńskich nr 16, mur., 1910, przebud. przed 1918.

45. BUDYNEK DLA KURIERÓW POCZTOWYCH ZAMKU, ob. dom mieszkalny, ul. Zamkowa nr 1, mur., 1905, adaptowany 1985.

46. ZAJAZD, ob. dom mieszkalny, ul. Łącko nr 15, mur., 2 poł. XIX.

ul. Kościuszki

47. DOM NR 3, mur., k. XIX.

48. DOM NR 4, mur., l. 70 XIX.

49. DOM NR 5, mur., 1 poł. XIX.

50. DOM ZE SKLEPEM NR 7, mur., ok. 1910.

51. DOM NR 8, mur., l. 20 XX.

52. DOM NR 11, mur., 1 poł. XIX, przebud. pocz. XX i po 1945.

53. DOM NR 12, mur., 2 poł. XIX, cz. przebud.

54. DOM NR 13, mur.-szach., 2 poł. XIX.

55. DOM NR 14, mur., 2 poł. XIX.

56. DOM NR 16, mur., ok. poł. XIX.

57. DOM NR 17, mur., k. XIX.

58. DOM NR 18, mur.-szach., ok. poł. XIX.

59. DOM NR 20, mur., ok. poł. XIX.

- 60. DOM NR 21, mur.-szach., 2 poł. XIX.
- 61. DOM NR 22, mur.-szach., 2 dek. XX.
- 62. DOM ZE SKLEPEM NR 25, mur., k. XIX.
- 63. DOM NR 26, mur., ok. poł. XIX.
- 64. DOM NR 27, mur., pocz. XX.
- 65. DOM NR 28, mur., 1900.
- 66. DOM Z WARSZTATEM KOŁODZIEJSKIM NR 30, ob. mieszkalny, mur.-szach., ok. poł. XIX.
- 67. DOM NR 32, mur., ok. poł. XIX.
- 68. DOM NR 34, mur., 4 ćw. XIX, cz. przebud.
- 69. DOM NR 35, mur., k. XIX.
- 70. DOM NR 37, mur., 2 poł. XIX.
- 71. DOM NR 38, mur., ok. poł. XIX.
- 72. DOM NR 40, mur., 1 poł. XIX, przebud.
- 73. DOM NR 42, mur., pocz. XX.
- 74. DOM NR 43, mur., pocz. XX.
- 75. DOM NR 44, mur., l. 20 XX.
- 76. DOM NR 45, mur., pocz. XX.
- 77. DOM NR 46, mur., l. 20 XX.
- 78. DOM NR 47, mur., k. XIX.

ul. Krawiecka

- 79. DOM NR 3, mur., ok. poł. XIX.

ul. Krzywińska

- 80. DOM NR 1, mur., pocz. XX.
- 81. DOM NR 4, mur., pocz. XX.
- 82. DOM NR 5, szach., 1 poł. XIX.
- 83. DOM NR 6, mur., k. XIX.
- 84. DOM NR 7, mur., 2 poł. XIX.

ul. Leszczyńska

- 85. DOM NR 2, mur., 1936.
- 86. DOM NR 3, mur.-szach., po 1850.
- 87. DOM NR 4, mur., 1926.
- 88. DOM NR 5, mur., ok. 1920.
- 89. DOM NR 12, mur., 1915, cz. przebud.
- 90. DOM NR 13, mur., ok. poł. XIX.
- 91. DOM NR 14, mur., ok. 1900.
- 92. DOM NR 16, mur., ok. 1910.
- 93. DOM NR 17, mur., k. XIX.

ul. Łącko

- 94. DOM NR 2, szach., ok. poł. XIX.

ul. Mała Kościelna

- 95. DOM NR 2, mur., k. XIX.
- 96. DOM NR 3, szach., k. XIX.
- 97. DOM NR 4, mur., 2 poł. XIX.
- 98. DOM NR 9, mur., k. XIX.

ul. Podgórna

99. DOM NR 1, mur., pocz. XIX (?), cz. przebud. k. XIX, gruntownie remont. 1975.

ul. Powstańców Wielkopolskich

100. DOM NR 4, mur., 1863.

Rynek

101. DOM NR 2, mur., pocz. XX.

102. DOM NR 3, mur., k. XIX.

103. ~~DOM NR 4, mur., 2 poł. XIX.~~ skreślony zarząd. 5/Le/WEZ/2014 z 10.04.2014

104. DOM ZE SKLEPEM NR 6, mur., k. XIX.

105. DOM NR 7, mur., ok. poł. XIX, przebud. k. XIX.

106. DOM NR 8, mur., ok. poł. XIX, przebud. k. XIX.

107. DOM ZE SKLEPEM NR 9, mur., 1 poł. XIX.

108. DOM NR 10, mur., 1 poł. XIX.

109. DOM NR 11, mur., 1929.

110. DOM NR 12, mur., 1910.

111. DOM Z WARSZTATEM PŁÓCIENNICZYM NR 13, mur., 1 poł. XIX.

112. DOM NR 14, mur., 1937.

113. DOM Z WARSZTATEM PŁÓCIENNICZYM NR 15, mur., 1 poł. XIX.

114. DOM ZE SKLEPEM NR 17, mur., 1925, mur., 1 poł. XIX.

115. DOM NR 19, mur., 1 poł. XIX.

116. DOM Z WARSZTATEM PŁÓCIENNICZYM NR 20, mur., 1 poł. XIX, część zach. rozebrana i przebud. 1920.

117. DOM Z WARSZTATEM PŁÓCIENNICZYM NR 21, mur., pocz. XX.

118. DOM Z WARSZTATEM PŁÓCIENNICZYM NR 22, mur., pocz. XIX.

119. DOM Z WARSZTATEM PŁÓCIENNICZYM NR 23, mur., pocz. XIX, cz. przebud. l. 70 XX.

120. DOM ZE SKLEPEM NR 24, mur., l. 30 XX.

121. DOM NR 25 (d. 26), mur., pocz. XIX.

122. DOM NR 27, mur., ok. 1910.

123. DOM NR 28, mur., k. XIX.

124. DOM ZE SKLEPEM NR 29, mur., 4 ćw. XIX.

125. DOM Z WARSZTATEM PŁÓCIENNICZYM NR 30, mur., 1 poł. XIX.

126. DOM NR 32, mur., k. XIX.

127. DOM NR 33, mur., k. XIX.

128. DOM NR 34, mur., k. XVIII.

ul. Słoneczna

129. DOM NR 1, mur., 4 ćw. XIX.

ul. 27 Stycznia

130. ZESPÓŁ DOMU NR 1:

a. dom, mur., 4 ćw. XIX,

b. oficyna, mur., 4 ćw. XIX.

131. DOM NR 2, mur., 4 ćw. XIX.

132. DOM NR 3, mur.-szach., 1 poł. XIX, rozbud. części zach.

133. DOM NR 6, mur.-szach., ok. poł. XIX.

134. DOM NR 11, mur., 2 poł. XIX, rozbud. części pn. l. 50 XX.

135. DOM NR 13, mur., k. XIX.

ul. 600-lecia

136. DOM NR 5, szach., k. XIX, przebud. 1913.

ul. Szkolna

137. DOM NR 1, mur., pocz. XX.

ul. Wolności

138. DOM NR 1, mur., k. XIX.

139. DOM NR 2, mur., 3 ćw. XIX.

140. DOM NR 3, mur., k. XIX, dobud. części pn.

141. DOM Z PIEKARNIĄ NR 5, mur.-szach., 4 ćw. XIX.

142. DOM Z CZĘŚCIĄ GOSPODARCZĄ NR 6, mur., ok. poł. XIX.

143. DOM NR 7, mur., ok. poł. XIX.

144. DOM NR 8, mur.-szach., 1 poł. XIX.

ul. Zamkowa

145. DOM NR 3, mur., ok. poł. XIX.

146. ZESPÓŁ WIATRAKÓW przy wjeździe do miasta w stronę Leszna:

a. wiatrak koźlak, drewn., 1729,

b. wiatrak koźlak, drewn., 1761,

c. wiatrak koźlak, drewn., 1783.

147. BUDYNEK GOSPODARCZY, ul. 27 Stycznia, mur.-szach., 2 poł. XIX.

148. STODOŁA w zagrodzie, ul. 600-lecia nr 2, szach., ok. poł. XIX.

POPOWO WONIESKIE

149. SZKOŁA, ob. dom mieszkalny nr 34, wł. Rafał Grobelny, mur., pocz. XX.

150. ZESPÓŁ DWORSKI, wł. Stanisław Kuśnierek:

a. dwór, wł. XVIII/XIX, rozbud. pocz. XX, nowy podział wnętrza 1992,

b. oficyna, mur., 4 ćw. XIX,

c. 2 stodoły, mur., 4 ćw. XIX,

d. spichlerz, ob. dom mieszkalny nr 40, mur., 4 ćw. XIX, przebud.,

e. pozostałości parku krajobrazowego, k. XIX,

f. ogrodzenie z bramą, mur., 4 ćw. XIX.

151. DOM NR 7, wł. Mirosław Kuśnierek, mur., 3 ćw. XIX.

152. DOM NR 10, wł. Damian Musielak, mur., 1 ćw. XX.

153. DOM NR 11, wł. M. Olejnik, mur., k. XIX.

154. DOM NR 12, wł. Stanisław Kubera, mur., k. XIX.

155. DOM NR 15, wł. Mieczysław Biały, mur., pocz. XX.

156. DOM NR 24, wł. B. Dolny, glin.-mur., ok. poł. XIX.

157. DOM NR 26, wł. Józef Biały, mur., k. XIX.

158. DOM NR 31, wł. Stanisław Wojtkowiak, mur., k. XIX.

159. BUDYNEK GOSPODARCZY w zagrodzie nr 25, wł. Tadeusz Wojtkowiak, mur., 1905.

160. STODOŁA w zagrodzie nr 9, wł. Tomasz Konopka, mur., 1910. 161. STODOŁA w zagrodzie nr 40, wł. Jan Krajewski, mur., k. XIX.

162. STODOŁA w zagrodzie nr 43, wł. Hilary Szyszka, mur., k. XIX.

ŚWIERCZYNA

163. ZESPÓŁ KOŚCIOŁA PAR. P.W. ŚW. ŁUKASZA EWANGELISTY:

- a. kościół, drewn., ok. 1650, restaur. 1720 (1737 ?), dobud. mur. kaplicy pn. Przemienienia Pańskiego 1853, rozbud. nawy od pd. i zmiana pokrycia dachu 1929–1930,
- b. figura św. Jana Nepomucena*, kam., 2 poł. XVIII, cokół 1929,
- c. plebania, mur., 1899,
- d. obora, mur., ok. poł. XIX,
- e. stodoła, mur., k. XIX,
- f. ogrodzenie z kartą, mur.-żel., k. XIX.

164. KAPLICA CMENTARNA P.W. ŚW. MARIII MAGDALENY, drewn., ok. 1700, rozbud. i remont. 1794, przeniesiona z wyspy jeziora Łoniewskiego zw. Kampa 1854.

165. POZOSTAŁOŚCI ZESPOŁU DWORSKO-FOLWARCZNEGO, wł.

Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowe Rollex:

- a. rządówka, ob. dom mieszkalny, mur., pocz. XX, cz. przebud.,
- b. stajnia ze spichlerzem, mur., XIX/XX, przebud.,
- c. 2 obory, mur., XIX/XX, przebud.,
- d. gorzelnia, ob. biuro i magazyn, mur., 1910, przebud.,
- e. ogrodzenie, mur., pocz. XX.

166. DOM NR 16, wł. Franciszek Konieczna, mur., pocz. XX.

167. DOM NR 27, wł. Bronisław Marciniak, mur., pocz. XX.

168. DOM NR 30, mur., k. XIX.

169. DOM NR 31, wł. Czesław Cykan, mur., pocz. XX.

170. DOM NR 32, mur., pocz. XX.

171. DOM NR 40, wł. Stanisława Ratajczak, mur.-szach., k. XIX.

172. DOM NR 59, wł. Ignacy Chudziński, mur., pocz. XX.

173. WIATRAK KOŹLAK, wł. W. Prałat, drewn., XVIII/XIX.

TRZEBNIA

174. ZESPÓŁ FOLWARCZNY, wł. AWRSP:

- a. owczarnia, ob. obora, mur., ok. 1900,
- b. stodoła, mur., k. XIX,
- c. pozostałości ogrodzenia, mur., k. XIX.

WITOSŁAW

175. MAUZOLEUM RODZINY OPITZ-BOBERFELD, mur., 4 ćw. XIX.

176. SZKOŁA, ob. dom mieszkalny nr 8, mur., pocz. XX.

177. ZESPÓŁ DWORSKO-FOLWARCZNY, wł. AWRSP:

- a. dwór, wł. UMG Osieczna, mur., k. XIX,
- b. park krajobrazowy, wł. UGM Osieczna, k. XIX,

folwark:

- c. oficyna, mur., k. XIX, przebud.,

- d. 2 cieleńniki, mur., k. XIX,
- e. spichlerz, mur., 3 ćw. XIX, przebud.,
- f. hydrofornia, ob. budynek gospodarczy, mur., 4 ćw. XIX, przebud.,
- g. kuźnia, ob. dom mieszkalny nr 7, mur., ok. poł. XIX, przebud.,**
- h. piwnica, mur., k. XIX.

WOJNOWICE

178. ZESPÓŁ DWORSKO-FOLWARCZNY, wł. RSP Wojnowice:

- a. dwór, mur., k. XIX,**
- b. park krajobrazowy, k. XIX,**
- c. kurnik, ob. budynek gospodarczy, mur., 1 ćw. XX,
- d. spichlerz, szach.-mur.(kam.), 2 poł. XIX, przebud. I kondygnacji 1910–1917, remont. po zniszczeniach wojennych l. 50 XX, zmiana rozkładu pomieszczeń i kondygnacji l. 80 XX.**

WOLKOWO

179. ZESPÓŁ DWORSKI, wł. AWRSP:

- a. dwór, mur., 1857,**
- b. pozostałości parku krajobrazowego, 2 poł. XIX,**
- c. obora, mur., 3 ćw. XIX,
- d. stodoła, mur., 1854.

ZIMNICE

- 180. DWÓR, ob. przedszkole, mur., 4 ćw. XIX.
- 181. ZAGRODA NR 7, wł. Nadleśnictwo Karczma Borowa:
  - a. dom, mur., k. XIX,
  - b. stodoła, mur., k. XIX.
- 182. DOM NR 3, wł. Władysław Ratajczak, mur., k. XIX.
- 183. DOM NR 14, wł. Stanisław Nabzdzyk, mur., pocz. XX.
- 184. DOM NR 15, ob. nie użytkowany, mur., pocz. XX.
- 185. DOM NR 19, wł. Kazimierz Kociucki, mur., pocz. XX.
- 186. DOM NR 23, wł. Tadeusz Tomkowiak, mur., pocz. XX.
- 187. DOM NR 25, wł. Jadwiga Kuśnierek, mur., pocz. XX.
- 188. DOM NR 31, wł. Józef Krzchowski, mur., pocz. XX.
- 189. DOM NR 33, wł. Zofia Katarzyńska, mur., k. XIX (?).
- 190. DOM NR 35, wł. Jan Stężycki, mur., k. XIX.
- 191. DOM NR 38, wł. Damian Konieczny, mur., 1 ćw. XX.
- 192. DOM NR 40, wł. Wanda i Kazimierz Andrzejewscy, mur., k. XIX.

2.3.3. Stanowiska archeologiczne – miasto i gmina Osieczna

Na terenie gminy Osieczna odkrytych zostało ponad 800 stanowisk archeologicznych. Jednym z najcenniejszych skarbów jest miecz związany z Przemysłem II odnaleziony w Jeziorze Łoniewskim. Natomiast podczas prac archeologicznych w Wojnowicach znaleziono połączoną plakietkę, która prawdopodobnie jest fragmentem dzieła piśmiennego benedyktynów z Lubinia. Szersze informacje dotyczące śladów osadnictwa na terenie gminy zawarto w rozdziale 2.3.1.

Trzy stanowiska archeologiczne – grodziska, wpisane są do rejestru zabytków i objęte strefą ścisłej ochrony konserwatorskiej - archeologicznej „AW” (rozdz. 3.3 tab. 23).

Ponadto ze względu na bardzo dużą liczbę stanowisk ok. 90% terenu gminy Osieczna objęte zostało strefami ochrony zaewidencjonowanych stanowisk archeologicznych „W”. Wszystkie stanowiska archeologiczne naniesione zostały na rysunek Studium.

2.3.4. Strefy ochrony konserwatorskiej

Na terenie miasta i gminy Osieczna wyznaczone zostały strefy ochrony konserwatorskiej. Rodzaje stref ochrony konserwatorskiej, obszary objęte strefami konserwatorskimi oraz zasady zagospodarowania terenu obowiązujące w strefach ochrony konserwatorskiej przedstawiono w dalszej części Studium – w rozdziale 3.3. Kierunki ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków. Na rysunku Studium naniesiono granice wszystkich stref ochrony konserwatorskiej i archeologicznej oraz chronione osie widokowe i obszary ekspozycji.

2.4. UWARUNKOWANIA SPOŁECZNO – DEMOGRAFICZNE I GOSPODARCZE

2.4.1. Liczba ludności i struktura demograficzna

Sieć osadniczą gminy tworzy miasto Osieczna, oraz 17 wsi sołectkich wraz z osadami. Ośrodek gminny – miasto Osieczna liczy 2245 mieszkańców (stan na 2014 r.), zatem koncentruje prawie 25% ludności gminy.

Gmina Osieczna należy do obszarów średnio zaludnionych. Gęstość zaludnienia dla miasta i gminy wynosi ok. 70 os/km². Wartość ta kształtuje się znacznie poniżej średniej dla województwa wielkopolskiego (116 os/km²), jest natomiast bardzo mocno zbliżona do średniej w powiecie leszczyńskim (67 os/km²).

Na przestrzeni lat można stwierdzić przyrost liczby mieszkańców, zarówno we wsiach sołectkich, jak i w mieście Osieczna. W ciągu 20 lat na terenie gminy przybyło 681 mieszkańców – wzrost o 8,13%, przy czym tempo wzrostu liczby mieszkańców miasta było relatywnie większe i wynosiło 15,7% przy 5,8% wzrostu w jednostkach wiejskich. Jednak w wartościach bezwzględnych liczba mieszkańców wsi zwiększyła się o 371 osób, natomiast w mieście Osieczna wzrosła o 310 osób. Przyrost ludności utrzymuje tendencję wzrostową z wyjątkiem roku 1996 i 2006 oraz lat 1998 - 2000. Największy napływ ludności odnotowano w latach 2001-2003 oraz w latach 2008 - 2010, gdy w gminie przybywało rocznie średnio 67 i 88 osób.

Tabela 5. Liczba ludności w Gminie Osieczna w latach 1995-2015

Lata	Liczba mieszkańców			Wzrost liczby ludności	
	gmina Osieczna tereny wiejskie	miasto Osieczna	gmina Osieczna ogółem	roczny	% narastająco
1995	6400	1978	8378	0	100
1996	6420	1939	8359	-19	99,77
1997	6450	1940	8390	31	100,14
1998	6413	1954	8367	-23	99,87
1999	6435	1906	8341	-26	99,56

2000	6413	1911	8324	-17	99,36
2001	6434	1959	8393	69	100,18
2002	6456	1987	8443	50	100,78
2003	6510	2017	8527	84	101,78
2004	6548	2004	8552	25	102,08
2005	6584	2012	8596	44	102,60
2006	6540	2033	8573	-23	102,33
2007	6548	2052	8600	27	102,65
2008	6586	2105	8691	91	103,74
2009	6644	2132	8776	85	104,75
2010	6675	2191	8866	90	105,82
2011	6697	2200	8897	31	106,19
2012	6727	2206	8933	36	106,62
2013	6723	2245	8968	35	107,04
2014	6729	2265	8994	26	107,35
2015	6771	2288	9059	65	108,13

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z: Urząd Miasta i Gminy Osieczna

Struktura demograficzna ludności gminy Osieczna charakteryzuje się nieznaczną przewagą kobiet. Obserwacja danych wieloletnich pozwala na stwierdzenie, że wskaźnik feminizacji w gminie systematycznie maleje i obecnie wynosi 101.

Tabela 6. Gmina Osieczna na tle powiatu leszczyńskiego – wybrane dane demograficzne na rok 2013

WYBRANE DANE DEMOGRAFICZNE W 2013 R.			
	Powiat	Gmina	Powiat=100
Ludność	54039	8968	16,6
w tym kobiety	27096	4513	16,7
Urodzenia żywe	595	83	13,9
Zgony	412	81	19,7
Przyrost naturalny	183	2	x
Saldo migracji ogółem	330	27	x
Ludność w wieku:			
przedprodukcyjnym	11822	1814	15,3
produkcyjnym	34418	5672	16,5
poprodukcyjnym	7799	1482	19,0

Źródło: Urząd Statystyczny w Poznaniu

Wskaźnik obciążenia demograficznego (czyli ludność w wieku nieprodukcyjnym przypadająca na 100 osób w wieku produkcyjnym) dla gminy Osieczna bardzo znacznie zmalał w latach 1996 – 2010. Natomiast od roku 2010 minimalnie wzrasta i jest wyższy niż w przypadku całego powiatu (dla powiatu leszczyńskiego – 57,0). W 2013 r. wynosił 58,1.

Tabela 7. Wskaźnik obciążenia demograficznego

Rok	Gmina Osieczna
1996	74,9
2010	56,4
2012	57,6
2013	58,1

Źródło: GUS

Analizując dane statystyczne dotyczące liczby i struktury ludności, a także uwzględniając trendy demograficzne, zakłada się bardzo nieznaczny wzrost całkowitej liczby ludności zamieszkujących teren Gminy Osieczna. Obserwowanym obecnie zjawiskiem jest wzrost populacji na terenie miasta Osieczna i wsi Kąkolewo przy małym wzroście w pozostałych miejscowościach.

Reasumując należy jednak stwierdzić, iż ludność gminy cechuje stosunkowo niska prędkość biologiczna wyrażająca się generalnie niższymi niż średnie w województwie współczynnikami demograficznymi.

2.4.2. Stan infrastruktury społecznej

Gmina Osieczna jest dosyć dobrze wyposażona w obiekty infrastruktury społecznej. Na terenie gminy reprezentowane są wszystkie instytucje uznawane powszechnie za niezbędne dla prawidłowego rozwoju społecznego. Dodatkowo sytuację mieszkańców gminy poprawia fakt bardzo bliskiego położenia miasta Leszna, w którym ilość oferowanych usług jest znacznie większa, umożliwiając pełną realizację potrzeb mieszkańców. Biorąc pod uwagę fakt, że gmina powiązana jest z Leszmem zależnościami funkcjonalnymi, np. poprzez dojazdy do pracy czy szkół, a duża ilość mieszkańców spędza w nim codziennie kilka godzin, to część potrzeb mieszkańców gminy realizowana jest właśnie w tym mieście. Dotyczy to w szczególności usług handlu i usług kultury.

2.4.2.1. Administracja

Miasto Osieczna wyposażone jest w większość usług charakteryzujących gminny ośrodek administracji samorządowej, do których należą:

- Urząd Miasta i Gminy
- Posterunek Policji
- Ochotnicza Straż Pożarna (remizy OSP znajdują się we wszystkich wsiach sołeckich)
- Urząd Pocztowy (agencja pocztowa znajduje się również we wsi Kąkolewo)
- Banki

Tym samym w zakresie usług administracyjnych miasto zapewnia mieszkańcom gminy prawidłowy poziom obsługi.

2.4.2.2. Oświata

Samorząd Gminy Osieczna, jest bardzo zaangażowany w sprawy polityki oświatowej, jest głównym decydującym w organizowaniu podstawowego i obowiązkowego kształcenia dzieci.

W 2015 roku na terenie gminy Osieczna funkcjonowały następujące placówki oświatowe:

- Przedszkola Samorządowe:
  - „Akademia Pana Kleksa” w Osiecznej z oddziałem w Kątach,
  - Przedszkole Samorządowe w Drzeczkowie;
- Zespół Szkół w Osiecznej:
  - Szkoła Podstawowa,
  - Gimnazjum ;
- Zespół Szkół w Kąkolewie im. Powstańców Wielkopolskich:
  - Przedszkole Samorządowe ,
  - Szkoła Podstawowa,
  - Gimnazjum;
- Zespół Przedszkole i Szkoła Podstawowa w Świerczynie:
  - Przedszkole,
  - Szkoła Podstawowa;

Tabela 8. Ilość uczniów w poszczególnych placówkach nauczania obowiązkowego

EDUKACJA	2010/11	2012/13	2013/14
Placówki wychowania przedszkolnego	4	4	4
w tym przedszkola	4	4	4
Miejsca w przedszkolach	350	375	395
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego	318	359	376
w tym w przedszkolach	318	359	376
Szkoły podstawowe	4	4	3
Uczniowie szkół podstawowych	577	603	605
Szkoły gimnazjalne	3	3	2
Uczniowie szkół gimnazjalnych	294	264	262
Liczba uczniów przypadających na 1 oddział w szkołach:			
podstawowych	19	19	20
gimnazjalnych	23	22	22

Źródło: Urząd Statystyczny w Poznaniu

2.4.2.3. Ochrona zdrowia i opieka społeczna

Podstawowym argumentem prohumanitarnych warunków bytowania jest zapewnienie mieszkańcom odpowiednich warunków ochrony zdrowia. W 2015 roku w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej obszar gminy Osieczna obsługiwany był przez:

- NZOZ „Ośrodek Zdrowia” W Osiecznej,
- NZOZ „Zdrowa Rodzina” w Osiecznej,
- NZOZ „Medicus” w Osiecznej,
- NZOZ „Kamed” w Osiecznej,
- NZOZ „Ośrodek Zdrowia w Kąkolewie”,
- NZOZ Pielęgniarski Ośrodek Medycyny Środowiskowo - Rodzinnej i Szkolnej „SALUS s.c. oraz 4 apteki i przychodnię stomatologiczną.

Na terenie miasta znajduje się również Szpital Rehabilitacyjno - Lecznicy dla Dzieci i Młodzieży Im. Profesora Mieczysława Walczaka. Ośrodek ten świadczy usługi w zakresie fizykoterapii i kinezyterapii na oddziale stacjonarnym lub dziennym. Do oddziału rehabilitacji kierowane są osoby w ramach kontynuacji leczenia szpitalnego lub w przypadku zaostrzeń chorób przewlekłych.

Kolejnym niezwykle ważnym aspektem jest poziom opieki i pomocy społecznej. Pomoc społeczna jako instytucja polityki społecznej państwa ma na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia.

W 2015 roku na terenie gminy Osieczna zadania z tego zakresu realizowane były przez:

1. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Osiecznej

Prowadzi pomoc poprzez świadczenia rodzinne tj. zasiłek rodzinny i dodatki, świadczenia opiekuńcze (zasiłek pielęgnacyjny, specjalny zasiłek opiekuńczy), świadczenia pielęgnacyjne, zapomogę wypłacaną przez gminy, czy jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia się dziecka. Oferuje także pomoc finansową z zakresu pomocy społecznej (zasiłek stały, okresowy, celowy, pożyczka). W ramach pomocy społecznej M-G Ośrodka działa również fundusz alimentacyjny. Można ubiegać się także o stypendia i zasiłki szkolne.

2. Dom Pomocy Społecznej Alpinia w Osiecznej

Prowadzony na podstawie zezwolenia Wojewódzkiego Urzędu Wielkopolskiego, wydanego przez Wojewodę Wielkopolskiego od 12.03.2013r. Położony jest w sąsiedztwie wiatraków, na

akacyjnym wzgórzu. Celem prowadzenia DPS jest pomoc rodzinom w trudnej opiece nad bliskimi. Dom jest przystosowany dla osób niepełnosprawnych.

3. Środowiskowy Dom Samopomocy w Kąkolewie

Placówka dziennego pobytu dorosłych osób chorych psychicznie i upośledzonych umysłowo, które zamieszkują powiat leszczyński. Jest miejscem rehabilitacji i terapii ruchowej, społecznej i zawodowej chorych. Ośrodek stanowi pomoc dla najbliższych członków rodziny i opiekunów osób niepełnosprawnych, ponadto gwarantuje uczestnikom posiłek i dojazd z miejsca zamieszkania.

Według danych GUS ze środowiskowej pomocy społecznej skorzystało w 2014r. 147 gospodarstw domowych, w tym 103 rodziny o dochodach poniżej minimum socjalnego. W porównaniu do roku 2010 liczba gospodarstw wzrosła o 12%. Udział osób korzystających z pomocy w ludności ogółem się nie zmienił i wynosił 4,4% dla gospodarstw ogółem. Ze świadczeń rodzinnych w 2014r. skorzystały 304 rodziny, w tym 634 dzieci, które stanowiły 32,4% w ogólnej liczbie dzieci uczących się. W porównaniu do roku 2010 wartości te wykazują tendencję spadkową.

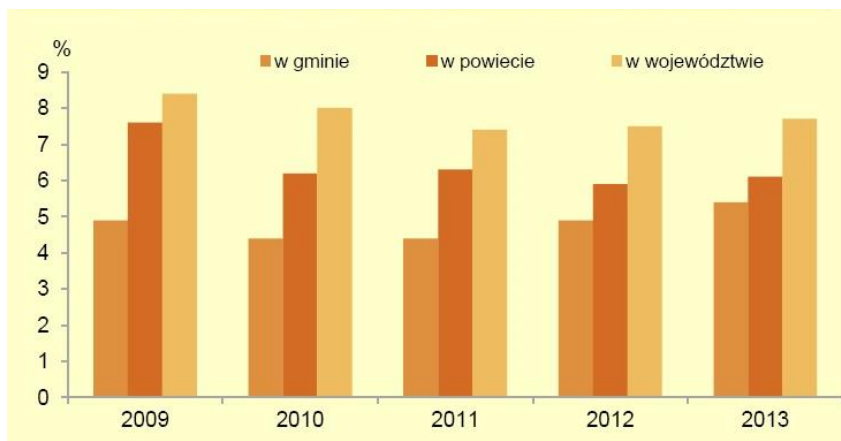
Tabela 9. Pomoc społeczna w gminie Osieczna

Wyszczególnienie	j.m.	2010	2014
Środowiskowa pomoc społeczna			
Gospodarstwa domowe korzystające z pomocy społecznej wg kryterium dochodowego			
ogółem	gosp.	132	147
poniżej kryterium dochodowego	gosp.	91	103
powyżej kryterium dochodowego	gosp.	41	44
Osoby w gospodarstwach domowych korzystających z pomocy społecznej wg kryterium dochodowego i ekonomicznych grup wieku			
ogółem	osoba	338	393
poniżej kryterium dochodowego	osoba	261	270
powyżej kryterium dochodowego	osoba	127	123
Zasięg korzystania z pomocy społecznej wg kryterium dochodowego i ekonomicznych grup wieku			
ogółem	%	4,4	4,4
poniżej kryterium dochodowego	%	2,9	3,0
powyżej kryterium dochodowego	%	1,4	1,4
Świadczenia rodzinne			
Korzystający ze świadczeń rodzinnych			
rodziny otrzymujące zasiłki rodzinne na dzieci	-	455	304
dzieci na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny- ogółem	osoba	934	634
dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny	osoba	845	583
udział dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku	%	45,1	32,4
Kwoty świadczeń rodzinnych wypłaconych w roku – ogółem			
kwota świadczeń rodzinnych	tys. zł	2234	2007
kwota zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami	tys. zł	1605	1142
kwota zasiłków pielęgnacyjnych	tys. zł	391	514

Źródło: GUS

W porównaniu do województwa i powiatu procentowy udział osób korzystających z pomocy społecznej był w latach 2009-2013 najniższy i wynosił ok. 4,5-5,5% (wykres 1).

Wykres 1. Udział osób korzystających z pomocy społecznej w ludności ogółem

Źródło: Urząd Statystyczny w Poznaniu

2.4.2.4. Kultura i sport

Oprócz wymienionych placówek administracji, oświaty i służby zdrowia w 2015 roku na terenie gminy działały instytucje i obiekty kultury:

1. Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Osiecznej

M-GOK działa już od 1979r. i pełni ważną rolę w życiu kulturalnym gminy. Organizuje liczne imprezy tj. „Dni Osiecznej”, „Ogólnopolski Konkurs Młodych Instrumentalistów”, koncerty, przedstawienia i konkursy. Prowadzi usługi okolicznościowe tj. wynajem Sali widowiskowej i kawiarenki.

Przy ośrodku działają także sekcje:

- a. Sportowa
- b. Ognisko Muzyczne (z filią w Kąkolewie i Świerczynie)
- c. Chór „Lutnia”
- d. Orkiestra Dęta OSP
- e. Mażoretki

Na terenie gminy istnieją również:

- Chór „Senior” i Zespół Śpiewaczy „Wrzos” przy Zespole Szkół w Kąkolewie
- Regionalny Zespół Pieśni i Tańca w Kąkolewie

2. Świetlice wiejskie

Znajdujące się we wszystkich wsiach świetlice służą mieszkańcom podczas organizacji uroczystości i imprez okolicznościowych. W wielu wsiach zmodernizowano lub wybudowano nowe budynki w ramach PROW na lata 2007-2013. W większości miejscowości przy świetlicach znajdują się zmodernizowane place zabaw dla dzieci.

3. Biblioteka publiczna w Osiecznej (filie w Kąkolewie i Świerczynie)

Biblioteka w Osiecznej istnieje od 1 lutego 1948 roku. W 1974r. połączyła się z Gromadzką Biblioteką Publiczną a w 1990r. dołączono Oddział dla Dzieci i Młodzieży. Biblioteka mieści się przy Urzędzie Miasta i Gminy i posiada dwie filie w Kąkolewie i Świerczynie. Obecnie księgozbiór sięga 27.774 egzemplarzy (w tym 12.492 woluminy w filiach). Oprócz udostępniania i dopożyczania zbiorów placówkom oświatowym w bibliotece odbywają się spotkania autorskie.

Na terenie gminy Osieczna funkcjonuje również kompleks sportowo – rekreacyjny „Moje boisko – Orlik 2012” oraz działają liczne kluby sportowe, m.in.: KS Tęcza, KS Osa, GKS Tęcza-Osa, KJ Jeziorki – Osieczna, MKS Apollo, LKS Burza, KS Błękitni, UKS Spartakus, UKKS Iskra, UKS Trops.

2.4.2.5. Obiekty kultu religijnego

W zakresie kultu religijnego na terenie Gminy Osieczna funkcjonują cztery parafie:

- Parafia rzymskokatolicka pw. Trójcy Świętej w Osiecznej
- Parafia rzymskokatolicka pw. Wszystkich Świętych w Kąkolewie
- Parafia rzymskokatolicka pw. św. Łukasza Ewangelisty w Świerczynie
- Parafia rzymskokatolicka w Drzeczku
  - kościół pw. NMP Wniebowziętej w Drzeczku
  - kaplica pw. św. Maksymiliana Kolbego w Popowie Wonieskim

Kościół to bardzo ważny czynnik organizacji życia mieszkańców (szczególnie w przypadku mieszkańców wsi) i nie zawsze doceniany. Miejscowości posiadające kościół parafialny są ośrodkami centralnymi, odwiedzanymi w cyklu tygodniowym przez dziesiątki lub setki osób z innych miejscowości. W tej sytuacji obsługa jak największej części mieszkańców gminy przez kościoły zlokalizowane na jej terenie jest silnym czynnikiem integrującym społeczność lokalną.

2.4.2.6. Warunki mieszkaniowe

Podstawowym elementem infrastruktury społecznej, decydującym o warunkach bytowych ludności są zasoby mieszkaniowe – ich wielkość i jakość.

Ludność gminy Osieczna dysponuje łącznie liczbą 2476 lokali mieszkalnych. Liczba mieszkań od 2010r. zwiększyła się o 71. W 2014r. przeciętna powierzchnia użytkowa jednego mieszkania wynosiła 103,5 m². W porównaniu do roku 2010 zarówno w mieście Osieczna jak i w miejscowościach wiejskich odnotowano wzrost zasobów mieszkaniowych pod względem liczby mieszkań, izb i powierzchni użytkowej.

Pod względem struktury własności 99% zasobów mieszkaniowych stanowią mieszkania prywatne, pozostałe to mieszkania spółdzielcze, zakładowe i komunalne.

Tabela 10. Zasoby mieszkaniowe w mieście i gminie Osieczna

Wyszczególnienie	j.m.	2010	2014
Zasoby mieszkaniowe			
ogółem			
mieszkania	-	2407	2476
izby	-	11057	11459
powierzchnia użytkowa mieszkań	m ²	245699	256268
w miastach			
mieszkania	-	709	733
izby	-	3217	3362
powierzchnia użytkowa mieszkań	m ²	69389	73301
na wsi			
mieszkania	-	1698	1743
izby	-	7840	8097
powierzchnia użytkowa mieszkań	m ²	176310	182967
Budynki mieszkalne w gminie			
ogółem	-	1949	2063
Zasoby mieszkaniowe – wskaźniki			
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania	m ²	102,1	103,5
przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę	m ²	27,7	28,5
mieszkania na 1000 mieszkańców	-	271,5	275,3

Źródło: GUS

Na terenie miasta dominuje zwarta zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna śródmiejska (centrum), zabudowa jednorodzinna. Wysokość zabudowy wielorodzinnej zwartej i jednorodzinnej nie przekracza trzech kondygnacji.

Na terenach wiejskich przeważa zabudowa mieszkaniowa zagrodowa, w niewielkim stopniu występuje zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna oraz zabudowa wielorodzinna. Wysokość zabudowy wielorodzinnej i jednorodzinnej na terenie wsi również nie przekracza trzech kondygnacji.

2.4.2.7. Ocena zaspokojenia potrzeb mieszkańców w zakresie infrastruktury społecznej i mieszkaniowej

W zakresie lokalizacji placówek infrastruktury społecznej wyraźnie dominująca rolę spełnia miasto Osieczna. Jest to ośrodek gminny pełniący funkcje ośrodka podstawowego z lokalnym programem obsługi o wyspecjalizowanej funkcji administracyjno-usługowej.

Biorąc pod uwagę usytuowanie ośrodków usługowych dla ludności (szkoła podstawowa, filia biblioteki, ośrodek zdrowia, apteka, agencja pocztowa, obiekty handlowo-usługowe) oraz dostępność komunikacyjną, do uzupełniającej roli ośrodka gminnego należy zaliczyć wieś Kąkolewo. Pozostałe wsie zaspokajają elementarne potrzeby mieszkańców. Sytuację w tym zakresie ocenić należy jako dobrą. Dobra jest również sytuacja mieszkaniowa w gminie. Liczba mieszkań wzrasta powoli ale systematycznie. Zwiększa się też powierzchnia użytkowa mieszkań.

2.5. UWARUNKOWANIA GOSPODARCZE

2.5.1. Kondycja gospodarcza gminy

Za podstawowe wskaźniki, opisujące kondycję gospodarczą gminy uznano:

- ilość i rodzaj podmiotów gospodarczych;
- wielkość bezrobocia;
- dynamikę inwestycji budowlanych.

Zgodnie z ww. kryteriami stwierdzić należy, że w ciągu ostatnich lat kondycja gospodarcza gminy poprawia się systematycznie.

Rośnie liczba podmiotów gospodarczych. Tylko od 2010r. liczba podmiotów gospodarki narodowej ogółem wzrosła o 59 podmiotów i wynosiła w 2014r. 836 podmioty. Podmioty należące do grupy „przemysł i budownictwo” stanowiły ok. 32%; grupa „rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo” 6,5%, natomiast największy udział procentowy (ok. 62%) stanowiły podmioty należące do grupy „pozostała działalność”. W porównaniu do roku 2010 odnotowano także wzrost liczby nowo zarejestrowanych podmiotów, z 63 do 71 podmiotów, z których udział podmiotów z sektora prywatnego – osób fizycznych prowadzących działalność wynosił (podobnie jak w 2010r.) 89%.

Tabela 11. Podmioty gospodarcze w gminie Osieczna

Wyszczególnienie	j.m	2010	2014
Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON wg sektorów własnościowych			
podmioty gospodarki narodowej ogółem	-	777	836
sektor publiczny – ogółem	-	24	22
sektor publiczny – państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego	-	18	17
sektor publiczny – spółki handlowe	-	1	brak danych
sektor prywatny – ogółem	-	753	814
sektor prywatny – osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	-	638	679
sektor prywatny – spółki handlowe	-	34	43
sektor prywatny – spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	-	12	10
sektor prywatny – spółdzielnie	-	5	6
sektor prywatny – fundacje	-	2	2

sektor prywatny – stowarzyszenia i organizacje społeczne	-	25	30
Nowo zarejestrowane w rejestrze REGON podmioty w gospodarce narodowej wg sektorów własnościowych			
podmioty gospodarki narodowej ogółem	-	63	71
sektor prywatny – ogółem	-	63	71
sektor prywatny – osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	-	56	63
sektor prywatny – spółki handlowe	-	2	2
sektor prywatny – stowarzyszenia i organizacje społeczne	-	1	1
Podmioty wg rodzajów grup działalności PKD 2007			
ogółem	-	777	836
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo, rybactwo	-	59	54
przemysł i budownictwo	-	252	266
pozostała działalność	-	466	516
Podmioty nowo zarejestrowane wg grup sekcji PKD 2007			
ogółem	-	63	71
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo, rybactwo		brak danych	3
przemysł i budownictwo	-	20	20
pozostałe działalności	-	43	48

Źródło: GUS

Maleje również bezrobocie. W 2010 roku zarejestrowanych bezrobotnych było 284 osoby a wskaźnik bezrobocia wynosił 5% (w grupie kobiet 6,2%). W 2014r. liczba pracujących wynosiła 1491 osób a więc o 262 osoby więcej niż w 2010r. Natomiast liczba zarejestrowanych bezrobotnych w 2014r. spadła do 200 osób a wskaźnik bezrobocia zmalał do 3,5% (w grupie kobiet 4,2%). Jest to więc tendencja stała i świadczy o wzroście gospodarczym skutkującym zwiększaniem się stanu zatrudnienia.

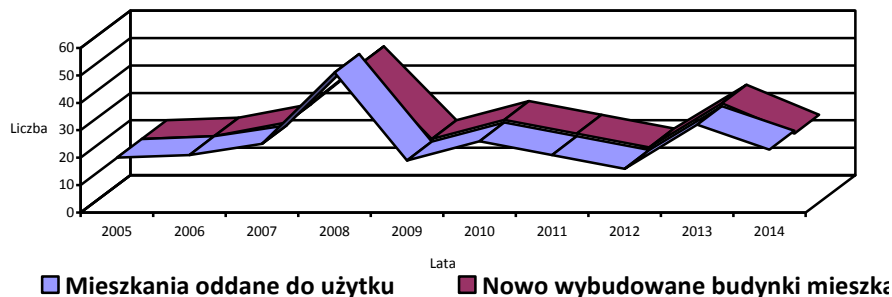
Tabela 12. Wielkość bezrobocia w gminie Osieczna.

Wyszczególnienie	j.m.	2010	2014
Bezrobotni zarejestrowani wg płci			
ogółem	osoba	284	200
mężczyźni	osoba	120	88
kobiety	osoba	164	112
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wg płci			
ogółem	%	5,0	3,5
mężczyźni	%	4,0	2,9
kobiety	%	6,2	4,2
Pracujący wg innego podziału niż PKD			
ogółem	osoba	1229	1491
mężczyźni	osoba	787	948
kobiety	osoba	442	534
Pracujący na 1000 ludności			
ogółem	osoba	139	166

Źródło: GUS

Rozwój gospodarczy gminy przejawia się również w ilości budynków i mieszkań oddawanych rocznie do użytku. Jak podaje GUS (wykres 2) średnia liczba mieszkań oddanych do użytku oraz nowo wybudowanych budynków mieszkalnych w latach 2005-2014, wynosiła 25,5. Na przestrzeni 10 lat tylko dwukrotnie odnotowano liczbę poniżej 20 – mieszkań w 2009r. oraz mieszkań oddanych do użytku i budynków mieszkalnych nowo wybudowanych w 2012r.

Wykres 2. Liczba mieszkańców i nowo wybudowanych budynków mieszkalnych oddanych do użytku w latach 2005-2014.

W 2014 roku oddano do użytkowania 22 mieszkania (128 izb) o powierzchni użytkowej 3384 m². Liczba nowych budynków przeznaczonych na cele niemieszkalne wynosiła 10 a powierzchnia użytkowa 2278m².

Tabela 13. Inwestycje budowlane na terenie gminy Osieczna (stan na 31.12.2014r.)

Wyszczególnienie	j.m	2014
BUDOWNICTWO MIESZKANIOWE		
Mieszkania oddane do użytkowania		
ogółem		
mieszkania	-	23
izby	-	128
powierzchnia użytkowa	m ²	3384
indywidualne		
mieszkania	-	23
izby	-	128
powierzchnia użytkowa	m ²	3384
Mieszkania oddane do użytkowania w budynkach mieszkalnych i niemieszkalnych		
mieszkania w nowych budynkach mieszkalnych (oddanych do użytkowania w całości lub w poszczególnych częściach) i niemieszkalnych		
ogółem	-	21
indywidualne	-	21
indywidualne - realizowane z przeznaczeniem na użytek własny inwestora	-	19
indywidualne przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	-	2
mieszkania uzyskane z przebudowy lub adaptacji pomieszczeń niemieszkalnych w budynkach mieszkalnych i niemieszkalnych		
ogółem	-	2
indywidualne	-	2
BUDYNKI		
Budynki nowe oddane do użytkowania		
ogółem	-	32
mieszkalne	-	22
budynki jednorodzinne tj: budynki jednomieszkaniowe oraz budynki jednorodzinne nieprzystosowane do stałego zamieszkania	-	22
budynki jednomieszkaniowe	-	21
niemieszkalne	-	10
powierzchnia użytkowa mieszkań w nowych budynkach mieszkalnych	m ²	2921
powierzchnia użytkowa mieszkań w nowych budynkach mieszkalnych jednomieszkaniowych	m ²	2921
powierzchnia użytkowa nowych budynków niemieszkalnych	m ²	2778
budownictwo indywidualne		
ogółem	-	31
mieszkalne	-	22
budynki jednorodzinne tj: budynki jednomieszkaniowe oraz budynki jednorodzinne nieprzystosowane do stałego zamieszkania	-	22

budynki jednomieszkalniowe	-	21
niemieszkalne	-	9
Budynki niemieszkalne, zbiorowego zamieszkania oraz domy letnie oddane do użytkowania		
nowe		
budynki niemieszkalne		
ogółem	szt.	10
inwestor indywidualny	szt.	9
inwestor inny	szt.	1
powierzchnia użytkowa		
ogółem	m ²	2778
inwestor indywidualny	m ²	2594
inwestor inny	m ²	184
budynki handlowo-usługowe		
ogółem	szt.	1
powierzchnia użytkowa ogółem	m ²	184
budynki garaży		
ogółem	szt.	2
powierzchnia użytkowa ogółem	m ²	74
budynki gospodarstw rolnych		
ogółem	szt.	7
powierzchnia użytkowa ogółem	m ²	2520
ogólnodostępne obiekty kulturalne		
ogółem	szt.	4
powierzchnia użytkowa ogółem	m ²	512

Źródło: GUS

2.5.2. Rolnictwo

2.5.2.1. Gleby

Warunki glebowe gminy są przeciętne lub nawet słabe. Ogólny wskaźnik rolniczej przestrzeni produkcyjnej, według klasyfikacji IUNG w Puławach wynosi 64.3, przy średniej krajowej rzędu 66.6 pkt.

Użytki rolne zajmują około 2/3 powierzchni terenu, przy czym charakterystyczny dla gminy jest niezbyt duży (około 10%) odsetek użytków zielonych, mimo obecności licznych i dużych form dolinnych.

Gleby wysokich klas bonitacyjnych, kl. II-IIIb zajmują ca 17.5% powierzchni gruntów ornych, ale łącznie z glebami kl. IVa już połowę ich arealu. W większości są to lekkie gleby bielcowe oraz brunatne właściwe, względnie wylugowane, wytworzone z piasków gliniastych na glinie, bądź gliny, zaliczane do kompleksów: pszenno-żytniego (4) oraz sporadycznie pszenno dobrego (2). Ich uzupełnieniem są gleby bielcowe (niekiedy brunatne) wytworzone z piasków gliniastych lekkich lub słabogliniastych na glinie, kompleksu żytniego dobrego (5). Rzadko jednak ww. gleby zajmują tak duże i zwarte powierzchnie, jak np. w rejonie Kąkolewo-Łoniewo-Dobramyśl czy Miąskowo-Górka (gdzie szczególnie duży udział mają gleby kompleksu pszenno dobrego). Na pozostałym obszarze gminy występują one w postaci niewielkich płatów (koło Drzeczkowa, Wolkowa, Jeziorek, Trzebani, Świerczyny), rozdzielonych napiaskowymi glebami kl. V i VI, kompleksów żytnich: słabego (6) i bardzo słabego (7), które zajmują około 37 % gruntów ornych.

Znaczne powierzchnie terenu gminy (około 9%) zajęte są przez gleby z niedoborem wilgoci, szczególnie zagrożone erozją, tj. gleby kompleksy pszenno wadliwego (3), niezwykle częstego na zboczach rynien jeziornych oraz wzgórz i pagórków morenowych. Na terenach nisko położonych lub charakteryzujących się nadmiernym uwilgoceniem dominują gleby kompleksu zbożowo-pastewnego słabego (9) i nieco rzadziej zbożowo-pastewnego mocnego (8). Zajmują one łącznie ponad 4% powierzchni gruntów ornych.

Dna rynien jeziornych, dolin i obniżeń terenowych wypełniają użytki zielone, w przewadze średnie, wytworzone na torfach, glebach mułowo-torfowych, ale też czarnych ziemiach, glebach murszowo-mineralnych i murszowatych a nawet madach rzecznych.

2.5.2.2. Produkcja roślinna i zwierzęca

Gmina Osieczna ma charakter typowo rolniczy. Przeważają małe i średnie gospodarstwa rodzinne. Liczba gospodarstw rolnych systematycznie maleje. Wg danych GUS w 2002 roku odnotowano 1072 gospodarstwa rolne ogółem, w tym 628 gospodarstw o wielkości powyżej 1 ha. W 2010 liczba gospodarstw ogółem spadła do 755. Natomiast, w porównaniu do 2002r., udział gospodarstw o wielkości powyżej 1 ha zwiększył się o 7% i wynosił 64% liczby gospodarstw ogółem. Wzrosła także liczba gospodarstw dużych o powierzchni powyżej 15 ha. W 2002r. notowano 12% udział w ogólnej liczbie gospodarstw a w 2010r. ok. 17%. Według GUS zmniejszyła się także powierzchnia gospodarstw rolnych. W 2002r. powierzchnia gospodarstw rolnych ogółem wynosiła 8389,56ha a w 2010r. 7092,04ha

Tabela 14. Gospodarstwa rolne wg grup obszarowych użytków rolnych w gminie Osieczna w 2010r.

Wyszczególnienie	j.m.	2010
Gospodarstwa rolne wg grup obszarowych użytków rolnych		
Gospodarstwa rolne ogółem		
ogółem	-	755
do 1 ha włącznie	-	266
powyżej 1 ha razem	-	489
1 - 5 ha	-	187
1 - 10 ha	-	288
1 - 15 ha	-	362
5 - 10 ha	-	101
5 - 15 ha	-	175
10 -15 ha	-	74
5 ha i więcej	-	302
10 ha i więcej	-	201
15 ha i więcej	-	127
Powierzchnia gospodarstw rolnych wg grup obszarowych użytków rolnych		
Gospodarstwa ogółem		
ogółem	ha	7092,04
do 1 ha włącznie	ha	130,94
powyżej 1 ha razem	ha	6961,10
1 - 5 ha	ha	519,46
1 - 10 ha	ha	1347,45
1 - 15 ha	ha	2335,97
5 - 10 ha	ha	827,99
5 - 15 ha	ha	1816,51
10 -15 ha	ha	988,52
5 ha i więcej	ha	6441,64
10 ha i więcej	ha	5613,65
15 ha i więcej	ha	4625,13

Źródło: Powszechny Spis Rolny (2010r.), GUS

Liczba gospodarstw rolnych ogółem, posiadających użytki rolne w dobrej kulturze, w 2010r. wynosiła 619 i stanowiła ok. 82% ogólnej liczby gospodarstw. Ponad połowa gospodarstw posiadała łąki trwałe, co czwarte przydomowy ogród, natomiast sady posiadało 40 gospodarstw.

Wg danych GUS w Powszechnym Spisie Rolnym z 2002r., powierzchnia użytków rolnych ogółem wynosiła 7894,04ha i zmniejszyła się w 2010r. o 1257,53ha. W 2010r. uprawiano zgodnie z zasadami zwykłej dobrej praktyki rolniczej 6524,70ha. Użytki pod zasiewami stanowiły 85% wszystkich użytków rolnych, łąki trwałe i pastwiska 12%, natomiast w 2002r. udział gruntów pod zasiewami był niższy (81%) a łąk i pastwisk wyższy (16%). Podobnie jak w 2002r., w struktu-

rze zasiewów dominowały zboża, z których największy areał (1488,57ha) zajmowała uprawa pszenżyta ozimego.

Tabela 15. Użytkowanie gruntów i powierzchnia zasiewów w gminie Osieczna w 2010r.

Wyszczególnienie	j.m.	2010r.
Użytkowanie gruntów		
gospodarstwa rolne ogółem		
liczba gospodarstw rolnych		
grunty ogółem	-	755
użytki rolne ogółem	-	748
użytki rolne w dobrej kulturze	-	619
pod zasiewami	-	563
grunty ugorowane łącznie z nawozami zielonymi	-	35
uprawy trwałe	-	44
sady ogółem	-	40
ogrody przydomowe	-	112
łąki trwałe	-	410
pastwiska trwałe	-	33
pozostałe użytki rolne	-	175
lasy i grunty leśne	-	141
pozostałe grunty	-	642
powierzchnia		
grunty ogółem	ha	7092,04
użytki rolne ogółem	ha	6636,51
użytki rolne w dobrej kulturze	ha	6524,70
pod zasiewami	ha	5609,86
grunty ugorowane łącznie z nawozami zielonymi	ha	11,62
uprawy trwałe	ha	75,72
sady ogółem	ha	45,08
ogrody przydomowe	ha	6,17
łąki trwałe	ha	794,21
pastwiska trwałe	ha	27,13
pozostałe użytki rolne	ha	111,81
lasy i grunty leśne	ha	168,84
pozostałe grunty	ha	286,68
Powierzchnia zasiewów		
ogółem	ha	5609,86
zboża razem	ha	4506,44
zboża podstawowe z mieszkami zbożowymi	ha	4435,21
kukurydza na ziarno	ha	69,47
ziemniaki	ha	109,63
uprawy przemysłowe	ha	247,95
buraki cukrowe	ha	175,79
rzepak i rzepik razem	ha	72,16
strączkowe jadalne na ziarno razem	ha	0,00
warzywa gruntowe	ha	16,60

Źródło: Powszechny Spis Rolny (2010r.), GUS

Według danych GUS 455 gospodarstw rolnych posiadało zwierzęta gospodarskie w 2010r. Podobnie jak w 2002r., najwięcej gospodarstw zajmowało się chowem lub/i hodowlą trzody chlewnej, bydła i drobiu, jednak w 2010r. zaobserwowano znaczny spadek liczby gospodarstw posiadających zwierzęta z wymienionych grup. Największy dotyczył gospodarstw posiadających trzodę chlewną, których odnotowano o 205 gospodarstw mniej niż w 2002r., 79 mniej gospodarstw posiadających bydło ogółem oraz 14 gospodarstw mniej zajmujących się końmi. Zmiany były także zauważalne w pogłowie zwierząt. O 11% wzrosło pogłowie bydła

(z 3506 szt. w 2002r. do 3927 w 2010r.), znacząco zmalała natomiast liczba trzody chlewnej (o 26%), drobiu (o 19%) i koni (o 28%).

Tabela 16. Pogłowie zwierząt gospodarskich w gminie Osieczna w 2010r.

Wyszczególnienie	j.m.	2010r.
Pogłowie zwierząt gospodarskich w sztukach dużych		
gospodarstwa utrzymujące zwierzęta gospodarskie	-	455
pogłowie zwierząt w sztukach dużych (SD)	szt.	10552
Pogłowie zwierząt gospodarskich		
liczba gospodarstw		
bydło razem	-	197
bydło krowy	-	142
trzoda chlewna razem	-	316
trzoda chlewna lochy	-	266
konie	-	36
drób ogółem razem	-	272
drób ogółem drób kurzy	-	271
zwierzęta gospodarskie		
bydło razem	szt.	3927
bydło krowy	szt.	1165
trzoda chlewna razem	szt.	32138
trzoda chlewna lochy	szt.	2916
konie	szt.	97
drób ogółem razem	szt.	13688
drób ogółem drób kurzy	szt.	12932

Źródło: Powszechny Spis Rolny (2010r.), GUS

2.5.3. Leśnictwo

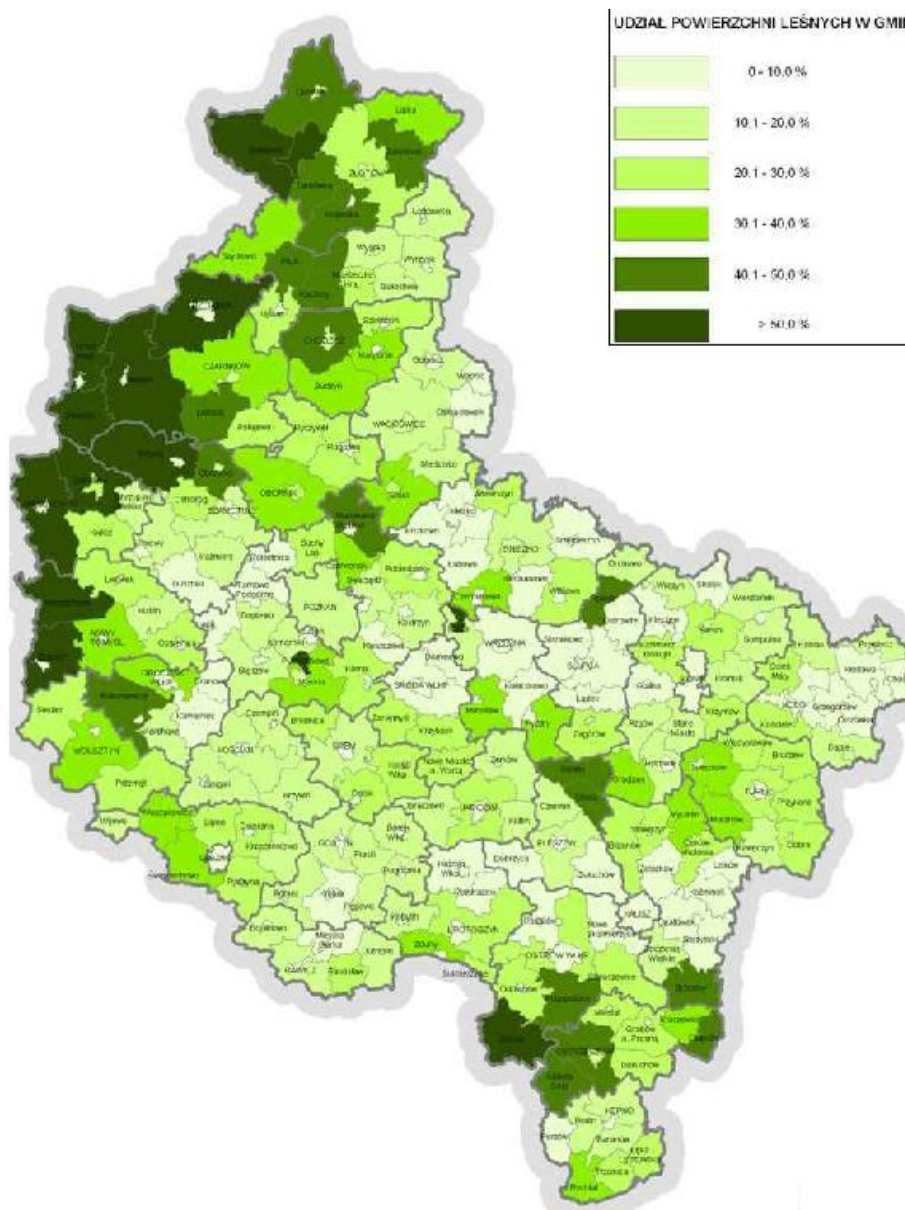
Lesistość gminy Osieczna wynosiła w 2014r. 22.9% i była nieco niższa od średniej wojewódzkiej (29,4%) i krajowej (25,7%). Powierzchnia gruntów leśnych ogółem wynosiła 3021,08ha, w tym 93% to grunty leśne publiczne ogółem. Powierzchnia lasów gminnych i prywatnych wynosiła 253,25 ha, z czego 134,20 ha to lasy prywatne będące lasami ochronnymi. Z lasów prywatnych pozyskiwano w 2014r. grubiznę w objętości 288m³.

Tabela 17. Formy własności gruntów leśnych w gminie Osieczna w 2014r.

Wyszczególnienie	j.m.	2014
Leśnictwo wszystkich form własności		
Powierzchnia gruntów leśnych		
ogółem	ha	3021,08
lesistość w %	%	22,90
grunty leśne publiczne ogółem	ha	2807,38
grunty leśne publiczne Skarbu Państwa	ha	2767,83
grunty leśne publiczne Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych	ha	2745,17
grunty leśne prywatne	ha	213,70
Powierzchnia lasów		
las ogółem	ha	2940,97
las publiczne ogółem	ha	2727,27
las publiczne Skarbu Państwa	ha	2687,72
las publiczne Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych	ha	2665,06
las publiczne Skarbu Państwa w zasobie Własności Rolnej SP	ha	22,66
las publiczne gminne	ha	39,55
las prywatne ogółem	ha	213,70
Lasy prywatne i gminne		
Powierzchnia gruntów leśnych		

ogółem	ha	253,25
las ogółem	ha	253,25
lasy ochronne	ha	134,20
grunty leśne prywatne ogółem	ha	213,70
grunty leśne prywatne osób fizycznych	ha	192,70
grunty leśne prywatne lasy ochronne	ha	134,20
grunty leśne gminne ogółem	ha	39,55
grunty leśne gminne lasy ogółem	ha	39,55
Pozyskanie drewna (grubizny)		
ogółem	m ³	288
las prywatne	m ³	288

Źródło: GUS

Rys.5. Wskaźniki lesistości w woj. wielkopolskim

Pomimo, iż lesistość w gminie Osieczna jest niższa niż krajowa, należy jednak zaznaczyć, że duże kompleksy leśne rozmieszczone są dosyć równomiernie.

Największe z nich, porastające wzgórza morenowe i położoną na ich przedpolu równinę sandrową, zajmują południowo-zachodnią część gminy. Wchodzą one w skład trzech leśnictw: Karczma Borowa, Nowy Świat i Kąkolewo. W pierwszym, przeważającymi typami siedliskowymi są: bór mieszany świeży (BMśw), las mieszany świeży (LMśw) i las świeży (Lśw). Lokalnie występuje bór świeży (Bśw). W borach dominuje sosna, głównie II-III klasy wiekowej, ale w niektórych oddziałach rośnie drzewostan ponad stuletni. Drzewostany lasów są bardziej zróżnicowane, obok sosny występują tu głównie dęby, ale też modrzewie, świerki, brzozy, jesiony, olchy. Drzewostan jest zróżnicowany wiekowo, kl. III-VI, duże połacie lasu zajmuje starodrzew dębowy (m.in. pomiędzy drogą krajową nr 12 a linią kolejową - za przejazdem kolejowym) i sosnowy.

W Leśnictwie Nowy Świat zaznacza się wyraźna przewaga borów sosnowych, ale w granicach gminy Osieczna przeważają jeszcze las świeży i las mieszany świeży z niewielkim udziałem boru mieszanego świeżego. W składzie zróżnicowanego wiekowo drzewostanu, obok sosny i dębu (miejscami z udziałem starodrzewu), również modrzew i brzoza.

Kompleksy Leśnictwa Kąkolewo, do którego należy wschodnia część kompleksu, charakteryzują się większym zróżnicowaniem typów siedliskowych. Przeważają wprawdzie: las mieszany świeży, las świeży i bór mieszany świeży, ale obok nich występują fragmenty: boru świeżego, lasu wilgotnego (Lw), olsu jesionowego (OIJ), olsu (OI). W zróżnicowanym wiekowo drzewostanie obok sosny i dębu, znacznie częściej pojawia się modrzew, świerk, jesion, olcha, brzoza czy robinia akacjowa. Prawie w całości są to lasy ochronne grupy I: tzw. strefy zieleni wysokiej w miastach i wokół miast lub lasy wodochronne (skrajnie SW część kompleksu).

Kompleks leśny położony w rejonie Drzczkowa i Witostawia (L. Kąkolewo), w części północnej zdominowany jest przez typy siedliskowe lasu świeżego, z udziałem lasu mieszanego świeżego i lasu wilgotnego a w obniżeniach terenu olsu jesionowego oraz olsu. W części południowej przeważają siedliska boru mieszanego świeżego i lasu mieszanego świeżego a w południowo-zachodniej olsu jesionowego. Drzewostan sosnowy i jesionowy jest zróżnicowany wiekowo – kl. II-V, olchowy na ogół młodszy – kl. I-III. Niemal w całości są to lasy ochronne grupy I: lasy strefy zieleni wysokiej (zbocza rynien i powierzchnie wyniesione) oraz lasy wodochronne (dna rynien).

Kompleks leśny położony przy zachodniej granicy gminy, na N od Wolkowa (L. Kąkolewo), urozmaicony siedliskowo – las mieszany świeży, las świeży, lokalnie las wilgotny, nadto w części NE bór mieszany świeży a w skrajnie SE ols jesionowy. Drzewostan głównie sosnowy i dębowy, kl. III-V (miejscami starszy), z udziałem modrzewia, świerku, brzozy, jesionu, olchy. Niemal w całości są to lasy ochronne grupy I - strefy zieleni wysokiej.

Lasy północnej części gminy, porastające zbocza rynny Jeziora Wojnowskiego, koło Witostawia (L. Górzno) to głównie lasy wodochronne na siedliskach lasu wilgotnego i lasu mieszanego świeżego, z przewagą olchy i brzozy kl. II-III w drzewostanie, występujące w dnie rynny oraz las mieszany świeży i bór mieszany świeży zajmujący jej zbocza, z przewagą sosny i modrzewia kl. III-V a w dolinie ciek uchożącego do Samicy również dębu kl. II-III. W dnie doliny ciek występuje ols jesionowy z drzewostanem kl. III-V.

Lasy położone na południe od Wojnowic, w rynnach jezior Wojnowickiego i Seweryńskiego (L. Górzno) charakteryzują się dużym zróżnicowaniem typów siedliskowych: w dnie rynny występuje ols jesionowy lub ols, miejscami las wilgotny (na S od Jeziora Seweryńskiego) z przewagą olchy i jesionu kl. II-IV, na zboczach rynny - bór mieszany świeży z dominacją sosny kl. III-V a wzdłuż drogi do Ziemnic – las mieszany świeży i las świeży, w którym obok sosny kl. III-V, znaczny udział ma drzewostan dębowy kl. V.

Tylko niewielka, zachodnia jego część to lasy wodochronne grupy I, większość stanowią lasy gospodarcze.

Kompleks leśny usytuowany na NE od Świerczyny to w większości bór mieszany świeży i bór świeży, z dominacją sosny kl. II-IV, jedynie w części wschodniej las mieszany świeży lub las

świeży, z większym udziałem dębu kl. V i VI w drzewostanie a w dolinie cieką – ols z drzewostanem olszowym kl. II-IV. Są to lasy gospodarcze grupy II.

Po wschodniej stronie Jeziora Świerczyńskiego Małego, na zboczach pagóra morenowego występują głównie typy siedliskowe boru mieszanego świeżego i boru świeżego z przewagą młodych nasadzeń sosny, kl. I-II. Wokół Chmielkowa (na E od drogi do Krzemienia) siedliska borowe uzupełniają las mieszany świeży i las świeży a w drzewostanie przybywa drzew liściastych, głównie dębu kl. III-IV, ale lokalnie z drzewostanami ponad stuletnimi (po zachodniej stronie jeziora zachował się stuletni drzewostan sosnowy). W dzień rynny przewaga olsu jesionowego, z olchą kl. I-IV i lasu mieszanego wilgotnego, w drzewostanie którego obok olchy i brzozy kl. II-IV, występuje dąb kl. II.

Oddziały położone w dzień rynny pełnią funkcje wodochronne, pozostałe zaliczane są do lasów gospodarczych.

2.5.4. Turystyka i wypoczynek

Gmina Osieczna to miejsce chętnie odwiedzane przez turystów, którzy przyciągani są przez piękno otaczającej natury oraz liczne zabytki na terenie miasta i okolicznych miejscowości wiejskich.

O dużej atrakcyjności turystyczno-krajoznawczej stanowią liczne jeziora, bogactwo form rzeźby polodowcowej, doliny wypełnione łąkami, piękne lasy oraz zadrzewienia pasowe. Ponadto otaczająca przyroda cechuje się niezwykłą bioróżnorodnością, która jest chroniona na ponad 80% powierzchni gminy w formach Rezerwatu Przyrody, Obszaru NATURA 2000, Obszaru Chronionego Krajobrazu czy pomników przyrody.

Turyści szczególnie chętnie odwiedzają Stanisławówkę oraz wieżę widokową Jagoda, do których łatwo dotrzeć m.in. ścieżką rowerową z Leszna. Do niemniej ważnych atrakcji turystycznych należą liczne zabytki. Wizytówką miasta są wiatraki z XVIII wieku, Sanktuarium Matki Bożej Bolesnej – klasztor Braci Mniejszych (Franciszkanów) oraz Zamek Osieczna. W centrum warto zwiedzić rynek otoczony zabytkowymi kamienicami, kościół parafialny, Lapidarium Żydowskie i Cmentarz poewangelicki.

Ponadto na terenie gminy znajdują się pałace (w Drzeczkowie, Witosławiu, Dobramyśli, Kąkolewie), dworek (w Jeziorkach), zabytkowe kościoły (w Drzeczkowie, Kąkolewie, Świerczynie), w których prowadzona jest m.in. działalność turystyczno – rekreacyjna oraz wiele innych obiektów zabytkowych.

Baza turystyczna na terenie gminy Osieczna jest dobrze rozwinięta. Miejsca noclegowe oferowane są w hotelach, pensjonatach, schroniskach młodzieżowych (Szkolne Schronisko Młodzieżowe Morena w Osiecznej, Niepubliczne Szkolne Schronisko Młodzieżowe WAYKIKI w Osiecznej), ośrodkach wczasowych i innych obiektach.

Do dyspozycji, w okresie od czerwca do sierpnia, jest także pole namiotowe na Letnisku w Osiecznej. Jak podaje GUS w 2014 roku noclegi oferowało 10 obiektów, w tym 6 obiektów całorocznych, w których udzielono w całym roku kalendarzowym 15747 noclegów, w tym 220 noclegów turystom zagranicznym. W sumie z obiektów noclegowych skorzystało 5841 osób, w tym goście zagraniczni stanowili 2,3% - 103 osoby z Niemiec, 20 osób z Austrii, pozostałe osoby z Holandii, Portugalii, Ukrainy i innych państw. Dynamika liczby miejsc noclegowych w porównaniu do roku 2013 wynosiła 127,1.

Tabela 18. Turystyczne obiekty noclegowe na terenie gminy Osieczna w 2014r.

TURYSTYCZNE OBIEKTY NOCLEGOWE		
Turystyczne obiekty noclegowe wg rodzajów		
ogółem		
obiekty ogółem	ob.	10
obiekty całoroczne	ob.	6
miejsca noclegowe ogółem	msc.	368

miejsca noclegowe całoroczne	msc.	216
korzystający z noclegów ogółem I-XII	osoba	5841
korzystający z noclegów turyści zagraniczni I-XII	osoba	136
wynajęte pokoje ogółem I-XII w obiektach hotelowych	-	2136
wynajęte pokoje turystom zagranicznym I-XII w obiektach hotelowych	-	109
udzielone noclegi ogółem I-XII	-	15747
udzielone noclegi turystom zagranicznym I-XII	-	220
hotele		
obiekty ogółem	ob.	1
miejsca noclegowe ogółem	msc.	53
korzystający z noclegów ogółem	osoba	318
udzielone noclegi	-	355
pensjonaty		
obiekty ogółem	ob.	1
miejsca noclegowe ogółem	msc.	15
korzystający z noclegów ogółem	osoba	1406
udzielone noclegi	-	1677
inne obiekty hotelowe		
obiekty ogółem	ob.	1
miejsca noclegowe ogółem	msc.	30
korzystający z noclegów ogółem	osoba	378
udzielone noclegi	-	794
schroniska młodzieżowe		
obiekty ogółem	ob.	2
miejsca noclegowe ogółem	msc.	106
korzystający z noclegów ogółem	osoba	2718
udzielone noclegi	-	8379
ośrodki wczasowe		
obiekty ogółem	ob.	3
miejsca noclegowe ogółem	msc.	104
korzystający z noclegów ogółem	osoba	881
udzielone noclegi	-	4090
poła biwakowe		
obiekty ogółem	ob.	1
miejsca noclegowe ogółem	msc.	48
korzystający z noclegów ogółem	osoba	54
udzielone noclegi	-	162
Noclegi udzielone turystom zagranicznym		
turyści korzystający z noclegów ogółem	osoba	136
udzielone noclegi ogółem	-	220
Dynamika liczby miejsc noclegowych całorocznych (rok poprzedni = 100)		
ogółem	-	127,1

Źródło: GUS

2.6. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

2.6.1. Komunikacja

Podstawowy układ drogowy gminy Osieczna tworzą:

- droga krajowa nr 12 relacji Łęknica – Dorohusk,
- droga wojewódzka nr 432 relacji Leszno – Krzywiń – Śrem – Środa Wlkp. – Grzymistawice (Września),
- drogi powiatowe
- drogi gminne

Zasady lokalizacji zabudowy przy drogach publicznych oraz zasady obsługi komunikacyjnej terenów planowanej zabudowy zawarto w rozdz. 4.4 – Ograniczenia w zagospodarowaniu terenów.

2.6.1.1. Droga krajowa

Przez teren gminy Osieczna przebiega droga krajowa nr 12, klasy GP (ruchu głównego przyspieszonego), relacji Łęknica – Dorohusk (odpowiednio granica z Niemcami i Ukrainą). Prowadzi przez południową część gminy, od granicy z Leszmem przez Las Kąkolewski oraz wieś Kąkolewo do granicy z gminą Krzemieniewo. Dostęp do drogi krajowej umożliwia dogodne połączenia gminy z powiatowym Leszmem i Gostyniem oraz stolicą województwa – Poznaniem.

Jest to droga dwupasowa i dwukierunkowa o szerokości jezdni około 7m. Posiada nawierzchnię bitumiczną o dopuszczalnym obciążeniu do 10 t/oś oraz pobocza o nawierzchni gruntowej. W części przebiegającej przez miejscowość Kąkolewo tylko na niewielkim odcinku - prowadzącym do przystanku autobusowego jest chodnik. Droga przejmuje funkcje drogi tranzytowej z kierunku Leszna i Kalisza, co w efekcie powoduje ciągłe pogarszanie się jakości nawierzchni i pogłębianie się istniejących kolein. W celu poprawy stanu technicznego drogi sukcesywnie prowadzone są prace remontowe jej nawierzchni.

2.6.1.2. Droga wojewódzka

Przez gminę Osieczna przebiega droga wojewódzka nr 432, relacji Leszno-Krzywin-Śrem-Środa Wlkp.-Grzymisławice (Września). W gminie prowadzi od granicy miasta Leszna, przez miasto Osieczna oraz miejscowości Wojnowice i Kąty do granicy z gminą Krzywiń. Na terenie zabudowanym miasta Osieczna droga wojewódzka przebiega ulicami: Leszczyńską, Drzeczowską, Krzywińską i Wincentego Witosa.

Jest ona drogą ogólnodostępną i stanowi powiązanie z drogami krajowymi. Jest to droga dwupasowa i dwukierunkowa o nawierzchni bitumicznej, o dopuszczalnym obciążeniu do 8 t/oś. Na obszarze gminy Osieczna stan techniczny nawierzchni drogowej jest dobry. Na odcinku Leszno-Osieczna równoległe do drogi wojewódzkiej wybudowano ścieżkę rowerową będącą traktem pieszo-rowerowym. Poprawiło to znacznie bezpieczeństwo ruchu, ponieważ poza obszarem miasta Osieczna, droga nie posiada chodników.

2.6.1.3. Drogi powiatowe

Drogi powiatowe są to drogi ogólnodostępne przeznaczone dla wszystkich użytkowników zapewniające połączenie siedziby gminy z regionalnymi ośrodkami gospodarczymi, z poszczególnymi wsiami i wsi między sobą oraz stanowią powiązanie z drogami krajowymi i wojewódzkimi.

Wykaz dróg powiatowych na terenie miasta Osieczna:

- 4767P ul. Śmigielska
- 4779P ul. Drzeczowska
- 4782P ul. Kościuszki, ul. Gostyńska
- 4791P ul. Łoniewska

i na terenie gminy Osieczna:

- 3898P Wojnowice – Zgliniec
- 3902P Wojnowice – Witosław – Popowo Wonieskie
- 3930P Świerczyna - Teklimyśl
- 3931P Świerczyna – Czerwona Wieś
- 4767P Osieczna – Nowe Wolkowo – Goniembice
- 4778P Popowo Wonieskie – Drzeczkowo – Goniembice
- 4779P Osieczna – Drzeczkowo

- 4782P Osieczna – Świerczyna – Bojanice
- 4783P Wojnowice – Ziemnice
- 4787P Świerczyna – Karchowo – Nowy Belęcin
- 4789P Kąkolewo – Frankowo
- 4790P Kąkolewo – Grodzisko – Świerczyna
- 4791P Osieczna – Kąkolewo

W zdecydowanej większości drogi powiatowe na obszarze gminy Osieczna posiadają nawierzchnie bitumiczne o średnim i złym stanie technicznym. Konstrukcja nawierzchni przygotowana do ruchu lekkiego ulega szybkiej degradacji, ze względu na znaczny ruch ciężarowy. Utrudnienia wynikają również z małych promieni łuków i kątów załamań tras drogowych, szczególnie na terenach zabudowanych. Prace remontowe prowadzone na drogach powiatowych polegają na bieżących naprawach nawierzchni lub jej wymianie. Nie ma natomiast możliwości poszerzania pasów drogowych i korekt przebiegu dróg.

2.6.1.4. Drogi gminne

Drogi gminne stanowią uzupełnienie sieci dróg układu podstawowego, ułatwiają połączenia między sołectwami oraz dojazdy do pól, łąk, pastwisk i lasów, w mieście stanowią sieć ulic osiedlowych. Drogi przebiegające przez tereny zabudowane posiadają nawierzchnię ulepszoną.

Są to drogi ogólnodostępne przeznaczone dla wszystkich użytkowników do obsługi lokalnego ruchu, zapewniające połączenia wsi z siedzibami gmin, wsi między sobą, wsi z punktami obsługi rolnictwa oraz z układem dróg powiatowych.

Na terenie miasta Osieczna drogi gminne stanowią: ul. 27 Stycznia, ul. Boczna, ul. Fiołkowa, ul. Jeziorna, ul. Konwaliowa, ul. Kopernika, ul. Krawiecka, ul. Krótka, ul. Liliowa, ul. Łąkowa, ul. Mała Kościelna, ul. Marii Skłodowskiej – Curie, ul. Mickiewicza, ul. Miejska Droga, ul. Norwida, ul. Ogrodowa, ul. Osiedle, Plac 600-lecia, ul. Podgórna, ul. Polna, ul. Powstańców Wlkp., ul. Przyjaźni, ul. Różana, ul. Rynek, ul. Słoneczna, ul. Słowackiego, ul. Szkolna, ul. Śniadeckich, ul. Tulipanowa, ul. Tylna, ul. Wrzosowa, ul. Zamkowa, ul. Zielona i ul. Zwycięstwa.

Przebieg dróg gminnych na terenie gminy Osieczna:

- 712924 – granicy gminy Lipno – Jeziorki – Osieczna do drogi wojewódzkiej nr 432
- 712925 od drogi wojewódzkiej nr 432 Trzebania – droga krajowa nr 12 – granica gminy Rydzyna (Kąkolewo)
- 712926 Kowale – Wolkowo – droga powiatowa nr 4778P
- 712927 granica gminy Lipno (Sulejewo) – Drzeczkowo do drogi powiatowej nr 4778P
- 712928 od drogi powiatowej nr 3902P Witosław – do drogi powiatowej nr 4779P
- 712929 od drogi krajowej nr 12 Kąkolewo – granica gminy Krzemieniewo (Pawłowice)
- 712930 od drogi wojewódzkiej nr 432 Kąty (Maciejewo) – Ziemnice (Górka) do drogi gminnej nr 712931
- 712931 od drogi powiatowej nr 4783P Ziemnice – Górka (Miąskowo)
- 712932 od drogi powiatowej nr 4783P Ziemnice – Ustronie – Świerczyna – do drogi powiatowej nr 4783P
- 712933 od drogi powiatowej 4782 Świerczyna – granica gminy Krzemieniewo (Górzno)
- 712934 od drogi powiatowej nr 3931P Miąskowo – droga powiatowa nr 3930P – granica gminy Kościan (Teklimyśl)
- 712935 od drogi powiatowej nr 3931P Miąskowo – Kleszczewo – do drogi powiatowej nr 4782P
- 712936 od drogi powiatowej nr 4787P – Chmielkowo

- 712937 od drogi powiatowej nr 4791 Łoniewo – Grodzisko – do drogi powiatowej nr 4790P
- 712938 od drogi powiatowej nr 4791 Osieczna (Stanisławówka) – Łoniewo – do drogi gminnej nr 712937
- 712939 od drogi powiatowej nr 4790P Grodzisko – Frankowo – do drogi powiatowej nr 4789P
- 712940 od drogi powiatowej nr 4791P Łoniewo - Frankowo – do drogi powiatowej nr 4789P
- 712941 od drogi powiatowej nr 4790P Kąkolewo – Dobramyśl – do drogi powiatowej nr 4791P
- 712942 od drogi powiatowej nr 4791P Dobramyśl – do drogi powiatowej nr 4789P (Frankowo)
- 712943 od granicy powiatu Kościan – Kąty – do drogi wojewódzkiej nr 432

Stan techniczny dróg gminnych jest dobry. Wszystkie drogi na terenach zabudowanych i obsługujące pojedynczą zabudowę mają nawierzchnię utwardzoną – asfaltowa lub brukową.

2.6.1.5. Kolej

Przez obszar gminy przebiegają:

- dwutorowa linia kolejowa nr 14 relacji Łódź Kaliska – Tuplice,
- jednotorowa linia kolejowa nr 360 relacji Jarocin – Gostyń – Kąkolewo.

Linia kolejowa nr 14 o długości 388,600 km (389,060 km do granicy Państwa Polskiego) umożliwi przejazd ze stacji Łódź Kaliska do stacji Frost w Niemczech.

.. Na odcinku trasy kolejowej Głogów – Krotoszyn, który przebiega przez gminę Osieczna linia ta nie jest jeszcze zelektryfikowana. Rewitalizacja i elektryfikacja tego odcinka nie została ujęta w planach inwestycyjnych PKP PLK SA na lata 2014 – 2020.

Linia nr 14 znajduje się w wykazie linii kolejowych, które ze względów gospodarczych, społecznych, obronnych lub ekologicznych mają znaczenie państwowe, zawartym w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 17 kwietnia 2013 r

Nie zelektryfikowana jest również linia kolejowa nr 360. Linia ta długości 58,638 km jest obecnie nieczynna i nie ma planów jej reaktywacji na odcinku Gostyń - Kąkolewo. Jedyną stacją kolejową na terenie gminy jest stacja w Kąkolewie.

2.6.2. Zaopatrzenie w wodę

Główny poziom wodonośny na terenie gminy to poziom plejstoceński piętra czwartorzędowego, który stanowią piaski i żwiry wodnolodowcowe i w którym wyróżnia się dwie warstwy wodonośne:

- poziom międzyglinowy górny o wydajności jednostkowej od około 0.2 m³/hm do 8 m³/hm mający ograniczone znaczenie eksploatacyjne,
- poziom międzyglinowy dolny związany z występowaniem na obszarze gminy doliny kopalnej, rozciągającej się w przybliżeniu wzdłuż linii: Kąty-Ziemnice-Świerczyna-Garzyn. Wody podziemne tego poziomu charakteryzują się na ogół znaczną wydajnością jednostkowa, rzędu 7-22 m³/hm i są powszechnie eksploatowane.

Wody czwartorzędowe poziomów wglębnych charakteryzują się na ogół dobrą jakością a jeśli nawet miejscami występują jakieś zanieczyszczenia, po przeprowadzeniu prostych zabiegów uzdatniających wody nadają się do picia.

W obrębie piętra trzeciorzędowego znaczenie eksploatacyjne ma górna warstwa mioceńskiego poziomu wodonośnego o miąższości około 20 m, zbudowana z piasków drobnych i pylastych przewarstwionych mułkami lub piasków średnich. Wody te charakteryzują się dobrą

jakością, choć niemal wszędzie występują zwiększone ilości żelaza, najczęściej do 1.5 mg Fe/dm³.

Na obszarze gminy wszystkie miejscowości oraz miasto Osieczna objęte są systemem zbiorowego zaopatrzenia w wodę. Z komunalnego wodociągu na terenie gminy korzysta 100% ogółu mieszkańców. Eksploatatorem systemu wodociągowego jest Zakład Usług Wodnych we Wschowie Sp. z o.o.

W gminie Osieczna funkcjonuje dziewięć komunalnych ujęć wody, w tym pięć ujęć wód czwartorzędowych i cztery ujęcia wód trzeciorzędowych :

A. Ujęcia czwartorzędowe

- 1) Komunalne ujęcie wody Trzebania . Zatwierdzone zasoby eksploatacyjne ujęcia w kat. „B” wynoszą $Q=57,0 \text{ m}^3/\text{h}$ – decyzja Urzędu Wojewódzkiego w Lesznie, Wydz. Ochrony Środowiska, Gospodarki Wodnej i Geologii z dnia 9.11.1984 r. znak OSGW-IV-8530/26/84. Zgodnie z pozwoleniem wodnoprawnym na pobór wód podziemnych z ujęcia komunalnego – decyzja Starosty Leszczyńskiego nr OS.II.6223-6/09 z dnia 16.03.2009 r. łączny pobór wody z ujęcia wynosić może $395 \text{ m}^3/\text{d}$ ($Q_{\text{śrd}}$) i $40 \text{ m}^3/\text{h}$ (Q_{maxh}). Ujęcie składa się z czterech czynnych studni SW-1, SW-2, SW-3 i SW-4, których max. wydajność eksploatacyjna wynosi łącznie $70,2 \text{ m}^3/\text{h}$. Studnie zlokalizowane są na dz. ewid. nr 30/1, 30/2, 30/3, 30/4 i 30/6 ark. 1 obręb Trzebania. Dla ww. studni wyznaczono strefy ochrony bezpośredniej w granicach istniejących ogrodzeń. Nie wyznaczono natomiast strefy ochrony pośredniej ujęcia.
- 2) Komunalne ujęcie wody Świerczyna . Zatwierdzone zasoby eksploatacyjne ujęcia w kat. „B” wynoszą $Q=60,0 \text{ m}^3/\text{h}$ – decyzja Wojewódzkiej Rady Narodowej w Poznaniu, Wydział Geologii z dnia 19.09.1972 r. znak G-423-15/72. Zgodnie z pozwoleniem wodnoprawnym na pobór wód podziemnych z ujęcia komunalnego – decyzja Starosty Leszczyńskiego nr OS.II.6223-8/09 z dnia 5.06.2009 r. łączny pobór wody z ujęcia wynosić może $210 \text{ m}^3/\text{d}$ ($Q_{\text{śrd}}$) i $25 \text{ m}^3/\text{h}$ (Q_{maxh}). Ujęcie składa się z trzech studni nr 1, 2a, 3 w tym dwóch czynnych studni 2a i 3, których max. wydajność eksploatacyjna wynosi łącznie $60,0 \text{ m}^3/\text{h}$. Studnie zlokalizowane są na dz. ewid. nr 490/10 ark.3 obręb Świerczyna. Dla ww. studni wyznaczono strefy ochrony bezpośredniej w granicach istniejących ogrodzeń. Nie wyznaczono natomiast strefy ochrony pośredniej ujęcia.
- 3) Komunalne ujęcie wody Wolkowo . Zatwierdzone zasoby eksploatacyjne ujęcia w kat. „B” wynoszą $Q=47,0 \text{ m}^3/\text{h}$ – decyzja Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu, Wydz. Geologii z dnia 5.07.1974 r. znak G-423-93/74. Zgodnie z pozwoleniem wodnoprawnym na pobór wód podziemnych z ujęcia komunalnego – decyzja Starosty Leszczyńskiego nr OS.II.6341.41.2015 z dnia 12.11.2015 r. łączny pobór wody z ujęcia wynosić może $140 \text{ m}^3/\text{d}$ ($Q_{\text{śrd}}$) i $21 \text{ m}^3/\text{h}$ (Q_{maxh}). Ujęcie składa się z dwóch czynnych studni nr 1 nr 2, których max. wydajność eksploatacyjna wynosi łącznie $42 \text{ m}^3/\text{h}$. Studnie zlokalizowane są na dz. ewid. nr 29/1 i 29/3 ark.1 obręb Drzeczkowo. Dla ww. studni wyznaczono strefy ochrony bezpośredniej w granicach istniejących ogrodzeń. Nie wyznaczono natomiast strefy ochrony pośredniej ujęcia.
- 4) Komunalne ujęcie wody Wojnowice . Zatwierdzone zasoby eksploatacyjne ujęcia w kat. „B” wynoszą $Q=36,0 \text{ m}^3/\text{h}$ – decyzja Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu, Wydz. Geologii z dnia 12.11.1974 r. znak G-423-161/74. Zgodnie z pozwoleniem wodnoprawnym na pobór wód podziemnych z ujęcia komunalnego – decyzja Starosty Leszczyńskiego nr OS.II.6341.45.2015 z dnia 9.11.2015 r. łączny pobór wody z ujęcia wynosić może $110 \text{ m}^3/\text{d}$ ($Q_{\text{śrd}}$) i $16 \text{ m}^3/\text{h}$ (Q_{maxh}). Ujęcie składa się z dwóch czynnych studni nr 1 i nr 1a, których max. wydajność eksploatacyjna wynosi łącznie $40 \text{ m}^3/\text{h}$. Studnie zlokalizowane są na dz. ewid. nr 419 ark.2 obręb Wojnowice. Dla ww. studni wyznaczono strefy ochrony bezpośredniej w granicach istniejących ogrodzeń. Nie wyznaczono natomiast strefy ochrony pośredniej ujęcia.
- 5) Komunalne ujęcie wody Kąty – Maciejewo . Zatwierdzone zasoby eksploatacyjne ujęcia w kat. „B” wynoszą $Q=23,0 \text{ m}^3/\text{h}$ – decyzja Urzędu Wojewódzkiego w Lesznie , Wydz. Ochrony Środowiska, Gospodarki Wodnej i Geologii z dnia 25.04.1988 r. znak OSGW-IV-

8530/14/88. Zgodnie z pozwoleniem wodnoprawnym na pobór wód podziemnych z ujęcia komunalnego – decyzja Starosty Leszczyńskiego nr OS.II.6341.50.2015 z dnia 7.12.2015 r. łączny pobór wody z ujęcia wynosić może $120 \text{ m}^3/\text{d}$ ($Q_{\text{śrd}}$) i $16,20 \text{ m}^3/\text{h}$ (Q_{maxh}). Ujęcie składa się z jednej czynnej studni nr 1A, której max. wydajność eksploatacyjna wynosi $35 \text{ m}^3/\text{h}$. Studnia zlokalizowana jest na dz. ewid. nr 467/4 ark.1 obręb Kąty. Dla ww. studni wyznaczono strefę ochrony bezpośredniej w granicach istniejącego ogrodzenia. Nie wyznaczono natomiast strefy ochrony pośredniej ujęcia.

B. Ujęcia trzeciorzędowe

- 1) Komunalne ujęcie wody Dobramyśl. Zatwierdzone zasoby eksploatacyjne ujęcia w kat. „B” wynoszą $Q=15,0 \text{ m}^3/\text{h}$ – decyzja Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu, Wydz. Geologii z dnia 16.02.1975 r. znak G-423-20/75. Zgodnie z pozwoleniem wodnoprawnym na pobór wód podziemnych z ujęcia komunalnego – decyzja Starosty Leszczyńskiego nr OS.II.6341.42.2015 z dnia 12.11.2015 r. łączny pobór wody z ujęcia wynosić może $65 \text{ m}^3/\text{d}$ ($Q_{\text{śrd}}$) i $15 \text{ m}^3/\text{h}$ (Q_{maxh}). Ujęcie składa się z dwóch czynnych studni nr 1 i nr 1A, których max. wydajność eksploatacyjna wynosi łącznie $35 \text{ m}^3/\text{h}$. Studnie zlokalizowane są na dz. ewid. nr 42/2 ark.1 obręb Dobramyśl. Dla ww. studni wyznaczono strefy ochrony bezpośredniej w granicach istniejących ogrodzeń. Nie wyznaczono natomiast strefy ochrony pośredniej ujęcia.
- 2) Komunalne ujęcie wody Ziemnice – Górka. Zatwierdzone zasoby eksploatacyjne ujęcia w kat. „B” wynoszą $Q=31,0 \text{ m}^3/\text{h}$ – decyzja Urzędu Wojewódzkiego w Lesznie, Wydz. Gospodarki Terenowej i Ochrony Środowiska z dnia 16.11.1981 r. znak GT-IV-8530/56/80/81. Zgodnie z pozwoleniem wodnoprawnym na pobór wód podziemnych z ujęcia komunalnego – decyzja Starosty Leszczyńskiego nr OS.II.6341.50.2015 z dnia 7.12.2015 r. łączny pobór wody z ujęcia wynosić może $120 \text{ m}^3/\text{d}$ ($Q_{\text{śrd}}$) i $16,20 \text{ m}^3/\text{h}$ (Q_{maxh}). Ujęcie składa się z jednej czynnej studni nr 2, której max. wydajność eksploatacyjna wynosi $21 \text{ m}^3/\text{h}$. Studnia zlokalizowana jest na dz. ewid. nr 172/1 ark.1 obręb Ziemnice. Dla ww. studni wyznaczono strefę ochrony bezpośredniej w granicach istniejącego ogrodzenia. Nie wyznaczono natomiast strefy ochrony pośredniej ujęcia.
- 3) Komunalne ujęcie wody Grodzisko. Zatwierdzone zasoby eksploatacyjne ujęcia w kat. „B” wynoszą $Q=20,0 \text{ m}^3/\text{h}$ – decyzja Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu, Wydz. Geologii z dnia 14.11.1974 r. znak G-423-160/74. Zgodnie z pozwoleniem wodnoprawnym na pobór wód podziemnych z ujęcia komunalnego – decyzja Starosty Leszczyńskiego nr OS.II.6341.58.2015 z dnia 29.12.2015 r. łączny pobór wody z ujęcia wynosić może $120 \text{ m}^3/\text{d}$ ($Q_{\text{śrd}}$) i $18 \text{ m}^3/\text{h}$ (Q_{maxh}). Ujęcie składa się z dwóch czynnych studni nr 1 i nr 1A, których max. wydajność eksploatacyjna wynosi łącznie $42 \text{ m}^3/\text{h}$. Studnie zlokalizowane są na dz. ewid. nr 258/1 obręb Grodzisko. Dla ww. studni wyznaczono strefy ochrony bezpośredniej w granicach istniejących ogrodzeń. Nie wyznaczono natomiast strefy ochrony pośredniej ujęcia.
- 4) Komunalne ujęcie wody Łoniewo. Zatwierdzone zasoby eksploatacyjne ujęcia w kat. „B” wynoszą $Q=15,0 \text{ m}^3/\text{h}$ – decyzja Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Poznaniu z dnia 27.01.1967 r. znak PL.G.P.I.b.7/67. Zgodnie z pozwoleniem wodnoprawnym na pobór wód podziemnych z ujęcia komunalnego – decyzja Starosty Leszczyńskiego nr OS.II.6341.61.2015 z dnia 30.12.2015 r. łączny pobór wody z ujęcia wynosić może $270 \text{ m}^3/\text{d}$ ($Q_{\text{śrd}}$) i $15 \text{ m}^3/\text{h}$ (Q_{maxh}). Ujęcie składa się z dwóch czynnych studni nr 1 i nr 2, których max. wydajność eksploatacyjna wynosi łącznie $30 \text{ m}^3/\text{h}$. Studnie zlokalizowane są na dz. ewid. nr 57/3 obręb Łoniewo. Dla ww. studni wyznaczono strefy ochrony bezpośredniej w granicach istniejących ogrodzeń. Nie wyznaczono natomiast strefy ochrony pośredniej ujęcia.

Tabela 19. System zaopatrzenia w wodę miejscowości w gminie Osieczna

L.p.	Ujęcie i SUW	obsługiwane miejscowości	ilość mieszkańców	uwagi
1	Trzebania	m. Osieczna, Jeziorki, Trzebania	2348	zagrożenie dla jakości ujmowanej wody ze strony wysypiska odpadów komunalnych i dopuszczonej w mpzp zabudowy bez możliwości skanalizowania terenu – wymagane wyznaczenie strefy ochrony pośredniej ujęcia
2	Łoniewo	Łoniewo, część Kąkolewa – od 2015 r.	292 + ok. 345	brak szczegółowych danych dot. liczby mieszkańców m. Kąkolewo korzystających z ujęcia
3	Dobramyśl	Dobramyśl, część Frankowa	171	
4	Wojnowice	Wojnowice	325	
5	Świerczyna	Świerczyna, Ustronie	919	
6	Grodzisko	Grodzisko	638	
7	Wolkowo	Wolkowo, Drzeczkowo, Popowo Wonieskie, Witosław	655	zagrożenie dla jakości ujmowanej wody ze strony gospodarstwa rolnego – wymagane wyznaczenie strefy ochrony pośredniej ujęcia
8	Ziemnice-Górka Kąty-Maciejewo	Ziemnice, Kąty Maciejewo, Miąskowo, Kleszczewo, Czerwona Wieś (gm. Krzywiń)	951	
9	Dąbcze (gm. Rydzyna)	część Kąkolewa	ok. 2215	brak szczegółowych danych dot. liczby mieszkańców m. Kąkolewo korzystających z ujęcia
10	Garzyn (gm. Krzemieniewo)	część Frankowa	70	

Tabela 20. Gmina Osieczna – dane techniczne i rezerwy wydajności ujęć

L. P.	ujęcie	studnie i rok powstania	średnie dobowe zużycie wody	możliwy pobór dobowy	stan rezerw i uwagi
1	Trzebania	1 – 1982r. 2z – 2006r. 3z – 2011r. 4z – 1984r. studnia 2 i 3 zapiaszczona	2014r. – 281m ³ 2015r – 306m ³	395 m ³	małe rezerwy wydajności, perspektywicznie wymagana rozbudowa ujęcia i SUW
2	Łoniewo	1 – 1966r. 2 – 1975r.	2014r. – 62m ³ 2015r – 137m ³ (64m ³ +73m ³)	270 m ³	duże rezerwy wydajności, jednak ze względu na wysoki poziom jonów amonowych brak możliwości szybkiego zwiększanie poboru wody bez modernizacji SUW
3	Dobramyśl	1 – 1974r. 1a – 1980r.	2014r. – 45m ³ 2015r – 61m ³	65 m ³	brak rezerwy do wykorzystania
4	Wojnowice	1 – 1967r. 2 – 1984 r.	2014r. – 93m ³ 2015r – 92m ³	110 m ³	małe rezerwy wydajności
5	Świerczyna	2a – 1991r. 3 – 1991r.	2014r. – 137m ³ 2015r – 137m ³	210 m ³	duże rezerwy wydajności
6	Grodzisko	1 – 1974r. 1a – 1980r.	2014r. – 89m ³ 2015r – 100m ³	120 m ³	małe rezerwy wydajności
7	Wolkowo	1 – 1964r. 2 – 1974r.	2014r. – 120m ³ 2015r – 121m ³	140 m ³	małe rezerwy wydajności
8	Kąty - Maciejewo	1a – 1986r.	2014r. – 158m ³	120 m ³ +	średnie rezerwy wydajności, wymagana poprawa jakości wody pitnej –

9	Ziemnice-Górka	2 – 1980r. 1 – do likwidacji	2015r – 165m ³	120 m ³	rozbudowa SUW
---	----------------	---------------------------------	---------------------------	--------------------	---------------

Tabela 21. Gmina Osieczna – Ocena stanu technicznego stacji uzdatniania wody

L.P.	SUW	stan i niezbędne modernizacje
1	Trzebania	2 stopniowa, stan dobry
2	Łoniewo	2 stopniowa, stan dobry
3	Dobramyśl	1 stopniowa – wymagana budowa 2 stopnia uzdatniania, zbiornika p. poż i zbiornika retencyjnego
4	Wojnowice	1 stopniowa – wymagana budowa 2 stopnia uzdatniania, zbiornika p. poż i zbiornika retencyjnego
5	Świerczyna	2 stopniowa – stan dobry ale wymiany wymagają skorodowane zbiorniki retencyjne stalowe o poj., 40m ³ ; proponowana budowa zbiornika betonowego o poj. 50-80m ³
6	Grodzisko	2 stopniowa – stan dobry
7	Wolkowo	1 stopniowa – wymagana budowa 2 stopnia uzdatniania, zbiornika p. poż i zbiornika retencyjnego
8	Ziemnice-Górka	2 stopniowa – wymagana modernizacja układu uzdatniania w celu poprawy jakości wody – wymagane 2 dodatkowe zbiorniki filtrujące oraz większy zbiornik retencyjny

Tabela 22. Gmina Osieczna – Ocena stanu technicznego sieci wodociągowych

L.P.	Ujęcie i SUW	średnica sieci (materiał)	stan techniczny
1	Trzebania	do m. Osieczna Ø225 (PCV), pozostałe sieci Ø160,110,90 (PCV)	dobry, do przebudowy sieć w m. Jeziorki
2	Łoniewo	Łoniewo Ø100, 80 (A-C), Łoniewo-Kąkolewo Ø160 (PCV)	sieć A-C – stan średni sieć PVC – stan bardzo dobry
3	Dobramyśl	Dobramyśl Ø100, 80 (A-C, PCV) Frankowo Ø80 (PE)	średni
4	Wojnowice	Ø100, 80 (A-C)	średni
5	Świerczyna	Świerczyna Ø100, 80 (A-C), Ustronie Ø50 (A-C)	średni
6	Grodzisko	Ø 100,80 (PCV i stal.)	rurociągi stalowe w bardzo złym stanie – do wymiany, sieć PCV w dobrym stanie
7	Wolkowo	Wolkowo, Drzeczkowo Ø150, 100 (A-C), Drzeczkowo-Popowo Ø160 (PCV), Popowo, Witosław Ø110, 90 (PCV)	sieć A-C – stan średni sieć PCV – stan dobry
8	Ziemnice-Górka	Ziemnice - Górka (A-C), pozostałe sieci (PCV) Ø110,90	sieć A-C w złym stanie – do wymiany, sieć PCV w dobrym stanie
9	Kąty-Maciejewo		

Ponadto na terenie gminy funkcjonuje ujęcie Karczma Borowa eksploatowane przez MPWiK Sp. z o.o. w Lesznie, zaopatrujące w wodę mieszkańców miasta Leszna.

Ujęcie Karczma Borowa zaopatruje SUW Karczma Borowa w wodę surową z trzech studni głębinowych zlokalizowanych w kompleksie leśnym (Nadleśnictwo Karczma Borowa). Warstwę wodonośną stanowią pokłady czwartorzędowe Sandru Leszczyńskiego (głębokość 30 m ppt). Stacja Uzdatniania Wody Karczma Borowa jest eksploatowana od 1993 roku. Pozwolenie wodno-prawne określa pobór wody podziemnej na 250 m³/h. Technologia uzdatniania wody opiera się na napowietrzeniu wody w aeratorach (ciśnieniowe zbiorniki-mieszacze wodno-powietrzne), w wyniku czego następuje utlenienie związków (głównie żelaza i manganu), a następnie na filtracji na filtrach zamkniętych. Po filtracji woda trafia na zbiorniki wody czystszej (2 zbiorniki po 500 m³), skąd tłoczona jest do sieci wodociągowej. Średnia godzinowa produkcja wody na SUW Karczma Borowa wynosi 100 m³/h. Stacja Karczma Borowa jest stacją bezobsługową.

Strefy ochrony bezpośredniej i pośredniej ww. ujęcia wody wyznaczone zostały Rozporządzeniem nr 08/2006 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej we Wrocławiu z dnia 28.08.2006 r. w sprawie ustanowienia strefy ochronnej ujęcia wody podziemnej „Karczma Borowa” obejmującej część obszaru miasta Leszna, gminy Osieczna i gminy Rydzyna, powiat lesz-

czyński, województwo wielkopolskie. Zasady zagospodarowania stref podano w rozdz. 4.4. – Ograniczenia w zagospodarowaniu terenów.

2.6.3. Odprowadzenie i oczyszczanie ścieków

Stan gospodarki wodno - ściekowej na terenie miasta i gminy Osieczna jest dobry. Infrastruktura wodociągowa jest w pełni rozwinięta i powszechnie dostępna na obszarze całej gminy. Również cała gmina objęta jest kontrolowanym systemem odprowadzania i oczyszczania ścieków. Jest to system mieszany. Miasto Osieczna oraz miejscowości: Kąkolewo i Jeziorki wyposażone są w sieć kanalizacji sanitarnej o długości 26,9 km. Z sieci tej korzystało w 2014 r. – 4902 mieszkańców co stanowi 59% ogólnej liczby mieszkańców gminy. Od 2015 r. realizowana jest sieć kanalizacyjna obejmująca miejscowości: Łoniewo, Grodzisko i Świerczyna. Docelowo w 2018 roku systemem kanalizacji sanitarnej długości 48,9 km objętych zostanie 7648 mieszkańców co stanowić będzie 85% ogółu mieszkańców gminy.

Do sieci kanalizacyjnej podłączone są również następujące zakłady:

- KANBUD Kąkolewo Wytwórnia Kontenerów Mieszkalnych
- SMAK – MAK Kąkolewo Przetwórstwo Mięsne
- Przetwórstwo – Wędliniarstwo M. Kowalski Kąkolewo
- Przetwórstwo – Wędliniarstwo K. Paisert Kąkolewo.

Natomiast po rozbudowie systemu kanalizacyjnego do sieci kanalizacyjnej podłączone zostaną następujące zakłady :

- AGROMIĘS Sp. z o.o. Świerczyna – przetwórstwo mięsne
- Przetwórstwo Rolno – Spożywcze PRs CIEŚLAK Świerczyna Wytwórnia Surówek Warzywnych
- POLPLAST Grodzisko Wytwórnia Okien z PCV.

Pozostałe miejscowości gminy objęte są systemem kontrolowanego wywozu ścieków. Ze względu na brak uzasadnienia ekonomicznego nie przewiduje się dla nich budowy kanalizacji sanitarnej. W miejscowościach tych funkcjonować będą nadal zbiorniki bezodpływowe oraz przydomowe oczyszczalnie ścieków.

Ścieki komunalne z terenu miasta i gminy odprowadzane oraz dowożone są do komunalnej oczyszczalni ścieków zlokalizowanej na gruntach wsi Wojnowice, przy ulicy Polnej . Oczyszczalnia funkcjonuje w oparciu o pozwolenie wodnoprawne na odprowadzanie ścieków oczyszczonych nr OS.II.6341.49.2013 z dnia 9.12.2013 r. wydane przez Starostę Leszczyńskiego.

Obecna przepustowość oczyszczalni wynosi 445 m³/d i wykorzystana jest w 94,2 %. Siecią kanalizacyjną dopływało w 2014 roku 338 m³/d, a ścieki dowożone z terenu gminy stanowiły nieco ponad 9% - 31 m³/d.

W skład mechaniczno-biologicznej oczyszczalni ścieków komunalnych w Osiecznej wchodzi następujące obiekty technologiczne:

- pompownia główna z sitem bębnowym,
- budynek wielofunkcyjny ze stacją dmuchaw,
- piaskownik typu Geigera,
- poletko do suszenia piasku,
- reaktor biologiczny,
- osadnik wtórny,
- komora pomiarowa ilości ścieków,
- kanał odpływowy ścieków oczyszczonych,
- stanowisko rozładowcze ścieków dowożonych,
- zbiorniki odświeżania ścieków dowożonych,

- komora spustowa ścieków dowożonych
- pompownia osadów: recykulowanego i nadmiernego,
- komora stabilizacji tlenowej osadu nadmiernego,
- komora rozdzielnika ścieków oczyszczonych,
- stacja mechanicznego odwadniania osadów ustabilizowanego z pompownią ścieków oczyszczonych do płukania prasy.

Odbiornikiem ścieków oczyszczonych są rowy melioracji szczegółowej a następnie rz. Samica. Ustabilizowane tlenowo osady ściekowe są wywożone do Zakładu Zagospodarowania Odpadów w Trzebani.

Rys. 6 . Komunalna oczyszczalnia ścieków w Osiecznej

Ponadto na terenie gminy funkcjonuje od 2008 r. mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków poprodukcyjnych w Kąkolewie, która obsługuje Zakład Przetwórstwa Pieczarek MALPOL.

Realizowany od 2000 roku na terenie miasta i gminy Osieczna system kanalizacyjny jest oparty o nowoczesne technologie i sprawny technicznie.

Rozbudowy wymaga natomiast komunalna oczyszczalnia ścieków w Osiecznej. Rozbudowa oczyszczalni zakończyć się musi wraz z zakończeniem realizacji sieci kanalizacji sanitarnej na terenie gminy tj. w 2018 roku.

2.6.4. Elektroenergetyka

Przez obszar gminy Osieczna przebiegają linie elektroenergetyczne napowietrzne 110 kV łączące GPZ Leszno-Gronowo z GPZ Śrem i GPZ Gostyń.

Odbiorcy energii elektrycznej miasta i gminy Osieczna zasilani są z Głównego Punktu Zasilania zlokalizowanego na terenie miasta Leszna (GPZ Leszno-Gronowo). Z GPZ wyprowadzone są

linie 15 kV, które doprowadzają energię do odbiorców poprzez istniejące stacje transformatorowe zlokalizowane na obszarze miasta i gminy. Sieć elektroenergetyczna składa się głównie z linii napowietrznych oraz niewielkich odcinków podziemnych linii kablowych. Zasięg sieci elektroenergetycznych (linii 15 kV i 0,4 kV) ulega systematycznemu zwiększeniu, które związane jest ze wzrostem zapotrzebowania na energię przede wszystkim dla nowo wybudowanych budynków mieszkalnych.

Istniejące linie średniego napięcia i stacje transformatorowe nie mają większych rezerw dla ewentualnego dodatkowego obciążenia. Linie kablowe i napowietrzne niskiego i średniego napięcia wymagają sukcesywnych modernizacji i wymiany, zgodnie z potrzebami rozwojowymi. Wzdłuż linii wyznacza się pas technologiczny, w obszarze którego obowiązują ograniczenia w użytkowaniu i zagospodarowaniu terenu, związane z lokalizowaniem budynków mieszkalnych i innych przeznaczonych na pobyt stały ludzi, lokalizacją budowli zawierających materiały niebezpieczne pożarowo, stref zagrożonych wybuchem oraz konstrukcji wysokich, a także z zalesianiem terenów rolnych.

Szerokości pasów technologicznych i obowiązujące w nich ograniczenia zagospodarowania terenu zawarto w rozdz. 4.4 – Ograniczenia w zagospodarowaniu terenów.

Rys. 7. Przebiegi linii energetycznych WN i gazociągów w/c w południowej części woj. wielkopolskiego (źródło WBPP w Poznaniu)

2.6.5. Gazownictwo

Przez teren gminy Osieczna przebiegają równoległe dwa gazociągi wysokiego ciśnienia:

- DN 500 relacji Krobia-Grodzisk (Kotowo) o ciśnieniu roboczym powyżej 2,5 Mpa, eksploatowany przez operatora GAZ-SYSTEM S.A.
- DN 350 relacji Krobia-Grodzisk o ciśnieniu roboczym 6,4 MPa, eksploatowany przez operatora PGNiG S.A.

Gazociągi wybudowane zostały przed 2001 r. – gazociąg DN 500 w 1978 r. a gazociąg DN 350 w 1982 r. Obecnie obowiązują więc dla nich strefy kontrolowane wyznaczone Rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 26 kwietnia 2013 r. (Dz.U.2013.640), o szerokości zależnej od

rodzaju obiektów budowlanych. Dodatkowe informacje dot. szerokości stref kontrolowanych i obowiązujących ograniczeń w ich zagospodarowaniu zawarto w rozdz. 4.4 – Ograniczenia w zagospodarowaniu terenów.

Mieszkańcy miasta Osieczna oraz wsi Kąkolewo i Łoniewo korzystają z gazu ziemnego wysokometanowego GZ - 40. System dostawy gazu realizowany jest od 2010 roku.

Gaz przesyłany jest do poszczególnych miejscowości gazociągami średniego ciśnienia Dz 160 ze stacji redukcyjno-pomiarowej gazu I° zlokalizowanej w gminie Rydzyna a następnie rozprowadzany siecią uliczną średniego ciśnienia Dz 125 – Dz 63. Redukcja ciśnienia gazu odbywa się bezpośrednio na przyłączach do budynków.

W 2016 roku planowane jest zakończenie gazyfikacji wsi Wojnowice i osady Kąkolewo.

Udokumentowane w kategorii C złoża gazu ziemnego „Kąkolewo” i „Żakowo” częściowo zlokalizowane na terenie gminy Osieczna, scharakteryzowane zostały w 2.2.3. - Udokumentowane złoża kopalin i przedstawione na rysunku Studium.

2.7. GOSPODARKA ODPADAMI

Gospodarka odpadami na terenie gminy Osieczna jest w pełni uregulowana. Wszystkie miejscowości na jej terenie objęte są systemem selektywnej zbiórki odpadów komunalnych. Zbiórką i utylizacją odpadów zajmuje się Miejski Zakład Oczyszczania Sp. z o.o. z siedzibą w Lesznie, którego udziałowcem wraz z osiemnastoma innymi gminami regionu leszczyńskiego jest Gmina Osieczna.

MZO Sp. z o.o. jest zarządzającym Zakładem Zagospodarowania Odpadów, który działa na terenie gminy Osieczna w miejscowości Trzebania.

Zakład Zagospodarowania Odpadów w Trzebani został zrealizowany w ramach Projektu nr 2004/PL/16/C/PE/035 „Gospodarka odpadami w Lesznie i subregionie leszczyńskim”, współfinansowanego ze środków unijnych, w ramach Funduszu Spójności. Eksploatacja Zakładu rozpoczęła się w lipcu 2010 r. Od 2012 r. zgodnie z Uchwałą Nr XXV/441/12 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 27 sierpnia 2012r. w sprawie wykonania Planu gospodarki odpadami dla województwa wielkopolskiego na lata 2012-2017 Zakład Zagospodarowania Odpadów w Trzebani jest również Regionalną Instalacją Przetwarzania Odpadów w zakresie mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów (MBP) dla regionu gospodarki odpadami nr V.

Zakład Zagospodarowania Odpadów w Trzebani (RIPOK) stanowi serce kompleksowego systemu gospodarki odpadami dla miasta Leszna i subregionu leszczyńskiego. Centrum zagospodarowania odpadów obejmuje obiekty i instalacje bezpośrednio związane z przyjmowaniem, odzyskiem, przetwarzaniem i zagospodarowaniem odpadów, zlokalizowane w miejscowości Trzebania oraz ściśle powiązane funkcjonalnie z Zakładem, zlokalizowane poza ZZO w Trzebani, obiekty:

- Stację przetadunkową odpadów komunalnych w Goli, gm. Gostyń,
- Stację przetadunkową odpadów komunalnych w Rawiczu, gm. Rawicz,
- Kompostownię odpadów zielonych w Koszanowie, gm. Śmigiel.

To pierwsza i jedyna jak dotąd taka inwestycja w Polsce, która działa w oparciu o technologię beztlenowej fermentacji. Moc przerobowa Zakładu oceniana jest na 76 000,00 Mg/rok, w tym część mechaniczna – 50 000,00 Mg/rok a część biologiczna (fermentacja odpadów) – 26 000,00 Mg/rok.

Obszar działania ZZO to 20 gmin z pięciu powiatów południowo-zachodniej części województwa wielkopolskiego, liczącej ok. 260 tys. mieszkańców (region V):

- miasto Leszno i gminy powiatu leszczyńskiego ziemskiego: Lipno, Krzemieniewo, Osieczna, Rydzyna, Świeciechowa, Wijewo, Włoszakowice,

- gminy powiatu gostyńskiego: Gostyń, Krobia, Pępowo, Pogorzela, Poniec,
- gminy powiatu kościańskiego: Krzywiń, Śmigiel,
- gminy powiatu rawickiego: Bojanowo, Jutrosin, Miejska Górka, Pakosław, Rawicz.

Podstawową funkcją Zakładu Zagospodarowania Odpadów w Trzebani jest:

1. przyjmowanie zmieszanych odpadów komunalnych i odpadów z selektywnej zbiórki "u źródła ich powstawania" oraz odpadów biodegradowalnych,
2. zmniejszenie ilości odpadów biodegradowalnych kierowanych na składowisko poprzez: biologiczne przetwarzanie biofrakcji wydzielonej z odpadów komunalnych zmieszanych w procesie suchej fermentacji oraz kompostowanie odpadów zielonych gromadzonych selektywnie,
3. wydzielenie i odzysk odpadów opakowaniowych z odpadów komunalnych zmieszanych oraz odpadów pochodzących z selektywnej zbiórki,
4. demontaż odpadów wielkogabarytowych,
5. zbieranie odpadów niebezpiecznych,
6. zbieranie i odzysk odpadów budowlanych,
7. produkcja energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych, tj. z biogazu powstającego w procesie suchej fermentacji oraz biogazu z zamkniętego i zrehabilitowanego składowiska odpadów w Trzebani.

Celem realizacji w/w zadań, Zakład został wyposażony w następujące obiekty, instalacje technologiczne i urządzenia techniczne:

- 1) Punkt ewidencji odpadów;
- 2) Hala technologiczna segregacji odpadów:
  - a) linia segregacji mechanicznej i przygotowania biofrakcji do fermentacji,
  - b) linia segregacji ręcznej frakcji nadsitowej i surowców z selektywnej zbiórki,
  - c) linia prasowania i belowania surowców;
- 3) Hala technologiczna suchej fermentacji biofrakcji odpadów wyposażona w instalację suchej fermentacji odpadów oraz układ odwadniania i recykulacji odpadów pofermentacyjnych;
- 4) Komora fermentacyjna;
- 5) Kompostownia odpadów zielonych;
- 6) Punkt demontażu odpadów wielkogabarytowych;
- 7) Magazyn małych ilości odpadów niebezpiecznych;
- 8) Magazyn odpadów budowlanych;
- 9) Boks magazynowe surowców wtórnych;
- 10) Obiekty zagospodarowania biogazu;
- 11) Składowisko odpadów.

Do zakładu trafiają przede wszystkim odpady w formie zmieszanej, których większość stanowią odpadki z gospodarstw domowych. W głównej hali zakładu następuje sortowanie i wydzielenie różnych frakcji, które po tym procesie trafiają do wysokiej na 25 metrów cylindrycznej kolumny fermentacyjnej o pojemności 1900 m³ w której w wyniku fermentacji beztlenowej powstaje nieszkodliwy dla środowiska stabilizat, który jest składowany w nowej kwaterze składowiska odpadów. W efekcie beztlenowej fermentacji w wieży powstaje także biogaz – paliwo zawierające metan, które następnie kierowane jest do energetycznej części zakładu, gdzie następuje jego spalanie w silnikach napędzających generatory, które produkują prąd. Powstałe ciepło jest wykorzystywane do ogrzewania zakładu.

Obecnie najistotniejszym zadaniem jest ciągłe doskonalenie systemu zbiórki i segregacji odpadów. Wskutek czego można odzyskiwać wiele surowców i poddawać je recyklingowi. W celu ograniczenia kosztów funkcjonowania zakładu, wybudowano dwie stacje przeładunkowe

w Rawiczu i w Goli pod Gostyniem, w których odpady są prasowane i skondensowanej formie dostarczane do Trzebani.

Na terenie ZZO w Trzebani funkcjonuje również Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych do którego mieszkańcy gminy Osieczna mogą nieodpłatnie przywozić selekcyjonowane odpady:

- odpady biodegradowalne, odpady wielkogabarytowe, odpady elektryczne i elektroniczne, odpady budowlane i rozbiórkowe, zużyte opony, chemikalia np. rozpuszczalniki, farby itp. w oryginalnych opakowaniach i szczelnie zamknięte, zużyte baterie i akumulatory oraz świetlówki, przeterminowane i niewykorzystane leki, styropian opakowaniowy, papier i tekturę, tworzywa sztuczne, metale, szkło kolorowe i bezbarwne.

Rys. 8. Zakład Zagospodarowania Odpadów w Trzebani - komora fermentacyjna

Rys. 9. Zakład Zagospodarowania Odpadów w Trzebani- hala technologiczna

2.8. UWARUNKOWANIA ROZWOJU GMINY – PODSUMOWANIE

2.8.1. Uwarunkowania sprzyjające rozwojowi gminy

- 1) Korzystne położenie przy uczęszczanej drodze krajowej nr 12 relacji Łęknica – Dorohusk i drodze wojewódzkiej nr 432 relacji Leszno – Września;
- 2) Korzystne położenie przy linii kolejowej nr 14 relacji Łódź Kaliska – Tuplice;
- 3) Dobrze rozwinięta sieć dróg powiatowych i gminnych;
- 4) Wyłączenie z ruchu tranzytowego centrum miasta Osieczna – obwodnica miasta w ciągu drogi wojewódzkiej nr 432;
- 5) Bogate zasoby wód podziemnych – dodatni bilans zasobów wody pitnej i pełne zwodociągowanie miejscowości na terenie gminy;
- 6) Objęcie systemem odprowadzania i wywozu ścieków wszystkich miejscowości na terenie gminy;
- 7) Bardzo dobry stan techniczny sieci i urządzeń kanalizacji sanitarnej;
- 8) Zgazyfikowanie największych miejscowości na terenie gminy – m. Osieczna i Kąkolewo;
- 9) Pełna telefonizacja miejscowości na terenie gminy;
- 10) Całkowicie uregulowana gospodarka odpadami na terenie gminy;
- 11) Urozmaicone środowisko przyrodnicze - obszary NATURA 2000, rezerwat przyrody, obszar chronionego krajobrazu;
- 12) Urozmaicona rzeźba terenu i sieć hydrograficzna sprzyjająca ukształtowaniu powiązań przyrodniczo-ekologicznych - liczne lokalne łączniki ekologiczne;
- 13) Liczne jeziora o dużych walorach rekreacyjnych;
- 14) Duże kompleksy leśne o walorach wodochronnych i rekreacyjnych;
- 15) Liczne zabytki w dobrym stanie technicznym stanowiące atrakcje turystyczne;
- 16) Bardzo wysoki potencjał turystyczny i agroturystyczny gminy ze względu na walory turystyczno-krajobrazowe i atrakcje turystyczne – dobrze rozwinięta infrastruktura turystyczna;
- 17) Brak uciążliwego przemysłu, zanieczyszczającego środowisko;
- 18) Poprawiająca się struktura agrarna gospodarstw, kompleksy gleb wysokich i średnich klas bonitacyjnych, sprzyjające rozwojowi rolnictwa i jego otoczenia;
- 19) Stały wzrost inwestycji w zakresie budownictwa;
- 20) Wzrost aktywności gospodarczej mieszkańców;
- 21) Korzystna struktura demograficzna;
- 22) Niski poziom bezrobocia;
- 23) Dobrze zorganizowany system szkolnictwa i opieki zdrowotnej;
- 24) Wysoki stan bezpieczeństwa publicznego (niski poziom przestępczości);
- 25) Prężnie działające instytucje kulturalne;
- 26) Duży potencjał organizacji społecznych i pozarządowych;
- 27) Dobra, proinwestycyjna struktura budżetu Gminy;
- 28) Bardzo duża aktywność Władz Gminy przejawiająca się w działaniach proinwestycyjnych i prospołecznych;

2.8.2. Uwarunkowania hamujące rozwój gminy

- 1) Słabiej rozwinięte funkcje miejskie Osiecznej z racji bliskości miasta Leszno (administracja, funkcje obsługi biznesu i usług);
- 2) Niskie parametry techniczne i wyeksploatowanie części dróg;
- 3) Zagrożenie dla jakości ujmowanej wody pitnej, ze względu na brak wyznaczonych stref ochrony pośredniej komunalnych ujęć wody w Trzebani i Wolkowie – lokalizacja w bezpośrednim sąsiedztwie ujęć planowanych terenów zabudowy mieszkaniowej, bez możliwości skanalizowania (Trzebania) i fermy hodowli bydła (Wolkowo);
- 4) Konieczność modernizacji i rozbudowy Stacji Uzdatniania Wody, ze względu na niekorzystny skład chemiczny ujmowanej wody surowej i wyeksploatowanie urządzeń uzdatniających i zbiorników wody;
- 5) Konieczność wymiany sieci wodociągowych z rur azbestocementowych i stalowych;
- 6) Konieczność rozbudowy istniejącej komunalnej oczyszczalni ścieków, ze względu na brak rezerwy przepustowości;
- 7) Niedostateczny zasięg systemu kanalizacyjnego na terenie gminy związany ze zbyt małą przepustowością istniejącej, komunalnej oczyszczalni ścieków;
- 8) Brak wystarczających rezerw mocy systemu energetycznego na terenie gminy;
- 9) Brak terenów inwestycyjnych z odpowiednią infrastrukturą;
- 10) Brak rolnictwa ekologicznego i grup producenckich;
- 11) Silne tendencje do realizacji rozproszonej zabudowy na terenie gminy, znacznie podnoszące koszty uzbrojenia;
- 12) Brak spójnej polityki w zakresie zagospodarowania przestrzennego;
- 13) Bariery architektoniczne dla osób niepełnosprawnych i brak dla nich oferty pracy;
- 14) Niewystarczająca informatyzacja na terenie gminy;
- 15) Niedobór mieszkaniowych zasobów socjalnych i komunalnych.

3. KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY OSIECZNA

3.1. CEL GŁÓWNY I KIERUNKI ROZWOJU GMINY OKREŚLONE W DOKUMENTACH PLANISTYCZNYCH I PROGRAMOWYCH

Ustalenia niniejszego Studium uwzględniają wytyczne i ustalenia zawarte w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego, zatwierdzonego Uchwałą Nr XLVI/690/10 z dnia 26 kwietnia 2010 r. (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego nr 155, poz. 2953 z dnia 5.08.2010 r.) – w zakresie polityki przestrzennej i zadań o znaczeniu ponadlokalnym obejmujących teren gminy Osieczna, w zakresie :

1. Ochrony środowiska przyrodniczego:

- Rezerwat przyrody – „Ostoja Żółwia Błotnego”;
- Obszary Natura 2000 – PLH 300014 „Zachodnie Pojezierze Krzywińskie” i PLB 300005 „Zbiornik Wonieść”;
- Obszar Chronionego Krajobrazu „Krzywińsko-Osiecki wraz z zadrzewieniami Dezyderego Chłapowskiego i kompleksem leśnym Osieczna-Góra”;
- Regionalne korytarze ekologiczne Kanału i Zbiornika Wonieść oraz Kościańskiego Kanału Obry, a także łączące je uzupełniające korytarze ekologiczne rynien jezior: Łoniewskiego, Grodziskiego i Świerczyńskiego Małego;
- Krajowa sieć ekologiczna ECONET – Obszar węzłowy o znaczeniu krajowym „4K Pojezierze Leszczyńskie”;
- Krajową drogę migracji, rozprzestrzeniania i wymiany genetycznej organizmów żywych przebiegającą przez środkową część gminy Osieczna;
- Główny zbiornik wód podziemnych nr 307 „Sandr Leszczyński”;
- Udokumentowane złoża kopalin skalnych - piaski i żwiry, surowce ilaste;
- Poprawa stanu wód powierzchniowych – odtwarzanie ciągłości ekologicznej rzek;
- Poprawa stosunków wodnych – obiekty małej retencji;
- Ochrona obszarów mokradłowych.

2. Ochrony środowiska kulturowego:

- Utworzenie Parku Kulturowego Osieczna (Park Kulturowy nr 7).

3. Komunikacji i infrastruktury technicznej:

- Droga krajowa nr 12 relacji Łęknica – Dorohusk;
- Droga wojewódzka nr 432 relacji Leszno – Września;
- Linia kolejowa nr 14 o znaczeniu państwowym relacji Łódź Kaliska – Tuplice;
- Linia kolejowa o znaczeniu lokalnym nr 360 relacji Jarocin – Gostyń – Kąkolewo (nieczynna);
- Gazociągi w/c Dn 500 relacji Grodzisk (Kotowo)-Krobia i Dn 350 relacji Krobia - Grodzisk;
- Linie energetyczne WN 110 kV relacji Leszno -Śrem i Leszno – Gostyń.

4. Gospodarki odpadami:

- Zakład Zagospodarowania Odpadów Trzebania.

3.2. KIERUNKI OCHRONY ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

Zasadniczym kierunkiem wszelkich działań w zakresie ochrony środowiska przyrodniczego gminny powinno być:

Zapewnienie zrównoważonego rozwoju poprzez ochronę i poprawę stanu i funkcjonowania środowiska przyrodniczego oraz racjonalne gospodarowanie zasobami przyrody sprzyjające rozwojowi społeczno – gospodarczemu gminy.

Uznając w zrównoważonym rozwoju gminy ochronę funkcji ekologicznej należy dążyć do:

- 1) szczególnej ochrony rynien jeziornych, dolin rzek i cieków, tworzących sieć wyróżnionych na mapie obniżeń dolinnych, stanowiących system zasadniczych i uzupełniających łączników ekologicznych, zapewniających równowagę w środowisku i pełniących jednocześnie rolę układu wentylacyjnego gminy;
- 2) ochrony przyrodnej zieleni łąkowej, obsadzeń dróg i śródpolnych pasów zadrzewieniowych pełniących rolę refugium i lokalnych korytarzy ekologicznych a nadto, zwłaszcza w przypadku tych ostatnich, wielorakie funkcje: wodochronne, przeciwoerozyjne, wiatrochronne, izolacyjne, rekreacyjno-zdrowotne czy nawet produkcyjne drewna;
- 3) zachowania wysokich walorów środowiska gminy oraz zwiększenia potencjału ekologicznego użytkowanych rolniczo powierzchni wysoczyznowych;
- 4) szczególnej ochrony dużych kompleksów leśnych o charakterze lokalnych węzłów ekologicznych, decydujących o potencjale ekologicznym terenu i zapewniających równowagę w środowisku;
- 5) powszechnej ochrony lasów (obowiązkowe działania profilaktyczne i ochronne), dbałości o ich trwałość oraz ciągłość użytkowania (obowiązek odnawiania, pielęgnowania itp.);
- 6) preferowania różnorodności biologicznej ekosystemów i ich dostosowania do miejscowych warunków siedliskowych;
- 7) traktowania dużych zespołów leśnych, jako najważniejszego składnika równowagi ekologicznej w biosferze oraz niezbędnego zaplecza środowiska przyrodniczego dla rekreacji;
- 8) restauracji, rewitalizacji i fachowej pielęgnacji zabytkowych zespołów dworsko-parkowych i pałacowych oraz zespołów zabudowy folwarcznej (na wzór zrealizowanych przedsięwzięć w Drzeczku i Jeziorkach czy wiatraków w Osiecznej);
- 9) wprowadzania i odbudowy zieleni ochronnej (głównie wzdłuż ruchliwych dróg) oraz cieków, w tym tworzenia niewielkich ekosystemów ostojowych oraz barier biogeo-chemicznych, ograniczających dopływ zanieczyszczeń do wód otwartych;
- 10) stałego uzupełniania ubytków drzewostanu na najbardziej zagrożonych terenach intensywnej penetracji turystycznej, w pobliżu zbiorników wodnych i tras komunikacyjnych;
- 11) zadrzewienia gruntów zdegradowanych i nie użytkowanych rolniczo oraz gleb niskich klas bonitacyjnych względnie zagrożonych erozją, z wykorzystaniem drzewostanów wielogatunkowych o ile nie koliduje to z celami i przedmiotem ochrony obszarów Natura 2000 oraz nie naruszy ich spójności i integralności ;
- 12) dostosowania produkcji rolnej do warunków środowiska, zwłaszcza zasobności i produktywności gleb oraz ograniczenia negatywnych skutków oddziaływania rolnictwa na środowisko, poprzez racjonalne stosowanie środków nawożenia mineralnego i upowszechnianie biologicznych metod zwalczania szkodników;
- 13) wykluczenia działań mogących spowodować, istotne dla przyrodniczej funkcji terenu, dalsze obniżenie poziomu zwierciadła wód podziemnych oraz przeciwdziałania procesom zaniku drobnych cieków i zbiorników wodnych a także obniżania się poziomu wód gruntowych (szczególna ochrona gleb wytworzonych na podłożu organicznym, ochrony roślinności łąkowej i przybrzeżnej, ograniczenia technicznej obudowy cieków, unikania prostowania ich przebiegów itp.);
- 14) utrzymania zadowalającego stanu czystości wód powierzchniowych i niedopuszczania do pogorszenia jakości wód podziemnych;
- 15) ograniczenia zasięgu ewentualnych, szkodliwych dla otoczenia emisji do granic działki inwestora i preferencje dla stosowania ekologicznych (bezpiecznych dla środowiska) źródeł energii;
- 16) tworzenia zwartych korytarzy infrastruktury technicznej dla ochrony przyrodniczych i kulturowych wartości terenu;
- 17) dostosowania kubatury i usytuowania poszczególnych obiektów budowlanych do warunków wentylacyjnych terenu;
- 18) likwidacji kolizyjnych elementów zainwestowania i barier ekologicznych, zakłócających swobodne funkcjonowanie łączników dolinnych oraz cyrkulację powietrza;

- 19) poprawy warunków sanitarno-klimatycznych miasta i gminy (zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza i obniżenie poziomu hałasu, podbudowa biologiczna terenu);
- 20) dążenia do stabilizacji przestrzennej jednostek osadniczych, obejmującej m.in. skoncentrowanie zainwestowania, dopuszczenie zabudowy rozproszonej (zagrodowej) jedynie w wyjątkowych sytuacjach oraz przekształcenia lub adaptacji części zabudowy na cele obsługi ruchu turystycznego;
- 21) ograniczenia do absolutnego minimum działań zmieniających cechy konfiguracyjne terenu, zwłaszcza na obszarach młodej rzeźby glacialnej (w obrębie OCHK);
- 22) dostosowania frekwencji rekreacyjnej na obszarze gminy do naturalnej pojemności terenu (a w przypadku obszarów chronionych Natura 2000 i lasów ochronnych również do obowiązujących reżimów ochronnych) i tworzenia warunków dla różnych form rekreacji;
- 23) wykorzystania istniejących predyspozycji środowiska dla rozwoju turystyki i rekreacji, z wyłączeniem dużych ośrodków wypoczynkowych; preferowanie form adresowanych do turystów indywidualnych (gospodarstwa agroturystyczne) i mniejszych grup ludzi o konkretnych zainteresowaniach, np. wędkarstwo, fotografowanie ptaków, turystyka rowerowa i kajakowa, jazda konna (Jeziorki), pobyty szkoleniowo-konferencyjne (Drzeczkowo) i zdrowotno-rehabilitacyjne (Osieczna, Witosław);
- 24) utrzymania możliwie korzystnego bilansu wodnego oraz eliminowania niedostatków infrastruktury technicznej;
- 25) intensyfikacji produkcji rolnej na wskazanych obszarach wysoczyznowych i nadania rolnictwu subregionów położonych w zasięgu obszarów chronionych Natura 2000 bardziej ekologicznego charakteru;
- 26) ograniczenie dopływu substancji biogenych i toksycznych do jezior i cieków poprzez utrzymanie lub wprowadzenie na ich obrzeżach zieleni łąkowej, pełniącej rolę tzw. bariery biogeochemicznej;
- 27) odtwarzania zasobów oraz walorów środowiska, poprzez przeciwdziałanie zmianom cech konfiguracyjnych terenu i prowadzenie racjonalnej rekultywacji terenów poeksploatacyjnych i zdegradowanych (pozostawienia w dotychczasowym stanie samoistnie zarośniętych wyrobisk oraz właściwą rekultywację nowych wyrobisk i terenów zdegradowanych);
- 28) aktywnego przeciwdziałania skażeniu środowiska, preferencji dla zmiany technologii ogrzewania i upowszechniania czystych ekologicznie nośników energii oraz tworzenia warunków do wprowadzenia indywidualnych, odnawialnych źródeł energii o mocy do 100 kW, stosowania zamkniętych obiegów wody itp.;
- 29) oszczędnej i racjonalnej gospodarki złożami kopalin oraz stosowanie technologii wydobycia zapobiegających ujemnym wpływom na środowisko;
- 30) inspirowania wprowadzania technologii bezodpadowych;
- 31) propagowania roli zieleni wysokiej w krajobrazie (m.in. jej wpływu na utrwalanie terenów podatnych na erozję, cyrkulację i regenerację powietrza, zdolności retencyjnych itp.) wśród społeczności lokalnej.

Ochrona zwartości przestrzennej terenów tworzących system ekologiczny gminy i ich powiązań bez barier z analogicznymi terenami w systemie, realizowana jest w niniejszym studium między innymi poprzez :

- 1) nie wyznaczanie nowych terenów zabudowy w pasach regionalnych i uzupełniających korytarzy ekologicznych;
- 2) znaczne ograniczenie terenów zabudowy letniskowej i mieszkaniowo-letniskowej w pasach przyjeziornych; w studium pozostawiono jedynie tereny objęte obowiązującymi planami miejscowymi oraz wyznaczono niewielkie tereny na gruntach m. Osieczna oraz wsi Łoniewo, Witosław i Wojnowice, objęte wymogiem opracowania planów miejscowych;
- 3) ustalenie minimalnej powierzchni nowowydzielanych działek na terenach zabudowy letniskowej i mieszkaniowo-letniskowej na 1000 m²;
- 4) ograniczenie lokalizacji nowej zabudowy na gruntach wysokich klas bonitacyjnych (I-III) do terenów zwartej zabudowy wsi – zabudowa plombowa i uzupełniająca;

- 5) zakaz lokalizacji inwestycji szczególnie szkodliwych dla środowiska oraz ograniczenie lokalizacji inwestycji mogących pogorszyć stan środowiska do wyznaczonych terenów AG;
- 6) propozycje zastosowania form architektonicznych i struktury zabudowy umożliwiających swobodny przepływ powietrza i migracji gatunków (wysokość i lokalizacja budynków uwzględniająca kierunki przewietrzania, ażurowe ogrodzenia, przepusty pod drogami itp.).

W granicach obszarów NATURA 2000 zagospodarowanie przestrzenne nie może naruszać zasad i celów określonych w planach zadań ochronnych.

Wszelka działalność przestrzenna, której skutki mogą doprowadzić do zachwiania i degradacji środowiska, pozbawienia walorów determinujących określone użytkowanie terenów itp. - winna być poparta pozytywną prognozą skutków wpływu ustaleń planów miejscowych zagospodarowania przestrzennego na środowisko przyrodnicze zgodnie z przepisami odrębnymi.

Inwestycje szczególnie szkodliwe dla środowiska i zdrowia ludzi oraz mogące pogorszyć stan środowiska - wymagają sporządzenia oceny oddziaływania na środowisko zgodnie z przepisami odrębnymi.

3.2.1. Kierunki rozwoju systemu powiązań przyrodniczych

Rozwiązania sprzyjające prawidłowemu funkcjonowaniu systemu powiązań przyrodniczych, których wprowadzenie leży w zakresie działania gminy to:

- 1) Ochrona przed zmianą użytkowania ekosystemów uznanych za tworzące system przyrodniczy gminy – nie wyznaczanie nowych terenów zabudowy w pasach regionalnych i uzupełniających łączników ekologicznych;
- 2) Zwiększenie powierzchni leśnej poprzez dolesienia;
- 3) Zwiększanie powierzchni zieleni poprzez podbudowę zielenią ażurową ciągów dolinnych;
- 4) Uzupełnianie istniejących ciągów drzew wzdłuż dróg na obszarze całej gminy, w sposób umożliwiający modernizację i poszerzenie dróg ;
- 5) Tworzenie nowych zadrzewień śródpolnych stanowiących lokalne łączniki uzupełniające podstawowy systemem przyrodniczy (dotyczy to zwłaszcza rozległych agrocenoz pozbawionych zieleni na terenie gminy).

3.2.2. Zabezpieczenie zasobów wód powierzchniowych i podziemnych

Bogata sieć hydrograficzna oraz udokumentowane zasoby wód podziemnych stanowią niezaprzeczalny atut gminy. Zapewnienie jednak zasobów wodnych w odpowiedniej ilości i jakości wymaga następujących działań:

- 1) Rozbudowa i modernizacja komunalnej oczyszczalni ścieków w Osiecznej;
- 2) Zakończenie budowy systemu odprowadzania ścieków dla wsi Świerczyna, Łoniewo i Grodzisko;
- 3) Systematyczna kontrola prawidłowości wywozu ścieków komunalnych i poprodukcyjnych z terenów nie objętych siecią kanalizacyjną;
- 4) Dalsze prowadzenie na terenie gminy prawidłowej gospodarki odpadami;
- 5) Zakaz lokalizacji inwestycji szczególnie szkodliwych dla środowiska wg przepisów odrębnych;
- 6) Zakaz lokalizacji inwestycji mogących pogorszyć stan środowiska, bez instalacji eliminujących negatywny wpływ na wody powierzchniowe i podziemne;
- 7) Ograniczenie stosowania nawozów sztucznych i rozwój rolnictwa ekologicznego;
- 8) Wyznaczenie stref ochrony pośredniej dla czwartorzędowych ujęć wody w Trzebani i Wolkowie;

9) Zwiększenie retencyjności wód poprzez:

- Wprowadzanie zieleni w strefach wododziałowych (problem dotyczy przede wszystkim części wododziałów przebiegających przez zwarte kompleksy gruntów rolnych). Ponieważ w przewadze są to grunty rolne chronione przed zmianą użytkowania, a więc niemożliwe do zalesienia, wprowadzana zieleni powinna przyjąć postać zadrzewień śródpolnych wzdłuż dróg, rowów, miedz itp.,
- Ograniczanie spływów powierzchniowych z pól uprawnych poprzez tworzenie systemu zadrzewień śródpolnych,
- Zachowanie i odbudowa małych i okresowych zbiorników wodnych - głównie stawów wiejskich i oczek wodnych.

3.2.3. Eliminowanie czynników mogących wpływać na pogorszenie stanu czystości powietrza atmosferycznego

Źródłem zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego na terenie gminy jest tzw. *emisja niska*, pochodząca z palenisk indywidualnych. Na stan czystości powietrza może mieć także wpływ emisja ze źródeł mobilnych. Dotyczy to głównie drogi krajowej nr 12 i drogi wojewódzkiej nr 432 oraz dróg powiatowych i gminnych a także linii kolejowej nr 14.

Zapobiegać temu negatywnemu zjawisku można poprzez:

- 1) Ograniczenie emisji zanieczyszczeń powstających ze spalania paliw stałych poprzez promowanie paliw ekologicznych i docelową gazyfikację gminy;
- 2) Zakaz lokalizacji inwestycji mogących pogorszyć stan środowiska, bez instalacji eliminujących negatywny wpływ na stan czystości powietrza;
- 3) Elektryfikacja linii kolejowej nr 14 na terenie gminy - proponowane wystąpienie Władz Gminy do PKP PLK SA o ujęcie zadania w planach inwestycyjnych.

3.2.4. Ochrona środowiska przed hałasem i wibracjami

Podstawowym źródłem hałasu na terenie gminy jest droga krajowa nr 12 przebiegająca przez m. Kąkolewo, droga wojewódzka nr 432 przebiegająca przez m. Osieczna, Wojnowice i Katy oraz drogi powiatowe i gminne a także linia kolejowa nr 14.

Ograniczenie uciążliwości spowodowanej ruchem samochodowym osiągnąć można przez:

- 1) Poprawę stanu technicznego i parametrów dróg;
- 2) Ograniczenie lokalizacji bezpośrednio przy drodze krajowej i wojewódzkiej oraz drogach powiatowych, terenów podlegających ochronie przed hałasem określonych w przepisach odrębnych;
- 3) Stosowanie dla planowanej zabudowy mieszkaniowej odległości od dróg określonych w rozdz. 4.4;
- 4) Promowanie rozwiązań budowlanych ograniczających uciążliwość akustyczną w budynkach zlokalizowanych wzdłuż szlaków komunikacyjnych.

3.2.5. Przywrócenie pierwotnych walorów obszarom zdegradowanym

Obszary wymagające unaturalnienia to obszary zdegradowane w wyniku działalności człowieka. Na terenie gminy można do nich zaliczyć:

- 1) Wody powierzchniowe, których poprawa stanu czystości wymagać będzie przede wszystkim regulacji w zakresie gospodarki ściekowej na terenie gminy oraz przestrzegania ustalonych zasad prowadzenia gospodarki rolnej;
- 2) Zwarte kompleksy gruntów ornych na których zachwiana jest równowaga przyrodnicza. Są to tereny o zmniejszonej retencyjności, bez odpowiednich warunków dla bytowania

organizmów żywych, zagrożone erozją gleb. Poprawy tego stanu rzeczy można oczekiwać wprowadzając system zadrzewień śródpolnych;

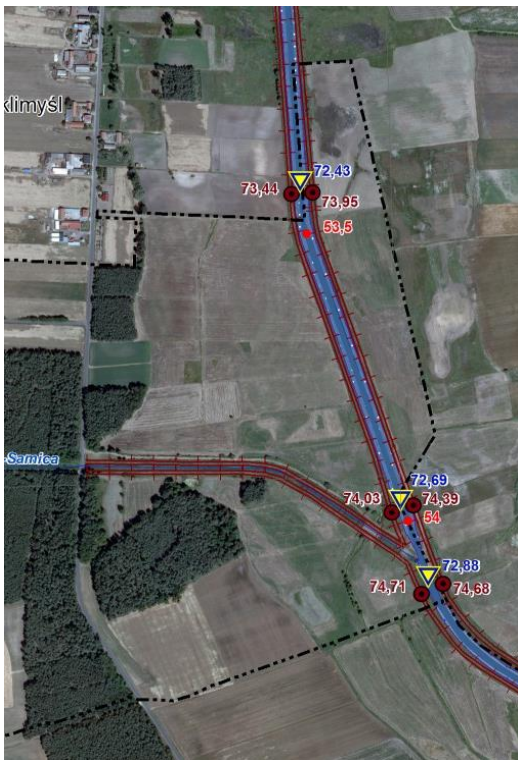
- 3) Obszary wyeksploatowanych złóż kruszyw naturalnych – „Kąkolewo” i „Wojnowice” oraz zamkniętej kwatery wysypiska odpadów w Trzebani, wymagające przeprowadzenia rekultywacji zgodnie z ustaleniami odpowiednich decyzji administracyjnych;

3.2.6. Ochrona przed skutkami powodzi

Według map zagrożenia powodziowego (MZP) i map ryzyka powodziowego (MRP) opracowanych i przekazanych przez Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej w 2015 roku, na terenie gminy Osieczna występuje zagrożenie powodziowe w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia wałów przeciwpowodziowych na Kanale Obry i Kanale Obra-Samica. Na terenie gminy obwałowania te występują na bardzo niewielkim odcinku ww. cieków we wschodniej części gminy. Ponieważ jest to obszar niezabudowanych łąk, nawet w przypadku całkowitego zniszczenia wałów przeciwpowodziowych nie wystąpi zagrożenie zalania terenów zabudowanych (głębokości zalewu wynoszą częściowo mniej bądź równo 0,5 m oraz częściowo od 0,5 m do 2,0 m).

Na rysunku nr 10 przedstawiono odcinki wałów przeciwpowodziowych zlokalizowane na terenie gminy Osieczna a na rysunku nr 11 przedstawiono symulację zasięgu podtopienia terenu w wyniku całkowitego zniszczenia wałów przeciwpowodziowych.

Rys 10. Wały przeciwpowodziowe na terenie gm. Osieczna

Rys. 11 Symulacja zasięgu podtopienia terenu

Źródło: KZGW

Nie występuje natomiast zagrożenie powodziowe ze strony rzeki Samicy. Na terenie gminy Osieczna nie zostały wyznaczone obszary szczególnego zagrożenia powodzią na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat ($Q=10$) i na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat ($Q=1\%$). Nie wyznaczono również obszarów na których prawdopodobieństwo jest niskie i wynosi raz na 500 lat ($Q=0,2\%$).

Nie oznacza to jednak, że nie mogą wystąpić lokalne podtopienia w przypadku nagłego podniesienia się poziomu wody w ciekach przebiegających przez teren gminy. W wyniku wystą-

pienia nieprzewidzianych zjawisk meteorologicznych, takich jak: intensywne opady atmosferyczne, zlodowacenie powierzchni koryta rzeki, gwałtowne topnienie pokrywy śnieżnej wystąpić mogą lokalne podtopienia pastwisk i łąk wzdłuż cieków.

Dlatego też w niniejszym Studium nie planuje się lokalizacji nowej zabudowy na terenach przylegających do Kanału Obra-Samica, Kanału Obry i rz. Samicy, a na terenie miasta Osieczna wprowadzono zakaz lokalizacji nowej zabudowy wzdłuż rzeki Samicy.

3.2.7. Zasady ochrony krajobrazu

Ze względu na wysokie walory przyrodnicze i krajobrazowe, o czym świadczy objęcie znacznego obszaru gminy prawnymi formami ochrony przyrody – obszary NATURA 2000 i OChK oraz uznanie środkowej części gminy za fragment krajowej drogi migracji, rozprzestrzeniania i wymiany genetycznej organizmów żywych, wprowadza się zakaz lokalizacji obiektów elektrowni wiatrowych o mocy przekraczającej maksymalną moc mikroinstalacji, określoną w przepisach odrębnych.

Proponuje się następujące zasady ochrony krajobrazu, które mogą zostać uwzględnione przez Radę Miejską w Osiecznej w stosownej uchwale:

- 1) Maksymalna wysokość reklam, urządzeń reklamowych i szyldów nie może przekroczyć 8,0 m;
- 2) Nie dopuszcza się umieszczania reklam na fasadach obiektów wpisanych do rejestru zabytków i Gminnej Ewidencji Zabytków;
- 3) Nie dopuszcza się lokalizacji wolnostojących reklam i urządzeń reklamowych w obrębie chronionych osi widokowych i wyznaczonych obszarów ekspozycji.
- 4) Lokalizacja urządzeń reklamowych nie może powodować uciążliwości dla użytkowników dróg, takich jak utrudnienie czytelności informacji drogowiskazowej, ograniczenie widoczności, olśnienie.

Ochrona walorów kulturowych gminy realizowana będzie poprzez utworzenie na jej terenie Parku Kulturowego Osieczna (Park Kulturowy nr 7), proponowanego w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego, zatwierdzonego uchwałą Nr XLVI/690/10 z dnia 26 kwietnia 2010 r. (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego nr 155, poz. 2953). Planowany Park Kulturowy obejmie cały teren gminy Osieczna.

3.3. KIERUNKI OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW

3.3.1. Podstawy prawne ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków

Zgodnie z obowiązującymi przepisami przy sporządzaniu i aktualizacji studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego uwzględnia się zagadnienia związane z ochroną zabytków i opieką nad obiektami zabytkowymi.

W Studium uwzględnia się problematykę dotyczącą ochrony zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków, zabytków znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków oraz pomników historii i parków kulturowych.

W Studium ponadto ustala się strefy ochrony konserwatorskiej obejmujące obszary, na których obowiązują ograniczenia, zakazy i nakazy mające na celu ochronę znajdujących się na tym terenie zabytków, szczegółowo określone ustaleniami w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego lub decyzjami o warunkach zabudowy i decyzjami o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego.

W myśl obowiązujących przepisów ochronie i opiece podlegają m.in. :

- zabytki nieruchome takie jak: krajobrazy kulturowe, układy urbanistyczne, ruralistyczne, zespoły budowlane, dzieła architektury i budownictwa, dzieła budownictwa obronnego,

obiekty techniki, cmentarze, parki, ogrody i inne formy zaprojektowanej zieleni, miejsca upamiętniające wydarzenia historyczne bądź działalność wybitnych osobistości lub instytucji,

- zabytki ruchome takie jak: dzieła sztuk plastycznych, rzemiosła artystycznego i sztuki użytkowej,
- zabytki archeologiczne takie jak: pozostałości terenowe osadnictwa pradziejowego i historycznego, cmentarzyska, kurhany, relikty działalności gospodarczej, religijnej i artystycznej,
- nazwy geograficzne, historyczne lub tradycyjne nazwy obiektu budowlanego, placu, ulicy lub jednostki osadniczej.

Formami ochrony zabytków wynikającymi z przepisów są:

- Wpis do rejestru zabytków;
- Uznanie za pomnik historii;
- Utworzenie parku kulturowego;
- Ustalenia ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, w decyzjach o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, decyzjach o warunkach zabudowy, decyzjach o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej i in..

3.3.2. Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków

Działalność służb konserwatorskich i służb planowania przestrzennego w dziedzinie ochrony i rewitalizacji obiektów i zespołów zabytkowych opiera się przede wszystkim na rozpoznaniu i określeniu obszarów, które stanowią przedmiot ochrony konserwatorskiej, sprawowanej w oparciu o wytyczne konserwatorskie.

Podstawowym elementem wytycznych konserwatorskich jest ustalenie obszaru podlegającego ochronie, a więc wyznaczenie stref ochrony konserwatorskiej. Wyznaczenie stref następuje w oparciu o analizę stanu istniejącego, analizę przekazów historycznych, kartograficznych i ikonograficznych.

Dla obiektów zabytkowych zlokalizowanych na terenie miasta i gminy Osieczna wyznaczono następujące strefy ochrony konserwatorskiej:

1. „A” – strefę ścisłej ochrony konserwatorskiej;
2. „AW” – strefę ścisłej ochrony konserwatorskiej – archeologicznej;
3. „W” – strefę ochrony zaewidencjonowanych stanowisk archeologicznych;
4. Chronione osie widokowe i obszary ekspozycji.

3.3.2.1. Strefa "A" ścisłej ochrony konserwatorskiej

Strefa ścisłej ochrony konserwatorskiej „A” wyznaczona została w miejscowościach: Osieczna, Dobramyśl, Drzeczkowo, Jeziorki, Kąkolewo, Popowo Wonieskie, Świerczyna, Witośław, Wojnowice i Wolkowo dla obiektów i obszarów szczególnie wartościowych (tab. 25).

Strefą „A” objęto obszary wpisane do rejestru zabytków. Działalność w tej strefie należy prowadzić zgodnie z obowiązującymi przepisami o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Zakłada się bezwzględny priorytet wymagań i ustaleń konserwatorskich.

Działania konserwatorskie w strefie „A” zmierzają do zachowania i uczytelnienia historycznego układu przestrzennego, konserwacji jego głównych elementów: rozplanowania i przebiegu głównych ciągów komunikacyjnych, kompozycji wewnątrz urbanistycznych, historycznych linii zabudowy, kompozycji układów zieleni zabytkowej oraz historycznych podziałów własnościowych i sposobu użytkowania gruntów, poprzez:

- zachowanie historycznego układu zabudowy - linie zabudowy, proporcje gabarytów i wysokości, podziały historyczne, wkomponowanie w krajobraz naturalny,

- zachowanie zabudowy historycznej (jej konserwacja i rewaloryzacja), dostosowanie nowej zabudowy do historycznej kompozycji, zachowanie kompozycji i układów zieleni historycznej, parków i cmentarzy, usuwanie obiektów dysharmonizujących;
- wszelka działalność inwestycyjna winna być prowadzona z uwzględnieniem istniejących związków przestrzennych i planistycznych; niedopuszczalna jest zmiana historycznej zabudowy,
- współczesna zabudowa winna być dostosowana w usytuowaniu, w zakresie skali, proporcji, gabarytów oraz kompozycji elewacji do zabudowy historycznej;
- działania inwestycyjne prowadzone w obiektach wpisanych do rejestru zabytków i ewidencji zabytków prowadzone być muszą zgodnie z wymaganiami określonymi przepisami odrębnymi w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami.

3.3.2.2. Strefa "AW" ścisłej ochrony konserwatorskiej – archeologicznej

Strefa "AW" obejmuje obiekty o rozpoznanej zawartości reliktywów archeologicznych posiadający własną formę terenową. Na obszarze gminy Osieczna strefą „AW” objęto stanowiska archeologiczne wpisane do rejestru zabytków (tab. 26).

- Na obszarze strefy „AW” zakazana jest wszelka działalność budowlana, nie związana bezpośrednio z rewaloryzacją tych terenów;
- Celem działalności konserwatorskiej w strefie "AW" jest konserwacja zachowanych obiektów zabytkowych, ich ekspozycja w terenie, względnie zaznaczenie ich śladów;
- Wymagane jest pozostawienie tych terenów jako otwartych pełniących funkcje muzealne.

Tabela 23. Stanowiska archeologiczne wpisane do rejestru zabytków – gmina Osieczna

L.p.	Miejscowość	Rodzaj stanowiska	Nr stanowiska	Nr rejestru i data wpisu
1	DRZCZKOWO, stan. 1	grodzisko wczesnośredniowieczne	AZP/63-25/20	411 57/5 arch. z 30.01.1934 r.
2	ŁONIEWO, stan.1	grodzisko wczesnośredniowieczne	AZP/63-25/112	458 z 09.05.1935 r.
3	WOJNOWICE, stan. 1	grodzisko wczesnośredniowieczne	AZP/62-26/212	56/30 arch. z 19.01.1934 r.

3.3.2.3. Strefa „W” ochrony zaewidencjonowanych stanowisk archeologicznych

Strefa ochrony zaewidencjonowanych stanowisk archeologicznych „W”, wyznaczona została dla obszarów o zachowanych reliktywach intensywnego pradziejowego i historycznego osadnictwa. Na terenie miasta i gminy Osieczna zarejestrowanych jest ponad 800 stanowisk archeologicznych. Stanowiska te wpisane zostały do gminnej ewidencji zabytków i wszystkie zostały objęte strefą „W”.

W strefie ochrony zaewidencjonowanych stanowisk archeologicznych „W”, obowiązują następujące wymogi:

- ochronie podlegają nawarstwienia archeologiczne związane z historycznym osadnictwem,
- wszelkie zamierzenia inwestycyjne naruszające strukturę gruntu wymagają przeprowadzenia badań archeologicznych w trybie określonym przepisami odrębnymi,
- działania inwestycyjne w obrębie strefy prowadzić należy we współpracy z wojewódzkim konserwatorem zabytków, zgodnie z odpowiednimi przepisami odrębnymi dotyczącymi ochrony zabytków.

3.3.2.4. Chronione osie widokowe i obszary ekspozycji

Na podstawie wpisu do rejestru zabytków nr 1173 A – decyzja z dnia 12.12.1990 roku na obszarze miasta Osieczna ochroną objęto osie widokowe na następujące dominanty:

- 1) Kościół parafialny pod wezwaniem Św. Trójcy:
  - z ul. Kościuszki w kierunku północno-wschodnim,
  - z północno-zachodniego narożnika Placu 600-lecia w kierunku południowo-wschodnim,
  - z ul. Łącko w kierunku południowo-wschodnim,
  - z ul. Podgórznej w kierunku północnym,
  - z ul. Gostyńskiej w kierunku północno-zachodnim,
  - z ul. Krzywińskiej w kierunku południowo zachodnim.
- 2) Zespół klasztorny:
  - z ul. Powstańców Wielkopolskich w kierunku północno-wschodnim.

Ponadto w ww. decyzji wyznaczono dla miasta Osieczna następujące obszary ekspozycji:

- 1) Panorama miasta widoczna od północy z drogi w kierunku Drzeczkowa;
- 2) Panorama miasta widoczna od strony północno-wschodniej z drogi w kierunku Krzywina;
- 3) Panorama miasta widoczna ze wzgórza położonego na południe od Jeziora Łoniewskiego;
- 4) Panorama miasta widoczna ze Stanisławówki.

Celem wyznaczenia chronionych osi widokowych i obszarów ekspozycji jest zabezpieczenie właściwego eksponowania obiektu (zespołu) zabytkowego, zachowanie jego indywidualnej sylwety, ochrona przed powstawaniem dominant widokowych, zachowanie historycznych relacji przestrzennych.

Zaleca się, by nowa zabudowa lokalizowana w zasięgu osi widokowych i obszarów ekspozycji była realizowana w formach zbliżonych do historycznych.

3.3.2.5. Ochrona obiektów zabytkowych ujętych w gminnej ewidencji zabytków

Ochronie konserwatorskiej podlegają zespoły obiektów zabytkowych i obiekty zabytkowe ujęte w gminnej ewidencji zabytków, w tym obiekty zabytkowe zlokalizowane poza wyznaczonymi strefami ochrony konserwatorskiej (rozdz. 2.3 - tab. 5 i tab. 6).

Dla ww. zespołów i obiektów zabytkowych obowiązują następujące wymagania konserwatorskie:

- należy zachować ich historyczną formę,
- nowa zabudowa realizowana w sąsiedztwie obiektów zabytkowych, nie powinna naruszać ich zabytkowych walorów,
- nie należy dopuszczać do niszczenia zabudowy folwarcznej a ewentualne ubytki odtwarzać w historycznej formie,
- zaleca się ochronę a w przypadku zniszczenia odtworzenie historycznych detali architektonicznych,
- zaleca się zachowanie kształtu, rozmiaru i rozmieszczenia otworów zgodnie z historycznym wizerunkiem budynku; zaleca się utrzymanie lub odtwarzanie w historycznym kształcie oryginalnej stolarki okiennej i drzwiowej,
- w przypadku konieczności przebicia nowych otworów, zaleca się zharmonizowanie ich z zabytkową elewacją budynku,
- zaleca się ochronę zachowanego układu i wystroju wewnątrz oraz należy dążyć do jego odtworzenia w przypadkach, gdy uległ on niekorzystnym zmianom,

- zaleca się stosowanie kolorystyki i materiałów nawiązujących do tradycyjnych lokalnych rozwiązań, w tym ceramicznego lub tynkowego pokrycia ścian zewnętrznych; zakazuje się stosowania okładzin ściennych typu siding,
- dla obiektów znajdujących się w strefach ochrony konserwatorskiej, dodatkowo obowiązują ustalenia określone dla tych stref,
- działania inwestycyjne prowadzone w obiektach wpisanych do ewidencji zabytków prowadzone być muszą zgodnie z wymaganiami określonymi przepisami odrębnymi w zakresie ochrony zabytków i ochrony nad zabytkami.

3.3.2.6. Ochrona historycznych cmentarzy i zieleni zabytkowej

Na terenie gminy Osieczna ochronie podlega również zielen zabytkowa na terenie dziewiętnastowiecznych zespołów pałacowych i dworskich oraz czynne i nieczynne cmentarze zabytkowe.

Ochroną zieleni zabytkowej objęte są wpisane do rejestru zabytków:

- 1) Park przy zespole zamkowym (ob. sanatorium) w Osiecznej;
- 2) Park w zespole pałacowym w Dobramyśli;
- 3) Park w zespole pałacowym w Drzeczku;
- 4) Park wraz z aleją dojazdową w zespole dworsko-folwarcznym w Jeziorkach;
- 5) Park w zespole dworskim w Kąkolewie;
- 6) Park w zespole dworskim w Witosławiu;
- 7) Park w zespole dworskim w Wolkowie;
- 8) Park w Wojnowicach.

W zakresie ochrony zieleni zabytkowej obowiązują następujące wymogi:

- na terenach zabytkowych założeniach zieleni wpisanych do rejestru zabytków należy dążyć do odtworzenia i zachowania historycznej kompozycji przestrzennej oraz zachowania istniejącego drzewostanu,
- aleje oraz inne liniowe kompozycje zieleni należy uzupełnić i odtwarzać.

Ochroną konserwatorską objęte są również :

- 1) Cmentarz rzymsko-katolicki przy zespole klasztornym w Osiecznej (XVIII w.);
- 2) Cmentarz poewangelicki (zał. w 1793 r.) przy ul. Leszczyńskiej w Osiecznej;
- 3) Cmentarz (XVIII w.) w Drzeczku;
- 4) Cmentarz (XVIII w.) w Świerczynie.

W zakresie ochrony cmentarzy zabytkowych obowiązują następujące wymogi:

- zachowanie dotychczasowej funkcji cmentarzy czynnych,
- cmentarze nieużytkowane należy zachować jako tereny zielone; zaleca się zaznaczenie ich granic poprzez ogrodzenie ich w trwały sposób; funkcję ogrodzenia może pełnić zarówno ogrodzenie sztuczne (mur, estetyczne ogrodzenie metalowe itp.) lub ogrodzenie naturalne np. żywopłot,
- należy zachować i konserwować zachowane elementy historycznych układów przestrzennych oraz poszczególne elementy tych układów tj. historyczne ogrodzenia, bramy, obiekty sztuki sepulkralnej i zieleni,
- poszczególne obiekty o wartościach zabytkowych należy poddać konserwacji; zachowane nagrobki należy zabezpieczyć przed dewastacją i pozostawić na miejscu, ewentualnie tworzyć dla nich lapidaria lub zachować je w inny sposób.

Pełen wykaz zabytków objętych ochroną konserwatorską i strefami ochrony konserwatorskiej zawarto w rozdz. 2.3.2. niniejszego Studium. Granice stref ochrony konserwatorskiej i archeologicznej oraz zarejestrowane stanowiska archeologiczne przedstawiono na rysunku Studium.

3.4. KIERUNKI ROZWOJU GOSPODARCZEGO GMINY

3.4.1. Kierunki rozwoju rolnictwa i obszarów wiejskich

3.4.1.1. Zasady ochrony gruntów rolnych

Gmina Osieczna odznacza się dobrą jakością rolniczej przestrzeni produkcyjnej. Na jej terenie wyróżnić można :

- **Obszary gruntów wysokich klas bonitacyjnych kl. I-III** – rozległe kompleksy gruntów wysokich klas bonitacyjnych występują w zachodniej i północno-wschodniej części gminy w sołectwach: Kąkolewo, Dobramyśl, Łoniewo, Grodzisko, Trzebania, Jeziorki, Drzczkowo oraz Miąskowo,
- **Obszary gruntów średnich i niskich klas bonitacyjnych kl. IV-VI** – kompleksy tych gruntów występują w północnej, środkowej i południowo-wschodniej części gminy w sołectwach: Popowo Wonieskie, Witosław, Wojnowice, Kąty, Ziemnice, Świerczyna, Kleszczewo i Frankowo oraz w części pozostałych obrębów.

Przed zmianą użytkowania należy chronić przede wszystkim grunty wysokich klas bonitacyjnych. Ochrona rolniczej przestrzeni produkcyjnej powinna polegać na:

- 1) Ochronie gleb wysokich klas bonitacyjnych (do III kl. włącznie) przed zmianą użytkowania;
- 2) Ochronie gleb przed erozją i nadmiernym przesuszaniem poprzez wprowadzanie systemu zadrzewień śródpolnych;
- 3) Grunty rolne położone w granicach obszarów NATURA 2000 podlegają ograniczeniom wynikającym z obowiązujących planów zadań ochronnych.

Zasada ochrony gruntów klas I-III nie powoduje jednak całkowitego zakazu zabudowy. W przypadku gdy grunty te występują w granicach zwartej zabudowy wsi dopuszcza się przeznaczenie ich pod zabudowę. Dotyczy to w szczególności wsi Kąkolewo, gdzie brak jest gruntów niskich klas bonitacyjnych, które można by przeznaczyć pod zabudowę nierolniczą.

Dla obszarów gruntów wysokich klas bonitacyjnych I – III ustala się :

- 1) Prowadzenie wysokotowarowej gospodarki rolnej z preferencją produkcji roślinnej i zbożowo-pastewnej oraz hodowli;
- 2) Dopuszcza się przebudowę, modernizację i rozbudowę istniejącej zabudowy związanej z prowadzeniem prawidłowej gospodarki rolnej i hodowlanej, a także ich obsługą;
- 3) Dopuszcza się lokalizowanie nowych obiektów związanych z obsługą funkcji rolniczej. Należy dążyć do tego by obiekty przetwórstwa rolno-spożywczego, składowe oraz obsługi rolnictwa lokalizować w bezpośrednim sąsiedztwie wsi;
- 4) Dopuszcza się zabudowę nie związaną z gospodarką rolną jedynie w granicach zwartej zabudowy jednostek wiejskich;
- 5) Dopuszcza się lokalizację obiektów, urządzeń i sieci infrastruktury technicznej oraz komunikacyjnej, w tym dróg rowerowych;
- 6) Zakazuje się lokalizacji obiektów hodowli zwierząt futerkowych;
- 7) Zakazuje się lokalizacji elektrowni wiatrowych;
- 8) Zakazuje się realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów odrębnych. Zakaz nie dotyczy realizacji nowych lub rozbudowy modernizacji istniejących przedsięwzięć, dla których przeprowadzona procedura oddziaływania na śro-

dowisko wykazała brak niekorzystnego wpływu na przyrodę obszaru oraz planowaną i istniejącą zabudowę mieszkaniową.

Dla obszarów gruntów niskich klas bonitacyjnych IV – VI ustala się :

- 1) Tworzenie warunków gospodarczych i ekonomicznych dla lepszego gospodarczego wykorzystania tego obszaru. Wskazane dążenie do scalania istniejących areałów i tworzenie podstaw gospodarki wysokotowarowej;
- 2) Preferowana produkcja roślinna z dopuszczeniem hodowli bydła. Wskazane stopniowe przekształcenie gospodarki w kierunku rolnictwa ekologicznego (biodynamicznego).
- 3) Wskazane zalesienia gruntów słaboprzdatnych i nieprzdatnych do rolniczego użytkowania; pod zalesienia przeznaczać tereny pozbawione walorów przyrodniczych na których nie występują siedliska i gatunki chronione;
- 4) Dopuszcza się przebudowę i rozbudowę istniejącej zabudowy związanej z prowadzeniem prawidłowej gospodarki rolnej i hodowlanej, a także ich obsługą;
- 5) Dopuszcza się lokalizację nowych obiektów związanych z obsługą funkcji rolniczej, ogrodniczej i hodowlanej;
- 6) Dopuszcza się zabudowę nie związaną z gospodarką rolną w granicach zwartej zabudowy jednostek wiejskich oraz w odległości nie większej niż 50 m od tej granicy;
- 7) Dopuszcza się lokalizację obiektów, urządzeń i sieci infrastruktury technicznej oraz komunikacyjnej, w tym dróg rowerowych;
- 8) Zakazuje się lokalizacji obiektów hodowli zwierząt futerkowych;
- 9) Zakazuje się lokalizacji elektrowni wiatrowych;
- 10) Zakazuje się realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów odrębnych. Zakaz nie dotyczy realizacji nowych lub rozbudowy modernizacji istniejących przedsięwzięć, dla których przeprowadzona procedura oddziaływania na środowisko wykazała brak niekorzystnego wpływu na przyrodę obszaru oraz istniejącą i planowaną zabudowę mieszkaniową.

3.4.1.2. Polityka gminy wobec rolnictwa

Prognozy przemian na wsi, poprawa konkurencyjności rolnictwa poprzez zwiększenie jego dochodowości wskazują na konieczność modernizacji rolnictwa jak i obszarów wiejskich.

Osiągnięcie tego celu możliwe będzie poprzez:

- 1) Poprawę struktury wielkości gospodarstw poprzez wzrost gospodarstw farmerskich powyżej 20 ha;
- 2) Podniesienie efektywności gospodarowania, zwiększenie dochodów rolników;
- 3) Intensyfikację produkcji rolnej;
- 4) Dostosowanie produkcji rolnej do potrzeb rynku i przetwórstwa rolno-spożywczego;
- 5) Rozwój przetwórstwa rolno-spożywczego;
- 6) Rozwój usług na potrzeby rolnictwa, tj. specjalistycznego doradztwa, obsługi technicznej, weterynaryjnej i sanitarnej.

Są to działania, za które gmina nie jest odpowiedzialna lecz ich realizacja leży w interesie gminy w związku z czym powinny być przez nią wspierane, a nawet stymulowane.

Na terenie gminy powinny być wspierane następujące działania:

- 1) Poprawa struktury wielkości gospodarstw, a więc:
  - nabywanie przez rolników gruntów będących w dyspozycji Agencji Nieruchomości Rolnych,
  - komasacja i wymiana gruntów pomiędzy rolnikami,

- utrzymanie preferencyjnych kredytów na zakup gruntów.
- 2) Podniesienie efektywności gospodarowania, a więc:
- rozwój systemu szkoleń i doradztwa rolniczego,
  - popularyzacja i wprowadzanie nowoczesnych technologii upraw i hodowli,
  - popularyzacja i wprowadzanie postępu biologicznego (genetycznego) i agrotechnicznego,
  - organizacja grup producenckich,
  - utrzymanie preferencyjnych kredytów na rozwój produkcji rolnej.
- 3) Intensyfikacja produkcji rolnej, poprzez :
- a) rozwój produkcji roślinnej:
- utrzymanie powierzchni upraw na dotychczasowym poziomie - zwiększenie produkcji poprzez wzrost plonów,
  - preferowanie upraw pszenic wysokojakościowych pod potrzeby przemysłu piekarniczego,
  - rozwój upraw metodami biodynamicznymi (produkcja "zdrowej żywności" preferowana w małych gospodarstwach),
  - rozwój upraw ogrodniczych i sadowniczych.
- b) rozwój produkcji zwierzęcej
- dalszy rozwój hodowli a zwłaszcza chowu bydła mięsnego (uruchomienie produkcji wysokiej jakości mięsa wołowego, coraz częściej poszukiwanego na rynku),
  - wzrost produkcji mleka poprzez zwiększenie wydajności jednostkowej i poprawa jego jakości,
  - zwiększenie mięsności trzody chlewnej.

3.4.1.3. Polityka gminy wobec obszarów wiejskich

Podstawowym warunkiem wielofunkcyjnego rozwoju obszarów wiejskich jest szeroko rozumiany rozwój lokalnej przedsiębiorczości pozwalający wzbogacić i zróżnicować przestrzeń gospodarczą wsi o funkcje alternatywne i komplementarne względem rolnictwa, a więc działania w kierunku:

- 1) Rozwoju lokalnej przedsiębiorczości na wsi w kierunku tworzenia nowych, dodatkowych źródeł dochodu rolników:
- stymulowanie rozwoju gospodarstw agroturystycznych we współpracy z ośrodkami doradztwa rolniczego, samorządu rolniczego oraz instytucji wspomagających finansowanie procesu restrukturyzacji rolnictwa - opracowanie programu rozwoju agroturystyki w gminie,
  - stymulowanie rozwoju produkcji zdrowej żywności, a także kierunków działalności nastawionych głównie na turystę (np. jeździectwo, przetwórstwo własnych płodów rolnych, itp.)
  - podniesienie ogólnego stanu estetycznego i sanitarnego wsi (inwestycje komunalne, organizacja różnych konkursów, np. na najładniejszą zagrodę, itp.).
- 2) Organizację infrastruktury otoczenia rolnictwa, a w szczególności:
- udzielanie pomocy w tworzeniu grup producenckich, grup marketingowych, spółdzielni, spółek kapitałowych i innych podmiotów mających wpływ na wzrost efektywności produkcji rolnej.
- 3) Podnoszenia jakości lokalnych zasobów siły roboczej, a w szczególności :
- organizacja szkoleń obejmujących: tworzenie i funkcjonowanie małych firm, zasady księgowości, zasady marketingu, przygotowanie biznesplanów, wniosków kredytowych, itp.

3.4.2. Działania stymulujące rozwój przedsiębiorczości

Rozwój działalności produkcyjnej w gminie odbywać się może poprzez :

Tworzenie stref aktywności gospodarczej na terenach mało przydatnych dla prowadzenia intensywnej gospodarki rolnej (pozyskiwanie terenów atrakcyjnych dla potencjalnych inwestorów) oraz rozwój działalności usługowej.

Realizacja powyższego zadania pozwolić może na osiągnięcie następujących rezultatów :

- zmiana niekorzystnej struktury zatrudnienia,
- zmniejszenie liczby bezrobotnych,
- wzrost dochodów gminy.

Tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi przedsiębiorczości wymagać będzie prowadzenia działań na rzecz:

- 1) Tworzenia zasobów gruntów komunalnych;
- 2) Wyznaczenia terenów pod tzw. zorganizowaną działalność gospodarczą (aktywizację gospodarczą);
- 3) Uzbrojenie terenów przeznaczonych pod inwestycje;
- 4) Stworzenie preferencji podatkowych;
- 5) Przygotowanie pakietu informacyjnego o gminie zawierającego ofertę inwestycyjną;
- 6) Stworzenie banku danych o nieruchomościach (tereny, budowle, obiekty przemysłowe i handlowe) pozwalające na szybkie przygotowanie ofert dla potencjalnych inwestorów;
- 7) Wspieranie tworzenia instytucji z "otoczenia biznesu".

3.4.3. Kierunki rozwoju funkcji turystyczno-rekreacyjnej gminy

Pełne wykorzystanie walorów kulturowych, przyrodniczych i krajobrazowych gminy pozwoli na dalszy rozwój jej funkcji turystycznej i rekreacyjnej. Rozwój turystyki musi być kontrolowany aby nie powodował degradacji środowiska przyrodniczego a jednocześnie przyczyniał się do wzrostu gospodarczego gminy.

Obszarami preferowanymi do koncentracji funkcji rekreacyjno- wypoczynkowych są:

- 1) miasto Osieczna z istniejącymi już terenami zabudowy letniskowej i obiektami sportowo-rekreacyjnymi oraz wyznaczonymi terenami zabudowy mieszkaniowo-letniskowej i letniskowej w rejonie Jeziora Łoniewskiego;
- 2) wieś Łoniewo z istniejącym i planowanym terenem zabudowy letniskowej w rejonie Jeziora Łoniewskiego;
- 3) wieś Jeziorki z istniejącym zapleczem turystyczno-hotelowym (zespół dworsko-folwarczny) i hodowlą koni;
- 4) wieś Wojnowice, predystynowana do rozwoju funkcji turystycznej jako miejscowość z szeroką ofertą letniskową – agroturystyczną i wyznaczonymi niewielkimi terenami zabudowy letniskowej dla turystyki pobytowej z funkcją rekreacyjną w rejonie Jeziora Wojnowickiego oraz na terenach wyeksploatowanej żwirowni;
- 5) wieś Witosław, predystynowana do rozwoju funkcji turystycznej jako miejscowość z szeroką ofertą letniskową – agroturystyczną i wyznaczonymi niewielkim terenem zabudowy letniskowej dla turystyki pobytowej z funkcją rekreacyjną w rejonie Jeziora Witosławskiego;
- 6) wieś Świerczyna, predystynowana do rozwoju funkcji turystycznej ze względu na wyznaczone obowiązującym planem zagospodarowania przestrzennego tereny zabudowy mieszkaniowo-letniskowej w rejonie Jeziora Świerczyńskiego Małego – turystyka pobytowa z funkcją rekreacyjną;

- 7) wieś Grodzisko, predystynowana do rozwoju funkcji turystycznej ze względu na wyznaczone obowiązującym planem zagospodarowania przestrzennego tereny zabudowy lotniskowej w rejonie Jeziora Grodzkiego – turystyka pobytowa z funkcją rekreacyjną.

Ponadto ze względu na dużą atrakcyjność przyrodniczo-krajobrazową i kulturową wszystkie miejscowości na terenie gminy posiadają predyspozycje do rozwoju agroturystyki oraz turystyki świątecznej o charakterze wypoczynkowym i poznawczym.

Drogi rowerowe, w tym droga rowerowa z Leszna do Osiecznej, liczne szlaki turystyczne lokalne i o znaczeniu ponadlokalnym (Szlak Cysterski, Ziemiański Szlak Rowerowy, Droga Świętego Jakuba i in.) powodują, że obok turystyki pobytowej na terenie gminy istnieją bardzo dobre warunki do rozwoju:

- turystyki pieszej,
- turystyki rowerowej,
- turystyki kajakowej.

Proponowane działania w zakresie kontrolowanego rozwoju turystyki i rekreacji na terenie gminy:

- 1) Opracowanie dla obszarów preferowanych do rozwoju funkcji turystyczno-rekreacyjnych koncepcji zagospodarowania lub miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego;
- 2) Zakaz lokalizowania zabudowy lotniskowej i mieszkaniowo-lotniskowej poza terenami wskazanymi w niniejszym studium oraz wymóg opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla ww. zabudowy;
- 3) Budowę krajoznawczych tras rowerowych i pieszych;
- 4) Tworzenie odpowiedniej bazy i wspieranie wędkarstwa jako formy spędzania czasu i atrakcji turystycznej;
- 5) Stymulowanie rozwoju agroturystyki i rozwoju bazy turystycznej np. poprzez odpowiednią politykę podatkową;
- 6) Prowadzenie szerokiej akcji informacyjnej propagującej walory przyrodnicze i krajobrazowe gminy;
- 7) Upowszechnianie sportu masowego i rekreacji wśród dzieci i młodzieży, poprzez:
  - rozbudowę bazy rekreacyjnej i sportowej oraz dbałość o jej stan,
  - tworzenie warunków do szerokiego dostępu do obiektów kultury, sportu i rekreacji, propagowanie aktywnych form wypoczynku, organizacja masowych imprez integrujących społeczność gminy,
  - umacnianie i rozwój sieci stowarzyszeń kultury fizycznej o charakterze lokalnym i środowiskowym prowadzących działalność z dziećmi i młodzieżą,
  - promocję różnych systemów współzawodnictwa sportowego na szczeblu lokalnym i środowiskowym.

3.5. POLITYKA SPOŁECZNA GMINY

Polityka społeczna gminy opierać się powinna o strategiczny program rozwoju edukacji, ochrony zdrowia, kultury i poprawy warunków bytowych mieszkańców i zmierzać do:

- 1) Podniesienia poziomu wykształcenia społeczeństwa, poprzez:
  - poprawę warunków nauki w szkolnictwie podstawowym (modernizacja obiektów szkolnych, budowa sal gimnastycznych, tworzenie nowoczesnych pracowni językowych i komputerowych – umożliwienie młodzieży szerokiego dostępu do *internetu*,
  - poszerzenie możliwości zdobycia wykształcenia średniego drogą edukacji ustawicznej,
  - tworzenie warunków do powstawania szkolnictwa niepublicznego,

- tworzenie warunków materialnych i technicznych umożliwiających wyrównywanie szans rozwojowych dzieci i młodzieży w środowiskach lokalnych o zróżnicowanym poziomie życia.
- 2) Dostosowania kierunków i poziomu wykształcenia dla potrzeb rynku pracy, przez:
- tworzenie warunków do zdobywania kwalifikacji zawodowych zgodnych z wymogami nowoczesnej gospodarki i potrzebami lokalnymi (np. uruchamianie nowych kierunków kształcenia),
  - rozwój form kształcenia ustawicznego dla dorosłych związanych z potrzebą zmian kwalifikacji zawodowych, uzyskania nowych umiejętności,
  - stworzenie efektywnego systemu doradztwa zawodowego na wszystkich szczeblach edukacji.
- 3) Poprawy stanu zdrowia mieszkańców poprzez rozbudowę i modernizację bazy służby zdrowia:
- poprawę dostępności do usług podstawowej opieki zdrowotnej oraz podniesienie jakości świadczonych usług (modernizacja obiektów, wyposażenia, zwiększenie zatrudnienia lekarzy); wspieranie placówek lecznictwa niepublicznego,
  - dostosowanie oferty świadczeń medycznych do aktualnych potrzeb zdrowotnych mieszkańców.
- 4) Ochrony i wykorzystania dziedzictwa kulturowego gminy, poprzez :
- wspieranie wszelkich inicjatyw rewaloryzujących istniejące obiekty zabytkowe,
  - tworzenie warunków do wszechstronnej działalności zespołów folklorystycznych, grup śpiewających, twórców sztuki ludowej, imprez folklorystycznych poprzez opiekę merytoryczną, finansową i organizacyjną gminnych instytucji kultury,
  - stworzenie systemu edukacyjnego rozwijającego u dzieci i młodzieży poczucie odpowiedzialności, miłości do ojczyzny, poszanowania dla dziedzictwa kulturowego.
- 5) Podniesienia poziomu dostępności do mieszkań, poprzez :
- stworzenie programu budownictwa mieszkaniowego uwzględniającego pozyskiwanie gruntów do zasobów komunalnych, kompleksowe uzbrajanie terenów, promocji budownictwa jednorodzinnego (w tym szeregowego), nawiązania i rozwinięcia kontaktów z wyspecjalizowanymi inwestorami (developerami) i jednostkami obsługującymi (głównie finansowymi),
  - powołanie towarzystwa budownictwa społecznego,
  - poprawa stanu istniejących zasobów mieszkaniowych poprzez kapitalne i bieżące remonty w kierunku podniesienia standardów wyposażenia poprzez przeznaczenie w budżetach gminy większych środków na remont i modernizację gminnych zasobów mieszkaniowych,
  - zwiększenie zasobów mieszkań socjalnych dla rodzin najuboższych stosownie do sytuacji budżetowej gminy.
- 6) Poprawy funkcjonowania systemu pomocy społecznej, poprzez:
- opracowywanie i wdrażanie programów na rzecz wyrównywania poziomu życia mieszkańców gminy,
  - rozwój pracy socjalnej skierowanej na pomoc osobom i rodzinom we wzmocnieniu lub odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie,
  - rozwój usług opiekuńczych, poradnictwa specjalistycznego i profilaktyki społecznej.
- 7) Ograniczenia bezrobocia, poprzez :
- sukcesywne zmniejszanie stopnia bezrobocia poprzez wzrost aktywności gospodarczej, rozwój aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu w tym prowadzenie prac interwencyjnych i robót publicznych na rzecz rozwoju infrastruktury gminnej.

Realizacja tych kierunków jest jednym z kluczowych elementów osiągnięcia rozwoju w sferze społecznej. Podnoszenie świadomości obywatelskiej, poziomu wykształcenia i kultury powinno znajdować swój wyraz w rozwijaniu instytucji samopomocowych, oraz w aktywnym udziale mieszkańców w życiu publicznym miasta i gminy.

3.6. KIERUNKI ROZWOJU KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

3.6.1. Kierunki rozwoju komunikacji

W perspektywie wieloletniej proponuje się następujące kierunki poprawy systemu komunikacyjnego gminy:

1. Poprawa parametrów technicznych dróg przebiegających w obszarze administracyjnym gminy, mająca wpływ na bezpieczeństwo i komfort jazdy, w tym przebudowa drogi powiatowej nr 4782P na odcinku Osieczna – Bojanice.
2. Budowa dróg rowerowych o znaczeniu lokalnym.
3. Dostosowanie drogi krajowej nr 12 do wymogów techniczno-obronnych określonych w przepisach odrębnych dotyczących przygotowania i wykorzystania transportu na potrzeby obronne państwa.

3.6.2. Kierunki rozwoju infrastruktury technicznej

Rozwój infrastruktury technicznej skutkuje poprawą jakości życia mieszkańców gminy oraz podnosi atrakcyjność inwestycyjną gminy.

W perspektywie wieloletniej proponuje się następujące kierunki rozwoju infrastruktury technicznej gminy:

1. Rozbudowa i modernizacja systemu wodociągowego na terenie gminy:
  - a. wyznaczenie strefy ochrony pośredniej komunalnych ujęć wody w Trzebani i Wolkowie,
  - b. rozbudowa ujęcia i SUW w Trzebani,
  - c. rozbudowa oraz modernizacja ujęcia i SUW w Dobramyśli, Grodzisku, Wolkowie, Wojnowicach i Ziemnicach-Górcze,
  - d. modernizacja SUW w Świerczynie,
  - e. rozbudowa SUW w Łoniewie,
  - f. wymiana sieci wodociągowej z rur stalowych w m. Grodzisko,
  - g. wymiana sieci wodociągowej z rur a-c w m. Ziemnice, Górka, Łoniewo i Dobramyśl,
  - h. wodociągowanie nowych terenów zainwestowanych.
2. Rozbudowa systemu kanalizacyjnego na terenie gminy:
  - a. rozbudowa komunalnej oczyszczalni ścieków w Osiecznej do średniej przepustowości $Q_{\text{śrd}} = 800 \text{ m}^3/\text{dobę}$,
  - b. budowa sieci kanalizacji sanitarnej w m. Grodzisko, Łoniewo i Świerczyna,
  - c. budowa sieci kanalizacyjnej na nowych terenach zainwestowanych w m. Osieczna i Kąkolewo,
  - d. realizacja indywidualnych systemów odprowadzania ścieków – na terenach o korzystnych warunkach gruntowo-wodnych proponuje się zastosowanie przydomowych oczyszczalni ścieków. Na terenach o niekorzystnych warunkach gruntowo-wodnych do czasowego gromadzenia ścieków należy stosować szczelne, atestowane zbiorniki bezodpływowe.

3. Modernizacja i rozbudowa systemu energetycznego na terenie gminy – budowa nowej infrastruktury sieciowej średniego napięcia SN 15 kV i niskiego napięcia nn 0,4 kV oraz przebudowa istniejącej infrastruktury sieciowej w tym linii wysokiego napięcia WN 110 kV zlokalizowanych na obszarze gminy wraz z korektą ich trasy.
4. Rozbudowa systemu gazowniczego na terenie gminy – gazyfikacja w I etapie miejscowości Grodzisko i Świerczyna.
5. Budowa gazociągu w/c Dn 1000 Lwówek – Odolanów – inwestycja ponadlokalna.
6. Rozbudowa systemu telekomunikacyjnego na terenie gminy – budowa sieci szerokopasmowych.
7. Propagowanie i realizacja inwestycji z zakresu przyjaznych środowisku technologii grzewczych w celu obniżenia emisji substancji szkodliwych do atmosfery.
8. Budowa indywidualnych źródeł energii – mikroinstalacji o mocy nie przekraczającej maksymalnych wielkości określonych przepisami odrębnymi.

3.7. KIERUNKI ROZWOJU GOSPODARKI ODPADAMI

W strategii gospodarki odpadami komunalnymi nadrzędnym celem jest dostosowanie przyszłych rozwiązań do standardów europejskich.

Zmniejszenie ilości odpadów biodegradowalnych deponowanych na składowiskach powinno być osiągnięte poprzez stosowanie metod recyklingu, kompostowania, produkcji biogazu oraz wprowadzania innych działań, które zmierzają do odzysku materiałów i energii.

Dla osiągnięcia założonych tych celów, oraz chcąc przystosować się do wymogów przepisów ustawy o odpadach i dyrektyw Unii Europejskiej, na terenie gminy Osieczna powinny być podjęte działania:

1. Ograniczające ilości odpadów przekazywanych do składowania odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne przez zintensyfikowanie odzysku surowców wtórnych i przekazywanie ich do odzysku i recyklingu;
2. Redukujące do minimum zawartość składników ulegających biodegradacji w odpadach kierowanych na składowisko innych niż niebezpieczne i obojętne;
3. Eliminujące odpadów niebezpiecznych ze strumienia odpadów komunalnych poprzez ich zbiórkę i przekazanie do unieszkodliwiania.

Ponadto proponuje się:

- 1) Doskonalenie zorganizowanego systemu zbierania odpadów komunalnych;
- 2) Podniesienie skuteczności i rozszerzenie selektywnej zbiórki odpadów;
- 3) Zwiększenie efektywności odbioru odpadów wielkogabarytowych;
- 4) Stworzenie systemu kontroli zagospodarowania odpadów zawierających azbest;
- 5) Podniesienie świadomości ekologicznej i społecznej mieszkańców;
- 6) Podejmowanie działań minimalizujących ilość powstających odpadów:
  - wprowadzanie technologii niskoodpadowych,
  - zastępowanie niskiej jakości paliw stałych innymi nośnikami energii,
  - intensyfikowanie odzysku surowców z odpadów poprzez wprowadzanie nowych rozwiązań techniczno-organizacyjnych segregacji,
  - wzrost stopnia gospodarczego wykorzystania surowców wtórnych wydzielanych ze strumienia odpadów.

4. KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE FUNKCJONALNO – PRZESTRZENNEJ GMINY

4.1. CELE POLITYKI PRZESTRZENNEJ

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy określa politykę gminy w zakresie gospodarowania przestrzenią, uwzględniając poprawę jakości życia mieszkańców, chroniąc i podnosząc walory lokalnego środowiska przyrodniczego i kulturowego. Zadaniem niniejszego studium jest określenie możliwej do realizowania w okresie wieloletnim, kompleksowej polityki rozwoju przestrzennego gminy z wykorzystaniem zewnętrznych i wewnętrznych uwarunkowań.

Ustalenia niniejszego studium stanowią wytyczne do opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na terenie miasta i gminy Osieczna.

Celem polityki przestrzennej określonej w niniejszym studium jest:

1. Wskazanie obszarów, dla których przewiduje się lokalizację funkcji ponadlokalnych; wszelkie zamierzenia i działania na tych obszarach będą podstawą negocjacji administracji samorządowej i rządowej do określenia wspólnej polityki zagospodarowania przestrzennego;
2. Wskazanie obszarów podlegających ochronie na podstawie przepisów prawnych;
3. Określenie problemów własnych i synchronizacja ich z celami wojewódzkimi (rządowymi);
4. Koordynacja zamierzeń własnych władz samorządowych w zakresie działalności inwestycyjnej nastawionej na poprawę jakości życia mieszkańców miasta i gminy,
5. Określenie lokalnych działań mających za zadanie promocję miasta i gminy dla utrwalenia i podniesienia turystycznego charakteru gminy.

Podstawą do ustalenia polityki przestrzennej gminy była baza poznawcza oparta na analizie stanu i rozwoju środowiska przyrodniczego, kulturowego, uwarunkowań społeczno-gospodarczych i infrastrukturalnych. Zagadnienia te rozpatrywano w różnych warstwach tematycznych. Wnioski z przeprowadzonych analiz były podstawą do przyjęcia niniejszego opracowania.

Merytorycznie zakresem opracowania objęto obszar gminy Osieczna w jej granicach administracyjnych. Wszelkie zagadnienia gospodarcze, przyrodnicze, kulturowe, społeczne i infrastrukturalne rozpatrywano w układzie z gminami i terenami stykowymi w nawiązaniu ogólnym do problematyki wojewódzkiej.

Polityka przestrzenna na obszarze gminy wspomagać ma realizację głównych celów rozwoju miasta i gminy, uwzględniając istniejące uwarunkowania przyrodnicze, kulturowe, gospodarcze i społeczne oraz mając na uwadze poprawę jakości życia mieszkańców, możliwość stworzenia nowych miejsc pracy oraz utrzymanie i utrwalenie dotychczasowej rolniczo-turystycznej funkcji gminy.

4.2. STRUKTURA FUNKCJONALNO - PRZESTRZENNA MIASTA I GMINY

4.2.1. Hierarchia sieci osadniczej

Biorąc pod uwagę istniejące wyposażenie w usługi, w tym szczególnie infrastrukturę społeczną, dotychczasowy rozwój gospodarczy, uwarunkowania przyrodnicze, kulturowe i inne, a także dalsze przewidywania rozwoju ww. funkcji, ustala się następującą hierarchię sieci osadniczej:

- 1) **Miasto Osieczna** – siedziba władz Gminy, wielofunkcyjny ośrodek o znaczeniu lokalnym w odniesieniu do obszaru gminy, z oddziaływaniem poza granice gminy w zakresie ochrony zdrowia – Centrum Rehabilitacji im. Prof. Mieczysława Walczaka.

Miasto skupia wszelkie usługi z zakresu administracji, oświaty, zdrowia, kultury, zapewnienia bezpieczeństwa, również elementy infrastruktury technicznej, które nastawione są na zaspokojenie potrzeb własnych mieszkańców całej gminy - oczyszczalnia ścieków komunalnych. Sezonowo nastawione również na obsługę ruchu turystycznego.

- 2) **Wieś Kąkolewo** – wielofunkcyjny ośrodek uzupełniający funkcje miasta w zakresie oświaty, kultury i niektórych elementów infrastruktury technicznej, nastawiony na obsługę mieszkańców południowej części gminy.
- 3) **Wieś Świerczyna** – ośrodek uzupełniający nastawiony na obsługę wschodniej części gminy.
- 4) **Pozostałe jednostki osadnicze** – ośrodki podstawowe będące wsiami sołeckimi: Dobramyśl, Drzeczkowo, Frankowo, Grodzisko, Jezioriki, Kąty, Kleszczewo, Łoniewo, Miąskowo, Popowo Wonieskie, Trzebania, Witostaw, Wojnowice, Wolkowo i Ziemnice, wyposażone w elementarny zestaw usług, najczęściej usługi handlu i rzemiosła.

4.2.2. Układ funkcjonalno – przestrzenny miasta Osieczna

Miasto Osieczna podzielone zostało na trzy strefy funkcjonalne o różnym stopniu dopuszczalnego zainwestowania terenu :

1. **Strefa A – intensywnego rozwoju zainwestowania miejskiego** obejmująca centralną i północno-wschodnią część miasta.

W strefie A dominującymi funkcjami są: mieszkalnictwo i usługi ogólnomiejskie.

- a. Dopuszcza się zabudowę mieszkaniową o różnym stopniu intensywności;
- b. Dopuszcza się lokalizację obiektów produkcji i usług nieuciążliwych, w tym produkcji i usług rzemieślniczych, których oddziaływanie nie powoduje przekroczenia standardów jakości środowiska określonych w przepisach odrębnych, poza terenem do którego inwestor posiada tytuł prawny;
- c. Zakazuje się realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów odrębnych. Zakaz nie dotyczy realizacji nowych lub rozbudowy i modernizacji istniejących przedsięwzięć, dla których przeprowadzona procedura oddziaływania na środowisko wykaże brak niekorzystnego wpływu na środowisko oraz istniejącą i planowaną zabudowę mieszkaniową.

2. **Strefa B – ograniczonego rozwoju zainwestowania miejskiego** obejmująca zachodnią część miasta

W strefie B dominującymi funkcjami jest mieszkalnictwo i usługi.

- a. Dopuszcza się zabudowę mieszkaniową i letniskową o niskim stopniu intensywności;
- b. Dopuszcza się lokalizację nowych obiektów usług nieuciążliwych, w tym usług rzemieślniczych, których oddziaływanie nie powoduje przekroczenia standardów jakości środowiska określonych w przepisach odrębnych, poza terenem do którego inwestor posiada tytuł prawny;
- c. W strefie B zakazuje się wyznaczania nowych terenów zabudowy na obszarach Natura 2000 - PLB 300005 „Zbiornik Wonieść” i PLH300014 „Zachodnie Pojezierze Krzywińskie” oraz na terenach przyległych do rzeki Samicy. Dopuszcza się jedynie przebudowę i rozbudowę istniejących obiektów i lokalizację nowych obiektów na terenach istniejącej zabudowy;
- d. Zakazuje się realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów odrębnych. Zakaz nie dotyczy realizacji nowych lub rozbudowy i modernizacji istniejących przedsięwzięć, dla których przeprowadzona procedura oddziaływania na środowisko wykaże brak niekorzystnego wpływu na środowisko oraz istniejącą i planowaną zabudowę mieszkaniową.

3. **Strefa C – ograniczonego rozwoju turystyki i wypoczynku** obejmująca południowo-wschodnią część miasta.

Strefa C położona jest w granicach obszaru Natura 2000 – PLH300014 „Zachodnie Pojezierze Krzywińskie”.

- a. Dopuszcza się zabudowę mieszkaniową i letniskową o niskim stopniu intensywności, jedynie na terenach wyznaczonych w niniejszym Studium i objętych obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego; nie dopuszcza się lokalizacji zabudowy mieszkaniowej i letniskowej bez wcześniejszego opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego;
- b. Na pozostałych terenach zakazuje się lokalizacji zabudowy kubaturowej. Zakaz nie dotyczy obiektów infrastruktury technicznej;
- c. Zakazuje się realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów odrębnych. Zakaz nie dotyczy sieci i obiektów infrastruktury technicznej.

4.3. TERENY ZAINWESTOWANE I PLANOWANE DO ZAINWESTOWANIA

4.3.1. Główne zasady wyboru terenów pod zabudowę

Możliwości lokalizacji nowych obiektów określono poprzez eliminację terenów, które ze względu na uwarunkowania wykluczone są z zabudowy. Są to:

- zbiorniki wód powierzchniowych,
- kompleksy i tereny leśne,
- obszary udokumentowanych złóż surowców naturalnych,
- obszary szczególnie cenne przyrodniczo,
- obiekty archeologiczne objęte ścisłą ochroną konserwatorską – strefa „AW”.

Ponadto uwzględniono ograniczenia w zagospodarowaniu terenów, związane z występowaniem:

- gruntów rolnych wysokich klas bonitacyjnych podlegających ochronie,
- obszarów chronionych ze względów sanitarnych i ekologicznych np. stref ochronnych ujęć wody,
- obszarów objętych szczególnymi formami ochrony, związanymi z zakazami i nakazami w zakresie gospodarki przestrzennej, ujętymi w stosownych dokumentach dot. objęcia terenów ochroną lub planach ochrony,
- obszarów uznanych w trakcie opracowania za szczególnie cenne przyrodniczo - wyznaczonych korytarzy ekologicznych,
- stref uciążliwości lub stref bezpieczeństwa istniejących obiektów, dla których obowiązują zakazy i ograniczenia lokalizacyjne np. strefy uciążliwości obiektów infrastruktury technicznej, tras komunikacyjnych itp.,
- stref ochrony konserwatorskiej „A” ,
- stref ochrony zaewidencjonowanych stanowisk archeologicznych „W” ,
- chronionych osi widokowych i obszarów ekspozycji,
- wyrobisk poeksploatacyjnych,
- braku możliwości lub utrudnień w zakresie uregulowania gospodarki wodno – ściekowej,
- zagrożenia hałasem komunikacyjnym (dot. miejscowości leżących przy trasach komunikacyjnych o dużym natężeniu ruchu).

Pod zabudowę należy przeznaczyć przede wszystkim działki niezabudowane, leżące w granicach zwartej zabudowy jednostek osadniczych.

Na terenach, leżących w granicach zwartej zabudowy miejscowości, uzupełnianie zabudowy (zabudowa plombowa) może następować bez wcześniejszego sporządzenia planu miejscowego, na podstawie decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

Ustala się zakaz rozpraszania zabudowy przez realizację nowej zabudowy kolonijnej lub powiększanie istniejących już kolonii, a także przez ograniczenie procesów liniowej urbanizacji przy drodze krajowej i wojewódzkiej oraz drogach powiatowych.

Tereny już zabudowane, znajdujące się poza granicami zwartej zabudowy wsi, mogą być włączone do tych granic, jeżeli leżą w bezpośrednim ich sąsiedztwie (w odległości do 100 m od granicy istniejącej zabudowy).

Pod zabudowę mogą być również przeznaczane grunty rolne klas IV-VI położone w bezpośrednim sąsiedztwie terenów już zabudowanych lub przeznaczonych pod zabudowę (w odległości do 50 m od granicy tej zabudowy).

Przeznaczenie pod zabudowę gruntów rolnych, dla których wymagane jest uzyskanie zgody na zmianę przeznaczenia na cele nierolnicze i nieleśne, wiąże się z obowiązkiem sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, w którym uwzględnione być muszą uwarunkowania wykluczające i ograniczające zabudowę a także działania przyjęte jako polityka przestrzenna gminy.

Przyjęto również zasadę adaptacji w Studium terenów wyznaczonych pod zabudowę w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

4.3.2. Tereny zabudowy mieszkaniowej – MN, mieszkaniowo-usługowej – MU i zagrodowej – RM

Na terenach przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową, mieszkaniowo-usługową i zagrodową dopuszcza się lokalizację obiektów usługowych i produkcyjnych, których oddziaływanie nie powoduje przekroczenia standardów jakości środowiska określonych w przepisach odrębnych, poza terenem do którego inwestor posiada tytuł prawny.

Zakazuje się realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów odrębnych. Zakaz nie dotyczy realizacji nowych lub rozbudowy i modernizacji istniejących przedsięwzięć, dla których przeprowadzona procedura oddziaływania na środowisko wykaże brak niekorzystnego wpływu na środowisko oraz sąsiadującą zabudowę.

Na terenach zabudowy mieszkaniowej **MN**, mieszkaniowo-usługowej **MU** i zagrodowej **RM** dopuszcza się lokalizację:

- 1) Budynków mieszkalnych jedno- i wielorodzinnych;
- 2) Zabudowy zagrodowej oraz obiektów hodowli zwierząt jedynie na terenach wiejskich; nie dopuszcza się lokalizacji nowej zabudowy zagrodowej i obiektów hodowli zwierząt w granicach miasta Osieczna;
- 3) Obiektów usługowych;
- 4) Obiektów produkcji i usług rzemieślniczych;
- 5) Obiektów kubaturowych towarzyszących i uzupełniających funkcje podstawowe;
- 6) Zieleni towarzyszącej i urządzonej – parków, skwerów, zieleńców, placów zabaw;
- 7) Obiektów sportowych i rekreacyjnych;
- 8) Obiektów, urządzeń i sieci infrastruktury technicznej oraz komunikacyjnej, w tym dróg rowerowych;
- 9) Dopuszcza się łączne występowanie funkcji mieszkaniowej i usługowej lub produkcyjno-usługowej na jednej działce.

Przy realizacji zabudowy należy uwzględnić następujące czynniki wpływające na formę budynku:

- a. tradycja budowlana,
- b. możliwość wykorzystania materiałów miejscowych,
- c. poziom kwalifikacji miejscowych rzemieślników,
- d. uwarunkowania krajobrazowe,
- e. warunki środowiska,
- f. ograniczenia fizjograficzne,
- g. kontekst przestrzenny,

Dla obiektów lokalizowanych wzdłuż dróg i w sąsiedztwie linii energetycznych i gazowych stosować należy odległości wynikające z przepisów szczególnych i odrębnych zawarte w rozdz. 4.4.

4.3.3. Tereny zabudowy usługowej – U

Na terenach zabudowy usługowej **U** dopuszcza się lokalizację:

- 1) Obiektów usług nieuciążliwych, których oddziaływanie nie wykracza poza granice terenu do którego inwestor posiada tytuł prawny;
- 2) Obiektów towarzyszących uzupełniających funkcję podstawową, obiektów, urządzeń i sieci infrastruktury technicznej oraz komunikacyjnej, w tym dróg rowerowych;
- 3) Zieleni towarzyszącej i izolacyjnej;
- 4) Budynków mieszkalnych służących właścicielom terenu, prowadzącym działalność usługową;
- 5) Zakazuje się wydzielania działek pod zabudowę mieszkaniową i letniskową;
- 6) Zakazuje się realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów odrębnych. Zakaz nie dotyczy realizacji nowych lub rozbudowy i modernizacji istniejących przedsięwzięć, dla których przeprowadzona procedura oddziaływania na środowisko wykaże brak niekorzystnego wpływu na środowisko oraz sąsiadującą zabudowę.

4.3.4. Tereny zabudowy letniskowej i mieszkaniowo-letniskowej MNL i ML

Na terenach zabudowy letniskowej i mieszkaniowo-letniskowej **MNL i ML** dopuszcza się lokalizację:

- 1) Obiektów służących rekreacji zbiorowej i rekreacji indywidualnej;
- 2) Obiektów mieszkalnych całorocznych – jednorodzinnych;
- 3) Obiektów usługowych nieuciążliwych, których oddziaływanie nie wykracza poza granice terenu do którego inwestor posiada tytuł prawny – usługi handlu, gastronomii, sportu i rekreacji, oświaty i kultury, ochrony zdrowia, opieki społecznej, administracji oraz usługi hotelarskie;
- 4) Zieleni towarzyszącej i urządzonej – parków, skwerów, zieleńców, placów zabaw;
- 5) Obiektów sportowych i rekreacyjnych;
- 6) Obiektów, urządzeń i sieci infrastruktury technicznej oraz komunikacyjnej, w tym dróg rowerowych;
- 7) Zakazuje się realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów odrębnych. Zakaz nie dotyczy realizacji nowych lub rozbudowy i modernizacji istniejących przedsięwzięć, dla których przeprowadzona procedura oddziaływania na środowisko wykaże brak niekorzystnego wpływu na środowisko i sąsiadującą zabudowę;

Na terenach zabudowy letniskowej i mieszkaniowo-letniskowej należy zachować następujące warunki zagospodarowania terenu:

- 1) W pasie 10 m od brzegu wód stojących i cieków zakazuje się lokalizowania obiektów i ogrodzeń działek utrudniających swobodny dostęp do zbiorników wodnych;
- 2) Dla terenów przewidywanej działalności inwestycyjnej położonych w obszarach wypoczynkowo-rekreacyjnych związanej z podstawową funkcją obszaru, zalecane jest sporządzenie planu miejscowego.

4.3.5. Tereny aktywizacji gospodarczej – AG

Tereny aktywizacji gospodarczej przeznaczone są pod zabudowę produkcyjną i usługową uciążliwą. Stanowią one ofertę inwestycyjną dla przedsiębiorców.

Na terenach aktywizacji gospodarczej lokalizować można obiekty, których uciążliwość, przekracza granice działki do której inwestor posiada tytuł prawny. Spełniony być musi być jednak warunek zachowania wymaganych prawem parametrów w zakresie ochrony atmosfery i ochrony przed hałasem na granicy sąsiadujących terenów podlegających ochronie.

Na terenach aktywizacji gospodarczej prowadzić można dowolną działalność produkcyjną spełniającą wymogi ochrony środowiska oraz wymogi zdrowotno-sanitarne. Wyjątek stanowi hodowla zwierząt, która może być prowadzona jedynie na terenach aktywizacji gospodarczej zlokalizowanych poza obszarem miasta Osieczna. Dopuszczalne są również wszystkie rodzaje usług z wyjątkiem handlu wielkopowierzchniowego. Dopuszcza się lokalizację: obiektów służących prowadzeniu działalności gospodarczej, obiektów, urządzeń i sieci infrastruktury technicznej oraz komunikacyjnej, zieleni towarzyszącej i izolacyjnej.

Na terenach aktywizacji gospodarczej **AG** zakazuje się lokalizacji:

- 1) Obiektów mogących pogorszyć stan czystości wód podziemnych i powierzchniowych, bez równoczesnej instalacji urządzeń zabezpieczających i ograniczających szkodliwość zanieczyszczeń do poziomu dopuszczalnego określonego w obowiązujących przepisach;
- 2) Obiektów mogących pogorszyć stan powietrza atmosferycznego, bez równoczesnej instalacji urządzeń zabezpieczających i ograniczających emisję zanieczyszczeń do poziomu dopuszczalnego określonego w obowiązujących przepisach;
- 3) Obiektów i urządzeń mogących podwyższyć poziom hałasu, ponad dopuszczalny określony w obowiązujących przepisach, bez równoczesnej instalacji odpowiednich zabezpieczeń;
- 4) Obiektów wytwarzających w procesie produkcyjnym odpady wymagające zgodnie z obowiązującymi przepisami utylizacji w miejscu ich powstawania;
- 5) Wydzielania działek pod zabudowę mieszkaniową i zagrodową.

4.3.6. Wskaźniki zagospodarowania terenu

Proponuje się następujące wskaźniki zagospodarowania terenu:

1. Dla terenów zabudowy mieszkaniowej **MN**, mieszkaniowo – usługowej **MU** i zagrodowej **RM**:

miasto Osieczna i wieś Kąkolewo

- a) minimalna powierzchnia działki – 600 m²,
- b) maksymalna intensywność zabudowy – od 0,85 (zab. jednorodzinna i usługowa) do 1,2 (zab. wielorodzinna),
- c) minimalna powierzchnia biologicznie czynna – od 35% (zab. usługowa) do 50 % (zab. mieszkaniowa) powierzchni działki

pozostałe tereny wiejskie

- a) minimalna powierzchnia działki – 1000 m²,
- b) maksymalna intensywność zabudowy – od 0,65 (zab. jednorodzinna i usługowa) do 0,9 (zab. wielorodzinna),

- c) minimalna powierzchnia biologicznie czynna – od 50% (zab. usługowa) do 70 % (zab. mieszkaniowa) powierzchni działki.

Na terenach MU udział terenów zabudowy usługowej nie może przekraczać 40% łącznej powierzchni terenów zabudowy mieszkaniowej i usługowej.

2. Dla terenów zabudowy usługowej **U** i aktywizacji gospodarczej **AG**:

- a) minimalna powierzchnia działki – 1500 m²,
- b) minimalna powierzchnia biologicznie czynna – 20% powierzchni działki

3. Dla zabudowy mieszkaniowo-letniskowej i letniskowej **MNL** i **ML** :

- a) minimalna powierzchnia działki – 1000 m²,
- b) maksymalna intensywność zabudowy – 0,35,
- c) minimalna powierzchnia biologicznie czynna – 80% powierzchni działki.

4.3.7. Ustalenia dla terenów wydobycia kruszyw naturalnych

Na obszarze gminy Osieczna na gruntach wsi Wojnowice, Kąty i Miąskowo zlokalizowane są tereny wydobycia kruszyw naturalnych, stanowiące w części uzupełnienie i poszerzenie eksploatowanych obecnie złóż (Wojnowice i Kąty).

Dla terenów wydobycia kruszyw naturalnych obowiązują ustalenia jak dla terenów aktywizacji gospodarczej a ponadto:

- 1) Prowadzona działalność (eksploatacja kruszywa) nie może powodować przekroczenia standardów jakości środowiska określonych w przepisach odrębnych;
- 2) Eksploatacja kruszyw naturalnych wymaga uzyskania odpowiednich, wymaganych prawem decyzji i koncesji;
- 3) Warstwa próchniczna gleby w miejscu eksploatacji kruszywa musi zostać zdjęta, i zdeponowana w obrębie obszaru działki a po zakończeniu eksploatacji wykorzystana do rekultywacji terenu;
- 4) Warstwa nadkładu w miejscu eksploatacji kruszywa musi zostać zdjęta i zdeponowana w obrębie działki a po zakończeniu eksploatacji wykorzystana do rekultywacji terenu;
- 5) Po zakończeniu eksploatacji tereny muszą zostać zrehabilitowane, zgodnie z opracowanymi dla nich zatwierdzonymi projektami rekultywacji.
- 6) Na terenach wydobycia kruszyw naturalnych w obrębie wsi Wojnowice wyznacza się w złożu filar ochronny o szerokości min. 10 m od granicy pasa drogowego drogi wojewódzkiej nr 432.

4.4. OGRANICZENIA W ZAGOSPODAROWANIU TERENÓW

Dla obiektów lokalizowanych wzdłuż dróg i w sąsiedztwie linii energetycznych i gazowych stosować należy odległości wynikające z przepisów szczególnych i odrębnych.

Przy lokalizowaniu i realizacji nowej zabudowy należy uwzględnić poniższe ustalenia:

1. Obowiązuje zakaz bezpośredniej lokalizacji nowej zabudowy w granicach stref kontrolowanych i pasów technologicznych wyznaczonych dla sieci i urządzeń infrastruktury technicznej oraz stref uciążliwości komunikacyjnej. Ze względów bezpieczeństwa lub potrzeb eksploatacyjnych tereny znajdujące się w ww. strefach i pasach technologicznych powinny zachować swoje dotychczasowe przeznaczenie.
2. Sposób zagospodarowania terenów przeznaczonych pod lokalizację nowej zabudowy nie może kolidować z przebiegiem przez te tereny sieci infrastruktury technicznej o znaczeniu ponadlokalnym i lokalnym oraz dróg, w tym :
  - istniejącego gazociągu w/c Dn 500 relacji Krobia – Grodzisk,

- istniejącego gazociągu w/c Dn 350 relacji Krobia – Grodzisk,
  - zlikwidowanego odwiertu Kąkolewo -1,
  - planowanego gazociągu w/c Dn 1000 relacji Lwówek – Odolanów,
  - napowietrznych linii elektroenergetycznych WN 110 kV, SN 15 kV i nn. 0,4 kV,
  - drogi krajowej nr 12,
  - drogi wojewódzkiej nr 432,
  - dróg powiatowych i gminnych,
  - linii kolejowej nr 14.
3. Minimalna odległość lokalizacji nowej zabudowy kubaturowej od ww. sieci infrastruktury technicznej, wynosi :
- dla gazociągu w/c Dn 500 – obowiązuje zmniejszona strefa kontrolowana - po 33,0 m na każdą stronę od osi gazociągu;
  - dla gazociągu w/c Dn 350 – zaleca się różne odległości w zależności od rodzajów obiektów budowlanych:
    - dla miast i zespołów wiejskich budynków mieszkalnych o zwartej zabudowie – 100,0 m
    - dla budynków użyteczności publicznej i zamieszkania zbiorowego – 130,0 m
    - dla budynków mieszkalnych zabudowy jedno- i wielorodzinnej – 70,0 m
    - dla wolno stojących budynków niemieszkalnych (stodoły, szopy, garaże) – 50,0 m
    - dla obiektów zakładów przemysłowych – 100,0 m
  - dla zlikwidowanego odwiertu Kąkolewo -1 - 5,0 m
  - dla planowanego gazociągu w/c Dn 1000 – strefa kontrolowana wynosi po 6,0 m na każdą stronę od osi gazociągu
  - dla napowietrznych linii elektroenergetycznych:
    - WN 110 kV – 15,0 m od rzutu poziomego skrajnego przewodu linii,
    - SN 15 kV – 5,0 m od rzutu poziomego skrajnego przewodu linii,
    - nn – 3,0 m od rzutu poziomego skrajnego przewodu linii.

W ww. strefach zachować należy dotychczasowy sposób zagospodarowania terenu.

4. Minimalna odległość lokalizacji nowej zabudowy od dróg publicznych i kolei, zgodnie z obowiązującymi przepisami wynosi :
- dla drogi krajowej nr 12 – 10,0 m od krawędzi jezdni na terenach zabudowanych i 25 m od krawędzi jezdni na terenach niezabudowanych,
  - dla drogi wojewódzkiej nr 432 – 8,0 m od krawędzi jezdni na terenach zabudowanych i 20 m od krawędzi jezdni na terenach niezabudowanych,
  - dla dróg powiatowych – 8,0 m od krawędzi jezdni na terenach zabudowanych i 20 m od krawędzi jezdni na terenach niezabudowanych,
  - dla dróg gminnych – 6,0 m od krawędzi jezdni na terenach zabudowanych i 15 m od krawędzi jezdni na terenach niezabudowanych,
  - dla linii kolejowej – 10,0 m od granicy obszaru kolejowego, ale nie mniej niż 20,0 m od osi skrajnego toru.

Ww. minimalne odległości mogą być zmniejszone za zgodą i na warunkach zarządców sieci infrastruktury, drogi lub kolei oraz w przypadku zmiany przepisów w tym zakresie.

5. Ze względu na zasięg uciążliwości drogi wojewódzkiej i krajowej (hałas, drgania, wibracje i zanieczyszczenia powietrza) ustala się zachowanie odległości min. 90,0 m od krawędzi jezdni dla obiektów budowlanych przeznaczonych na pobyt ludzi oraz 25,0 m od krawędzi

- jezdni dla obiektów budowlanych nie przeznaczonych na pobyt ludzi. Odległości te mogą być zmniejszone pod warunkiem zastosowania w budynkach rozwiązań technicznych zmniejszających uciążliwość do poziomu określonego w odpowiednich przepisach odrębnych.
6. Obsługa komunikacyjna terenów położonych przy istniejącej drodze krajowej nr 12 możliwa jest wyłącznie poprzez układ dróg lokalnych i zbiorczych z włączeniem do drogi krajowej na istniejących skrzyżowaniach przy zachowaniu odpowiednich odległości pomiędzy nimi. Wyklucza się możliwość tworzenia bezpośrednich włączeń do drogi krajowej oraz wykorzystania istniejących zjazdów do obsługi terenów, dla których planuje się zmianę zagospodarowania obejmującą prowadzenie działalności gospodarczej na terenach o funkcji rolniczej lub mieszkaniowej.
  7. Dostępność terenu do drogi wojewódzkiej nr 432 należy zapewnić wewnętrznymi układami komunikacyjnymi połączonymi z tą drogą poprzez drogi niższej kategorii, a w przypadku ich braku bezpośrednio z drogi wojewódzkiej, za pomocą istniejących zjazdów. Dopuszcza się przebudowę włączeń do drogi wojewódzkiej (skrzyżowań i zjazdów) na warunkach określonych przez zarządcę drogi. Przy lokalizacji nowych, bezpośrednich włączeń (skrzyżowań i zjazdów publicznych) do drogi wojewódzkiej, należy uwzględnić rozwiązania techniczne pozwalające zapewnić bezpieczeństwo wszystkim użytkownikom ruchu drogowego, takie jak: rozbudowa drogi wojewódzkiej o dodatkowe pasy ruchu dla relacji skrętnych (lewoskrętów czy pasów włączenia i wyłączenia pojazdów), zmiana lokalizacji zjazdów przy równoczesnej likwidacji zjazdów istniejących, budowa dróg wewnętrznych równoległych do pasa drogowego o funkcji zbiorczo-rozprowadzającej ruch i inne.
  8. Lokalizacja infrastruktury technicznej niezwiązanej z funkcjonowaniem drogi krajowej nr 12 odbywać się może jedynie w wyjątkowych przypadkach (brak możliwości lokalizacji poza pasem drogowym) za zgodą i na warunkach podanych przez zarządcę drogi.
  9. Zakazuje się lokalizacji parkingów w pasie drogi wojewódzkiej nr 432 i drogi krajowej nr 12.
  10. Wszelkie projektowane obiekty o wysokości równej lub większej niż 50 m n.p.t. należy każdorazowo, uzgadniać z odpowiednimi Służbami Ruchu Lotniczego.
  11. Przy lokalizowaniu nowej zabudowy na terenach przyległych do powierzchniowych wód publicznych właściciel nieruchomości jest zobowiązany do pozostawienia wolnego, niezagrodzonego pasa szerokości min. 3,0 m od linii brzegu, w celu umożliwienia prowadzenia konserwacji cieków sposobem mechanicznym.
  12. Na obszarze wyznaczonej strefy ochrony pośredniej ujęcia wody „Karczma Borowa” obowiązują ograniczenia wynikające z Rozporządzenia Nr 08/2006 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej we Wrocławiu z dnia 28.08.2006 r. w sprawie ustanowienia strefy ochronnej ujęcia wody podziemnej „Karczma Borowa” obejmującej część obszaru miasta Leszna, gminy Osieczna i gminy Rydzyna, powiat leszczyński, województwo wielkopolskie.

Zgodnie z ww. rozporządzeniem na terenie ochrony pośredniej zabrania się:

- 1) lokalizowania nowych ujęć wody (nie dotyczy rozbudowy ujęcia wody „Karczma Borowa”);
- 2) wydobywania kopalin;
- 3) wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi;
- 4) lokalizowania cmentarzy oraz grzebania zwłok zwierzęcych;
- 5) lokalizowania składowisk odpadów komunalnych, niebezpiecznych, innych niż niebezpieczne i obojętne oraz obojętnych;
- 6) rolniczego wykorzystania ścieków;
- 7) stosowania środków ochrony roślin, poza dopuszczalnymi do użycia w obrębie terenów ochrony pośredniej;

- 8) przechowywania lub składowania odpadów promieniotwórczych;
  - 9) lokalizowania magazynów produktów ropopochodnych, a także rurociągów do ich transportu;
  - 10) mycia pojazdów mechanicznych, poza wydzielonymi myjniami spełniającymi wymagania przepisów ochrony środowiska;
  - 11) budowy dróg krajowych i wojewódzkich oraz torów kolejowych;
  - 12) lokalizowania zakładów przemysłowych oraz ferm chowu i hodowli zwierząt.
13. Przy planowaniu inwestycji w pobliżu terenów leśnych należy:
- 1) na granicy z lasem zachować strefę buforową w wielkości określonej przepisami odrębnymi w celu zapewnienia m.in. dojazdu przeciwpożarowego oraz możliwości prowadzenia gospodarki leśnej;
  - 2) zapewnić dojazd do planowanych inwestycji drogami innymi niż drogi leśne.

4.5. OBSZARY INWESTYCJI CELU PUBLICZNEGO

4.5.1. Obszary inwestycji o znaczeniu ponadlokalnym

Do obszarów inwestycji o znaczeniu ponadlokalnym zaliczyć należy:

1. Rezerwę terenu pod planowany gazociąg Dn 1000 wraz ze strefą kontrolowaną.
2. Tereny linii kolejowej nr 14 – jeśli elektryfikacja ww. linii znajdzie się w planach inwestycyjnych PKP PLK.

Pełen wykaz zadań o znaczeniu ponadlokalnym zawarto w rozdziale 3.1. – „Cel główny i kierunki rozwoju określone w dokumentach planistycznych i programowych”

4.5.2. Obszary inwestycji o znaczeniu lokalnym

Do obszarów inwestycji o znaczeniu lokalnym zaliczyć należy:

1. Teren usług publicznych – realizowane obecnie Centrum Kultury i Biblioteka Publiczna w Osiecznej (dz. nr ewid. 1035/1).
2. Teren usług publicznych – planowana Świetlica we wsi Jezioroki (dz. nr ewid. 24/10).
3. Teren planowanej do rozbudowy komunalnej oczyszczalni ścieków (dz. nr ewid. 195/9, 195/10 i 195/11).
4. Tereny planowanych do rozbudowy i modernizacji ujęć wody i SUW.
5. Tereny dróg powiatowych i dróg gminnych w ich docelowych przebiegach i docelowych pasach drogowych.

4.6. OBSZARY OBJĘTE OBOWIĄZKIEM SPORZĄDZENIA PLANÓW MIEJSCOWYCH

Sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego wymagać będą następujące tereny wskazane do zainwestowania:

- 1) Tereny zabudowy mieszkaniowej i usługowej wymagające podziału na działki budowlane z koniecznością wydzielenia dróg;
- 2) Tereny zabudowy letniskowej i mieszkaniowo-letniskowej;
- 3) Tereny zabudowy położone w granicach obszaru Natura 2000;
- 4) Tereny aktywizacji gospodarczej na których lokalizowane będą obiekty mogące pogorszyć stan środowiska wg obowiązujących przepisów;
- 5) Tereny zabudowy wymagające uzyskania zgody na wyłączenie gruntów z produkcji rolnej lub leśnej wg obowiązujących przepisów;

Kolejność podejmowania prac planistycznych powinna korelować z obowiązującymi programami gminnymi i uwzględniać możliwości gminy w zakresie prac związanych z uzbrojeniem technicznym i komunikacją.

W opracowywanych miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego konieczne jest uwzględnienie:

- możliwości uzbrojenia terenów planowanej zabudowy,
- ograniczeń wynikających ze stref ochronnych ujęć wody itp.
- ograniczeń wynikających ze stref uciążliwości i stref kontrolowanych urządzeń infrastruktury technicznej (przepompowni ścieków, podczyszczalni ścieków, gazociągów, linii energetycznych, dróg itp.),
- ograniczeń wynikających ze stref ochronnych od istniejących cmentarzy.

Wielkość stref ochronnych, stref uciążliwości i stref kontrolowanych określana być musi na podstawie obowiązujących przepisów.

4.7. UZASADNIENIE PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ

Ustalenia niniejszego Studium dotyczące zasięgu planowanych terenów zainwestowanych opracowano na podstawie wyników bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę, który poprzedzony został:

- analizami i prognozami demograficznymi ,
- analizami ekonomicznymi, społecznymi i środowiskowymi;
- oceną możliwości finansowania przez Gminę Osieczna infrastruktury technicznej i komunikacyjnej oraz infrastruktury społecznej związanej z planowanymi terenami zabudowy;
- prognozą maksymalnego zapotrzebowania na nową zabudowę na terenie gminy;
- określeniem chłonności, położonych na terenie gminy, obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostek osadniczych;
- określeniem chłonności obszarów przeznaczonych pod zabudowę w planach miejscowych, położonych poza granicami zwartej zabudowy jednostek osadniczych.

Opracowania analityczne, prognozy oraz bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę zawarto w odrębnym tomie p.n. „Opracowania analityczne do Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Osieczna” stanowiącym załącznik do elaboratu Studium. Załącznik ten stanowi materiał pomocniczy i nie podlega uchwaleniu przez Radę Miejską w Osiecznej.

W skład ww. opracowania wchodzi:

1. Analiza demograficzna w latach 1995 - 2015 i prognoza demograficzna dla gminy Osieczna do 2045 roku;
2. Analiza zmian sytuacji społecznej i gospodarczej w gminie Osieczna w latach 1995-2015;
3. Analiza ruchu budowlanego na terenie gminy Osieczna w latach 1995 -2015;
4. Prognoza zapotrzebowania na nową zabudowę dla gminy Osieczna do 2045 roku.;
5. Ocena chłonności obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno – przestrzennej w granicach jednostek osadniczych i obszarów objętych miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego zlokalizowanych poza obszarami zwartej zabudowy jednostek osadniczych,
6. Bilans powierzchni użytkowych planowanej zabudowy na terenie gminy Osieczna;
7. Analiza ekonomiczna do Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Osieczna wraz z oceną możliwości finansowania przez Gminę infrastruktury technicznej i komunikacyjnej oraz infrastruktury społecznej związanej z planowanymi terenami zabudowy;

8. Opracowania graficzne:

- 1) Plansza nr 1 – Środowisko przyrodnicze,
- 2) Plansza nr 2 – Środowisko kulturowe,
- 3) Plansza nr 3 – Komunikacja i infrastruktura techniczna,
- 4) Plansza nr 4 – Bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę-uwarunkowania.

W wyniku opracowanej dla potrzeb studium analizy i prognozy demograficznej dla gminy Osieczna zawierającej:

- analizę przyrostu liczby ludności na terenie gminy Osieczna w latach 1995 – 2015,
- analizę przyrostu liczby ludności na terenie gminy Osieczna w latach 1995 – 2015 w poszczególnych grupach wiekowych (lata 0-70 i powyżej),

określono prognozę rozwoju demograficznego dla gminy Osieczna w latach 2016 – 2045, zgodnie z którą dalszy przyrost ludności w mieście zwiększy się w stosunku do poziomu lat 1995 – 2015 o 50% tj. będzie wynosił 1,2% rocznie, a na terenach wiejskich ze względu na udostępnienie nowych terenów budowlanych i zwiększenie poziomu wyposażenia w usługi, przyrost ludności następować będzie trzykrotnie szybciej niż dotychczas i wyniesie 0,9% rocznie. Prognozowana liczba mieszkańców gminy w 2045 roku wyniesie 12 311 osób – wzrost liczby ludności o 2652 osoby. W mieście Osieczna prognozowana liczba ludności wyniesie 3712 osób – wzrost o 824 osoby tj. o 36%, a na terenach wiejskich liczba ludności wyniesie 8599 osób – wzrost o 1828 osób tj. o 27%.

Ponadto dla oceny zapotrzebowania na nową zabudowę przyjęto, że 50 % mieszkańców gminy w przedziale wiekowym 0-29 lat oraz 20 % mieszkańców w przedziale wiekowym 30-49 lat generować będzie zapotrzebowanie na nowe mieszkania.

W wyniku prognozy demograficznej dla gminy Osieczna ustalono, że do 2045 roku wymagane będzie wyznaczenie nowych terenów zabudowy dla zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych 4932 mieszkańców, w tym dla 1354 mieszkańców miasta Osieczna i 3578 mieszkańców pozostałych miejscowości na terenie gminy.

Na podstawie opracowanej dla potrzeb studium analizy zmiany sytuacji społecznej i gospodarczej w gminie Osieczna zawierającej :

- analizę stanu bezrobocia na terenie gminy Osieczna w latach 2003 – 2015,
- analizę liczby ludności na terenie gminy Osieczna w latach 1995 – 2015 w poszczególnych kategoriach wiekowych (przedprodukcyjnej, produkcyjnej i poprodukcyjnej),
- analizę rozwoju podmiotów gospodarczych na terenie gminy Osieczna według sektorów własnościowych w latach 1995 – 2014,
- analizę rozwoju podmiotów gospodarczych na terenie gminy Osieczna według rodzajów działalności w latach 2009 – 2014,

stwierdzono stały wzrost aktywności gospodarczej mieszkańców gminy.

W latach 1995 – 2014 liczba podmiotów gospodarczych na terenie gminy wzrosła o 119 % z 382 do 836. Na terenie miasta Osieczna utworzono 147 nowych firm tj. wzrost o 92,5 %, natomiast na terenach wiejskich powstało 307 nowych firm tj. wzrost o 137,7 %.

W przeważającej większości są to firmy prywatne – 679 podmiotów gospodarczych (81 %) a sektor publiczny reprezentują jedynie 22 firmy. W 2015 roku zanotowano dalszy wzrost zarejestrowanych firm osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą. Na terenie gminy działają obecnie 702 firmy prywatne, w tym w mieście Osieczna 237 firm a na terenach wiejskich 465 firm.

W wyniku analizy liczby ludności w poszczególnych kategoriach wiekowych stwierdzono, że liczba osób przechodzących na emeryturę w latach 2016 – 2045 wyniesie na terenie gminy 2428 osób, a liczba mieszkańców wchodzących na rynek pracy wyniesie 2016 osób. Przy założonym wzroście gospodarczym, wymagany będzie napływ co najmniej 500 pracowników spoza terenu gminy. Osoby te mogą również generować zapotrzebowanie na nową zabudowę.

W celu stymulacji dalszego rozwoju gospodarczego określono możliwy wzrost zapotrzebowania na tereny aktywizacji gospodarczej w latach 2016 – 2045, na poziomie 100 % w stosunku do powierzchni terenów istniejących zarówno w mieście Osieczna jak i na terenie gminy.

W wyniku opracowanej dla potrzeb studium analizy ruchu budowlanego na terenie gminy Osieczna” zawierającej m.in.:

- analizę ilości wybudowanych i oddawanych do użytku budynków na terenie gminy Osieczna w latach 1995 – 2015,
- analizę wydanych decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu w gminie Osieczna w latach 2010 – 2015,

stwierdzono znaczne zainteresowanie mieszkańców gminy możliwościami wyznaczenia nowych terenów budowlanych.

W latach 1995 – 2015 na terenie gminy oddano do użytku 465 budynków, w tym 345 budynków mieszkalnych z łączną liczbą 384 mieszkania o powierzchni użytkowej 56.993 m². Średnia powierzchnia użytkowa wybudowanych mieszkań wyniosła 148,42 m². W okresie dwudziestolecia liczba nowo wybudowanych budynków wahała się od 1 budynku mieszkalnego w 1996 roku do 46 budynków mieszkalnych w 2008 roku. W 2015 roku oddano do użytku 48 budynków, w tym 46 to obiekty mieszkalne. Powierzchnia użytkowa mieszkań waha się w przedziale od 100,2 m² do 190 m². W 2015 roku wynosiła średnio 124 m².

W latach 2010 – 2015 wydano łącznie 222 decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu. Najwięcej wystąpień o decyzje złożyli mieszkańcy miasta Osieczna (65) i wsi Kąkolewo (73) oraz wsi Świerczyna (17) i wsi Grodzisko (13).

Większość wydanych decyzji dotyczyła nowej zabudowy mieszkaniowej – 193 decyzje na budowę 202 budynków mieszkalnych, w tym 4 budynków wielorodzinnych (3 budynków w m. Osieczna i 1 budynku we wsi Grodzisko). Ponadto w latach 2010 – 2015 wydano 29 decyzji na zabudowę usługową (16 obiektów), produkcyjną (9 obiektów) i inne obiekty (5).

Na podstawie wydanych decyzji do końca 2015 roku zrealizowano 162 obiekty tj. 70 % , w tym na terenie miasta 33 obiekty (50%) a na terenie gminy 129 obiektów (82 %).

Niestety część decyzji wydanych dla zabudowy mieszkaniowej, dotyczyła terenów poza zwartą zabudową miejscowości.

Na podstawie ww. analiz określono prognozę zapotrzebowania na nową zabudowę dla gminy Osieczna do 2045 roku. Prognoza uwzględnia 30% współczynnik zwiększający zapotrzebowanie na tereny budowlane, przyjęty ze względu na niepewność procesów rozwojowych na terenie gminy.

Zgodnie z prognozą demograficzną i społeczno-gospodarczą, do 2045 roku liczba mieszkańców gminy Osieczna dla których przewiduje się zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniowo-usługową wyniesie 5432 osoby, w tym 1604 osoby w mieście Osieczna i 3828 osób na terenach wiejskich. Ze względu na wielkość miejscowości, znaczny wzrost liczby mieszkańców oraz bardzo intensywny rozwój w poprzednich latach prognozuje się, że miejscowość Kąkolewo skupi na swoim terenie ok. 1/3 liczby nowych mieszkańców tj. 1276 osób a w pozostałych miejscowościach zamieszka 2552 osób.

W ślad za prognozowanym na poziomie średnim 31,5 % wzrostem liczby ludności, założono że wymagany wzrost planowanej powierzchni usługowej powinien być adekwatny do wzrostu liczby ludności i wynosić w skali gminy średnio 35 % istniejącej powierzchni zabudowy usługowej. Ze względu na lepsze wyposażenie w usługi miasta Osieczna i wsi Kąkolewo oraz przewidywane, większe niż w pozostałych jednostkach tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej , w miejscowościach tych zapotrzebowanie na odrębne tereny zabudowy usługowej będzie mniejsze. Natomiast na pozostałych terenach wiejskich zapotrzebowanie to będzie wyższe. Ponadto wzrost

poziomu wyposażenia w usługi zapewniony zostanie możliwością ich realizacji w ramach zabudowy mieszkaniowo-usługowej.

Natomiast prognozowana do 2045 roku powierzchnia terenów zabudowy mieszkaniowo-letniskowej i letniskowej na obszarze gminy nie może przekroczyć (łącznie z obowiązującymi już planami miejscowym) 20% powierzchni planowanych terenów zabudowy mieszkaniowo-usługowej. Osieczna jest atrakcyjną gminą dla rozwoju turystyki pobytowej. Posiada bowiem bardzo malownicze i atrakcyjne tereny przyjeziorne i liczną sieć jezior. Tak więc istnieje bardzo silny nacisk na wyznaczanie nowych terenów zabudowy letniskowej. W ciągu ostatnich 15 lat na terenie gminy opracowano plany miejscowe dla 26,85 ha terenów zabudowy mieszkaniowo-letniskowej i letniskowej, co stanowi 10 % terenów istniejącej zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej. Ze względu na ochronę środowiska zakłada się spowolnienie tego procesu i ograniczenie możliwości wyznaczania nowych terenów letniskowych.

Wyniki prognozy maksymalnego zapotrzebowania na nową zabudowę dla gminy Osieczna zawarto w tabeli 24.

Prognozę zapotrzebowania na nową zabudowę do 2045 roku dla terenów usług i aktywizacji gospodarczej określono dla terenów wiejskich łącznie, bez wyszczególniania miejscowości Kąkolewo.

Tabela 24. Prognoza zapotrzebowania na nową zabudowę do 2045 roku

Źródło: opracowanie własne

W celu określenia wielkość powierzchni użytkowych nowej zabudowy, którą zlokalizować można na obszarach o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno –przestrzennej oraz na terenach objętych miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, położonymi poza ww. obszarami opracowano:

- 1) bilans powierzchni terenów zlokalizowanych w granicach zwartej zabudowy jednostek osadniczych,
- 2) bilans powierzchni terenów objętych miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego a zlokalizowanych poza obszarami zwartej zabudowy jednostek osadniczych.

Wyniki ww. bilansów zawarto w tabeli 25. Bilans terenów – Powierzchnie w granicach zwartej

Funkcja terenu	Maksymalne powierzchnie zabudowy (ha)		
	Całkowita brutto	Całkowita netto	Użytkowa
Wieś Kąkolewo			
MU	61,61	47,39	37,91
MNL i ML	0,00	0,00	0,00
U	-	-	-
AG	-	-	-
Pozostałe jednostki osadnicze na terenach wiejskich			
MU	123,23	94,79	56,87
MNL i ML	36,97	30,81	9,24
U	-	-	-
AG	-	-	-
łącznie tereny wiejskie			
MU	184,84	142,18	94,79
MNL i ML	36,97	30,80	9,24
U	12,48	10,40	6,24
AG	56,08	46,73	37,38
Miasto Osieczna			
MU	83,41	59,58	47,66
MNL i ML	16,68	13,90	4,17
U	4,90	3,50	2,80
AG	5,16	4,30	3,44
łącznie Gmina Osieczna			
MU	268,25	201,76	142,45
MNL i ML	53,65	44,71	13,41
U	17,38	13,90	9,24
AG	61,24	51,03	40,82

zabudowy jednostek osadniczych i w tabeli 26. Bilans terenów – Powierzchnie terenów objętych obowiązującymi mpzp.

Tabela 25. Bilans terenów - Powierzchnie w granicach zwartej zabudowy jednostek osadniczych

miejscowość	łączna pow. terenów zwartej zabudowy (ha)	powierzchnia obszarów w granicach zwartej zabudowy (ha)		powierzchnia terenów zainwestowanych poza granicami zwartej zabudowy (ha)
		wszystkie tereny zainwestowane	tereny niezabudowane	
Popowo Wonieskie	26,13	19,45	6,68	5,85
Witosław	6,00	4,51	1,49	4,40
Wojnowice łącznie	19,58	17,61	1,97	14,77
Kąty	29,94	23,32	6,62	0,26
Ziemnice	23,29	15,68	7,61	2,32
Górka	9,57	7,28	2,29	0,33
Ustronie	0,00	0,00	0,00	6,82
Miąskowo	4,56	3,59	0,97	7,67
Kleszczewo	11,18	6,64	4,54	0,00
Świerczyna	56,62	46,13	10,49	9,59
Berdychowo	2,40	1,98	0,42	0,42
Grodzisko	49,09	35,73	13,36	1,96
Frankowo	10,48	7,80	2,68	4,85
Dobramyśl	14,43	12,36	2,07	0,27
Łoniewo	22,02	19,28	2,74	2,17
Trzebania	11,33	8,85	2,48	26,77
Jeziorki	6,05	6,05	0,00	0,00
Wolkowo	4,83	2,38	2,45	3,09
Nowe Wolkowo	3,04	1,52	1,52	1,05
Drzeczkowo	18,20	14,60	3,60	4,33
RAZEM	328,74	254,76	73,98	96,92
Kąkolewo	175,02	127,12	47,90	9,20
OBSZAR WIEJSKI ŁĄCZNIE	503,76	381,88	121,88	106,12
miasto Osieczna	131,66	95,10	36,56	9,56
CAŁA GMINA ŁĄCZNIE	635,42	476,98	158,44	115,68

Źródło: opracowanie własne

Z porównania powierzchni wynikających z prognozy zapotrzebowania na nową zabudowę i będących do dyspozycji wolnych terenów w granicach zwartej zabudowy jednostek osadniczych wynika, że:

1. Wolne , dyspozycyjne tereny w ramach zwartej zabudowy miasta Osieczna wynoszą 36,56ha, co stanowi 44 % prognozowanego zapotrzebowania na zabudowę mieszkaniowo-usługową, które wynosi 83,41 ha i 33,5 % prognozowanego zapotrzebowania na całą zabudowę (MU, MNL, U i AG), które wynosi 110,15 ha. Dla zaspokojenia potrzeb w zakresie nowej zabudowy mieszkaniowo- usługowej oraz innych rodzajów zabudowy na terenie miasta Osieczna wymagane będzie lokalizowanie części nowej zabudowy poza granicami obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno –przestrzennej miasta.
2. Wolne , dyspozycyjne tereny w ramach zwartej zabudowy jednostek osadniczych na terenach wiejskich gminy Osieczna wynoszą 121,88 ha, co stanowi 66 % prognozowanego zapotrzebowania na zabudowę mieszkaniowo-usługową, które wynosi 184,84 ha i 42 % prognozowanego zapotrzebowania na całą zabudowę (MU, MNL, U i AG), które wynosi 290,37 ha. Dla zaspokojenia potrzeb w zakresie nowej zabudowy mieszkaniowo- usługowej oraz innych rodzajów zabudowy na terenie gminy Osieczna wymagane będzie lokalizowanie części nowej zabudowy poza granicami obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno –przestrzennej jednostek osadniczych.

W celu określenia wielkości powierzchni użytkowych nowej zabudowy, którą zlokalizować można na obszarach obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, poło-

zonych poza obszarami zwartej zabudowy jednostek osadniczych, analizie poddano tylko te plany, których tereny nie zostały zainwestowane w 100 %.

Wyniki bilansu powierzchni terenów objętych ww. miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego zlokalizowanymi poza obszarami zwartej zabudowy jednostek osadniczych zawarto w tabeli 26. Powierzchnie terenów funkcjonalnych podane w tabeli 26 są powierzchniami brutto.

Tabela 26. Bilans terenów – Powierzchnie terenów objętych obowiązującymi mpzp

Miejscowość	Powierzchnie terenów objętych obowiązującymi mpzp (ha)				łącznie powierzchnia obowiązującego mpzp
	Tereny zlokalizowane w granicach zwartej zabudowy		Tereny zlokalizowane poza granicami zwartej zabudowy		
	zabudowane	niezabudowane	zabudowane	niezabudowane	
Wojnowice	-	-	0,09 – MN	3,53 – MN	3,62
	-	-	0,12 – MN	1,58 – MN	1,70
Razem Wojnowice			0,21	5,11	5,32
Świerczyna	5,50 – MNL	0,79 – MNL	0,25 – MN	17,39 – MNL 7,01 – U 15,53 – Z	46,47
	0,63 – MN, RM	-	-	-	0,63
Razem Świerczyna	6,13	0,79	0,25	39,93	47,10
Grodzisko	-	-	-	7,84 – ML	7,84
	0,19 – MN	0,71 – MN	-	1,67 – MN	2,57
	0,11 – MN	0,20 – ML	-	0,51 – ML	0,82
	1,31 – MNU	-	-	1,88 – MNU	3,19
	-	0,26 – MN	-	0,24 – MN	0,50
	-	1,11 – MN	-	5,54 – MN	6,65
	0,31 – MN	-	-	0,77 – MN	1,08
Razem Grodzisko	1,92	2,28		18,45	22,65
Łoniewo	0,39 – RM, MN	-	-	36,16 – RM, MN 25,49 – R	62,04
Trzebania	-	-	0,22 – IT	7,77 – MN	7,99
	-	-	0,96 – AG	2,74 – U	3,70
	-	-	4,95 – IT (NU)	-	4,95
Razem Trzebania	-	-	6,13	10,51	16,64
Jeziorki	-	-	-	5,00 – MNU	5,00
	-	-	-	10,24 – IT (NU)	10,24
Razem Jeziorki	-	-	-	15,24	15,24
Drzeczkowo	-	2,78 – MN	-	-	2,78
Ziemnice	-	0,51 – MN	-	1,09 – MN	1,60
Dobramyśl	0,29 – U	-	-	-	0,29
Kąkolewo	0,26 – RM	1,62 – MN	-	6,09 – MN	7,97
	0,23 – MN	0,42 – MN	-	4,22 – MN	4,87
	0,47 – MN	0,94 – MN	0,68 – MN	4,16 – MN 0,63 – ZL	6,88
	1,13 – MN	1,38 – MN	-	-	2,51
	0,25 – MN	0,26 – MN	-	2,15 – MN	2,66
	-	-	-	1,32 – MN	1,32
	-	-	-	1,33 – MN	1,33

	1,09 – MN 0,07 – AG 0,08 – U	0,30 – MN	0,52 – KK	6,15 – MN	8,21
	0,32 – AG	-	-	-	0,32
	0,92 – MN	0,71 – MN	-	-	1,63
Razem Kąkolewo	4,82	5,63	1,20	26,05	37,70
Łącznie tereny wiejskie	13,55	11,99	7,79	178,03	211,36
miasto Osieczna	0,84 – RM, MN	0,27 – MN	-	3,08 – MN	4,19
	-	-	0,28 – MN	6,27 – MN	6,55
	-	-	1,40 – MN	5,16 – MN	6,56
	-	-	-	0,95 – U 0,86 – MN 1,32 – ZL	3,13
	-	1,66 – MNU	-	-	1,66
	0,34 – US	1,48 – U	-	-	1,82
	0,03 – MN	0,16 – MN	-	-	0,19
	0,36 – MN	-	-	-	0,36
	0,41 – MN	-	-	-	0,41
	0,62 – MN	-	-	-	0,62
	-	0,30 – MN	-	-	0,30
	0,60 – MN	-	-	-	0,60
	-	-	0,90 – MN	3,12 – RP ,RL	4,02
	0,62 – AG	-	-	-	0,62
	0,10 – MN	0,50 – MN	-	-	0,60
Razem m. Osieczna	3,92	4,37	2,58	20,76	31,63
Łącznie gmina Osieczna	17,47	16,36	10,37	198,79	242,99

Źródło: opracowanie własne

Z danych zawartych w tabeli 26 wynika, że na obszarze gminy Osieczna, tereny objęte obowiązującymi planami miejscowymi zlokalizowane są w 82 % poza obszarami zwartej zabudowy jednostek osadniczych. Powierzchnia terenów niezainwestowanych objętych planami i zlokalizowanych poza zwartą zabudową wynosi 198,79 ha, z czego 20,76 ha to tereny w obrębie miasta Osieczna a pozostałe 178,03 ha to tereny na obszarze wiejskim.

Wolne, będące do dyspozycji powierzchnie terenów przewidzianych w planach pod zabudowę mieszkaniową i mieszkaniowo-usługową wynoszą w granicach miasta Osieczna 18,26 ha, w tym 2,89 ha (16 %) w granicach zwartej zabudowy miasta i 15,37 ha poza tymi granicami. Na terenach wiejskich wolne, będące do dyspozycji powierzchnie terenów przewidzianych w planach pod zabudowę mieszkaniową i mieszkaniowo-usługową wynoszą 111,27 ha, w tym 11 ha (10 %) w granicach zwartej zabudowy jednostek osadniczych i 100,27 ha poza tymi granicami. Ponadto w planach przeznaczono tereny pod zabudowę mieszkaniowo-letniskową i letniskową – 25,76 ha wolnych, dyspozycyjnych terenów na obszarach wiejskich oraz tereny pod zabudowę usługową – 1,48 ha w mieście Osieczna i 9,75 ha wolnych, dyspozycyjnych terenów na obszarach wiejskich.

Ww. tereny tylko w części przyczynią się do zaspokojenia prognozowanych potrzeb w zakresie nowej zabudowy mieszkaniowo-usługowej i innych rodzajów zabudowy.

W celu określenia wielkości powierzchni użytkowych nowej zabudowy, którą można zlokalizować na obszarach o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno –przestrzennej oraz obszarach objętych miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego zlokalizowanych poza granicami zwartej zabudowy oszacowano chłonność ww. obszarów. Wyniki przedstawiono

w tabeli 27 - Chłonność terenów w granicach obszarów zwartej zabudowy i planach miejscowych (obejmujących obszary poza granicami zwartej zabudowy).

Tabela 27. Chłonność terenów w granicach obszarów zwartej zabudowy i planach miejscowych

miejscowość	tereny w granicach obszaru zwartej zabudowy o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej (ha)				Tereny objęte mpzp zlokalizowane poza granicami obszarów zwartej zabudowy (ha)			
	tereny niezabudowane z możliwością lokalizacji nowej zabudowy	chłonność terenów (ha)			tereny niezabudowane z możliwością lokalizacji nowej zabudowy	chłonność terenów (ha)		
		MU	ML MNL	U		MN MNU	ML MNL	U
Popowo Wonieskie	6,68	3,08	0,00	1,23	-	-	-	-
Witosław	1,49	0,69	0,08	0,28	-	-	-	-
Wojnowice	1,97	0,91	0,10	0,36	5,11 – MN	2,36	-	-
Kąty	6,62	3,05	0,00	1,22	-	-	-	-
Ziemnice	7,61	3,51	0,00	1,41	1,09 – MN	0,50	-	-
Górka	2,29	1,06	0,00	0,42	-	-	-	-
Ustronie	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-
Miąskowo	0,97	0,45	0,00	0,18	-	-	-	-
Kleszczewo	4,54	2,10	0,00	0,84	-	-	-	-
Świerczyna	10,49	4,84	0,53	1,94	17,39 - MNL 7,01 – U	-	4,35	3,23
Berdychowo	0,42	0,19	0,00	0,08	-	-	-	-
Grodzisko	13,36	6,17	0,67	2,47	10,1 – MN, MNU 8,35 - ML	4,66	2,09	-
Frankowo	2,68	1,24	0,00	0,50	-	-	-	-
Dobramyśl	2,07	0,96	0,00	0,38	-	-	-	-
Łoniewo	2,74	1,26	0,14	0,50	36,16 - RM, MNU	16,69	-	-
Trzebania	2,48	1,14	0,00	0,46	7,77 – MN 2,74 - U	3,59	-	1,27
Jeziorki	0,00	0,00	0,00	0,00	5,00 – MNU	2,31	-	-
Wolkowo	2,45	1,13	0,00	0,45	-	-	-	-
Nowe Wolkowo	1,52	0,70	0,00	0,28	-	-	-	-
Drzeczkowo	3,60	1,66	0,00	0,66	-	-	-	-
Razem	73,98	34,14	1,52	13,66	100,72	30,11	6,44	4,50
Kąkolewo	47,90	29,48	0,00	11,79	25,42– MN, MNU	11,73	-	-
łącznie tereny wiejskie	121,88	63,62	1,52	25,45	126,14	41,84	6,44	4,50
Miasto Osieczna	36,56	20,89	1,83	8,36	15,37 – MN 0,95 – U	8,78	-	0,44
łącznie gmina Osieczna	158,44	84,51	3,35	33,81	142,46	50,62	6,44	4,94

Źródło: opracowanie własne

Z porównania powierzchni użytkowych określonych w tabelach 24 i 27 stwierdzić można, że:

1. Dyspozycyjna powierzchnia użytkowa zabudowy mieszkaniowo-usługowej położonej w zwartej zabudowie miasta Osieczna oraz na obszarach objętych planami wynosi 29,67 ha, co stanowi 62 % prognozowanej powierzchni użytkowej zabudowy mieszkaniowo-usługowej, która wynosi 47,66 ha. Natomiast cała dyspozycyjna powierzchnia użytkowa wynosząca 40,30 ha stanowi 69 % prognozowanego zapotrzebowania na całą zabudowę (MU, MNL, U i AG), które wynosi 58,07 ha. Chłonność obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno –przestrzennej i obszarów objętych miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego zlokalizowanych poza obszarami zwartej zabudowy na terenie miasta Osieczna nie jest wystarczająca dla zaspokojenia maksymalnego zapotrzebowania na nowe tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej MNU. Dla zaspokojenia potrzeb w zakresie nowej

zabudowy mieszkaniowo-usługowej oraz innych rodzajów zabudowy na terenie miasta Osieczna wymagane będzie lokalizowanie części nowej zabudowy poza granicami obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno –przestrzennej miasta. Dla zaspokojenia prognozowanych potrzeb miasta Osieczna w zakresie zabudowy mieszkaniowo- usługowej dopuszczalne jest lokalizowanie tej zabudowy również na przyległych do granicy miasta gruntach wsi Wojnowice.

2. Dyspozycyjna powierzchnia użytkowa zabudowy mieszkaniowo-usługowej położonej w zwartej zabudowie jednostek osadniczych na terenach wiejskich oraz na obszarach objętych planami wynosi 105,46 ha, co stanowi 111 % prognozowanej powierzchni użytkowej zabudowy mieszkaniowo-usługowej, która wynosi 94,79 ha. Natomiast cała dyspozycyjna powierzchnia użytkowa wynosząca 143,37 ha stanowi 97 % prognozowanego zapotrzebowania na całą zabudowę (MU, MNL, U i AG), które wynosi 147,65 ha. Chłonność obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno –przestrzennej i obszarów objętych miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego zlokalizowanych poza obszarami zwartej zabudowy na terenach wiejskich gminy Osieczna jest wystarczająca dla zaspokojenia maksymalnego zapotrzebowania na nowe tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej MNU. Dla zaspokojenia potrzeb w zakresie innych rodzajów zabudowy na terenach wiejskich gminy Osieczna dopuszczalne jest lokalizowanie części nowej zabudowy poza granicami obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno –przestrzennej. Z racji specyficznego charakteru zabudowy, poza granicami zwartych obszarów zabudowy jednostek osadniczych lokalizować można nowe tereny zabudowy letniskowej ML i zabudowy służącej aktywizacji gospodarczej AG.

Na podstawie:

- 1) bilansu powierzchni obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno –przestrzennej, dających możliwość lokalizacji nowej zabudowy i oszacowanej chłonności ww. terenów zlokalizowanych w granicach zwartej zabudowy jednostek osadniczych,
- 2) bilansu obszarów objętych miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego zlokalizowanych poza obszarami zwartej zabudowy i oszacowanej chłonności terenów dla których obowiązują ww. miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego,

wyznaczono na obszarze gminy Osieczna tereny dopuszczalnej lokalizacji zabudowy mieszkaniowo-usługowej oraz innych rodzajów zabudowy i przedstawiono je na rysunku Studium.

Sporządzono bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę, który zawarto w tabeli 28 – „Bilans terenów dla gminy Osieczna – Powierzchnie użytkowe planowanej zabudowy”

Tabela 28. Bilans terenów dla gminy Osieczna – Powierzchnie użytkowe planowanej zabudowy

Miejscowość	Tereny zabudowy netto, ha				Powierzchnia użytkowa, ha			
	MU	MNL	U	AG	MU	MNL	U	AG
Popowo Wonieskie	6,11	-	-	3,17	3,67	-	-	2,54
Witostaw	1,23	2,06	-	-	0,73	0,62	-	-
Wojnowice	16,96	3,00	-	7,92	10,17	0,90	-	6,35
Kąty	4,72	-	-	0,65	2,84	-	-	0,53
Ziemnice	5,80	-	0,13	-	3,47	-	0,08	-
Górka	1,51	-	-	-	0,91	-	-	-
Miąskowo	1,22	-	-	1,94	0,73	-	-	1,56
Kleszczewo	3,10	-	-	-	1,86	-	-	-

Świerczyna	7,84	15,19	5,84	0,48	4,71	4,56	3,51	0,39
Berdychowo	0,23	-	-	-	0,14	-	-	-
Grodzisko	15,10	7,54	-	4,31	9,06	2,26	-	3,46
Frankowo	3,23	-	-	-	1,94	-	-	-
Dobramyśl	1,35	-	0,12	1,16	0,81	-	0,07	0,94
Łoniewo	29,91	1,11	-	-	17,94	0,33	-	-
Trzebania	6,24	-	0,24	3,21	3,75	-	0,15	2,58
Jeziorki	3,84	-	0,91	-	2,31	-	0,55	-
Wolkowo	1,71	-	-	-	1,03	-	-	-
Nowe Wolkowo	0,92	-	-	-	0,55	-	-	-
Drzyczkowo	4,14	-	-	0,86	2,49	-	-	0,70
Kąkolewo	46,92	-	2,15	22,03	28,14	-	1,28	17,72
Łącznie gmina Osieczna tereny wiejskie	162,08	28,90	9,39	45,98	97,25	8,67	5,64	36,77
Miasto Osieczna	44,09	4,63	2,48	4,20	35,27	1,38	1,98	3,36
Łącznie gmina Osieczna	206,17	33,53	11,87	50,18	132,52	10,06	7,62	40,13

Źródło: opracowanie własne

W wyniku opracowanej dla potrzeb Studium „Analizy ekonomicznej do Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Osieczna” zawierającej m.in.:

- analizę budżetu gminy Osieczna w latach 1995 – 2015,
- prognozę budżetu Osieczna na lata 2016 – 2036,
- analizę i harmonogram wydatków na infrastrukturę komunikacyjną, techniczną i społeczną związaną z planowanymi terenami zabudowy,

dokonano oceny możliwości finansowania przez Gminę infrastruktury technicznej i komunikacyjnej oraz infrastruktury społecznej związanej z planowanymi terenami zabudowy i opracowano plany finansowania zadań z zakresu komunikacji i infrastruktury technicznej, wynikających z ustaleń studium.

Z ww. analizy ekonomicznej wynika że, realizacja założeń przedstawionych w Studium uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Osieczna pociągnie za sobą konieczność poniesienia wydatków inwestycyjnych w rozwój infrastruktury technicznej i komunikacyjnej niezbędnych do obsługi nowych terenów przeznaczonych na cele mieszkaniowo-usługowe, mieszkaniowo-lotniskowe, lotniskowe i inne rodzaje zabudowy.

1. Łączna kwota wydatków inwestycyjnych na rozbudowę sieci kanalizacji sanitarnej dla obsługi planowanych terenów zabudowy w gminie Osieczna wyniesie 11 853 600,00 zł. Nawet przy braku dofinansowania zewnętrznego, po spłacie dotychczasowego zadłużenia, nie będzie to stanowiło nadmiernego obciążenia dla budżetu gminy Osieczna w założonym okresie realizacji zadania tzn. w latach 2021 - 2026.
2. Wydatki inwestycyjne niezbędne dla rozbudowy i modernizacji sieci wodociągowej dla obsługi planowanych terenów zabudowy w gminie Osieczna, rozłożone na lata 2024 – 2034 wzniosą łącznie 6 551 545,00 zł. Nawet bez założonego dofinansowania ze źródeł zewnętrznych, przy utrzymanej dyscyplinie budżetowej, nie będzie stanowiło nadmiernego obciążenia dla budżetu gminy Osieczna.
3. Nowe inwestycje w infrastrukturę komunikacyjną szacowane są na 16.843.012,00 zł. Nawet bez założonego dofinansowania ze źródeł zewnętrznych, przy utrzymanej dyscypliny budżetowej, nie będzie stanowiło nadmiernego obciążenia dla budżetu gminy Osieczna, gdyż zakłada się, że wydatki te ponoszone będą po 2035 roku.

W tabeli 29 zawarto porównanie wielkości powierzchni użytkowych zabudowy w podziale na funkcje terenu:

- wynikające z prognozy maksymalnego zapotrzebowania na nową zabudowę,
- wynikające z oceny chłonności obszarów w granicach zwartej zabudowy jednostek osadniczych i chłonności obszarów objętych planami miejscowymi położonymi poza obszarami zwartej zabudowy,
- zaplanowanych w niniejszym studium.

Tabela 29. Bilans terenów dla gminy Osieczna – Porównanie powierzchni użytkowych wynikających z opracowań analitycznych i zaplanowanych w Studium

Funkcja terenu	Powierzchnia użytkowa zabudowy (ha)		
	Maksymalne zapotrzebowanie na nową zabudowę wynikające z prognozy	Chłonność obszarów w granicach zwartej zabudowy i objętych mpzp, poza ww. obszarami	Tereny zabudowy zaplanowane w Studium
Gmina Osieczna – tereny wiejskie			
MU	94,79	105,46	97,25
MNL i ML	9,24	7,96	8,67
U	6,24	29,95	5,64
AG	37,38	0,00	36,77
Miasto Osieczna			
MU	47,66	29,67	35,27
MNL i ML	4,17	1,83	1,38
U	2,80	8,80	1,98
AG	3,44	0,00	3,36
Łącznie gmina Osieczna			
MU	142,45	135,13	132,52
MNL i ML	13,41	9,79	10,06
U	9,24	38,75	7,62
AG	40,82	0,00	40,13

Źródło: opracowanie własne

Z ww. porównania wynika, że wielkość zaplanowanych w niniejszym Studium terenów nowej zabudowy w skali gminy nie przekracza maksymalnych wartości określonych w prognozie zapotrzebowania na nowe tereny budowlane. Przekroczenie maksymalnej prognozowanej powierzchni zabudowy mieszkaniowo-usługowej na terenach wiejskich spowodowane jest brakiem odpowiednich terenów na obszarze miasta Osieczna, które zaspokoiłyby wystarczająco prognozowane zapotrzebowanie. Dlatego też przeznaczono pod ww. zabudowę tereny położone bezpośrednio przy granicy miasta a należące do obrębu Wojnowice, które wraz z terenami planowanymi pod zabudowę w granicach miasta stanowią jeden zwarty kompleks z bezpośrednim dostępem do istniejącej miejskiej infrastruktury technicznej i komunikacyjnej.

5. SYNTEZA USTALEŃ STUDIUM

Podstawą przystąpienia do opracowania Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Osieczna jest uchwała Nr IV/30/2015 Rady Miejskiej w Osiecznej z dnia 26 marca 2015 roku.

Po uchwaleniu przez Radę Miejską w Osiecznej, niniejsze Studium w całości zastąpić ma obowiązujące obecnie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Osieczna zatwierdzone uchwałą Nr XXIII/148/2001 Rady Miejskiej w Osiecznej z dnia 28 czerwca 2001 roku.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Osieczna obejmuje cały obszar miasta Osieczna i gminy Osieczna w jej granicach administracyjnych i zawiera:

1. Część tekstową – elaborat Studium obejmujący wybrane zagadnienia gospodarcze, przyrodnicze, kulturowe, funkcjonalne i inne występujące na obszarze gminy – stanowiącą załącznik nr 1 do uchwały Rady Miejskiej w Osiecznej;
2. Część graficzną:
  - Rysunek Studium nr 1 – Gmina Osieczna, w skali 1 : 25 000 – stanowiący załącznik nr 2 do uchwały Rady Miejskiej w Osiecznej,
  - Rysunek Studium nr 2 – Miasto Osieczna, w skali 1 : 5 000 – stanowiący załącznik nr 3 do uchwały Rady Miejskiej w Osiecznej.

Opracowanie tekstowe zawiera m.in.:

1. Uwarunkowania wynikające w szczególności z:
  - 1) dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenu;
  - 2) stanu ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony;
  - 3) stanu środowiska, w tym stanu rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego;
  - 4) stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej;
  - 5) warunków i jakości życia mieszkańców, w tym ochrony ich zdrowia;
  - 6) zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia;
  - 7) potrzeb i możliwości rozwoju miasta i gminy, uwzględniających:
    - a) analizy ekonomiczne, środowiskowe i społeczne,
    - b) prognozy demograficzne,
    - c) możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy,
    - d) bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę;
  - 8) stanu prawnego gruntów;
  - 9) występowania obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych;
  - 10) występowania obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych;
  - 11) występowania udokumentowanych złóż kopalin oraz zasobów wód podziemnych;
  - 12) występowania terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych;
  - 13) stanu systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym stopnia uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami;
  - 14) zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych;

- 15) wymagań dotyczących ochrony przeciwpowodziowej.
2. W Studium określa się :
- 1) Uwzględniające bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę:
    - a) kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów, w tym wynikające z audytu krajobrazowego,
    - b) kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny przeznaczone pod zabudowę oraz tereny wyłączone spod zabudowy;
  - 2) obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego i uzdrowisk;
  - 3) obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej;
  - 4) kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej;
  - 5) obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym;
  - 6) obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa i ustaleniami programów, o których mowa w art. 48 ust. 1;
  - 7) granice terenów zamkniętych;
  - 8) obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne;
  - 9) kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej;
  - 10) obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji;
  - 11) obszary funkcjonalne o znaczeniu lokalnym, w zależności od uwarunkowań i potrzeb zagospodarowania występujących w gminie.
3. W Studium nie określono natomiast, ze względu na brak występowania na terenie gminy:
- 1) obszarów, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych, w tym obszarów wymagających przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości, a także obszarów przestrzeni publicznej;
  - 2) obszarów szczególnego zagrożenia powodzią;
  - 3) obszarów osuwania się mas ziemnych;
  - 4) obiektów lub obszarów, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny;
  - 5) obszarów pomników zagłady i ich stref ochronnych oraz obowiązujących na nich ograniczeniach prowadzenia działalności gospodarczej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 maja 1999 r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady (Dz. U. Nr 41, poz. 412 z późn. zmianami);
  - 6) obszarów zdegradowanych i obszarów rewitalizacji, wyznaczanych wg ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji;
  - 7) obszarów funkcjonalnych o znaczeniu lokalnym;
  - 8) obszarów na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW, wymagające wyznaczenia stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu.

W studium nie podano również rekomendacji i wniosków wynikających z audytu krajobrazowego, ponieważ dla obszaru gminy audyt taki nie został jeszcze sporządzony.

Część graficzna Studium przedstawia elementy istniejącego zagospodarowania miasta i gminy Osieczna stanowiące uwarunkowania jej rozwoju oraz granice lub obszary dla których określa się kierunki i zasady zagospodarowania przestrzennego.

Po analizie uwarunkowań występujących na obszarze gminy Osieczna określono czynniki korzystne dla rozwoju gminy oraz negatywnie wpływające na jej rozwój.

Uwarunkowania sprzyjające rozwojowi gminy:

- 1) Korzystne położenie przy uczęszczanej drodze krajowej nr 12 relacji Łęknica – Dorohusk i drodze wojewódzkiej nr 432 relacji Leszno – Września;
- 2) Korzystne położenie przy linii kolejowej nr 14 relacji Łódź Kaliska – Tuplice;
- 3) Dobrze rozwinięta sieć dróg powiatowych i gminnych;
- 4) Wyłączenie z ruchu tranzytowego centrum miasta Osieczna – obwodnica miasta w ciągu drogi wojewódzkiej nr 432;
- 5) Bogate zasoby wód podziemnych – dodatni bilans zasobów wody pitnej i pełne zwodociągowanie miejscowości na terenie gminy;
- 6) Objęcie systemem odprowadzania i wywozu ścieków wszystkich miejscowości na terenie gminy;
- 7) Bardzo dobry stan techniczny sieci i urządzeń kanalizacji sanitarnej;
- 8) Zgazyfikowanie największych miejscowości na terenie gminy – m. Osieczna i Kąkolewo;
- 9) Pełna telefonizacja miejscowości na terenie gminy;
- 10) Całkowicie uregulowana gospodarka odpadami na terenie gminy;
- 11) Urozmaicone środowisko przyrodnicze - obszary NATURA 2000, rezerwat przyrody, obszar chronionego krajobrazu;
- 12) Urozmaicona rzeźba terenu i sieć hydrograficzna sprzyjająca ukształtowaniu powiązań przyrodniczo-ekologicznych - liczne lokalne łączniki ekologiczne;
- 13) Liczne jeziora o dużych walorach rekreacyjnych;
- 14) Duże kompleksy leśne o walorach wodochronnych i rekreacyjnych;
- 15) Liczne zabytki w dobrym stanie technicznym stanowiące atrakcje turystyczne;
- 16) Bardzo wysoki potencjał turystyczny i agroturystyczny gminy ze względu na walory turystyczno-krajobrazowe i atrakcje turystyczne – dobrze rozwinięta infrastruktura turystyczna;
- 17) Brak uciążliwego przemysłu, zanieczyszczającego środowisko;
- 18) Poprawiająca się struktura agrarna gospodarstw, kompleksy gleb wysokich i średnich klas bonitacyjnych, sprzyjające rozwojowi rolnictwa i jego otoczenia;
- 19) Stały wzrost inwestycji w zakresie budownictwa;
- 20) Wzrost aktywności gospodarczej mieszkańców;
- 21) Korzystna struktura demograficzna;
- 22) Niski poziom bezrobocia;
- 23) Dobrze zorganizowany system szkolnictwa i opieki zdrowotnej;
- 24) Wysoki stan bezpieczeństwa publicznego (niski poziom przestępczości);
- 25) Prężnie działające instytucje kulturalne;
- 26) Duży potencjał organizacji społecznych i pozarządowych;
- 27) Dobra, proinwestycyjna struktura budżetu Gminy;
- 28) Bardzo duża aktywność Władz Gminy przejawiająca się w działaniach proinwestycyjnych i prospołecznych;

Uwarunkowania hamujące rozwój gminy:

- 1) Słabiej rozwinięte funkcje miejskie Osiecznej z racji bliskości miasta Leszno (administracja, funkcje obsługi biznesu i usług);
- 2) Niskie parametry techniczne i wyeksploatowanie części dróg;

- 3) Zagrożenie dla jakości ujmowanej wody pitnej, ze względu na brak wyznaczonych stref ochrony pośredniej komunalnych ujęć wody w Trzebani i Wolkowie – lokalizacja w bezpośrednim sąsiedztwie ujęć planowanych terenów zabudowy mieszkaniowej, bez możliwości skanalizowania (Trzebania) i fermy hodowli bydła (Wolkowo);
- 4) Konieczność modernizacji i rozbudowy Stacji Uzdatniania Wody, ze względu na niekorzystny skład chemiczny ujmowanej wody surowej i wyeksploatowanie urządzeń uzdatniających i zbiorników wody;
- 5) Konieczność wymiany sieci wodociągowych z rur azbestocementowych i stalowych;
- 6) Konieczność rozbudowy istniejącej komunalnej oczyszczalni ścieków, ze względu na brak rezerwy przepustowości;
- 7) Niedostateczny zasięg systemu kanalizacyjnego na terenie gminy związany ze zbyt małą przepustowością istniejącej, komunalnej oczyszczalni ścieków;
- 8) Brak wystarczających rezerw mocy systemu energetycznego na terenie gminy;
- 9) Brak terenów inwestycyjnych z odpowiednią infrastrukturą;
- 10) Brak rolnictwa ekologicznego i grup producenckich;
- 11) Silne tendencje do realizacji rozproszonej zabudowy na terenie gminy, znacznie podnoszące koszty uzbrojenia;
- 12) Brak spójnej polityki w zakresie zagospodarowania przestrzennego;
- 13) Bariery architektoniczne dla osób niepełnosprawnych i brak dla nich oferty pracy;
- 14) Niewystarczająca informatyzacja na terenie gminy;
- 15) Niedobór mieszkaniowych zasobów socjalnych i komunalnych.

W Studium określono zasady sprzyjające ochronie występujących na terenie gminy cennych elementów środowiska przyrodniczego:

- Rezerwat przyrody – „Ostoja Żółwia Błotnego”,
- Obszary Natura 2000 – PLB 300005 „Zbiornik Wonieść” i PLH 300014 „Zachodnie Pojezierze Krzywińskie”,
- Obszar Chronionego Krajobrazu „Krzywińsko – Osiecki wraz z zadrzewieniami gen. Dezyderego Chłapowskiego i kompleksem leśnym Osieczna – Góra”,
- Regionalne korytarze ekologiczne Kanału i Zbiornika Wonieść oraz Kościańskiego Kanału Obry, a także łączące je uzupełniające korytarze ekologiczne rynien jezior: Łoniewskiego, Grodzkiego i Świerczyńskiego Małego;
- Krajowa sieć ekologiczna ECONET – Obszar węzłowy o znaczeniu krajowym „ 4K Pojezierze Leszczyńskie”;
- Krajowa droga migracji, rozprzestrzeniania i wymiany genetycznej organizmów żywych przebiegająca przez środkową część gminy Osieczna;
- Główny zbiornik wód podziemnych nr 307 „Sandr Leszczyński”;
- Udokumentowane złoża kopalin skalnych - piaski i żwiry, surowce ilaste;
- Użytek ekologiczny „Trzciniowisko”

Ochronę funkcji ekologicznej gminy należy realizować poprzez:

- 1) szczególną ochronę rynien jeziornych, dolin rzek i cieków, tworzących sieć wyróżnionych na mapie obniżen dolinnych, stanowiących system zasadniczych i uzupełniających łączników ekologicznych, zapewniających równowagę w środowisku i pełniących jednocześnie rolę układu wentylacyjnego gminy;
- 2) ochronę przyrodnej zieleni łąkowej, obsadzeń dróg i śródpolnych pasów zadrzewieniowych pełniących rolę refugium i lokalnych korytarzy ekologicznych a nadto, zwłaszcza w przypadku tych ostatnich, wielorakie funkcje: wodochronne, przeciwoerozyjne, wiatrochronne, izolacyjne, rekreacyjno-zdrowotne czy nawet produkcyjne drewna;
- 3) zachowanie wysokich walorów środowiska gminy oraz zwiększenia potencjału ekologicznego użytkowanych rolniczo powierzchni wysoczyznowych;
- 4) szczególną ochronę dużych kompleksów leśnych o charakterze lokalnych węzłów

- ekologicznych, decydujących o potencjale ekologicznym terenu i zapewniających równowagę w środowisku;
- 5) powszechną ochronę lasów (obowiązkowe działania profilaktyczne i ochronne), dbałości o ich trwałość oraz ciągłość użytkowania (obowiązek odnawiania, pielęgnowania itp.);
  - 6) preferowanie różnorodności biologicznej ekosystemów i ich dostosowania do miejscowych warunków siedliskowych;
  - 7) traktowanie dużych zespołów leśnych, jako najważniejszego składnika równowagi ekologicznej w biosferze oraz niezbędnego zaplecza środowiska przyrodniczego dla rekreacji;
  - 8) restaurację, rewitalizację i fachową pielęgnację zabytkowych zespołów dworsko-parkowych i pałacowych oraz zespołów zabudowy folwarcznej (na wzór zrealizowanych przedsięwzięć w Drzeczkuwie i Jeziorkach czy wiatraków w Osiecznej);
  - 9) wprowadzanie i odbudowę zieleni ochronnej (głównie wzdłuż ruchliwych dróg) oraz cieków, w tym tworzenia niewielkich ekosystemów ostojowych oraz barier biogeo-chemicznych, ograniczających dopływ zanieczyszczeń do wód otwartych;
  - 10) stałe uzupełnianie ubytków drzewostanu na najbardziej zagrożonych terenach intensywnej penetracji turystycznej, w pobliżu zbiorników wodnych i tras komunikacyjnych;
  - 11) zadrzewienia gruntów zdegradowanych i nie użytkowanych rolniczo oraz gleb niskich klas bonitacyjnych względnie zagrożonych erozją, z wykorzystaniem drzewostanów wielogatunkowych o ile nie koliduje to z celami i przedmiotem ochrony obszarów Natura 2000 oraz nie naruszy ich spójności i integralności ;
  - 12) dostosowanie produkcji rolnej do warunków środowiska, zwłaszcza zasobności i produktywności gleb oraz ograniczenia negatywnych skutków oddziaływania rolnictwa na środowisko, poprzez racjonalne stosowanie środków nawożenia mineralnego i upowszechnianie biologicznych metod zwalczania szkodników;
  - 13) wykluczenie działań mogących spowodować, istotne dla przyrodniczej funkcji terenu, dalsze obniżenie poziomu zwierciadła wód podziemnych oraz przeciwdziałania procesom zaniku drobnych cieków i zbiorników wodnych a także obniżania się poziomu wód gruntowych (szczególna ochrona gleb wytworzonych na podłożu organicznym, ochrony roślinności łąkowej i przybrzeżnej, ograniczenia technicznej obudowy cieków, unikania prostowania ich przebiegów itp.);
  - 14) utrzymanie zadowalającego stanu czystości wód powierzchniowych i niedopuszczania do pogorszenia jakości wód podziemnych;
  - 15) ograniczenia zasięgu ewentualnych, szkodliwych dla otoczenia emisji do granic działki inwestora i preferencje dla stosowania ekologicznych (bezpiecznych dla środowiska) źródeł energii;
  - 16) tworzenie zwartych korytarzy infrastruktury technicznej dla ochrony przyrodniczych i kulturowych wartości terenu;
  - 17) dostosowanie kubatury i usytuowania poszczególnych obiektów budowlanych do warunków wentylacyjnych terenu;
  - 18) likwidację kolizyjnych elementów zainwestowania i barier ekologicznych, zakłócających swobodne funkcjonowanie łączników dolinnych oraz cyrkulację powietrza;
  - 19) poprawę warunków sanitarno-klimatycznych miasta i gminy (zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza i obniżenie poziomu hałasu, podbudowa biologiczna terenu);
  - 20) dążenie do stabilizacji przestrzennej jednostek osadniczych, obejmującej m.in. skoncentrowanie zainwestowania, dopuszczenie zabudowy rozproszonej (zagrodowej) jedynie w wyjątkowych sytuacjach oraz przekształcenia lub adaptacji części zabudowy na cele obsługi ruchu turystycznego;
  - 21) ograniczenie do absolutnego minimum działań zmieniających cechy konfiguracyjne terenu, zwłaszcza na obszarach młodej rzeźby glacialnej (w obrębie OCHK);
  - 22) dostosowanie frekwencji rekreacyjnej na obszarze gminy do naturalnej pojemności terenu (a w przypadku obszarów chronionych Natura 2000 i lasów ochronnych również do obowiązujących reżimów ochronnych) i tworzenia warunków dla różnych form rekreacji;
  - 23) wykorzystanie istniejących predyspozycji środowiska dla rozwoju turystyki i rekreacji, z wyłączeniem dużych ośrodków wypoczynkowych; preferowanie form adresowanych do

- turystów indywidualnych (gospodarstwa agroturystyczne) i mniejszych grup ludzi o konkretnych zainteresowaniach, np. wędkarstwo, fotografowanie ptaków, turystyka rowerowa i kajakowa, jazda konna (Jeziorki), pobyty szkoleniowo-konferencyjne (Drzeczkowo) i zdrowotno-rehabilitacyjne (Osieczna, Witosław);
- 24) utrzymanie możliwie korzystnego bilansu wodnego oraz eliminowania niedostatków infrastruktury technicznej;
  - 25) intensyfikację produkcji rolnej na wskazanych obszarach wysoczyznowych i nadania rolnictwu subrejonów położonych w zasięgu obszarów chronionych Natura 2000 bardziej ekologicznego charakteru;
  - 26) ograniczenie dopływu substancji biogennych i toksycznych do jezior i cieków poprzez utrzymanie lub wprowadzenie na ich obrzeżach zieleni łąkowej, pełniącej rolę tzw. bariery biogeochemicznej;
  - 27) odtwarzanie zasobów oraz walorów środowiska, poprzez przeciwdziałanie zmianom cech konfiguracyjnych terenu i prowadzenie racjonalnej rekultywacji terenów poeksploatacyjnych i zdegradowanych (pozostawienia w dotychczasowym stanie samoistnie zarośniętych wyrobisk oraz właściwą rekultywację nowych wyrobisk i terenów zdegradowanych);
  - 28) aktywne przeciwdziałanie skażeniu środowiska, preferencji dla zmiany technologii ogrzewania i upowszechniania czystych ekologicznie nośników energii oraz tworzenia warunków do wprowadzenia indywidualnych, odnawialnych źródeł energii o mocy do 100 kW, stosowania zamkniętych obiegów wody itp.;
  - 29) oszczędną i racjonalną gospodarkę złożami kopalin oraz stosowanie technologii wydobycia zapobiegających ujemnym wpływom na środowisko;
  - 30) inspirowanie wprowadzania technologii bezodpadowych;
  - 31) propagowanie roli zieleni wysokiej w krajobrazie (m.in. jej wpływu na utrwalaanie terenów podatnych na erozję, cyrkulację i regenerację powietrza, zdolności retencyjnych itp.) wśród społeczności lokalnej.

Ochrona zwartości przestrzennej terenów tworzących system ekologiczny gminy i ich powiązań bez barier z analogicznymi terenami w systemie, realizowana jest w niniejszym studium między innymi poprzez :

- 1) nie wyznaczanie nowych terenów zabudowy w pasach regionalnych i uzupełniających korytarzy ekologicznych;
- 2) znaczne ograniczenie terenów zabudowy letniskowej i mieszkaniowo-letniskowej w pasach przyjeziornych; w studium pozostawiono jedynie tereny objęte obowiązującymi planami miejscowymi oraz wyznaczono niewielkie tereny na gruntach m. Osieczna oraz wsi Łoniewo, Witosław i Wojnowice, objęte wymogiem opracowania planów miejscowych;
- 3) ustalenie minimalnej powierzchni nowowydzielanych działek na terenach zabudowy letniskowej i mieszkaniowo-letniskowej na 1000 m²;
- 4) ograniczenie lokalizacji nowej zabudowy na gruntach wysokich klas bonitacyjnych (I-III) do terenów zwartej zabudowy wsi – zabudowa plombowa i uzupełniająca;
- 5) zakaz lokalizacji inwestycji szczególnie szkodliwych dla środowiska oraz ograniczenie lokalizacji inwestycji mogących pogorszyć stan środowiska do wyznaczonych terenów AG;
- 6) propozycje zastosowania form architektonicznych i struktury zabudowy umożliwiających swobodny przepływ powietrza i migracji gatunków (wysokość i lokalizacja budynków uwzględniająca kierunki przewietrzania, ażurowe ogrodzenia, przepusty pod drogami itp.).

W granicach obszarów NATURA 2000 zagospodarowanie przestrzenne nie może naruszać zasad i celów określonych w planach zadań ochronnych.

Ochrona krajobrazu realizowana będzie poprzez zakaz lokalizacji obiektów elektrowni wiatrowych o mocy przekraczającej maksymalną moc mikroinstalacji, określoną w przepisach odrębnych.

Natomiast ochrona walorów kulturowych gminy realizowana będzie poprzez utworzenie na jej terenie Parku Kulturowego Osieczna (Park Kulturowy nr 7), proponowanego w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego, zatwierdzonego uchwałą Nr XLVI/690/10 z dnia 26 kwietnia 2010 r. (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego nr 155, poz. 2953). Planowany Park Kulturowy obejmie cały teren gminy Osieczna.

W celu ochrony obiektów zabytkowych zlokalizowanych na terenie miasta i gminy Osieczna wyznaczono następujące strefy ochrony konserwatorskiej:

- 1) „A” – strefę ścisłej ochrony konserwatorskiej;
- 2) „AW” – strefę ścisłej ochrony konserwatorskiej – archeologicznej;
- 3) „W” – strefę ochrony zaewidencjonowanych stanowisk archeologicznych;
- 4) Chronione osie widokowe i obszary ekspozycji.

Strefa ścisłej ochrony konserwatorskiej „A” wyznaczona została w miejscowościach: Osieczna, Dobramyśl, Drzeczkowo, Jeziorki, Kąkolewo, Popowo Wonieskie, Świerczyna, Witosław, Wojnowice i Wolkowo dla obiektów i obszarów szczególnie wartościowych.

Strefą „A” objęto obszary wpisane do rejestru zabytków. Działalność w tej strefie należy prowadzić zgodnie z obowiązującymi przepisami o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Zakłada się bezwzględny priorytet wymagań i ustaleń konserwatorskich.

Działania konserwatorskie w strefie „A” zmierzają do zachowania i uczynienia historycznego układu przestrzennego, konserwacji jego głównych elementów: rozplanowania i przebiegu głównych ciągów komunikacyjnych, kompozycji wewnątrz urbanistycznych, historycznych linii zabudowy, kompozycji układów zieleni zabytkowej oraz historycznych podziałów własnościowych i sposobu użytkowania gruntów, poprzez:

- zachowanie historycznego układu zabudowy - linie zabudowy, proporcje gabarytów i wysokości, podziały historyczne, wkomponowanie w krajobraz naturalny,
- zachowanie zabudowy historycznej (jej konserwacja i rewaloryzacja), dostosowanie nowej zabudowy do historycznej kompozycji, zachowanie kompozycji i układów zieleni historycznej, parków i cmentarzy, usuwanie obiektów dysharmonizujących;
- wszelka działalność inwestycyjna winna być prowadzona z uwzględnieniem istniejących związków przestrzennych i planistycznych; niedopuszczalna jest zmiana historycznej zabudowy,
- współczesna zabudowa winna być dostosowana w usytuowaniu, w zakresie skali, proporcji, gabarytów oraz kompozycji elewacji do zabudowy historycznej;
- działania inwestycyjne prowadzone w obiektach wpisanych do rejestru zabytków i ewidencji zabytków prowadzone być muszą zgodnie z wymaganiami określonymi przepisami odrębnymi w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami.

Strefa "AW" ścisłej ochrony archeologicznej obejmuje obiekty o rozpoznanej zawartości reliktywów archeologicznych posiadający własną formę terenową. Na obszarze gminy Osieczna strefą „AW” objęto stanowiska archeologiczne wpisane do rejestru zabytków.

- Na obszarze strefy „AW” zakazana jest wszelka działalność budowlana, nie związana bezpośrednio z rewaloryzacją tych terenów;
- Celem działalności konserwatorskiej w strefie "AW" jest konserwacja zachowanych obiektów zabytkowych, ich ekspozycja w terenie, względnie zaznaczenie ich śladów;
- Wymagane jest pozostawienie tych terenów jako otwartych pełniących funkcje muzealne.

Strefa ochrony zaewidencjonowanych stanowisk archeologicznych „W”, wyznaczona została dla obszarów o zachowanych reliktywach intensywnego pradziejowego i historycznego osadnictwa. Na terenie miasta i gminy Osieczna zarejestrowanych jest ponad 800 stanowisk archeologicznych. Stanowiska te wpisane zostały do gminnej ewidencji zabytków i wszystkie zostały objęte strefą „W”.

W strefie ochrony zaewidencjonowanych stanowisk archeologicznych „W”, obowiązują następujące wymogi:

- ochronie podlegają nawarstwienia archeologiczne związane z historycznym osadnictwem,
- wszelkie zamierzenia inwestycyjne naruszające strukturę gruntu wymagają przeprowadzenia badań archeologicznych w trybie określonym przepisami odrębnymi,
- działania inwestycyjne w obrębie strefy prowadzić należy we współpracy z wojewódzkim konserwatorem zabytków, zgodnie z odpowiednimi przepisami odrębnymi dotyczącymi ochrony zabytków.

Ponadto ochroną objęto osie widokowe, obszary ekspozycji i obiekty wpisane do gminnej ewidencji zabytków oraz historyczne cmentarze i zieleń zabytkową.

W studium określono zasady zagospodarowania terenów rolnych.

Dla obszarów gruntów wysokich klas bonitacyjnych I – III ustalono:

- 1) Prowadzenie wysokotowarowej gospodarki rolnej z preferencją produkcji roślinnej i zbożowo-pastewnej;
- 2) Dopuszcza się przebudowę, modernizację i rozbudowę istniejącej zabudowy związanej z prowadzeniem prawidłowej gospodarki rolnej i hodowlanej, a także ich obsługą;
- 3) Dopuszcza się lokalizowanie nowych obiektów związanych z obsługą funkcji rolniczej. Należy dążyć do tego by obiekty przetwórstwa rolno-spożywczego, składowe oraz obsługi rolnictwa lokalizować w bezpośrednim sąsiedztwie wsi;
- 4) Dopuszcza się zabudowę nie związaną z gospodarką rolną jedynie w granicach zwartej zabudowy jednostek wiejskich;
- 5) Dopuszcza się lokalizację obiektów, urządzeń i sieci infrastruktury technicznej oraz komunikacyjnej, w tym dróg rowerowych;
- 6) Zakazuje się lokalizacji obiektów hodowli zwierząt futerkowych;
- 7) Zakazuje się lokalizacji elektrowni wiatrowych;
- 8) Zakazuje się realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów odrębnych. Zakaz nie dotyczy realizacji nowych lub rozbudowy modernizacji istniejących przedsięwzięć, dla których przeprowadzona procedura oddziaływania na środowisko wykazała brak niekorzystnego wpływu na przyrodę obszaru oraz planowaną i istniejącą zabudowę mieszkaniową.

Dla obszarów gruntów niskich klas bonitacyjnych IV – VI ustalono :

- 1) Tworzenie warunków gospodarczych i ekonomicznych dla lepszego gospodarczego wykorzystania tego obszaru. Wskazane dążenie do scalania istniejących areałów i tworzenie podstaw gospodarki wysokotowarowej;
- 2) Preferowana produkcja roślinna z dopuszczeniem hodowli bydła. Wskazane stopniowe przekształcenie gospodarki w kierunku rolnictwa ekologicznego (biodynamicznego).
- 3) Wskazane zalesienia gruntów słaboprzydatnych i nieprzydatnych do rolniczego użytkowania; pod zalesienia przeznaczać tereny pozbawione walorów przyrodniczych na których nie występują siedliska i gatunki chronione;
- 4) Dopuszcza się przebudowę i rozbudowę istniejącej zabudowy związanej z prowadzeniem prawidłowej gospodarki rolnej i hodowlanej, a także ich obsługą;
- 5) Dopuszcza się lokalizację nowych obiektów związanych z obsługą funkcji rolniczej, ogrodniczej i hodowlanej;
- 6) Dopuszcza się zabudowę nie związaną z gospodarką rolną w granicach zwartej zabudowy jednostek wiejskich oraz w odległości nie większej niż 50 m od tej granicy;

- 7) Dopuszcza się lokalizację obiektów, urządzeń i sieci infrastruktury technicznej oraz komunikacyjnej, w tym dróg rowerowych;
- 8) Zakazuje się lokalizacji obiektów hodowli zwierząt futerkowych;
- 9) Zakazuje się lokalizacji elektrowni wiatrowych;
- 10) Zakazuje się realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów odrębnych. Zakaz nie dotyczy realizacji nowych lub rozbudowy modernizacji istniejących przedsięwzięć, dla których przeprowadzona procedura oddziaływania na środowisko wykazała brak niekorzystnego wpływu na przyrodę obszaru oraz istniejącą i planowaną zabudowę mieszkaniową.

W studium zaproponowano tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi przedsiębiorczości poprzez działanie działań na rzecz:

- 1) Tworzenia zasobów gruntów komunalnych;
- 2) Wyznaczenia terenów pod tzw. zorganizowaną działalność gospodarczą (aktywizację gospodarczą);
- 3) Uzbrojenie terenów przeznaczonych pod inwestycje;
- 4) Stworzenie preferencji podatkowych;
- 5) Przygotowanie pakietu informacyjnego o gminie zawierającego ofertę inwestycyjną;
- 6) Stworzenie banku danych o nieruchomościach (tereny, budowle, obiekty przemysłowe i handlowe) pozwalające na szybkie przygotowanie ofert dla potencjalnych inwestorów;
- 7) Wspieranie tworzenia instytucji z "otoczenia biznesu".

Zaproponowano również działania w zakresie kontrolowanego rozwoju turystyki i rekreacji na terenie gminy:

- 1) Opracowanie dla obszarów preferowanych do rozwoju funkcji turystyczno-rekreacyjnych koncepcji zagospodarowania lub miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego;
- 2) Zakaz lokalizowania zabudowy letniskowej i mieszkaniowo-letniskowej poza terenami wskazanymi w niniejszym studium oraz wymóg opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla ww. zabudowy;
- 3) Budowę krajoznawczych tras rowerowych i pieszych;
- 4) Tworzenie odpowiedniej bazy i wspieranie wędkarstwa jako formy spędzania czasu i atrakcji turystycznej;
- 5) Stymulowanie rozwoju agroturystyki i rozwoju bazy turystycznej np. poprzez odpowiednią politykę podatkową;
- 6) Prowadzenie szerokiej akcji informacyjnej propagującej walory przyrodnicze i krajobrazowe gminy;
- 7) Upowszechnianie sportu masowego i rekreacji wśród dzieci i młodzieży.

W zakresie polityki społecznej zaproponowano w studium działania w kierunku:

- 1) Podniesienia poziomu wykształcenia społeczeństwa;
- 2) Dostosowania kierunków i poziomu wykształcenia dla potrzeb rynku pracy;
- 3) Poprawy stanu zdrowia mieszkańców poprzez rozbudowę i modernizację bazy służby zdrowia;
- 4) Podniesienia poziomu dostępności do mieszkań;
- 5) Poprawy funkcjonowania systemu pomocy społecznej;
- 6) Ograniczenia bezrobocia.

Jako główne kierunki rozwoju komunikacji i infrastruktury technicznej ustalono:

- 1) Poprawę parametrów technicznych dróg przebiegających w obszarze administracyjnym gminy, mającą wpływ na bezpieczeństwo i komfort jazdy, w tym przebudowę drogi powiatowej nr 4782P na odcinku Osieczna – Bojanice oraz budowę dróg rowerowych o znaczeniu lokalnym.
- 2) Rozbudowę i modernizację systemu wodociągowego na terenie gminy, poprzez:
  - rozbudowę i modernizację ujęć wody,
  - wymianę sieci wodociągowych z rur stalowych i azbesto-cementowych,
  - wyznaczenie stref ochrony pośredniej ujęć wody w Trzebani i Wolkowie.
  - wodociągowanie nowych terenów zainwestowanych.
- 3) Rozbudowę systemu kanalizacyjnego na terenie gminy, poprzez:
  - rozbudowę komunalnej oczyszczalni ścieków w Osiecznej do średniej przepustowości $Q_{\text{śrd}} = 800 \text{ m}^3/\text{dobę}$,
  - budowę sieci kanalizacji sanitarnej w m. Grodzisko, Łoniewo i Świerczyna,
  - budowę sieci kanalizacyjnej na nowych terenach zainwestowanych w m. Osieczna i Kąkolowo,
  - realizację indywidualnych systemów odprowadzania ścieków – na terenach o korzystnych warunkach gruntowo-wodnych proponuje się zastosowanie przydomowych oczyszczalni ścieków. Na terenach o niekorzystnych warunkach gruntowo-wodnych do czasowego gromadzenia ścieków należy stosować szczelne, atestowane zbiorniki bezodpływowe.
- 4) Modernizację i rozbudowę systemu energetycznego na terenie gminy – budowa nowej infrastruktury sieciowej średniego napięcia SN 15 kV i niskiego napięcia nn 0,4 kV oraz przebudowa istniejącej infrastruktury sieciowej w tym linii wysokiego napięcia WN 110 kV zlokalizowanych na obszarze gminy wraz z korektą ich trasy.
- 5) Rozbudowę systemu gazowniczego na terenie gminy – gazyfikacja w I etapie miejscowości Grodzisko i Świerczyna.
- 6) Budowę gazociągu w/c Dn 1000 Lwówek – Odolanów – inwestycja ponadlokalna.
- 7) Rozbudowę systemu telekomunikacyjnego na terenie gminy – budowa sieci szerokopasmowych.
- 8) Propagowanie i realizację inwestycji z zakresu przyjaznych środowisku technologii grzewczych w celu obniżenia emisji substancji szkodliwych do atmosfery.
- 9) Budowę indywidualnych źródeł energii – mikroinstalacji o mocy nie przekraczającej maksymalnych wielkości określonych przepisami odrębnymi.

Natomiast w zakresie gospodarki odpadami w studium zaproponowano:

- 1) Doskonalenie zorganizowanego systemu zbierania odpadów komunalnych;
- 2) Podniesienie skuteczności i rozszerzenie selektywnej zbiórki odpadów;
- 3) Zwiększenie efektywności odbioru odpadów wielkogabarytowych;
- 4) Stworzenie systemu kontroli zagospodarowania odpadów zawierających azbest;
- 5) Podniesienie świadomości ekologicznej i społecznej mieszkańców;
- 6) Podejmowanie działań minimalizujących ilość powstających odpadów.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy określa politykę gminy w zakresie gospodarowania przestrzenią, uwzględniając poprawę jakości życia mieszkańców, chroniąc i podnosząc walory lokalnego środowiska przyrodniczego i kulturowego. Zadaniem niniejszego studium jest określenie możliwej do realizowania w okresie wieloletnim, kompleksowej polityki rozwoju przestrzennego gminy z wykorzystaniem zewnętrznych i wewnętrznych uwarunkowań.

Celem polityki przestrzennej określonej w niniejszym studium jest:

1. Wskazanie obszarów, dla których przewiduje się lokalizację funkcji ponadlokalnych; wszelkie zamierzenia i działania na tych obszarach będą podstawą negocjacji administracji samorządowej i rządowej do określenia wspólnej polityki zagospodarowania przestrzennego;
2. Wskazanie obszarów podlegających ochronie na podstawie przepisów prawnych;
3. Określenie problemów własnych i synchronizacja ich z celami wojewódzkimi (rządowymi);
4. Koordynacja zamierzeń własnych władz samorządowych w zakresie działalności inwestycyjnej nastawionej na poprawę jakości życia mieszkańców miasta i gminy,
5. Określenie lokalnych działań mających za zadanie promocję miasta i gminy dla utrwalenia i podniesienia turystycznego charakteru gminy.

Realizując założoną politykę przestrzenną określono w studium główne zasady wyboru terenów pod zabudowę.

Możliwości lokalizacji nowych obiektów określono poprzez eliminację terenów, które ze względu na uwarunkowania wykluczone są z zabudowy. Są to:

- zbiorniki wód powierzchniowych,
- kompleksy i tereny leśne,
- obszary udokumentowanych złóż surowców naturalnych,
- obszary szczególnie cenne przyrodniczo,
- obiekty archeologiczne objęte ścisłą ochroną konserwatorską – strefa „AW”.

Ponadto uwzględniono ograniczenia w zagospodarowaniu terenów, związane z występowaniem:

- gruntów rolnych wysokich klas bonitacyjnych podlegających ochronie,
- obszarów chronionych ze względów sanitarnych i ekologicznych np. stref ochronnych ujęć wody,
- obszarów objętych szczególnymi formami ochrony, związanymi z zakazami i nakazami w zakresie gospodarki przestrzennej, ujętymi w stosownych dokumentach dot. objęcia terenów ochroną lub planach ochrony,
- obszarów uznanych w trakcie opracowania za szczególnie cenne przyrodniczo - wyznaczonych korytarzy ekologicznych,
- stref uciążliwości lub stref bezpieczeństwa istniejących obiektów, dla których obowiązują zakazy i ograniczenia lokalizacyjne np. strefy uciążliwości obiektów infrastruktury technicznej, tras komunikacyjnych itp.,
- stref ochrony konserwatorskiej „A” ,
- stref ochrony zaewidencjonowanych stanowisk archeologicznych „W” ,
- chronionych osi widokowych i obszarów ekspozycji,
- wyrobisk poeksploatacyjnych,
- braku możliwości lub utrudnień w zakresie uregulowania gospodarki wodno – ściekowej,
- zagrożenia hałasem komunikacyjnym (dot. miejscowości leżących przy trasach komunikacyjnych o dużym natężeniu ruchu).

Pod zabudowę należy przeznaczyć przede wszystkim działki niezabudowane, leżące w granicach zwartej zabudowy jednostek osadniczych.

Na terenach, leżących w granicach zwartej zabudowy miejscowości, uzupełnianie zabudowy (zabudowa plombowa) może następować bez wcześniejszego sporządzania planu miejscowego, na podstawie decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

Ustala się zakaz rozpraszania zabudowy przez realizację nowej zabudowy kolonijnej lub powiększanie istniejących już kolonii, a także przez ograniczenie procesów liniowej urbanizacji przy drodze krajowej i wojewódzkiej oraz drogach powiatowych.

Tereny już zabudowane, znajdujące się poza granicami zwartej zabudowy wsi, mogą być włączone do tych granic, jeżeli leżą w bezpośrednim ich sąsiedztwie (w odległości do 100 m od granicy istniejącej zabudowy).

W studium wyznaczono nowe tereny:

1. Tereny zabudowy mieszkaniowo – usługowej **MU**, dla których dopuszczono lokalizację:

- 1) Budynków mieszkalnych jedno- i wielorodzinnych;
- 2) Zabudowy zagrodowej jedynie na terenach wiejskich;
- 3) Obiektów usługowych;
- 4) Obiektów produkcji i usług rzemieślniczych;
- 5) Obiektów kubaturowych towarzyszących i uzupełniających funkcje podstawowe;
- 6) Zieleni towarzyszącej i urządzonej – parków, skwerów, zieleńców, placów zabaw;
- 7) Obiektów sportowych i rekreacyjnych;
- 8) Obiektów, urządzeń i sieci infrastruktury technicznej oraz komunikacyjnej, w tym dróg rowerowych;
- 9) Dopuszczono łączne występowanie funkcji mieszkaniowej i usługowej lub produkcyjno-usługowej na jednej działce.

Na terenach przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową, mieszkaniową-usługową i zagrodową dopuszczono lokalizację obiektów usługowych i produkcyjnych, których oddziaływanie nie powoduje przekroczenia standardów jakości środowiska określonych w przepisach odrębnych, poza terenem do którego inwestor posiada tytuł prawny.

Natomiast zakazano realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów odrębnych. Zakaz nie dotyczy realizacji nowych lub rozbudowy i modernizacji istniejących przedsięwzięć, dla których przeprowadzona procedura oddziaływania na środowisko wykaże brak niekorzystnego wpływu na środowisko oraz sąsiadującą zabudowę.

2. Tereny zabudowy usługowej **U**, na których dopuszczono lokalizację:

- 1) Obiektów usług nieuciążliwych, których oddziaływanie nie wykracza poza granice terenu do którego inwestor posiada tytuł prawny;
- 2) Obiektów towarzyszących uzupełniających funkcję podstawową, obiektów, urządzeń i sieci infrastruktury technicznej oraz komunikacyjnej, w tym dróg rowerowych;
- 3) Zieleni towarzyszącej i izolacyjnej;
- 4) Budynków mieszkalnych służących właścicielom terenu, prowadzącym działalność usługową;

Zakazano natomiast wydzielania działek pod zabudowę mieszkaniową i letniskową.

Ponadto na terenach zabudowy usługowej zakazano realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów odrębnych. Zakaz nie dotyczy realizacji nowych lub rozbudowy i modernizacji istniejących przedsięwzięć, dla których przeprowadzona procedura oddziaływania na środowisko wykaże brak niekorzystnego wpływ na środowisko oraz sąsiadującą zabudowę.

3. Tereny zabudowy letniskowej i mieszkaniowo-letniskowej **ML**, na których dopuszczono lokalizację:

- 1) Obiektów służących rekreacji zbiorowej i rekreacji indywidualnej;
- 2) Obiektów mieszkalnych całorocznych – jednorodzinnych;
- 3) Obiektów usługowych nieuciążliwych, których oddziaływanie nie wykracza poza granice terenu do którego inwestor posiada tytuł prawny – usługi handlu, gastronomii, sportu i rekreacji, oświaty i kultury, ochrony zdrowia, opieki społecznej, administracji oraz usługi hotelarskie;

- 4) Zieleni towarzyszącej i urządzonej – parków, skwerów, zieleńców, placów zabaw;
- 5) Obiektów sportowych i rekreacyjnych;
- 6) Obiektów, urządzeń i sieci infrastruktury technicznej oraz komunikacyjnej, w tym dróg rowerowych;

Zakazuje się natomiast realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów odrębnych. Zakaz nie dotyczy realizacji nowych lub rozbudowy i modernizacji istniejących przedsięwzięć, dla których przeprowadzona procedura oddziaływania na środowisko wykaze brak niekorzystnego wpływu na środowisko i sąsiadującą zabudowę;

Na terenach zabudowy letniskowej i mieszkaniowo-letniskowej należy zachować następujące warunki zagospodarowania terenu:

- 1) W pasie 10 m od brzegu wód stojących i cieków zakazuje się lokalizowania obiektów i ogrodzeń działek utrudniających swobodny dostęp do zbiorników wodnych;
  - 2) Dla terenów przewidywanej działalności inwestycyjnej położonych w obszarach wypoczynkowo-rekreacyjnych związanej z podstawową funkcją obszaru, zalecane jest sporządzenie planu miejscowego.
4. Tereny aktywizacji gospodarczej AG, stanowiące ofertę inwestycyjną dla przedsiębiorców i przeznaczone pod zabudowę produkcyjną i usługową uciążliwą.

Na terenach aktywizacji gospodarczej lokalizować można obiekty, których uciążliwość, przekracza granice działki do której inwestor posiada tytuł prawny. Na terenach aktywizacji gospodarczej lokalizować można obiekty, których uciążliwość, przekracza granice działki do której inwestor posiada tytuł prawny. Spełniony być musi być jednak warunek zachowania wymaganych prawem parametrów w zakresie ochrony atmosfery i ochrony przed hałasem na granicy sąsiadujących terenów podlegających ochronie. Na terenach aktywizacji gospodarczej prowadzić można dowolną działalność produkcyjną spełniającą wymogi ochrony środowiska oraz wymogi zdrowotno-sanitarne. Dopuszczalne są również wszystkie rodzaje usług z wyjątkiem handlu wielkopowierzchniowego. Dopuszcza się lokalizację : obiektów służących prowadzeniu działalności gospodarczej, obiektów, urządzeń i sieci infrastruktury technicznej oraz komunikacyjnej, zieleni towarzyszącej i izolacyjnej.

Na terenach aktywizacji gospodarczej **AG** zakazuje się lokalizacji:

- 1) Obiektów mogących pogorszyć stan czystości wód podziemnych i powierzchniowych, bez równoczesnej instalacji urządzeń zabezpieczających i ograniczających szkodliwość zanieczyszczeń do poziomu dopuszczalnego określonego w obowiązujących przepisach;
- 2) Obiektów mogących pogorszyć stan powietrza atmosferycznego, bez równoczesnej instalacji urządzeń zabezpieczających i ograniczających emisję zanieczyszczeń do poziomu dopuszczalnego określonego w obowiązujących przepisach;
- 3) Obiektów i urządzeń mogących podwyższyć poziom hałasu, ponad dopuszczalny określony w obowiązujących przepisach, bez równoczesnej instalacji odpowiednich zabezpieczeń;
- 4) Obiektów wytwarzających w procesie produkcyjnym odpady wymagające zgodnie z obowiązującymi przepisami utylizacji w miejscu ich powstawania;
- 5) Obiektów zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej.

Dla wyznaczonych w studium terenów zainwestowanych zaproponowano następujące wskaźniki urbanistyczne:

1. Dla terenów zabudowy mieszkaniowej **MN**, mieszkaniowo – usługowej **MU** i zagrodowej **RM**:

miasto Osieczna i wieś Kąkolewo

- minimalna powierzchnia działki – 600 m²,
- maksymalna intensywność zabudowy – od 0,85 (zab. jednorodzinna i usługowa) do 1,2 (zab. wielorodzinna),

- minimalna powierzchnia biologicznie czynna – od 35% (zab. usługowa) do 50 % (zab. mieszkaniowa) powierzchni działki

pozostałe tereny wiejskie

- minimalna powierzchnia działki – 1000 m²,
- maksymalna intensywność zabudowy – od 0,65 (zab. jednorodzinna i usługowa) do 0,9 (zab. wielorodzinna),
- minimalna powierzchnia biologicznie czynna – od 50% (zab. usługowa) do 70 % (zab. mieszkaniowa) powierzchni działki.

Na terenach MU udział terenów zabudowy usługowej nie może przekraczać 40% łącznej powierzchni terenów zabudowy mieszkaniowej i usługowej.

2. Dla terenów zabudowy usługowej **U** i aktywizacji gospodarczej **AG**:

- minimalna powierzchnia działki – 1500 m²,
- minimalna powierzchnia biologicznie czynna – 20% powierzchni działki

3. Dla zabudowy mieszkaniowo-letniskowej i letniskowej **MNL** i **ML** :

- minimalna powierzchnia działki – 1000 m²,
- maksymalna intensywność zabudowy – 0,35,
- minimalna powierzchnia biologicznie czynna – 80% powierzchni działki.

Ponadto w studium podano ograniczenia w zagospodarowaniu terenów związane m. in. z istniejącą i planowaną infrastrukturą techniczną i drogową:

- istniejącym gazociągiem w/c Dn 500 relacji Krobia – Grodzisk,
- istniejącym gazociągiem w/c Dn 350 relacji Krobia – Grodzisk,
- zlikwidowanym odwiertem Kąkolewo -1
- planowanym gazociągiem w/c Dn 1000 relacji Lwówek – Odolanów,
- napowietrznymi liniami elektroenergetycznych WN 110 kV, SN 15 kV i nn. 0,4 kV,
- drogą krajową nr 12,
- drogą wojewódzką nr 432,
- drogami powiatowymi i gminnymi,
- linią kolejową nr 14

Wyznaczono również obszary inwestycji o znaczeniu ponadlokalnym i lokalnym oraz obszary objęte obowiązkiem sporządzenia planów miejscowych:

- 1) Tereny zabudowy mieszkaniowej i usługowej wymagające podziału na działki budowlane z koniecznością wydzielenia dróg;
- 2) Tereny zabudowy letniskowej i mieszkaniowo-letniskowej;
- 3) Tereny zabudowy położone w granicach obszaru Natura 2000;
- 4) Tereny aktywizacji gospodarczej na których lokalizowane będą obiekty mogące pogorszyć stan środowiska wg obowiązujących przepisów;
- 5) Tereny zabudowy wymagające uzyskania zgody na wyłączenie gruntów z produkcji rolnej lub leśnej wg obowiązujących przepisów;

Ustalenia niniejszego Studium uwzględniają wytyczne i ustalenia zawarte w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego, zatwierdzonego uchwałą Nr XLVI/690/10 z dnia 26 kwietnia 2010 r. (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego nr 155, poz. 2953 z dnia 5.08.2010 r.).

Ustalenia niniejszego Studium dotyczące zasięgu planowanych terenów zainwestowanych opracowano na podstawie wyników bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę, który poprzedzony został:

- analizami i prognozami demograficznymi ,
- analizami ekonomicznymi, społecznymi i środowiskowymi;
- oceną możliwości finansowania przez Gminę Osieczna infrastruktury technicznej i komunikacyjnej oraz infrastruktury społecznej związanej z planowanymi terenami zabudowy;
- prognozą maksymalnego zapotrzebowania na nową zabudowę na terenie gminy;
- określeniem chłonności, położonych na terenie gminy, obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostek osadniczych;
- określeniem chłonności obszarów przeznaczonych pod zabudowę w planach miejscowych, położonych poza granicami zwartej zabudowy jednostek osadniczych.

Opracowania analityczne, prognozy oraz bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę zawarto w odrębnym tomie p.n. „Opracowania analityczne do Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Osieczna” stanowiącym załącznik do elaboratu Studium. Załącznik ten stanowi materiał pomocniczy i nie podlega uchwaleniu przez Radę Miejską w Osiecznej.

6. SPIS TABEL I RYSUNKÓW

Spis tabel :

- Tabela 1. Złoże kruszywa naturalnego (piasków budowlanych), eksploatowane sposobem odkrywkowym
- Tabela 2. Złoże surowców ilastych (glin ceramiki budowlanej i pokrewnych)
- Tabela 3. Typy siedlisk przyrodniczych występujących na obszarze SOO Zachodnie Pojezierze Krzywińskie oraz identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ich ochrony
- Tabela 4. Kluczowe gatunki ptaków występujące na terenie obszaru Natura 2000 – Zbiornik Wonieść (PLB300005), objęte art. 4 dyrektywy 2009/147/WE oraz gatunki wymienione w załączniku II do dyrektywy 92/43EWG
- Tabela 5. Liczba ludności w Gminie Osieczna w latach 1995 - 2015
- Tabela 6. Gmina Osieczna na tle powiatu leszczyńskiego – wybrane dane demograficzne na rok 2013
- Tabela 7. Wskaźnik obciążenia demograficznego
- Tabela 8. Ilość uczniów w poszczególnych placówkach nauczania obowiązkowego
- Tabela 9. Pomoc społeczna w gminie Osieczna
- Tabela 10. Zasoby mieszkaniowe w mieście i gminie Osieczna
- Tabela 11. Podmioty gospodarcze w gminie Osieczna
- Tabela 12. Wielkość bezrobocia w gminie Osieczna.
- Tabela 13. Inwestycje budowlane na terenie gminy Osieczna (stan na 31.12.2014r.)
- Tabela 14. Gospodarstwa rolne wg grup obszarowych użytków rolnych w gminie Osieczna w 2010r.
- Tabela 15. Użytkowanie gruntów i powierzchnia zasiewów w gminie Osieczna w 2010r.
- Tabela 16. Pogłowie zwierząt gospodarskich w gminie Osieczna w 2010r.
- Tabela 17. Formy własności gruntów leśnych w gminie Osieczna w 2014r.
- Tabela 18. Turystyczne obiekty noclegowe na terenie gminy Osieczna w 2014r.
- Tabela 19. System zaopatrzenia w wodę miejscowości w gminie Osieczna
- Tabela 20. Gmina Osieczna – dane techniczne i rezerwy wydajności ujęć
- Tabela 21. Gmina Osieczna – Ocena stanu technicznego stacji uzdatniania wody
- Tabela 22. Gmina Osieczna – Ocena stanu technicznego sieci wodociągowych
- Tabela 23. Stanowiska archeologiczne wpisane do rejestru zabytków – gmina Osieczna
- Tabela 24. Prognoza zapotrzebowania na nową zabudowę do 2045 r.
- Tabela 25. Bilans terenów - Powierzchnie w granicach zwartej zabudowy jednostek osadniczych
- Tabela 26. Bilans terenów – Powierzchnie terenów objętych obowiązującymi mpzp
- Tabela 27. Chłonność terenów w granicach obszarów zwartej zabudowy i planach miejscowych
- Tabela 28. Bilans terenów dla gminy Osieczna – Powierzchnie użytkowe planowanej zabudowy
- Tabela 29. Bilans terenów dla gminy Osieczna – Porównanie powierzchni użytkowych wynikających z opracowań analitycznych i zaplanowanych w Studium

Spis rysunków:

- Rys. 1. Położenie gminy Osieczna
- Rys. 2. Mapa gminy Osieczna
- Rys. 3. Herb gminy Osieczna
- Rys. 4. Dzielnice rolniczo-klimatyczne Polski wg W. Okołowicza
- Rys. 5. Wskaźniki lesistości w woj. wielkopolskim
- Rys. 6 . Komunalna oczyszczalnia ścieków w Osiecznej
- Rys. 7 . Przebiegi linii energetycznych WN i gazociągów w/c w południowej części woj. wielkopolskiego
- Rys. 8. Zakład Zagospodarowania Odpadów w Trzebani - komora fermentacyjna
- Rys. 9. Zakład Zagospodarowania Odpadów w Trzebani- hala technologiczna
- Rys 10. Wały przeciwpowodziowe na terenie gm. Osieczna
- Rys. 11 Symulacja zasięgu podtopienia terenu.